

PROHIBIT FIXAR CARTELLS. REA
CARTELLS VALENCIANS 2000_2020

PROHIBIT FIXAR CARTELLS. REA
CARTELLS VALENCIANS
2000_2020

PROHIBIT FIXAR CARTELLS. REA
CARTELLS VALENCIANS
2000_2020

Centre del Carme Cultura Contemporània
11 setembre_8 novembre 2020

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSORCI
DE MUSEUS
DE LA
COMUNITAT
VALENCIANA

CCCC

Centre del Carme
Cultura Contemporània

ADCV

Associació de
Dissenyadors
de la Comunitat
Valenciana

Amb la col·laboració de

MARC MARTÍ

**CONSELL GENERAL
DEL CONSORCI DE MUSEUS
DE LA COMUNITAT VALENCIANA**

President d'honor
Ximo Puig i Ferrer
President de la Generalitat

President
Vicent Marzà i Ibáñez
Conseller d'Educació, Cultura i Esport

Vicepresidents
Joan Ribó Canut
Alcalde de València
Carlos Mazón Guixot
President de la Diputació Provincial
d'Alacant
Amparo Marco Gual
Alcaldeessa de Castelló de la Plana

Vocals
Luis Barcala Sierra
Alcalde d'Alacant
José Pascual Martí García
President de la Diputació Provincial
de Castelló
Antoni Francesc Gaspar Ramos
President de la Diputació Provincial
de València
Begoña Martínez Deltell
Representant del Consell Valencià
de Cultura
Mª Carmen Amoraga Toledo
Directora General de Cultura i Patrimoni
de la Conselleria d'Educació, Cultura i
Esport i Presidenta de la Comissió
Científico-Artística

Gerent
José Luis Pérez Pont

Secretària
Eva Coscollà Grau
Sotssecretària de la Conselleria
d'Educació, Cultura i Esport

**CONSORCI DE MUSEUS
DE LA COMUNITAT VALENCIANA**

Direcció – Gerència
José Luis Pérez Pont

Adjunta a Direcció
Susana Vilaplana Sanchis

Àrea Jurídica
Marta Pérez Soria

Coordinació d'Exposicions
Mª Vicenta Belenguer Dolz
Lucía González Menéndez
Isabel Pérez Ortiz
Vicente Samper Embiz

Programes Públics
Eva Doménech López

Educació i Mediació
José Campos Alemany

Media i Xarxes
Carmen Valero Escribá

Administració
Nicolás S. Bugada Cabrera
Antonio Martínez Palop
Germà Sánchez Eslava

**ASSOCIACIÓ DE DISSENYADORS
DE LA COMUNITAT VALENCIANA**

President
Ángel Martínez Soriano

Vicepresidenta
Yolanda Pérez Herraiz

Tresorer
Vicente Gallega García

Secretari
Juan Manuel Gallego Rivera

Vocals
Marcelo Alegre Poussy
Rafael Armero Torres
Ramón Arnau Quintero
Juan Manuel Aznar García
Fernando Cervera Linares
María Pradera Gallego
Carlos Sánchez Fernández
Ana V. Francés

Gerent
Maria Navarro Torres

Coordinació projectes
Mamen Cano Peris
Romina Jaimovich Quaino

EXPOSICIÓ

Organització
**Consorti de Museus
de la Comunitat Valenciana**
**Associació de Dissenyadors
de la Comunitat Valenciana**

Centre del Carme Cultura Contemporània

Direcció
José Luis Pérez Pont

Comissariat
MacDiego
Boke Bazán

Coordinació tècnica
Lucía González Menéndez
Maria Navarro Torres
Romina Jaimovich Quaino

Comité assessor
Wenceslao Rambla, Lupe Martínez
i José Piqueras

Disseny gràfic
NocionesUnidas

Disseny Expositiu
matramuseografía
MacDiego

Muntatge
Santiandrés

Impressió
Marc Martí

CATÀLEG

Textos
MacDiego
Boke Bazán

Fotografia
Tono Giménez: 11-22
Juan Martínez: 4-5, 372

Traducció valenciana
Servici de Acreditació
i Assessorament del Valencià.
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

Disseny i maquetació
NocionesUnidas i demartes estudio

Tipografia
Chivo. Omnibus-Type

Impressió i encuadernació
Fernando Gil

Paper
Fedrigoni Symbol Tatami

© dels textos: els autors
© de les imatges: els propietaris i/o
depositaris
© de la present edició: Consorci de Museus
de la Comunitat Valenciana, 2020

ISBN: 978-84-482-6479-6
Depòsit Legal: V1738-2020

Agraïments
Alain Campos, Xavier Bermúdez,
Laura Campos, Cristina Chumillas,
Gloria de Frutos, DissenyCV, Paz Gallach,
Sara Mansanet, Gerard Martí,
Gloria Martínez, PosterPoster,
Reyes Ruíz de la Torre, Samuel Sebastian,
Tomás Verdú, Javier Vilalta

Índex / Índice

ESCOLTEEEEE... MIRE'MMMMMM!!! 6

iiiOIGAAAA... MÍREMEEEEEEE!!!

MacDiego

El cartell contra la paret

El cartel contra la pared

Boke Bazán

Cartells

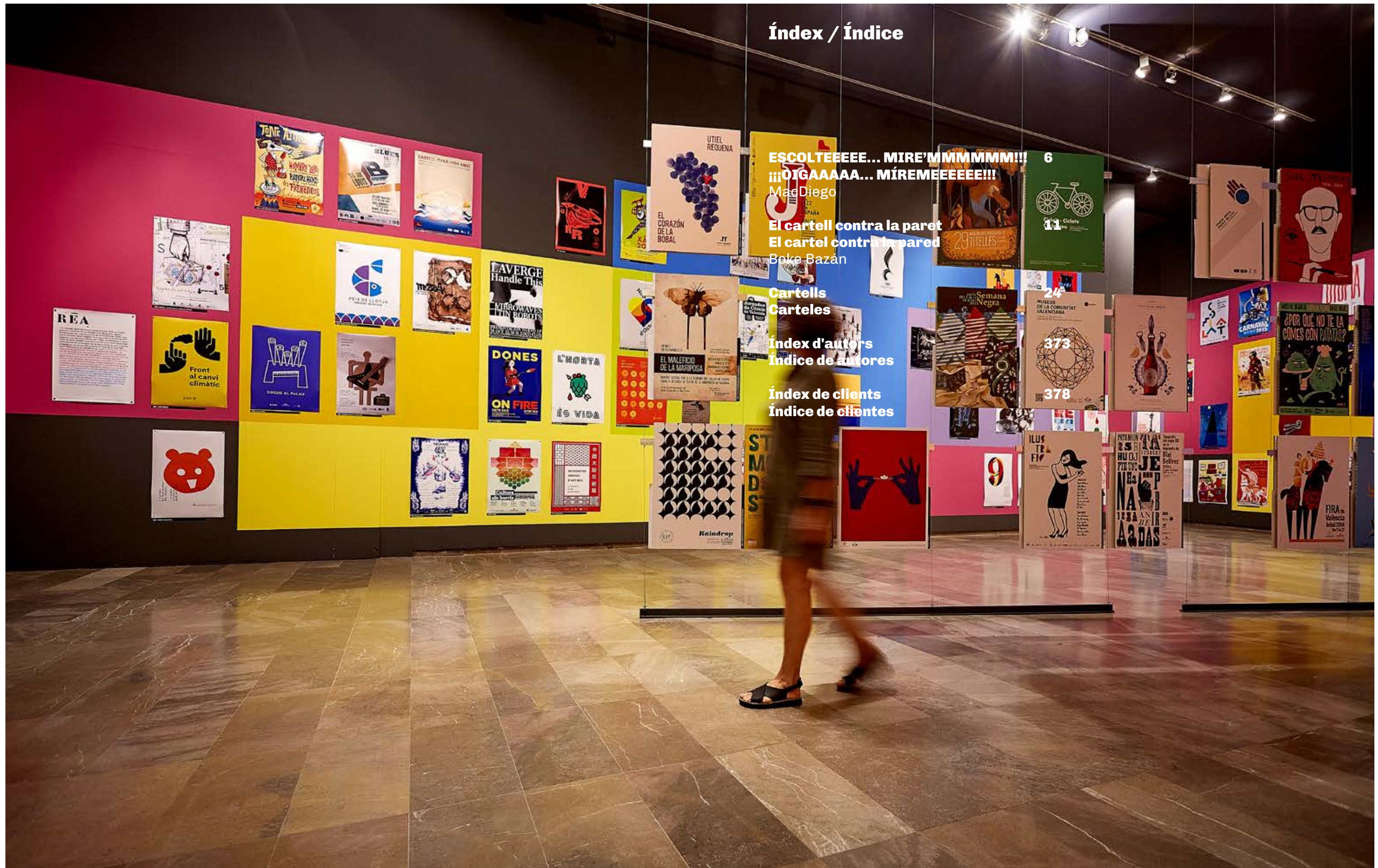
Carteles

Índex d'autors

Índice de autores

Índex de clients

Índice de clientes

ESCOLTEEEEE... MIRE’MMMMMM!!!

MacDiego

Caminar és un exercici físic quasi com veure. Passejar per la ciutat i gaudir del seu teixit urbà és interessant, necessari, enriquidor i obliga a mirar. Industrials de tota mena es mouen d'un costat a un altre amb actitud comercial. També n'hi ha que presten serveis. En general s'observa poc espai per a la salut i l'ecologia. Ací, on a més a més apareixen estudiants, jubilats i alguns invisibles, justament ací, la gran majoria trobem la nostra zona de confort. Edificis, gent, trànsit, vehicles multiplicats en els últims temps en varietat, disseny i velocitat, llums, aparadors, soroll i tota aquesta interminable senyalització multicolor que conformen cada barri. I en aquest camp de batalla algunes imatges criden l'atenció, o almenys ho intenten. Són els cartells.

Narradors silenciosos d'un temps carregat d'estímul visual i que a crits ens informen d'esdeveniments futurs, de canvis d'estació, de l'activitat cultural, de la millor roba per a la temporada que s'acosta, competicions esportives, que el circ ha arribat a visitar-nos, o no cal ni dir-ho quan fa referència a campanyes polítiques! És llavors quan l'urbs es torna més lletja i mentidera. És difícil escapar d'un esdeveniment sempre en moviment. Apareixen en tanques, en estacions de tren, en murs semiabandonats, en centres comercials, en vistosos aparadors, com a falda d'autobusos o moderns retroil·luminats en punts estratègics. Sempre discutint entre ells per a ser el més vist d'aquesta jungla urbana.

I ha de ser així perquè hi haja vida i alegria. Perquè qui ha visitat alguna ciutat on l'existència d'aquests elements és quasi nul·la la sensació de tristesa, grisor i estranyesa ens fa sentir incòmodes. Es resumeix amb facilitat, ens agrada estar assabentats: vols música?, els millors concerts estan penjats als seus murs; algun producte bancari?, acosta't a les seues oficines; un esdeveniment cultural?, fes una ullada a la biblioteca; alguna pel·lícula interessant? I de teatre?...

És bon moment per a reflexionar-hi i fer-nos algunes preguntes: Som bons hereditaris del que fins ara ha succeït? Es reconeixerà el nostre treball? Serveix d'alguna cosa continuar fent-t'ho? Existeix una línia estètica? Estem contaminats pel disseny global? Tots els dissenyadors saben fer cartells? És més important l'estètica o el missatge? És bo tindre un estil?...

I per això hem arribat a aquesta exposició. Perquè volem mostrar el que ha ocorregut a la nostra Comunitat durant aquest mil·lenni. Representen el reflex de l'activitat social i l'evolució del nostre col·lectiu. Hem gestionat quasi 3.000 cartells dels quals uns 500 han sigut seleccionats per a l'exposició i alguns més per al catàleg. Els espais manen. Cartells de tota mena: comercials, publicitaris, culturals i fins i tot alguns que han superat la característica de cartell per a convertir-se en pòster i decorar algun espai privat.

Uns cartells fets ací per autors d'ací o per a ací per autors de fora o per a fora per autors d'ací que hem seleccionat des del punt de vista subjectiu del nostre comissariat. Destacats tots ells per la manera de contar utilitzant les eines amb les quals ens movem els dissenyadors gràfics, ja siga la fotografia, la tipografia, la il·lustració, els missatges o la nostra capacitat de persuasió. Encara així ens hem trobat uns quants dubtes: Quina és la grandària per a considerar-ho cartell? I el nombre de còpies? Han d'estar impresos sobre paper? I si és animat, perquè els nous suports ho permeten, de quant de temps parlem perquè no siga un anunci?...

Molts dubtes que hui en dia necessiten reflexió i no sabem fins a quin punt resposta. Perquè sens dubte, i té igual el nostre treball, el que mana en el nostre temps és el moviment dels mercats. I per a això fa igual les preguntes, perquè els cartells seguiran informant.

—Escolta Boke, i si exposem tres cartells a l'any?

!!!OIGAAAAA... MÍREMEEEEEEE!!!

MacDiego

Caminar es un ejercicio físico casi como el ver. Pasear por la ciudad y disfrutar de su tejido urbano es interesante, necesario, enriquecedor y obliga a mirar. Industriales de todo tipo se mueven de un lado a otro con actitud comercial. También los hay que prestan servicios. En general se observa poco espacio para la salud y la ecología. Ahí, donde además aparecen estudiantes, jubilados y algunos invisibles, justo ahí, la gran mayoría encontramos nuestra zona de confort. Edificios, gente, tráfico, vehículos multiplicados en los últimos tiempos en variedad, diseño y velocidad, luces, escaparates, ruido y toda esa interminable señalización multicolor que conforman cada barrio. Y en este campo de batalla algunas imágenes llaman la atención, o por lo menos lo intentan. Son los carteles.

Narradores silenciosos de un tiempo cargado de estímulos visuales y que a grito pelao nos informan de acontecimientos futuros, de cambios de estación, de la actividad cultural, de la mejor ropa para la temporada que se avecina, encuentros deportivos, de que el circo ha llegado a visitarnos, ¡o qué decir cuando a campañas políticas se refiere! Es entonces cuando la urbe se vuelve más fea y mentirosa. Es difícil escapar de unas garras siempre en movimiento. Aparecen en vallas, en estaciones de tren, en muros semiabandonados, en centros comerciales, en vistosos escaparates, como falda de autobuses o modernos retroiluminados en puntos estratégicos. Siempre discutiendo entre ellos para ser el más mirado de esta jungla urbana.

Y tiene que ser así para que haya vida y alegría. Porque quien ha visitado alguna ciudad donde la existencia de estos elementos es casi nula la sensación de tristeza, grisura y extrañeza nos hace sentir incómodos. Se resume fácil, nos gusta estar enterados: ¿quieres música?, los mejores conciertos están colgados en sus muros; ¿algún producto bancario?, asómate a sus oficinas; ¿un evento cultural?, mira en la biblioteca; ¿alguna película interesante? ¿Y de teatro?...

Es buen momento para reflexionar y hacernos algunas preguntas: ¿Somos buenos hereditarios de lo que hasta ahora ha sucedido? ¿Se reconocerá nuestro trabajo? ¿Sirve de algo seguir haciéndolo? ¿Existe una línea estética? ¿Estamos contaminados por el diseño global? ¿Todos los diseñadores saben hacer

carteles? ¿Es más importante la estética o el mensaje? ¿Es bueno tener un estilo?...

Y por eso hemos llegado a esta exposición. Porque queremos mostrar lo que ha ocurrido en nuestra Comunidad durante este milenio. Representan el reflejo de la actividad social y la evolución de nuestro colectivo. Hemos gestionado casi 3.000 carteles de los que unos 500 han sido seleccionados para la exposición y algunos más para el catálogo. Los espacios mandan. Carteles de todo tipo: comerciales, publicitarios, culturales e incluso algunos que han superado la característica de cartel para convertirse en póster y decorar algún espacio privado.

Unos carteles hechos aquí por autores de aquí o para aquí por autores de fuera o para afuera por autores de aquí que hemos seleccionado desde el punto de vista subjetivo de nuestro comisariado. Destacados todos ellos por la forma de contar utilizando las herramientas con las que nos movemos los diseñadores gráficos, ya sea la fotografía, la tipografía, la ilustración, los mensajes o nuestra capacidad de persuasión. Aún así nos hemos encontrado con unas cuantas dudas: ¿Cuál es el tamaño para considerarlo cartel? ¿Y el número de copias? ¿Tienen que estar impresos sobre papel? Y si es animado, pues los nuevos soportes lo permiten, ¿de cuánto tiempo estamos hablando para que no sea un anuncio?...

Muchas dudas que hoy en día necesitan reflexión y no sabemos hasta qué punto respuesta. Porque sin duda, y da igual nuestro trabajo, lo que manda en nuestro tiempo es el movimiento de los mercados. Y para esto dan igual las preguntas, porque los carteles seguirán informando.

—Oye Boke, ¿y si exponemos tres carteles por año?

El cartell contra la paret

Boke Bazán

ENGANXADORS DE CARTELLS (AFFICHES), CARTELLS, PÒSTERS

El primer pintor que es va dedicar en exclusiva al cartell i el gran artífex de la millora dels processos litogràfics, va ser Jules Chéret (1836-1932), pare del cartell artístic modern. Queda en la memòria la magnífica producció, de més d'un miler de cartells diferents, realitzats a partir de 1866, en el seu taller com a artista i impressor a París. Va revolucionar la comunicació gràfica i publicitària amb l'espectacular dels grans formats i el plus d'artisticitat.

El cartell *Valentino grand bal de nuit* de 1869 serà el primer pas del camí al cartell contemporani. Després d'aquestes atractives cromolitografies quedaven ja molt lluny no sols les estampacions litogràfiques monocromes, sinó també els sobris cartells xilogràfics amb dibuïxos senzills a una tinta, o els exclusivament tipogràfics.

A poc a poc el paisatge urbà de les principals ciutats i les seues austeres parets es van començar a omplir de vistosos anuncis de gran grandària. Altres artistes el van seguir durant la *Belle Époque* com Toulouse-Lautrec, malgrat la seua curta producció (33 cartells al llarg de la seua vida), Alphonse Mucha, mestre de l'Art Nouveau, Maurice Tamagno, Leonetto Cappiello, Théophile-Alexandre Steinlen, Dudley Hardy, Pierre Bonnard i, anys més tard «els mosqueters del cartell» Paul Colin, Jean Carlu, Charles Loupot i Cassandre. Tots ells van aportar un llenguatge únic i específic per a aquest nou mitjà de comunicació que resultava extremadament atractiu i eficaç. I tal com es concep actualment, van elevar el cartell a la categoria d'art.

A Espanya, un dels cartells ressenyables va ser el famós *Xocolates i dolços Matías López* realitzat per Francisco Ortego en 1875. A València, juntament amb els anunciadors de festejos taurins, els primers cartells es realitzen amb motiu de la Fira de Juliol, que s'inicia en 1871 i inclou quasi la totalitat dels millors cartellistes valencians, des del seu origen fins a l'actualitat.

Res havien d'envejar els artistes valencians als francesos, perquè de manera sincrònica José Mongrell Torrent, al costat del seu cosí Bartolomé, excel·lents pintors regionalistes, produeixen cartells d'estil mo-

dernista igual que Francisco de Cidón Navarro, qui s'incorpora a aquest nou art, i dona així inici, amb altres pintors, a l'escola valenciana del cartell.

Com afirmaria el mateix Cassandre en els anys trenta, el cartell s'havia convertit en una «màquina d'anunciar» i així s'havia demostrat en fantàstiques campanyes publicitàries com la de Marius Rossillon en 1898 per a la signatura Michelin. A Espanya destaquem com a referent a Ramón Casas amb el seu famós treball per a Anís del Mono, i a Arturo Almar, autor del cartell de la Gran Fira de València de 1898; un exemple de la influència modernista –en el seu cas, d'Eugène Grasset– que compartien els pintors cartellistes més significatius d'aquella època.

Inspirada per les exposicions universals, València inaugura l'Exposició Regional Valenciana en 1909. La mostra situava a la ciutat del Túria en el context europeu i al mateix temps pretenia que els seus habitants la identificaren com una ciutat de futur. Per a tal esdeveniment es convocà un concurs de cartells que va guanyar Vicente Climent, i va quedar en segona posició Ramón Stolz.

Sintetitzant molt, destaquem dels anys vint del segle passat els artistes Ródchenko, El Lissitzky o Klucis que alternen la pintura amb el disseny gràfic i la fotografia. Igual succeeix amb altres autors de les avantguardes europees: László Moholy-Nagy, Kurt Schwitters, Herbert Bayer, Ladislav Sutnar, Sándor Bortnyik o Fortunato Depero, que van traure el seu art modern al carrer, fora de galeries i museus, creant per a un nou context i objectiu d'ús.

La desaparició de fronteres entre art modern i disseny gràfic va propiciar una revolució paral·lela en llibres, revistes i cartells al servei del comerç. Les marques i la propaganda, vertebraven la comunicació visual de la societat moderna amb la intenció de persuadir el públic. Els pintors es van professionalitzar com a artistes comercials i es van convertir en dissenyadors gràfics, segons el terme encunyat per William Addison Dwiggins en 1922, i l'ús del qual es va generalitzar després de la segona guerra mundial.

Si bé els cartells han sigut considerats com un art menor, convé recordar els realitzats per una innumerable

El cartel contra la pared

Boke Bazán

AFFICHES, CARTELES, POSTERS

El primer pintor que se dedicó en exclusiva al cartel y el gran artífice de la mejora de los procesos litográficos, fue Jules Chéret (1836-1932), padre del cartel artístico moderno. Queda en la memoria la magnífica producción, de más de un millar de carteles diferentes, realizados a partir de 1866, en su propio taller como artista e impresor en París. Revolucionó la comunicación gráfica y publicitaria con lo espectacular de los grandes formatos y el plus de artisticidad.

El cartel *Valentino grand bal de nuit* de 1869 será el primer paso del camino al cartel contemporáneo. Tras estas atractivas cromolitografías quedaban ya muy lejos no solo las estampaciones litográficas monocromas, sino también los sobrios carteles xilográficos con dibujos sencillos a una tinta, o los exclusivamente tipográficos.

Poco a poco el paisaje urbano de las principales ciudades y sus austeras paredes se empezaron a llenar de vistosos anuncios de gran tamaño. Otros artistas le siguieron durante la *Belle Époque* como Toulouse-Lautrec, a pesar de su corta producción (33 carteles a lo largo de su vida), Alphonse Mucha, maestro del Art Nouveau, Maurice Tamagno, Leonetto Cappiello, Théophile-Alexandre Steinlen, Dudley Hardy, Pierre Bonnard y, años más tarde «los mosqueteros del cartel» Paul Colin, Jean Carlu, Charles Loupot y Cassandre. Todos ellos aportaron un lenguaje único y específico para este nuevo medio de comunicación que resultaba extremadamente atractivo y eficaz. Y tal y como se concibe actualmente, elevaron el cartel a la categoría de arte.

En España, uno de los carteles reseñables fue el famoso *Chocolates y dulces Matías López* realizado por Francisco Ortego en 1875. En Valencia, junto con los anunciadores de festejos taurinos, los primeros carteles se realizan con motivo de la Feria de Julio, que se inicia en 1871 e incluye casi la totalidad de los mejores cartelistas valencianos, desde su origen hasta la actualidad.

Nada tenían que envidiar los artistas valencianos a los franceses, pues de manera sincrónica José Mongrell Torrent, junto a su primo Bartolomé, excelentes pintores regionalistas, producen carteles de estilo modernista al igual que Francisco de Cidón Navarro, quien

se incorpora a este nuevo arte, dando así inicio, junto a otros pintores, a la escuela valenciana del cartel.

Como afirmaría el propio Cassandre en los años treinta, el cartel se había convertido en una «máquina de anunciar» y así se había demostrado en fantásticas campañas publicitarias como la de Marius Rossillon en 1898 para la firma Michelin. En España destacamos como referente a Ramón Casas con su famoso trabajo para Anís del Mono, y a Arturo Almar, autor del cartel de la Gran Feria de Valencia de 1898; un ejemplo de la influencia modernista –en su caso, de Eugène Grasset– que compartían los pintores cartelistas más significativos de aquella época.

Inspirada por las exposiciones universales, Valencia inaugura la Exposición Regional Valenciana en 1909. La muestra situaba a la ciudad del Turia en el contexto europeo y al mismo tiempo pretendía que sus habitantes la identificaran como una ciudad de futuro. Para tal evento se convocó un concurso de carteles que ganó Vicente Climent, quedando en segunda posición Ramón Stolz.

Sintetizando mucho, destacamos de los años veinte del siglo pasado a los artistas Ródchenko, El Lissitzky o Klucis que alternan la pintura con el diseño gráfico y la fotografía. Igual sucede con otros autores de las vanguardias europeas: László Moholy-Nagy, Kurt Schwitters, Herbert Bayer, Ladislav Sutnar, Sándor Bortnyik o Fortunato Depero, que sacaron su arte moderno a la calle, fuera de galerías y museos, creando para un nuevo contexto y objetivo de uso.

La desaparición de fronteras entre arte moderno y diseño gráfico propició una revolución paralela en libros, revistas y carteles al servicio del comercio. Las marcas y la propaganda, vertebraban la comunicación visual de la sociedad moderna con la intención de persuadir al público. Los pintores se profesionalizaron como artistas comerciales y se convirtieron en diseñadores gráficos, según el término acuñado por William Addison Dwiggins en 1922, y cuyo uso se generalizó tras la segunda guerra mundial.

Si bien los carteles han sido considerados como un arte menor, conviene recordar los realizados por una innumerable nómina de grandes artistas: Kandinsky,

nòmina de grans artistes: Kandinsky, Braque, Matisse, Chagall, Delaunay, Léger, Calder, Miró, Dalí, Picasso, Chillida, Tàpies, Saura, Arroyo, Manuel Valdés, Andreu Alfaro, fins i tot Joaquín Sorolla. Segons Jesús Huguet¹ «tots els corrents artístics influeixen en els diferents aspectes i les arts del seu temps (...) i per tant podem seguir-los igualment a través del cartell.»

En les primeres dècades del segle XX, València, en-cara que aliena a les avantguardes en les belles arts, comptava amb excel·lents cartellistes, alguns ja connectats amb la gràfica moderna: Enrique Pertegás, Genaro Palau, Josep Renau, Juanino Renau, Manuel Monleón, Jorge Bardasano, Arturo Ballester, Vicente Ballester, Vicente Canet, Rafael Raga, Juan Renau, Luis Dubón, José Espert, Antonio Vercher, José Bellver, Manuel Diago, Mollá Biosca, Santiago Carrilero, José Calandín, Cabedo Torrents, Pérez-Contel, Petit Guillem, Rafael Garcia Escribá, Gastón Castelló, Sanz Miralles, Tormo, Pascual Capuz, J. Barreira, Abad, Molina Gallent, Mellado i Montoro, Nolo, Arjona Vallet, Torregros i Campillo, Ferrerico Mamellada, Basset, Lorena Aguirre o José Negrelles entre altres, van protagonitzar una etapa que corona la història del cartell, amb artistes igualment importants com la madrilenya Paquita Rubio –resident temporalment a València durant la Guerra Civil– o la valenciana Manuela Ballester, que no van ser tan visibles per raons de sobres conegudes i a les quals, des d'aquestes línies, volem rendir un merescut homenatge recollint el testimoni de l'exposició *Ocultes*².

La II Guerra Mundial va decapitar definitivament la modernitat, l'avantguarda i la utopia en el nou ordre establït. Igualment a Espanya, tota oportunitat de desenvolupament artístic va ser condicionada per la Guerra Civil, en primera instància, i després pel franquisme.

La història del cartell valencià es deu tant als clients i artistes com a la indústria de les arts gràfiques; pionera i referència encara en l'actualitat. Tallers com ara la Tipografia Moderna o la Imprenta i Litografia Ortega, líder en cartelleria taurina i festiva en l'àmbit nacional, es van posar entre altres al servei de la República, controlats i col·lectivitzats pel Front Popular. El cartellisme es va centrar únicament i exclusivament a favor de la causa. Durant la contesa es van arribar a produir més de 2.000 obres diferents entre tots dos bàndols, cartells que exercien un paper vital en la propaganda política, social i militar malgrat el precari de la situació i la desigual difusió.

«El cartellista es troba, de sobte, davant nous motius (la Guerra Civil) que trastornen essencialment la seua funció professional. El cartell [...] pot i deu ser la potent palanca del nou realisme en la seua missió de transformar les condicions, en l'ordre històric i social, per a la creació d'una nova Espanya».

Josep Renau

Resulta paradoxal que aquest breu i desgraciat període de contesa represente un moment tan important, no sols pel valor formal dels cartells, sinó pel fet històric que els artistes gràfics valencians, es van constituir, en paraules del poeta Mayakovski en «l'exèrcit de l'art». Compromesos en la lluita amb l'únic i més poderós suport de comunicació visual d'aquella època: el cartell.

La importància del cartell es reivindica contínuament en museus d'art de tot el món, per mitjà dels seus fons i d'exposicions dedicades. L'IVAM, fins i tot amb un catàleg dels seus propis cartells³, va apostar per la qualitat de la seua comunicació gràfica. Els cartells de les exposicions han sigut supervendes i objecte de col·leccionisme. Institucions com el MUA, MUVIM o La Nau (el Centre Cultural de la Universitat de València), han dedicat diverses exposicions al cartellisme de diferents èpoques i autors, fins i tot en seus conjunes, com la comissariada per José Piqueras: “Mestres de l'art en el cartell”⁴ en 2005. Una altra exposició històrica va ser “Josep Renau (1907-1982): Compromís i cultura”⁵ en La Nau en 2008. La Fundació Bancaixa també ha programat nombroses exposicions imprescindibles com ara “1900. L'origen de l'art publicitari”⁶ en 2012. Multitud de mostres específiques de l'art del cartell, que no llistarem ací, i l'última cita del qual va ser l'any passat al MUVIM: “Dubón. Un artista republicà (1909-1952)”⁷.

Xarrant amb Martín Forés, cartellista i últim president de l'Associació Valenciana d'Amics del Cartell fundada en 1997 per Rafael Contreras i Miguel Tomás, coincidim que hi ha encara pendent un reconeixement expositiu als cartellistes que van treballar també en la postguerra. Artistes com José Bellver i Manuel Diago, amb cartells totalment intervinguts com el de la Fira de Juliol de 1939, la il·lustració d'exaltació nacional del qual la protagonitza la salutació feixista amb la bandera roja i groga sense cap al·lusió a la mateixa fira. Tenim també en la memòria tots els que van treballar durant aquells durs anys i en les dècades següents, que es van encarregar tant de la cartelleria festiva com de la publicitat comercial.

1- Huguet, Jesús: La semana gráfica. Portadas, imágenes y anuncios (1926-1932). Ajuntament de València, 2010.

2- Ocultes i il·lustrades. Creixement i èxit de les il·lustradores a València. Sala Estudi General · Centre Cultural La Nau, 2019. Comissariada per Cristina Chumillas, MacDiego i Melani Lleonart.

3- VVAA: Los carteles del Ivam. 1989-2002, amb Manuel Granell com a responsable de disseny.

4- Mestres de l'Art en el Cartell. Col·lecció Joseluis Rupérez. Del 29 de setembre al 24 de desembre de 2005. Sala Thesaurus i Sala Martínez Guerricabeitia, La Nau Sala de la Muralla, CM Rector Peset · MUVIM. Comissari: José Piqueras.

5- Josep Renau (1907-1982): Compromís i cultura. Del 25 setembre a el 6 de gener de 2008. Sala Estudi General, Sala Thesaurus, Sala Martínez Guerricabeitia · La Nau. Comissariada per Jaime Brihuela.

6- 1900. L'origen de l'art publicitari. Del 13 de març al 26 d'agost de 2012. Centre Cultural Bancaixa. Comissariada per Francesc Quílez.

7- Dubón. Un artista republicà (1909-1952). Del 17 d'abril a l'1 de setembre de 2019. MUVIM. Comissariada per Néstor Morente.

Braque, Matisse, Chagall, Delaunay, Léger, Calder, Miró, Dalí, Picasso, Chillida, Tàpies, Saura, Arroyo, Manuel Valdés, Andreu Alfaro, incluso Joaquín Sorolla. Según Jesús Huguet¹ «todas las corrientes artísticas influyen en los distintos aspectos y las artes de su tiempo (...) y por tanto podemos seguir las igualmente a través del cartel.»

En las primeras décadas del siglo XX, Valencia, aunque ajena a las vanguardias en las bellas artes, contaba con excelentes cartelistas, algunos ya conectados con la gráfica moderna: Enrique Pertegás, Genaro Palau, Josep Renau, Juanino Renau, Manuel Monleón, Jorge Bardasano, Arturo Ballester, Vicente Ballester, Vicente Canet, Rafael Raga, Juan Renau, Luis Dubón, José Espert, Antonio Vercher, José Bellver, Manuel Diago, Mollá Biosca, Santiago Carrilero, José Calandín, Cabedo Torrents, Pérez-Contel, Petit Guillem, Rafael Garcia Escribá, Gastón Castelló, Sanz Miralles, Tormo, Pascual Capuz, J. Barreira, Abad, Molina Gallent, Mellado y Montoro, Nolo, Arjona Vallet, Torregros y Campillo, Federico Mellado, Bauset, Lorenzo Aguirre o José Segrelles entre otros, protagonizaron una etapa cumbre en la historia del cartel, junto a artistas igualmente importantes como la madrileña Paquita Rubio –residente temporalmente en Valencia durante la guerra civil– o la valenciana Manuela Ballester, que no fueron tan visibles por razones de sobra conocidas y a las que, desde estas líneas, que-

1- Huguet, Jesús: La semana gráfica. Portadas, imágenes y anuncios (1926-1932). Ayuntamiento de Valencia, 2010.

2- Ocultes i il·lustrades. Creixement i èxit de les il·lustradores a València. Sala Estudi General · Centre Cultural La Nau, 2019. Comisariada por Cristina Chumillas, MacDiego y Melani Lleonart.

3- VVAA: Los carteles del Ivam. 1989-2002, con Manuel Granell como responsable de diseño.

4- "Maestros del Arte en el Cartel. Colección Joseluis Rupérez". Del 29 de septiembre al 24 de diciembre de 2005. Sala Thesaurus y Sala Martínez Guerricabeitia, La Nau · Sala de la Muralla, C. M. Rector Peset · MUVIM. Comisario: José Piqueras.

5- Josep Renau (1907-1982): Compromiso y cultura. Del 25 septiembre al 6 de enero de 2008. Sala Estudi General, Sala Thesaurus, Sala Martínez Guerricabeitia · La Nau. Comisariada por Jaime Brihuela.

6- 1900. El origen del arte publicitario. Del 13 de marzo al 26 de agosto de 2012. Centro Cultural Bancaja. Comisariada por Francesc Quílez.

7- Dubón. Un artista republicano (1909-1952). Del 17 de abril al 1 de septiembre de 2019. MUVIM. Comisariada por Néstor Morente.

remos rendir un merecido homenaje recogiendo el testigo de la exposición *Ocultes*².

La II Guerra Mundial decapitó definitivamente la modernidad, la vanguardia y la utopía en el nuevo orden establecido. Igualmente en España, toda oportunidad de desarrollo artístico fue condicionada por la guerra civil, en primera instancia, y después por el franquismo.

La historia del cartel valenciano se debe tanto a los clientes y artistas como a la industria de las artes gráficas; pionera y referencia todavía en la actualidad. Talleres como Tipografía Moderna o la Imprenta y Litografía Ortega, líder en cartelería taurina y festiva en el ámbito nacional, se pusieron entre otros al servicio de la República, controlados y colectivizados por el Frente Popular. El cartelismo se centró única y exclusivamente a favor de la causa. Durante la contienda se llegaron a producir más de 2.000 obras diferentes entre ambos bandos, carteles que desempeñaban un papel vital en la propaganda política, social y militar a pesar de lo precario de la situación y la desigual difusión.

«El cartelista se encuentra, de pronto, ante nuevos motivos (la Guerra Civil) que trastornan esencialmente su función profesional. El cartel [...] puede y debe ser la potente palanca del nuevo realismo en su misión de transformar las condiciones, en el orden histórico y social, para la creación de una nueva España».

Josep Renau

Resulta paradójico que este breve y desgraciado periodo de contienda represente un momento tan importante, no sólo por el valor formal de los carteles, sino por el hecho histórico de que los artistas gráficos valencianos, se constituyeron, en palabras del poeta Mayakovski en «El ejército del arte». Comprometidos en la lucha con el único y más poderoso soporte de comunicación visual de aquella época: el cartel.

La importancia del cartel se reivindica continuamente en museos de arte de todo el mundo, por medio de sus fondos y de exposiciones dedicadas. El IVAM, incluso con un catálogo de sus propios carteles³, apostó por la calidad de su comunicación gráfica. Los carteles de las exposiciones han sido superventas y objeto de coleccionismo. Instituciones como el MUA, MUVIM o La Nau (el Centre Cultural de la Universitat de València), han dedicado varias exposiciones al cartelismo de diferentes épocas y autores, incluso en sedes conjuntas, como la comisariada por José Piqueras: *Maestros del Arte en el Cartel*⁴ en 2005. Otra exposición histórica fue *Josep Renau (1907-1982): Compromiso y cultura*⁵ en La Nau en 2008. La Fundación Bancaja también ha programado numerosas exposiciones imprescindibles como 1900. *El origen del arte publicitario*⁶ en 2012. Multitud de muestras específicas del arte del cartel, que no vamos a listar aquí, y cuya última cita fue el año pasado en el MUVIM: *Dubón. Un artista republicano (1909-1952)*⁷.

L'amplitud històrica del cartell valencià convida a donar-se un detingut passeig pels llibres de Rafael Contreras⁸, autor a més de cartells des dels anys 50.

Considerem que la societat valenciana, respecte a les disciplines creatives, s'ha debatut tradicionalment, fins i tot hui dia, entre dos moviments contraris: el conservador enfront del progressista.

Una escola importantíssima de cartellistes es va centrar en la tauromàquia, amb una extensa producció i figures internacionals com l'alacantí Ruano Llopis al capdavant, que van realitzar obres d'indubtable valor artístic i gràfic. Una activitat que va definir visualment l'estètica d'aquells anys daurats dels espectacles taurins, afortunadament hui en declivi. Els intents d'innovació de la cartelleria taurina per part d'autors de la categoria de Mariscal, Manuel Valdés o Daniel Torres no van ser ben rebuts per una afició majoritàriament ancorada en l'immobilisme.

La polèmica i el debat també es traslladen a les festes populars on el tradicionalisme ranci no ha canviat de segle i encara té massa pes. Afortunadament, a la nostra manera de veure, la recent renovació política a partir del 2015 ha propiciat un canvi radical en el paisatge del cartell en la nostra comunitat.

La missió comercial del cartell publicitari de productes autòctons tan importants com l'arròs, el paper de fumar o la taronja va promoure una extensíssima producció de cartells. Molts d'aquests se citen els uns als altres en un corrent gràfic molt focalitzat, amb casos tan singulars com el cartell de cerveses Turia de R. Izquierdo, quasi una còpia del *Maison Prunier* de Cassandre.

Les Falles, Fogueres, la Magdalena, Moros i Cristians o la Fira de Juliol, per la seua regularitat, importància, difusió i caràcter públic han liderat el protagonisme de la història del cartell valencià des dels seus inicis. A més dels llibres de Contreras centrats a València ja esmentats, l'Ajuntament de Castelló posseeix nodrits fons de cartells, entre aquests tota la col·lecció de la Magdalena, des del seu primer exemplar en 1945,

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

presentada precisament enguany en l'exposició “A tres tintes. Evolució del disseny gràfic castellonenc en la cartelleria de la Magdalena”⁹. Per part seua, l'Arxiu Municipal d'Alacant alberga els de Fogueres de Sant Joan des de 1928 i els de Setmana Santa. Tots aquests estan digitalitzats i visibles en les respectives webs municipals.

TEMPS DURS

Després de la Guerra Civil molts cartellistes de la talla de Vicente Ballester, José Calandín o Rafael Raga van poder continuar treballant a València. També Renau des de l'exili, mentre que uns altres van tindre pitjor fortuna. Manuel Monleón va ser detingut en 1939, jutjat i condemnat a mort, va viure entre presons i treballs forçats fins que finalment va ser alliberat en 1943. A més de la corresponent bibliografia, tots dos tenen dedicats sengles documentals: *Manuel Monleón, un grito pegado en la pared* (2004) i el llargmetratge *Josep Renau. L'art en perill* (2018)¹⁰.

Massa carreres brillants van ser definitivament truncades; encara que les seues obres perduraran sempre, vegeu la de l'alacantí Lorenzo Aguirre entre altres, pare de la poeta Francisca Aguirre, que va ser capturat i executat en 1942.

Malgrat la repressió i censura durant la dictadura, el cartellisme valencià va seguir la seua activitat amb nombrosos artistes entre els quals volem destacar José Amérigo, Manuel Moreno, Juan Masiá, Enrique Yelo, García Moya, Edo Mosquera, Jorge Tarazona, Benito Sintés, Pascual Llop, Alberto Peris, Damián Contreras, Miguel Tomás, Alberto Llopis, Emilio Chapí, Vicente Canet, Vicente Vila, Santiago Carrilero, Antolí-Candela, Manuel Cotanda, Vicente Gil, Josep Morell, Álvaro Beltrán, Miguel Mínguez, García Valero, Enrique Mestre, Oti, Manuel Albert, Baeza, Cantó Blanco, Rafael Guarinos, Ruíz Roig, Pérez Jordá, Gisbert, Juan Bodí, Vernia, Garcieta, Ross, Domingo, Silvestre de Edeta, Diarco, Garbayo, Verchili, Liciza, Vorín, Pedro de Villena, Mollá, Francisco Raga, José Mongrell, Nieto, Martínez Pareja, Armando Serra, Juan Araque, Rafael Contreras o Blas. Excepte Maribel Cortés o María José Tornero, la presència femenina seguia en aquelles dècades sent mínima i oculta.

Figures com Usabal, que va treballar a Hollywood deu anys, van aportar al cartellisme valencià una dimensió internacional, igual que Josep Peris Aragó, amb els

8- Els cartells de falles de València, Ajuntament de València, 1998. Cartells i cartellistes valencians, Ajuntament de València, 2003. *Cartells de la Fira de Juliol de València*, Ajuntament de València, 2003. Moros i Cristians. La Festa Gran. Ed. Aurom, 2006.

9- A tres tintes. Evolució del disseny gràfic castellonenc en la cartelleria de la Magdalena. Auditori de Castelló. Del 29 de gener al 9 de febrer, 2020. Comissària: Patricia Mir.

10- Manuel Monleón, un grito pegado en la pared. Direcció: Valentí Figueres, Pilar Molina, Helena Sánchez. 2004. Josep Renau. L'art en perill. Direcció: Eva Vizcarra i Rafael Casañ. 2018.

Charlando con Martín Forés, cartelista y último presidente de la Asociación valenciana de amigos del cartel fundada en 1997 por Rafael Contreras⁸ y Miguel Tomás, coincidimos en que hay todavía pendiente un reconocimiento expositivo a los cartelistas que trabajaron también en la posguerra. Artistas como José Bellver y Manuel Diago, con carteles totalmente intervenidos como el de la Feria de julio de 1939, cuya ilustración de exaltación nacional la protagoniza el saludo fascista con la bandera rojigualda sin alusión alguna a la propia feria. Tenemos también en la memoria a todos los que trabajaron durante aquellos duros años y en las siguientes décadas, encargándose tanto de la cartelería festiva como de la publicidad comercial.

La amplitud histórica del cartel valenciano invita a darse un detenido paseo por los libros de Rafael Contreras, autor además de carteles desde los años 50.

Consideramos que la sociedad valenciana, respecto a las disciplinas creativas, se ha debatido tradicionalmente, incluso a día de hoy, entre dos movimientos contrarios: el conservador frente al progresista.

Una escuela importantísima de cartelistas se centró en la tauromaquia, con una extensa producción y figuras internacionales como el alicantino Ruano Llopis a la cabeza, que realizaron obras de indudable valor artístico y gráfico. Una actividad que definió visualmente la estética de aquellos años dorados de los espectáculos taurinos, afortunadamente hoy en declive. Los intentos de innovación de la cartelería taurina por parte de autores de la categoría de Mariscal, Manuel Valdés o Daniel Torres no fueron bien recibidos por una afición mayoritariamente anclada en el inmovilismo.

La polémica y el debate también se trasladan a las fiestas populares donde el tradicionalismo rancio no ha cambiado de siglo y todavía tiene demasiado peso. Afortunadamente, a nuestro modo de ver, la reciente renovación política a partir del 2015 ha propiciado un cambio radical en el paisaje del cartel en nuestra comunidad.

La misión comercial del cartel publicitario de productos autóctonos tan importantes como el arroz, el papel de fumar o la naranja promovió una extensísima producción de carteles. Muchos de ellos se citan los unos a otros en una corriente gráfica muy focalizada, con casos tan singulares como el cartel de cervezas Turia

8- Los carteles de fallas de Valencia, Ayuntamiento de Valencia, 1998. Carteles y Cartelistas Valencianos, Ayuntamiento de Valencia, 2003. *Carteles de la Feria de Julio de Valencia*, Ayuntamiento de Valencia, 2003. Moros i Cristians. La Festa Gran. Ed. Aurom, 2006.

9- A tres tintes. Evolució del disseny gràfic castellonenc en la cartelleria de la Magdalena. Auditori de Castelló. Del 29 de enero al 9 de febrero, 2020. Comisaria: Patricia Mir.

10- Manuel Monleón, Un grito pegado en la pared. Dirección: Valentí Figueres, Pilar Molina, Helena Sánchez. 2004. Josep Renau. El arte en peligro. Dirección: Eva Vizcarra y Rafael Casañ. 2018.

de R. Izquierdo, casi una copia del *Maison Prunier* de Cassandre.

Las Fallas, Hogueras, La Magdalena, Moros y Cristianos o Feria de Julio, por su regularidad, importancia, difusión y carácter público han liderado el protagonismo de la historia del cartel valenciano desde sus inicios. Además de los libros de Contreras centrados en Valencia ya mencionados, el ayuntamiento de Castellón posee nutridos fondos de carteles, entre ellos toda la colección de la Magdalena, desde su primer ejemplar en 1945, presentada precisamente este año en la exposición *A tres tintes. Evolució del disseny gràfic castellonenc en la cartelleria de la Magdalena*⁹. Por su parte, el Archivo Municipal de Alicante alberga los de Hogueras de San Juan desde 1928 y los de Semana Santa. Todos ellos están digitalizados y visibles en las respectivas webs municipales.

TIEMPOS DUROS

Tras la guerra civil muchos cartelistas de la talla de Vicente Ballester, José Calandín o Rafael Raga pudieron seguir trabajando en Valencia. También Renau desde el exilio, mientras que otros tuvieron peor fortuna. Manuel Monleón fue detenido en 1939, juzgado y condenado a muerte, vivió entre prisiones y trabajos forzados hasta que finalmente fue liberado en 1943. Además de la correspondiente bibliografía, ambos tienen dedicados sendos documentales: *Manuel Monleón, un grito pegado en la pared* (2004) y el largometraje *Josep Renau. El arte en peligro* (2018)¹⁰.

Demasiadas carreras brillantes fueron definitivamente truncadas; aunque sus obras perdurarán siempre, véase la del alicantino Lorenzo Aguirre entre otros, padre de la poeta Francisca Aguirre, que fue apresado y ejecutado en 1942.

A pesar de la represión y censura durante la dictadura, el cartelismo valenciano siguió su actividad con numerosos artistas entre los que queremos destacar a José Amérigo, Manuel Moreno, Juan Masiá, Enrique Yelo, García Moya, Edo Mosquera, Jorge Tarazona, Benito Sintés, Pascual Llop, Alberto Peris, Damián Contreras, Miguel Tomás, Alberto Llopis, Emilio Chapí, Vicente Canet, Vicente Vila, Santiago Carrilero, Anto-

seus més de 500 cartells de pel·lícules realitzats per a Cifesa entre els anys 40 i 60, i al qual Francisco Agramunt va dedicar un merescut llibre ¹¹.

LA MOGUDA VALENCIANA

Després de l'apagada cultural que va suposar la dictadura, arriba l'obertura i eclosió creativa de la se-gona meitat dels anys 70 i la decisiva dècada dels 80 en totes les disciplines creatives. Quan a València es començava a utilitzar el terme disseny gràfic cris-tal·litza en la nostra comunitat una generació de dis-senyadors, i ja també de dissenyadores gràfiques, que van reinventar una professió actualment reconeguda i imprescindible. Recorde amb especial afecte Quique Company, referent de la història del cartellisme valen-cià, que ens va deixar en 2005, qui amb els dissenya-dors Paco Bascuñán i Vicent Vidal, i per descomptat el museòleg expert en cartellisme, Carlos Pérez, troba-rem a faltar en aquesta inauguració.

Els 80 i 90 van ser anys daurats per a les agències de publicitat. Signaven la major part dels cartells en com-paració amb els pocs, xicotets o unipersonals, estudis de disseny i il·lustració. Entre tots dos espais es mo-vien figures importants: Rafa Gassent, Belén Arnau, Carvajal, Juan Pareja, Joaquín Calatayud, Iván Ar-guedas, Marisa Llongo, José P. Llongo, Alguer Rome-ro, Equipo Vial, Carolina Bartesaghi, Vicente Lorenzo, Rafael Ramírez, José Mª Santos, José Luis Abril, Paco Jarque, Chari García, Enric Mestre, Nico Monteagudo, Miguel Bolós, José Mª Falomir, Dionisio Gázquez, José Luis Navarro, Francisco Espejo, Alejandro Soler, Enric Solbes, Jorge Luna i els tàndems Artur Sales / Carles Barranco i Manuel Pérez / Jordi de Lama. Anys en què les signatures femenines encara eren molt poques.

Imprescindibles llavors, i en el període que abasta aquesta exposició en la qual estan presents, desta-quem Manuel Boix, Miguel Calatayud, Artur Heras, Paco Escobar, Pepe Gimeno i Paco Bascuñán.

La diferenciació entre l'anunci de carrer purament publicitari i el cartell «de disseny» ja establida, la ne-cessitat social d'innovació i modernitat, la nova ofer-ta cultural i d'oci, així com l'arribada dels primers ordinadors amb programes de disseny, permet dife-renciar una nova generació de cartells valencians, la identitat dels quals de la mà de les seues principals figures, reflecteix cert caràcter autòcton en el seu conjunt sense perdre de vista les tendències a nivell internacional amb vies documentals, escasses, però ja obertes.

Canvis de paradigmes i una nova realitat social, cul-tural, política i econòmica cap a la globalització obli-gava els sectors valencians a renovar-se o morir. Els nous paràmetres, la creixent necessitat de disseny per part d'empreses i entitats públiques amb visió es-tratègica com l'IMPIVA, creat en 1984, van impulsar la promoció del disseny a la Comunitat Valenciana¹².

Aquest mateix any es va fundar La Nau, amb tota la notorietat i influència que va suposar en l'àmbit local, nacional i internacional. En 1985 naix l'ADCV. En el 87 es van crear els premis nacionals de Disseny, i va ser per a Dani Nebot el primer que va arribar a València en 1995.

Tot tenia el seu cartell.

SEGLE XXI

El cartell continua sent un dels suports favorits dels creadors visuals, gràcies a la seua història, visibili-tat, format i capacitat de cridar l'atenció. És la peça de disseny amb el brifing més xicotet i la llibertat creativa més gran.

Els antecedents més directes d'aquesta mostra *–Pro-hibit fixar cartells. REA* .–són les exposicions “Suma + Segueix del Disseny a la Comunitat Valenciana” al MU-VIM¹³, que sense ser exclusiva de cartells presentava una selecció del disseny valencià recent fins a 2009, i l'exposició “Walencja wplakacie (València en cartell. 100 cartells espanyols. 1980-2008)” que va tindre lloc al Museu del Cartell de Wilanów, Varsòvia¹⁴.

Aquests vint anys de cartells valencians, si bé entenem com els més prolífics, han resultat a la nostra manera de veure d'interés i qualitat desigual. Respecte a l'es-pai i la producció, aquesta exposició presenta una pa-noràmica amplíssima quant a estils i clients amb 230 autors com a testimoniatge del que ha sigut la realitat del cartell valencià, ja que una selecció definida ex-clusivament segons criteris d'excel·lència gràfica, no s'ajustaria a la realitat històrica i social, i desposseiria aquest projecte d'una de les seues missions.

11- Agramunt Lacruz, Francisco: Los carteles de CIFESA de José Peris: un mitólogo del cine español. Ajuntament de València, 2001.

12- Ja en 1978 l'IPI (Institut de Promoció Industrial) publicava el butlletí: Diseño y Comunicación.

13- Suma + Segueix del Disseny a la Comunitat Valenciana. MUVIM. Del 24 de setembre al 29 de novembre de 2009. Comissaris: Paco Bascuñán i Nacho Lavernia. Produïda per IMPIVA.

14- Walencja wplakacie (València en cartell, 100 cartells espanyols 1980-2008). Museu del Cartell de Wilanów, Varsòvia. Del 24 de setembre al 31 d'octubre de 2008. Organitzada pel MUVIM en col·laboració amb el Consorci de Museus, Diputació de València, IMPIVA i CAM. Comissaris: Carlos Pérez i Paco Bascuñán.

lí-Candela, Manuel Cotanda, Vicente Gil, Josep Morell, Álvaro Beltrán, Miguel Mínguez, García Valero, Enri-que Mestre, Oti, Manuel Albert, Baeza, Cantó Blanco, Rafael Guarinos, Ruíz Roig, Pérez Jordá, Gisbert, Juan Bodí, Vernia, Garcieta, Ross, Domingo, Silvestre de Edeta, Diarco, Garbayo, Verchili, Liciza, Vorín, Pedro de Villena, Mollá, Francisco Raga, José Mongrell, Nie-to, Martínez Pareja, Armando Serra, Juan Araque, Ra-fael Contreras o Blas. Excepto Maribel Cortés o María José Tornero, la presencia femenina seguía en aque-llas décadas siendo mínima y oculta.

Figuras como Usabal, que trabajó en Hollywood diez años, aportaron al cartelismo valenciano una dimen-sión internacional, al igual que Josep Peris Aragó, con sus más de 500 carteles de películas realizados para Cifesa entre los años 40 y 60, y al que Francisco Agra-munt dedicó un merecido libro¹¹.

LA MOVIDA VALENCIANA

Tras el apagón cultural que supuso la dictadura, lle-ga la apertura y eclosión creativa de la segunda mitad de los años 70 y la decisiva década de los 80 en todas las disciplinas creativas. Cuando en Valencia se empe-zaba a utilizar el término diseño gráfico cristaliza en nuestra comunidad una generación de diseñadores, y ya también de diseñadoras gráficas, que reinventaron una profesión actualmente reconocida e imprescindi-ble. Recuerdo con especial cariño a Quique Company, referente de la historia del cartelismo valenciano, que nos dejó en 2005, quien junto a los diseñadores Paco Bascuñán y Vicent Vidal, y por supuesto al museólo-go experto en cartelismo Carlos Pérez, echaremos de menos en esta inauguración.

Los 80 y 90 fueron años dorados para las agencias de publicidad. Firmaban la mayor parte de los carteles en comparación con los pocos, pequeños o unipersona-les, estudios de diseño e ilustración. Entre ambos es-pacios se movían figuras importantes: Rafa Gassent, Belén Arnau, Carvajal, Juan Pareja, Joaquín Cala-tayud, Iván Arguedas, Marisa Llongo, José P. Llongo, Alguer Romero, Equipo Vial, Carolina Bartesaghi, Vi-cente Lorenzo, Rafael Ramírez, José Mº Santos, José Luis Abril, Paco Jarque, Chari García, Enric Mestre, Nico Monteagudo, Miguel Bolós, José Mª Falomir, Dio-nisio Gázquez, José Luis Navarro, Francisco Espejo, Alejandro Soler, Enric Solbes, Jorge Luna y los tán-dems Artur Sales / Carles Barranco y Manuel Pérez

11- Agramunt Lacruz, Francisco: Los carteles de CIFESA de José Peris: un mitólogo del cine español. Ayuntamiento de Valencia, 2001.

12- Ya en 1978 el IPI (Instituto de Promoción Industrial) publicaba el boletín: Diseño y Comunicación.

13- Suma + Sigue del Disseny a la Comunitat Valenciana. MUVIM. Del 24 de septiembre al 29 de noviembre de 2009. Comisarios: Paco Bascuñán y Nacho Lavernia. Producida por IMPIVA.

14- Walencja w plakacie (Valencia en cartel, 100 carteles españoles 1980-2008). Museo del Cartel de Wilanów, Varsovia. Del 24 de septiembre al 31 de octubre de 2008. Organizada por el MUVIM en colaboración con el Consorcio de Museos, Diputación de Valencia, IMPIVA y CAM. Comisarios: Carlos Pérez y Paco Bascuñán.

/ Jordi de Lama. Años en los que las firmas femeninas todavía eran muy pocas.

Imprescindibles entonces, y en el periodo que abar-ca esta exposición en la que están presentes, desta-camos a Manuel Boix, Miguel Calatayud, Artur Heras, Paco Escobar, Pepe Gimeno y Paco Bascuñán.

La diferenciación entre el anuncio de calle puramen-te publicitario y el cartel «de diseño» ya establecida, la necesidad social de innovación y modernidad, la nueva oferta cultural y de ocio, así como la llegada de los pri-meros ordenadores con programas de diseño, permite diferenciar una nueva generación de carteles valen-cianos, cuya identidad de la mano de su principales fi-guras, refleja cierto carácter autóctono en su conjunto sin perder de vista las tendencias a nivel internacional con vías documentales, escasas, pero ya abiertas.

Cambios de paradigmas y una nueva realidad social, cultural, política y económica hacia la globalización obligaba a los sectores valencianos a renovarse o mo-rir. Los nuevos parámetros, la creciente necesidad de diseño por parte de empresas y entidades públi-cas con visión estratégica como el IMPIVA, creado en 1984, impulsaron la promoción del diseño en la Comu-nidad Valenciana¹². Ese mismo año se fundó La Nave, con toda la notoriedad e influencia que supuso en el ámbito local, nacional e internacional. En 1985 nace la ADCV. En el 87 se crearon los Premios Nacionales de Diseño, siendo para Dani Nebot el primero que llegó a Valencia en 1995.

Todo tenía su cartel.

SIGLO XXI

El cartel sigue siendo uno de los soportes favoritos de los creadores visuales, gracias a su historia, visibili-dad, formato y capacidad de llamar la atención. Es la pieza de diseño con el briefing más pequeño y la liber-tad creativa más grande.

Los antecedentes más directos de esta muestra *–Pro-hibit fixar cartells. R.E.A.–* son las exposiciones *Suma + Sigue del Disseny a la Comunitat Valenciana* en el MUVIM¹³, que sin ser exclusiva de carteles presenta-ba una selecció del diseño valenciano reciente hasta 2009, y la exposició *Walencja w plakacie (Valencia en cartel. 100 carteles españoles. 1980-2008)* que tuvo lugar en el Museo del cartel de Wilanów, Varsovia¹⁴.

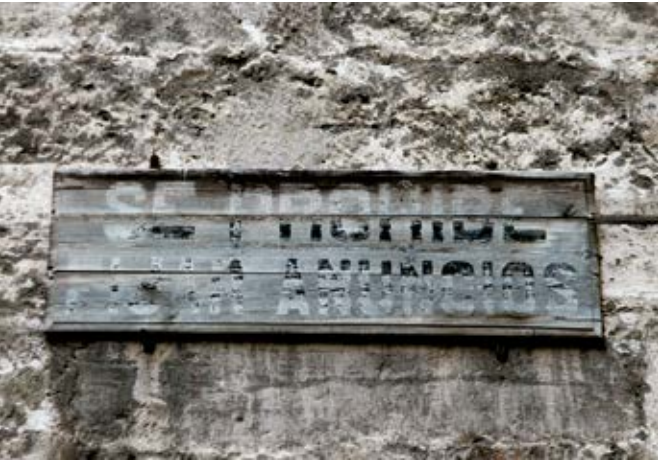
Estos veinte años de carteles valencianos, si bien en-tendemos como los más prolíficos, han resultado a nuestro modo de ver de interés y calidad desigual. Respecto al espacio y la producción, esta exposició presenta una panoràmica amplísima en cuanto a es-tilos y clientes con 230 autores como testimonio de lo que ha sido la realidad del cartel valenciano, ya que una selecció definida exclusivamente según criterios de excelencia gràfica, no se ajustaría a la realidad his-

En certa manera com a altaveu del col·lectiu professional, les opinions de Víctor Palau en *Gràffica* i de Xavi Calvo en *Valencia Plaza*, crítics amb la gestió de l'Administració pública, principal client del cartellisme a la Comunitat Valenciana, juntament amb l'assessorament d'ADCV, han influït des de 2015 en pro d'una nova gestió. Resultat que s'ha reconegut en: “El disseny institucional valencià ix de l'UVI: un any de cartells”¹⁵, on es posa en valor el canvi d'estratègia institucional, amb el consegüent nou paisatge gràfic que des d'ací celebrem.

El disseny i la il·lustració de qualitat realitzada des de la Comunitat Valenciana i per a aquesta, amb les empreses i institucions amb cultura de projecte, la labor de l'Associació Professional de Dissenyadors, universitats i escoles de disseny, unit als mitjans de comunicació tant especialitzats¹⁶ com a generalistes sensibles a la seua difusió, han contribuït en aquests últims anys a un panorama general de prestigi en el context internacional, amb multitud de reconeixements i premis que cristal·litzen en la pròxima gran cita: la capitalitat mundial del disseny en 2022.

El sector del disseny, a més de solucions, genera debat diàriament, moltes crítiques, algunes amb fonament, i poca autocrítica a la meua manera de veure. Cap professió està exempta de reptes i obstacles. Segons l'informe sobre l'economia del disseny a la Comunitat Valenciana¹⁷, en el punt 14 conclou que els dissenyadors estan mal remunerats. El cartellisme en concret ha hagut de bregar històricament amb concursos i cocos (còpies i coincidències), però... Quan va ser tan fàcil ser cartellista com ací i ara?

Clients coneixedors de la funció i el valor del disseny que comencen a entendre i gaudir d'aquest. Múltiples sistemes de reproducció de màxima qualitat, preus assequibles i sorprenent velocitat, fins i tot per a una sola còpia. Fonts d'informació i inspiració inesgotables en un clic. Idèntiques eines creatives que en la resta del món, sense restriccions fins i tot per a les persones principiants, d'inversió i corba d'aprenentatge mínimes. La *www* i xarxes socials on fer visibles els catàlegs a l'instant. Poder fer negoci des de qualsevol

lloc del món en contacte directe i a cost zero. Premis, biennals, exposicions...

Surem en un hàbitat privilegiat.

ARMA DE COMUNICACIÓ MASSIVA

Canvien els temps i el cartell, que viu la seua màxima esplendor com a gran mitjà publicitari a la fi del XIX i meitat del segle XX, es veu gradualment eclipsat per la implantació de noves estratègies i mitjans publicitaris de masses imbatibles com la televisió, i se sotmet al que Joan Costa va qualificar de «la dictadura del quantitatiu». La publicitat es trasllada a canals audiovisuals més penetrants i de difusió nacional, entra directament en les llars, deixa el missatge en pocs segons i desapareix. El carrer comença a pertànyer als vehicles i les tanques s'apoderen de ciutats i carreteres fins que s'implanten convenients normatives per a reduir la contaminació visual.

El necessari ordenament municipal dels espais publicitaris en autobusos i mobiliari urbà (mupis, columnes i marquesines) planteja un nou escenari per al cartell. Els suports repartits estratègicament per la ciutat permeten un ordre visual i un punt informatiu recognoscible, tant si camines com si condueixes. La grandària del mupi prou gran (120x175cm), estudiat i unificat, permet el lluïment tant en la seua cara dirigida als/a les vianants com la visible per al trànsit. La seua posició al carrer, sense competència, amb marc i cristall protector sempre net, són hotels de luxe per als cartells.

Òbviament si hi ha pressupost, clar. Els diners seran el primer filtre del cartell per a ser al carrer. Si no passa per caixa, la presència i visibilitat es redueix dràsticament.

Fa ja molts anys que el públic diferencia bé el cartell de l'anunci. Tècnicament, no obstant això, assumim que les rebaxes d'un centre comercial o la foto d'una colònia amb titular i logo són cartells. Tota comunicació visual en l'espai públic és publicitària, per la qual cosa aquesta exposició no exclou cartells de productes de consum encara que sí que estableix un criteri diferenciador. Els cartells d'una marca de cervesa o un producte bancari que tenen un plus en concepte creatiu, treball fotogràfic, d'il·lustració o tipografia, entren a la nostra manera de veure en la categoria de cartell. La frontera és difusa i subjectiva.

El cartell al carrer, a diferència del «cartell de saló» o del realitzat *ad hoc* per a una exposició en el qual es poden permetre certes llicències, continua tenint una missió publicitària i ha de ser funcional; sense exquiseses invisibles, excés d'elements o textos llargs. Ha

15- *Valencia Plaza*. 16/05/2016.

16- Com *DissenyCV*, la revista *Duplex* i *Duplex Radio*, creades per Paco Ballester i Tomás Gorrià.

17- *L'economia del disseny en la Comunitat Valenciana*. Edita: ADCV, finançada per l'Agència Valenciana de la Innovació. 2018.

tórica y social, despojando a este proyecto de una de sus misiones.

En cierto modo como altavoz del colectivo profesional, las opiniones de Víctor Palau en *Gràffica* y de Xavi Calvo en *Valencia Plaza*, críticos con la gestión de la administración pública, principal cliente del cartelismo en la Comunidad Valenciana, junto con el asesoramiento de ADCV, han influido desde 2015 en pro de una nueva gestión. Resultado que se ha reconocido en: *El diseño institucional valenciano sale de la UVI: un año de carteles*¹⁵, donde se pone en valor el cambio de estrategia institucional, con el consiguiente nuevo paisaje gráfico que desde aquí celebramos.

El diseño y la ilustración de calidad realizada desde y para la Comunidad Valenciana, junto a las empresas e instituciones con cultura de proyecto, la labor de la asociación profesional de diseñadores, universidades y escuelas de diseño, unido a los medios de comunicación tanto especializados¹⁶ como generalistas sensibles a su difusión, han contribuido en estos últimos años a un panorama general de prestigio en el contexto internacional, con multitud de reconocimientos y premios que cristalizan en la próxima gran cita: la capitalidad mundial del diseño en 2022.

El sector del diseño, además de soluciones, genera debate a diario, muchas críticas, algunas con fundamento, y poca autocrítica a mi modo de ver. Ninguna profesión está exenta de retos y obstáculos. Según el informe sobre la economía del diseño en la Comunidad Valenciana¹⁷, en su punto 14 concluye que los diseñadores están mal remunerados. El cartelismo en concreto ha tenido que lidiar históricamente con concursos y cocos (copias y coincidencias), pero... ¿Cuándo fue tan fácil ser cartelista como aquí y ahora?

Clientes conocedores de la función y el valor del diseño que empiezan a entender y disfrutar del mismo. Múltiples sistemas de reproducción de máxima ca-

15- *Valencia Plaza*. 16/05/2016.

16- Como *DissenyCV*, la revista *Duplex* y *Duplex Radio*, creadas por Paco Ballester y Tomás Gorrià.

17- *La economía del diseño en la Comunitat Valenciana*. Edita: ADCV, financiada por la Agència Valenciana de la Innovació. 2018.

lidad, precios asequibles y sorprendente velocidad, incluso para una sola copia. Fuentes de información e inspiración inagotables en un clic. Idénticas herramientas creativas que en el resto del mundo, sin restricciones incluso para los principiantes, de inversión y curva de aprendizaje mínimas. La *www* y redes sociales donde hacer visibles porfolios al instante. Poder hacer negocio desde cualquier lugar del mundo en contacto directo y a coste cero. Premios, bienales, exposiciones...

Flotamos en un hábitat privilegiado.

ARMA DE COMUNICACIÓN MASIVA

Cambian los tiempos y el cartel, que vive su máximo esplendor como gran medio publicitario a finales del XIX y mitad del siglo XX, se ve gradualmente eclipsado por la implantación de nuevas estrategias y medios publicitarios de masas imbatibles como la televisión, sometiéndose a lo que Joan Costa calificó como «la dictadura de lo cuantitativo». La publicidad se traslada a canales audiovisuales más penetrantes y de difusión nacional, entra directamente en los hogares, deja el mensaje en pocos segundos y desaparece. La calle empieza a pertenecer a los vehículos y las vallas se apoderan de ciudades y carreteras hasta que se implantan convenientes normativas para reducir la contaminación visual.

El necesario ordenamiento municipal de los espacios publicitarios en autobuses y mobiliario urbano (mupis, columnas y marquesinas) plantea un nuevo escenario para el cartel. Los soportes repartidos estratégicamente por la ciudad permiten un orden visual y un punto informativo reconocible, tanto si caminas como si conduces. El tamaño del mupi suficientemente grande (120x175cm), estudiado y unificado, permite el lucimiento tanto en su cara dirigida a los peatones como la visible para el tráfico. Su posición en la calle, sin competencia, con marco y cristal protector siempre limpio, son hoteles de lujo para los carteles.

Obviamente si hay presupuesto, claro. El dinero va a ser el primer filtro del cartel para estar en la calle. Si no pasa por caja, la presencia y visibilidad se reduce drásticamente.

Hace ya muchos años que el público diferencia bien el cartel del anuncio. Técnicamente no obstante, asumimos que las rebajas de un centro comercial o la foto de una colonia con titular y logo son carteles. Toda comunicación visual en el espacio público es publicitaria, por lo que esta exposición no excluye carteles de productos de consumo aunque sí establece un criterio diferenciador. Los carteles de una marca de cerveza o un producto bancario que tienen un plus en concepto creativo, trabajo fotográfico, de ilustración o tipografía, entran a nuestro modo de ver en la categoría de cartel. La frontera es difusa y subjetiva.

de ser prou llegible i comprensible en un brevíssim lapse de temps. No obstant això, una vegada que el cartell es reubica majoritàriament en el territori cultural i social, fa un pas més, i com apunta Raquel Pelta «—alliberat del seu paper estel·lar en la publicitat— (...) ha deixat de ser “un crit en la paret” o “una punyada en l'ull” —seguint les conegudes i tradicionals definicions— per a convertir-se, a vegades, en un murmurí.»¹⁸

I la resta? Què fa una sala de teatre independent, de concerts o un festival de poesia sense pressupost per a mupis? Segons les urbs van regulant l'espai, les parets disponibles es redueixen, de fet, fins i tot les columnes de lliure expressió contemplades pels ajuntaments, i que haurien d'estar habilitades per a tal fi, han desaparegut o les seues unitats són mínimes. Al meu judici una tendència municipal totalment reprovable, l'objectiu de la qual no sembla un altre que limitar la llibertat per a anunciar activitats veïnals, sindicals, polítiques, culturals o privades.

Als locals comercials que permeten anuncis en taulers i vidrieres no els ve bé que superen el DINA4, i com és comprensible, per xicotets que siguen, els cartells pegats en qualsevol paret, semàfor, contenidor de vidre o espai no habilitat estan exposats a multa, fins i tot els de partits polítics incomplint normativa en campanya electoral. REA.

L'eterna disjuntiva entre llibertat i legislació també és ací present, així com els valors de l'ètica aplicable al cartell com a mitjà públic. El sentit comú i l'autocontrol per part de les persones anunciants han generat pocs esdeveniments, encara que reconec la meua admiració per aquesta cartelleria clandestina que li dona descaradura al paisatge urbanita. Pocs han sigut, encara que totalment reprovables els casos de censura, com el que va patir a Madrid el cartell de la pel·lícula *Diario de una ninfómana* en 2008. Coincidisc amb la indignació del seu director Christian Molina quan a dues setmanes de l'estrena va qualificar la decisió de «franquista i retrògrada».

Al Teatre Arniches d'Alacant (2004), el cartell de l'obra *L'éstrany viatge* de Xavi Castillo que portava una caricatura d'Eduardo Zaplana, va ser substituït per un altre facilitat per la Conselleria de Cultura.

DEL CRIT EN LA PARET AL MURMURI EN LES XARXES: EL CARTELL BANDEJAT

És conegut el poètic axioma de Josep Renau «El cartell és un crit en la paret». L'espai virtual gana en penetració i amplitud al carrer, i el crit actualment té un altre recorregut. Els termes han canviat. Els espais s'han reduït i les xarxes socials són, de moment, totalment accessibles encara que convé assenyalar que més restrictives i censuradores.

S'imprimeix cada vegada menys en paper, bona notícia per al medi ambient. El cartell actual ja és un arxiu

digital, que viatja en digital i arriba cada vegada a més públic en digital. El temps de contacte potser és igual de breu i la seua fugacitat es redueix a segons, no obstant això, roman més temps en l'espai virtual que al carrer. Arxius gràfics digitals possibiliten galeries en línia infinites, interacció i moviments d'intercanvi i influència en l'àmbit global. Canvia la grandària, el suport, la reproducció. El cartell digital, si és que se li pot denominar així, és un anunci personal que arriba per correu electrònic, xarxes socials o *whatsapp* a cada persona usuària. Ja no hi ha una tirada de cartells amb nombre predefinit en impremta, sinó *clics* i *likes*, un únic cartell convertit en tantes unitats com a persones destinàries l'han vist, i que es multiplica en compartir.

Aquest nou cartell, ja no ha de ser vertical o ajustar-se als formats DIN, té els ingredients d'un cartell clàssic a l'ús, però el format quadrat, preferits per les xarxes, o l'horitzontal per a portades han vingut per a quedar-se. El contenidor dona forma al contingut.

Dels centímetres als píxels. La dimensió, una de les característiques genètiques del cartell ja no existeix, depén de les polzades del mòbil, tauleta o escriptori (*desktop*) i les possibilitats d'aquests per a ampliar la imatge. Llavors... Podem continuar parlant de cartell? Ja és freqüent que no toque el paper i s'imprimisca en una lona per a façana o una pantalla enrotllable (*rollup*). O directament en .jpg per a monitors i mupis digitals.

La versatilitat a més de l'espai visual digital permet compondre en diversos *frames* la imatge, animar-la i fins i tot prescindir de dates, lloc o preu atés que aquesta informació figura en el cos de text que aquesta xarxa social habilita per a acompanyar la imatge. Una versió digital en qualsevol cas amb la mateixa intenció i resultats: atraure, comptar i vendre.

A les ciutats d'Alacant són 15 i a València, actualment hi ha 16 mupis digitals¹⁹. Si tenim en compte també les pantalles gegants exteriors de led, observem que el comportament de la següent generació de cartells és diferent en incorporar moviment. De nou ocorre

^[18]- Pelta, R. Un objeto de arte multiplicado. Publicat en Los carteles de l'IVAM. Edita: IVAM. 2002.

^[19]- I en augment, segons ens confirma JCDecaux.

El cartel en la calle, a diferencia del «cartel de salón» o del realizado *ad hoc* para una exposición en el que se pueden permitir ciertas licencias, sigue teniendo una misión publicitaria y ha de ser funcional; sin exquisites invisibles, exceso de elementos o textos largos. Debe ser suficientemente legible y comprensible en un brevísimo lapso de tiempo. Sin embargo una vez que el cartel se reubica mayoritariamente en el territorio cultural y social, da un paso más, y como apunta Raquel Pelta «—liberado de su papel estelar en la publicidad— (...) ha dejado de ser “un grito en la pared” o “un puñetazo en el ojo” —siguiendo las conocidas y tradicionales definiciones— para convertirse, en ocasiones, en un susurro.»¹⁸

¿Y el resto? ¿Qué hace una sala de teatro independiente, de conciertos o un festival de poesía sin presupuesto para mupis? Según las urbes van regulando el espacio, las paredes disponibles se reducen, de hecho, incluso las columnas de libre expresión contempladas por los ayuntamientos, y que deberían estar habilitadas para tal fin, han desaparecido o sus unidades son mínimas. A mi juicio una tendencia municipal totalmente reproable, cuyo objetivo no parece otro que limitar la libertad para anunciar actividades vecinales, sindicales, políticas, culturales o privadas.

A los locales comerciales que permiten anuncios en tablones y cristaleras no les viene bien que superen el DINA4, y como es comprensible, por pequeños que sean, los carteles pegados en cualquier pared, semáforo, contenedor de vidrio o espacio no habilitado están expuestos a multa, incluso los de partidos políticos incumpliendo normativa en campaña electoral. R.E.A.

La eterna disyuntiva entre libertad y legislación también está aquí presente, así como los valores de la ética aplicable al cartel como medio público. El sentido común y el autocontrol por parte de los anunciantes han generado pocos sucesos, aunque reconozco mi admiración por esa cartelería clandestina que le da descaro al paisaje urbanita. Pocos han sido, aunque totalmente reproables los casos de censura, como el que sufrió

^[18]- Pelta, R. Un objeto de arte multiplicado. Publicado en Los carteles del IVAM. Edita: IVAM. 2002.

en Madrid el cartel de la película *Diario de una ninfómana* en 2008. Coincido con la indignación de su director Christian Molina cuando a dos semanas del estreno calificó la decisión de «franquista y retrógrada».

En el Teatro Arniches de Alicante (2004), el cartel de la obra *L'éstrany viatge* de Xavi Castillo que llevaba una caricatura de Eduardo Zaplana, fue sustituido por otro facilitado por la Conselleria de Cultura.

DEL GRITO EN LA PARED AL MURMULLO EN LAS REDES: EL CARTEL DESTERRADO

Es conocido el poético axioma de Josep Renau «El cartel es un grito en la pared». El espacio virtual gana en penetración y amplitud a la calle, y el grito actualmente tiene otro recorrido. Los términos han cambiado. Los espacios se han reducido y las redes sociales son, por el momento, totalmente accesibles aunque conviene señalar que más restrictivas y censuradoras.

Se imprime cada vez menos en papel, buena noticia para el medio ambiente. El cartel actual ya es un archivo digital, que viaja en digital y llega cada vez a más público en digital. El tiempo de contacto quizás es igual de breve y su fugacidad se reduce a segundos, sin embargo permanece más tiempo en el espacio virtual que en la calle. Archivos gráficos digitales posibilitan galerías *online* infinitas, interacción y movimientos de intercambio e influencia a nivel global. Cambia el tamaño, el soporte, la reproducción. El cartel digital, si es que se le puede denominar así, es un anuncio personal que llega por correo electrónico, redes sociales o *whatsapp* a cada usuario. Ya no hay una tirada de carteles con número predefinido en imprenta, sino *clicks* y *likes*, un único cartel convertido en tantas unidades como destinatarios lo han visto, y que se multiplica al compartir.

Este nuevo cartel, ya no ha de ser vertical o ajustarse a los formatos DIN, tiene los ingredientes de un cartel clásico al uso, pero el formato cuadrado, preferidos por las redes, o el horizontal para portadas han venido para quedarse. El contenedor da forma al contenido.

De los centímetros a los píxels. La dimensión, una de las características genéticas del cartel ya no existe, depende de las pulgadas del móvil, *tablet* o *desktop* y las posibilidades de éstos para ampliar la imagen. Entonces... ¿Podemos seguir hablando de cartel? Ya es frecuente que no toque el papel y se imprima en una lona para fachada o un *rollup*. O directamente en .jpg para monitores y mupis digitales.

La versatilidad además del espacio visual digital permite componer en varios frames la imagen, animarla e incluso prescindir de fechas, lugar o precio dado que esa información figura en el cuerpo de texto que esa red social habilita para acompañar a la imagen. Una versión digital en cualquier caso con la misma intención y resultados: atraer, contar y vender.

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

18

19

que és difícil establir un criteri exacte classificatori, no obstant això les noves possibilitats de la cartelleria digital estan encara en desenvolupament. En aquesta exposició comptem amb peces que anticipen aquestes pròximes generacions de cartells; els animats d'Álvaro Sanchís, Gallén+Ibáñez, Estudio Menta o Yinsen, als quals personalment seguisc denominat cartells, en desacord, per cert, amb MacDiego que pensa que és una altra cosa, o el cartell d'Ausias Pérez que incorpora la realitat augmentada via el telèfon intel·ligent.

DEL CARRER A LA COL·LECCIÓ

El cartell sempre ha generat certes contradiccions inherents als temps que han anat dissolent-se amb els anys: art o publicitat, disseny o art, carrer o interior, rastre o museu... Les avantguardes artístiques i les noves expressions dels anys 60, van redefinir i van ampliar la semàntica del concepte «art» amb multitud de cognoms: modern, figuratiu, abstracte, expressionista, live, minimal, op, pop, etc. En el present digital, el cartell està en el procés de canvi més radical des del seu naixement.

Nous mitjans que comporten nous recursos i noves pràctiques. El cartell de paper, de naturalesa efímera i volàtil, acaba gaudint d'atemporalitat i espai segur en arxius com el de la Biblioteca Valenciana²⁰, en museus i col·leccions privades com la de Marc Martí o Joseluis Rupérez²¹. A més dels museus com a conservadors d'aquests fons actius, destaquen les múltiples bienals del cartell que reben centenars d'obres en paper en cada convocatòria, de manera gratuïta, fins i tot a vegades amb quota d'inscripció, i que es converteixen en les principals col·leccionistes del cartell internacional més actual.

Comentant la nova generació del cartell digital amb Ismael de la Galeria Espai Tactel, em diu que la venda d'art digital s'acompanya d'un certificat que emet la galeria i signa també l'artista. La relació del cartell amb l'art és tan estreta que sorgeixen preguntes: com es col·leccionaran a partir d'ara els cartells? S'imprimiran còpies il·limitades, sèries limitades o un únic exemplar? A quina grandària?

El preu en el mercat del col·leccionisme de cartells es regeix, entre altres criteris per l'autor, l'antiguitat, el nombre de còpies, tipus de paper i impressió o l'estat de conservació. Quin és el preu d'un cartell pel qual l'autor ja ha facturat el seu client, però que es pot reproduir infinitament des d'un simple .jpg a múltiples grandàries sota demanda? L'autor o els seus hereus haurien de veure en aquesta comercialització? La distància entre el mercat, el que les societats d'autors com ara VEGAP gestionen i el que en la pràctica fem dissenyadors/ores i clientela, convida a l'anàlisi.

El recentment creat Arxiu Valencià del Disseny, impulsat per Xavier Giner i Vicent Martínez, acollirà en la seua seu llegats especials, fins ara físics, de dissen-

yadors/ores i empreses. La condició actual del cartell, ja com a material en origen i eixida totalment digital, condicionarà tant la fisonomia d'aquests nous depòsits com els protocols a aplicar.

Fa uns anys, vaig intentar consensuar amb un ampli nombre de dissenyadors gràfics un protocol gremial respecte a la gestió dels arxius digitals, els límits i garanties per a protegir aquests arxius, a vegades editables, d'usos i canvis no autoritzats.

No ho aconseguim. Segueix pendent un acord del col·lectiu professional amb la finalitat de gestionar i comunicar adequadament la propietat intel·lectual i els drets cedits amb els arxius digitals, de la mateixa manera que ha fet el mercat d'art.

EL NOM NO ÉS LA COSA, O SÍ

Va passar amb les foses tipogràfiques. Dels punxons gravats i el plom es va passar a la tipografia digital, i encara així van mantindre la denominació de «fosa», que es va ampliar amb «digital» fins que amb el temps aquest cognom va caure en desús per l'obvi. En el nou context, i enmig d'un núvol espés de termes i etiquetes mutants del màrqueting: és necessari reivindicar el nom cartell i mantenir-lo per a la seua nova realitat? Hauria de concloure ací la seua història per a passar a designar-se d'una altra manera? Què és el que realment defineix si un cartell ho és o no?

Conversant amb quatre amics sobre els meus dubtes respecte a la nova definició de cartell; nom supervivent a la invasió lingüística de nomenclatura anglesa, sàviament Dani Nebot va comentar sobre això de posar portes al camp: «el client ho denominarà com vulga i els dissenyadors farem el nostre treball».

Amb la curiositat de saber, i si és possible de concretar una definició, pel pràctic que resulta de cara a la

20- Carmen Amoraga em confirma que hi ha al voltant de 15.000 cartells des de 1862, per mitjà de donacions, compres i depòsit legal.

21- La col·lecció Marc Martí, dedicada a la publicitat i les arts gràfiques catalana i espanyola, té més d'1 milió de referències diferents, des de 1850 fins a l'actualitat. Joseluis Rupérez amb més de 5.000 cartells d'àmbit internacional signa entre altres l'exposició abans esmentada: 1900. L'origen de l'art publicitari.

En las ciudades de Alicante son 15 y en Valencia, actualmente hay 16 mupis digitales¹⁹. Si tenemos en cuenta también las pantallas gigantes exteriores de led, observamos que el comportamiento de la siguiente generación de carteles es diferente al incorporar movimiento. De nuevo ocurre que es difícil establecer un criterio exacto clasificatorio, no obstante las nuevas posibilidades de la cartelería digital están todavía en desarrollo. En esta exposición contamos con piezas que anticipan esas próximas generaciones de carteles; los animados de Álvaro Sanchís, Gallén+Ibáñez o Yinsen, a los que personalmente sigo denominado carteles, en desacuerdo por cierto con MacDiego que piensa que es otra cosa, o el cartel de Ausias Pérez que incorpora la realidad aumentada vía el *smartphone*.

DE LA CALLE A LA COLECCIÓN

El cartel siempre ha generado ciertas contradicciones inherentes a los tiempos que han ido disolviéndose con los años: arte o publicidad, diseño o arte, calle o interior, rastro o museo... Las vanguardias artísticas y las nuevas expresiones de los años 60, redefinieron y ampliaron la semántica del concepto «Arte» con multitud de apellidos: moderno, figurativo, abstracto, expresionista, live, minimal, op, pop, etc. En el presente digital, el cartel está en el proceso de cambio más radical desde su nacimiento.

Nuevos medios que comportan nuevos recursos y nuevas prácticas. El cartel de papel, de naturaleza efímera y volátil, acaba gozando de atemporalidad y espacio seguro en archivos como el de la Biblioteca Valenciana²⁰, en museos y colecciones privadas como la de Marc Martí o Joseluis Rupérez²¹. Además de los museos como conservadores de estos fondos activos, destacan las múltiples bienales del cartel que reciben cientos de obras en papel en cada convocatoria, de manera gratuita, incluso en ocasiones con cuota de

19- Y en aumento, según nos confirma JCDecaux.

20- Carmen Amoraga me confirma que existen alrededor de 15.000 carteles desde 1862, por medio de donaciones, compras y depósito legal.

21- La colección Marc Martí, dedicada a la publicidad y las artes gráficas catalana y española, tiene más de 1 millón de referencias diferentes, desde 1850 hasta la actualidad. Joseluis Rupérez con más de 5.000 carteles de ámbito internacional firma entre otras la exposición antes mencionada: 1900. El origen del arte publicitario.

inscripción, convirtiéndose en los principales coleccionistas del cartel internacional más actual.

Comentando la nueva generación del cartel digital con Ismael de la galería Espai Tactel, me dice que la venta de arte digital se acompaña de un certificado que emite la galería y firma también el artista. La relación del cartel con el arte es tan estrecha que surgen preguntas: ¿Cómo se coleccionarán a partir de ahora los carteles? ¿Se imprimirán copias ilimitadas, series limitadas o un único ejemplar? ¿A qué tamaño?

El precio en el mercado del coleccionismo de carteles se rige, entre otros criterios por el autor, la antigüedad, el número de copias, tipo de papel e impresión o el estado de conservación. ¿Cuál es el precio de un cartel, por el que el autor ya ha facturado a su cliente, pero que se puede reproducir infinitamente desde un simple jpg a múltiples tamaños bajo demanda? ¿Debería el autor o sus herederos tener que ver en esta comercialización? La distancia entre el mercado, lo que las sociedades de autores como VEGAP gestionan y lo que en la práctica hacemos diseñadores y clientes, invita al análisis.

El recién creado Archivo Valenciano del Diseño, impulsado por Xavier Giner y Vicent Martínez, acogerá en su sede legados especiales, hasta ahora físicos, de diseñadores y empresas. La condición actual del cartel, ya como material en origen y salida totalmente digital, condicionará tanto la fisonomía de estos nuevos depósitos como los protocolos a aplicar.

Hace unos años, intenté consensuar con un amplio número de diseñadores gráficos un protocolo gremial respecto a la gestión de los archivos digitales, los límites y garantías para proteger esos archivos, a veces editables, de usos y cambios no autorizados.

No lo conseguimos. Sigue pendiente un acuerdo del colectivo profesional con el fin de gestionar y comunicar adecuadamente la propiedad intelectual y los derechos cedidos con los archivos digitales, de la misma manera que ha hecho el mercado de arte.

EL NOMBRE NO ES LA COSA, O SÍ

Pasó con las fundiciones tipográficas. De los punzones grabados y el plomo se pasó a la tipografía digital, y aún así mantuvieron la denominación de «fundición», que se amplió con «digital» hasta que con el tiempo este apellido cayó en desuso por lo obvio. En el nuevo contexto, y en medio de una nube espesa de términos y etiquetas mutantes del marketing: ¿Es necesario reivindicar el nombre cartel manteniéndolo para su nueva realidad? ¿Debería concluir aquí su historia para pasar a designarse de otra manera? ¿Qué es lo que realmente define si un cartel lo es o no?

Conversando con cuatro amigos sobre mis dudas respecto a la nueva definición de cartel; nombre supervi-

didàctica de les següents generacions de dissenyadors/ores i clientela, vaig preguntar també a Vicent Ramon, Pepe Gimeno i Ibán Ramón què és o no cartell, i si hi ha límits.

Sí, és important la definició, o com ho expliquem. Pot entendre's en termes econòmics que un cartell a seques implica menys treball, i en conseqüència costa menys que una imatge gràfica coordinada que ha de ser adaptada a diversos suports. Clar, de fet un cartell ja mai va a soles, una idea i solució gràfica amb els seus diferents elements, es recomponen per a adaptar-se als diferents suports i aplicacions.

A la pregunta de si un cartell pot tindre qualsevol grandària, sorgeixen diverses opinions; des d'un sí, que integra l'ús digital en xarxes, un altre sí, sempre que es pugui visualitzar en un espai públic, a un no rotund, perquè no hi ha bon cartell sense una dimensió mínima, que podria ser de 50 cm, tenint em compte la possibilitat de l'A3 en determinats entorns d'interior.

I si el cartell abandona definitivament el paper? Coincideix amb Ibán: «Els mupis digitals podrien concebre's com a cartells, probablement haurà de revisar-se la definició dels diccionaris. Fins i tot la possibilitat que els cartells siguin animats no els converteix en una altra cosa si estan concebuts per a l'espai exterior.» Concisa i imbatible resposta de Pepe: «El suport no fa el cartell» i Vicent conclou: «Tots dos suports conviuen i tots dos són efectius».

Tractem diversos aspectes més en els quals hi ha acord, com per exemple si val qualsevol tècnica d'impressió: risografia, òfset, serigrafia, impressió digital, fotocòpia o de ceràmica com el famós *Nitrat de Xile* d'Adolfo Lopeix-Duran. Si el fet que siga un encàrrec o autoencàrrec no importa en essència, sempre que complisca amb la seua missió de cartell, i també que un cartell pot ser animat clarament, si es diferencia d'un espot. Hi ha quòrum també respecte al fet que un cartell pugui no portar text encara que no siga l'habitual.

No obstant això les opinions no coincideixen respecte a si un cartell pot tindre una única còpia o al seu em-

plaçament –carrer, espais interiors, sala d'exposicions o xarxes socials en exclusiva–. Els matisos i casos fronterers són tants que la conversa dona per a molt i els exemples són nombrosos. Respecte als límits Pepe opina: «Per a mi el límit està en el missatge. Si hi ha missatge, és un cartell. El regal de Banksy al personal sanitari és un cartell, no un quadre.» Aquest debat, extens i interessant, convida a una jornada oberta, en línia o presencial, que incloga totes les opinions disponibles.

Des de la perspectiva del panorama actual i imaginant el del futur, conscient que aquestes reflexions quedaran ràpidament obsoletes, considere que amb independència de si és paper o digital, de la grandària, contingut, mitjà de reproducció, si sona o fa olor, de l'espai on estiga i altres característiques canviants; un cartell es defineix com a tal si la seua intenció és ser-ho i la seua funció es compleix.

«No hi ha res que comuniqui tant, tan bé, i en tan poc temps, com un bon cartell»
Lluís Bassat

Larga vida al cartell.

viente a la invasión lingüística de nomenclatura inglesa, sabiamente Dani Nebot comentó sobre lo de poner puertas al campo: «el cliente lo llamará como quiera y los diseñadores haremos nuestro trabajo».

Con la curiosidad de saber, y si es posible de concretar una definición, por lo práctico que resulta de cara a la didáctica de las siguientes generaciones de diseñadores y clientes, pregunté también a Vicent Ramon, Pepe Gimeno e Ibán Ramón qué es o no cartel, y si hay límites.

Sí, es importante la definición, o cuanto menos cómo lo contemos. Puede entenderse en términos económicos que un cartel a secas implica menos trabajo, y en consecuencia cuesta menos que una *imagen gráfica coordinada* que ha de ser adaptada a diversos soportes. Claro, de hecho un cartel ya nunca va solo, una idea y solución gráfica con sus diferentes elementos, se recomponen para adaptarse a los diferentes soportes y aplicaciones.

A la pregunta de si un cartel puede tener cualquier tamaño, surgen varias opiniones; desde un sí, que integra el uso digital en redes, otro sí, siempre que se pueda visualizar en un espacio público, a un no rotundo, porque no hay buen cartel sin un tamaño mínimo, que podría ser de 50 cm, considerando la posibilidad del A3 en determinados entornos de interior.

¿Y si el cartel abandona definitivamente el papel? Coincidió con Ibán: «Los mupis digitales podrían concebirse como carteles, probablemente deberá revisarse la definición de los diccionarios. Incluso la posibilidad de que los carteles sean animados no los convierte en otra cosa si están concebidos para el espacio exterior.» Concisa e imbatible respuesta de Pepe: «El soporte no hace el cartel» y Vicent concluye: «Ambos soportes conviven y ambos son efectivos».

Tratamos varios aspectos más en los que hay acuerdo, como por ejemplo si vale cualquier técnica de impresión: risografía, offset, serigrafía, impresión digital, fotocopia o de cerámica como el famoso *Nitrato de Chile* de Adolfo López-Duran. Si el hecho de que sea un encargo o autoencargo no importa en esencia, siempre y cuando cumpla con su misión de cartel, y también que un cartel puede ser animado claramente si se diferencia de un spot. Hay quorum también respecto a que un cartel pueda no llevar texto aunque no sea lo habitual.

Sin embargo las opiniones no coinciden respecto a si un cartel puede tener una única copia o al emplazamiento del mismo –calle, espacios interiores, sala de exposiciones o redes sociales en exclusiva–. Los matices y casos fronterizos son tantos que la conversación da para mucho y los ejemplos son numerosos. Respecto a los límites Pepe opina: «Para mí el límite está en el mensaje. Si hay mensaje, es un cartel. El re-

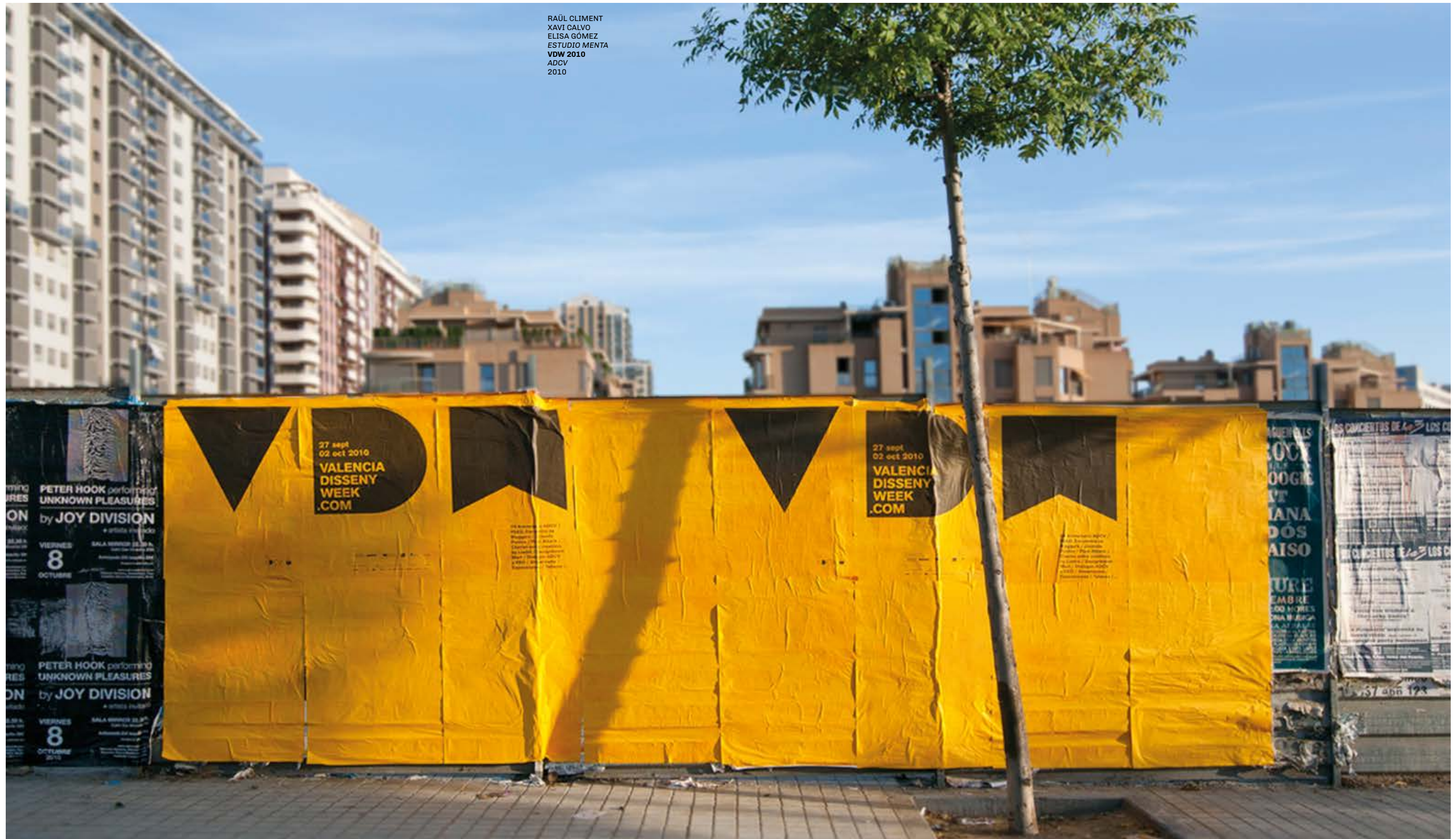
galo de Banksy al personal sanitario es un cartel, no un cuadro.» Este debate, extenso e interesante, invita a una jornada abierta, *online* o presencial, que incluya todas las opiniones disponibles.

Desde la perspectiva del panorama actual e imaginando el del futuro, consciente de que estas reflexiones quedarán rápidamente obsoletas, considero que con independencia de si es papel o digital, del tamaño, contenido, medio de reproducción, si suena o huele, del espacio donde esté y demás características cambiantes; un cartel se define como tal si su intención es serlo y su función se cumple.

«No hay nada que comunique tanto, tan bien, y en tan poco tiempo, como un buen cartel»
Lluís Bassat

Larga vida al cartel.

RAÛL CLIMENT
XAVI CALVO
ELISA GÓMEZ
ESTUDIO MENTA
VDW 2010
ADCV
2010

< IBÁN RAMÓN
València World Design
Capital 2022
Associació València
Capital del Disseny
2019

> CARLOS SÁNCHEZ
ANDREA REDONDO
CREATIAS ESTUDIO
6 Enad _ Encuentro
Nacional de Asociaciones
de Diseño
Red _ red Española de
Asociaciones de Diseño
ADCV
2018

primer congreso de tipografía
TIPOS TÓPICOS TEXTOS Y CONTEXTOS
25 26 27/6/2004

1ct | 1ct | 1ct
Valencia Madrid

Madrid
22, 23 y 24 / Junio

Conferencias
Andreu Ballus
Pepe Gimeno
Mario Eskenazi
Isidro Ferrer
Thomas Cadwell y M. Cristina Amaral

Exposiciones
García Font
La República de la Palabra
Tipografía "Pepe"
Papeles y Objetos

Valencia
25, 26 y 27 / Junio

Conferencias
Andreu Ballus
Enric Jordi y José Manuel Urós
Bruno Steinert
Erik van Biokland
Hermann Zapf y Akira Kobayashi
Rubén Fontana
Jesús del Hoyo y Vivian Hartmann

Exposiciones
Vaya tipol 2
Bukvár 2
In pectore. Camisetas con mensaje
Tipografía en carteles polacos
SupertipoVelo - Homenaje a Joan Trochut
Símbolos
Prensa y texto fuera de contexto
Grafía Callada
Helvética sobre negro / Helvética sobre blanc
Sincopa negra - Portadas de discos de jazz

Talleres
Caligrafía, a cargo de Ricardo Rousselot
Tipografía urbana, a cargo de Catalana de Tipus
Fontographer, a cargo de Josep Patau
Tipografía para niños, a cargo de Sonia Díaz y Gabriel Martínez

Y además
Más de 60 comunicaciones, proyección de "Letras de Película",
fiestas, debates, mesas redondas, mercadillo,...

www.congresotipografia.com

Comité

Presidencia
Enric Jordi
Organiza
Cromofex
Patrocinan
Generalitat Valenciana
Colaboran
Admón. Signe
Audiencia
IN
Cámara
Vicepresidencia de Valencia
d
Cromofex
Escuela d'Art i Superior
de Disseny de Valencia
tYPE
PAANTIC
ON/OX
finac
SA
Gigante Nuevo
visual

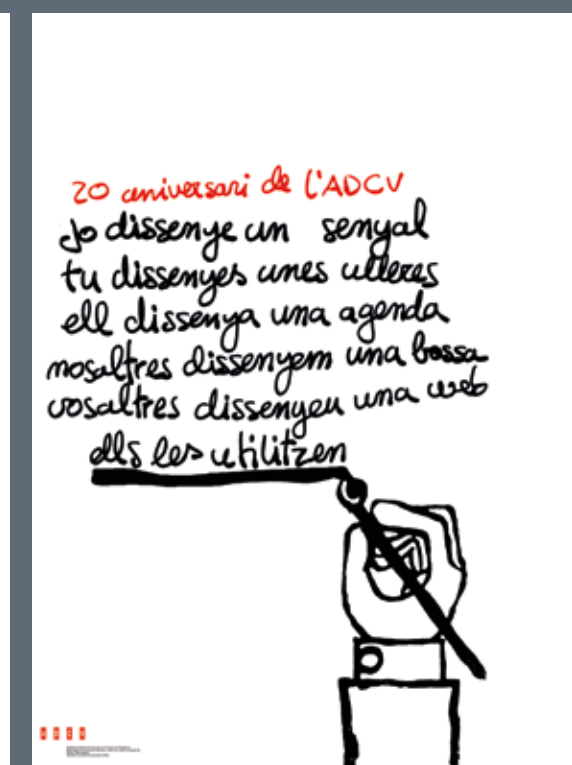
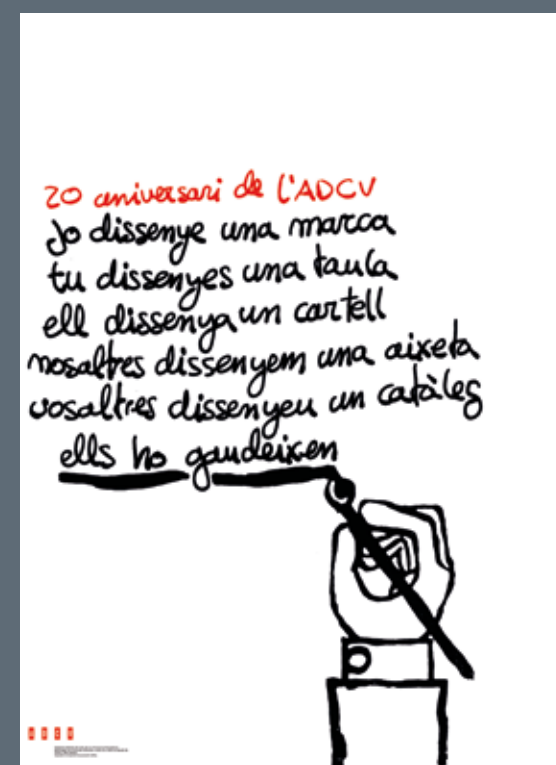
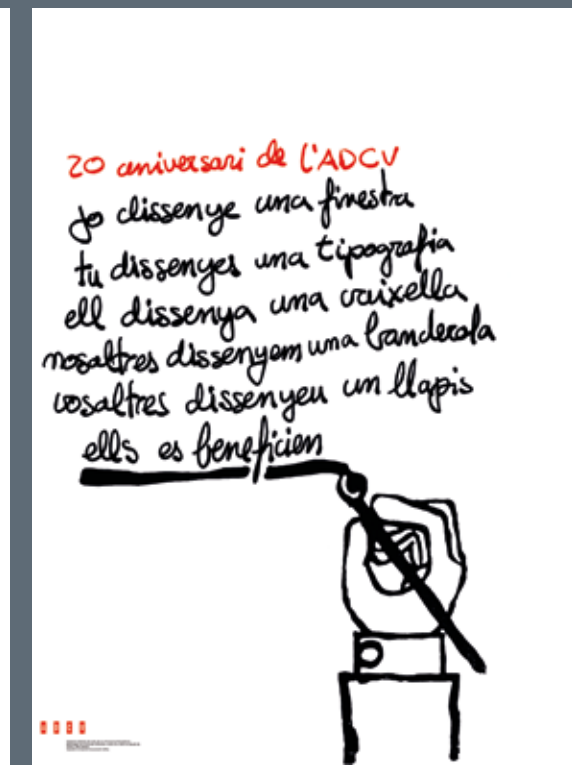
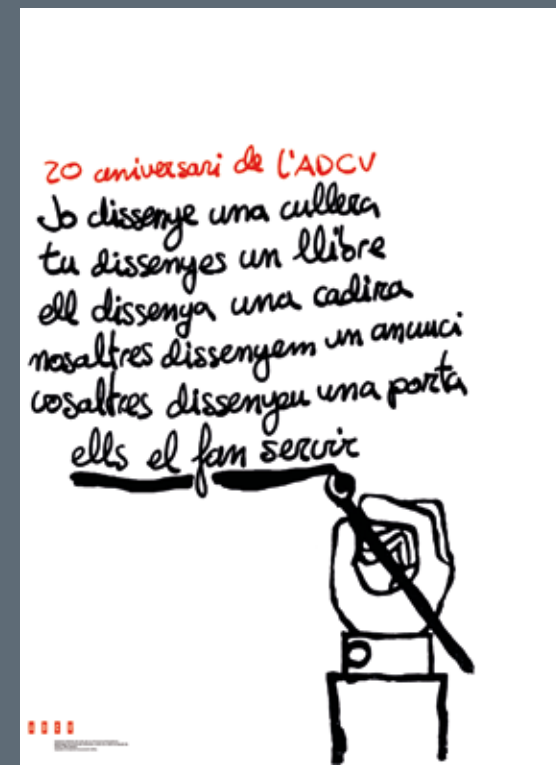
<
JUAN BENAVENTE VALERO
JUANICO
1º Congreso Internacional
de Tipografía
ADCV
2004
>
DAVID TORRENTS
5º Congreso Internacional
de Tipografía
ADCV
2012

A la mano que me diseña:
 Querida mia. No sé si darte las gracias o pagarte un buen psicoanalista.
 Todos me miran. Sonríen. Les brillan los ojos apenas me descubren.
 Yo sé lo que están pensando. Lo que harían conmigo. Me veo obligada
 a diabólicos recorridos. Forzada a kamasutrear con grafismos provocadores.
 Les gusta tanto que a más de uno se le va la mano y acaba tocándose la ere.
 Estoy sorprendida y algo avergonzada. La verdad, no esperaba tanto
 de nuestra intimidad. De tu trazo. De tus dedos y tus caricias.
 Y tampoco esperaba ese premio tan importante del Type Directors Club
 de New York.
 Ahora me siento como una miss. De gira por medio mundo.
 llenando páginas. Cerrando anuncios. Gritando desde un cartel, un envase,
 una película. Sí, yo, que ya me había hecho al calor de tu mano.
 Soy feliz. Me has hecho famosa.
 Prometo escribirte. Aunque solo sea una postal.
 Tuya para siempre. La type Pepe.

< GIMENO GRÀFIC
 Tipografia FF Pepe
 La Imprenta C.G.
 2001

> DÍDAC BALLESTER
 XX Aniversari Associació
 de Dissenyadors de la
 Comunitat Valenciana
 ADCV
 2005

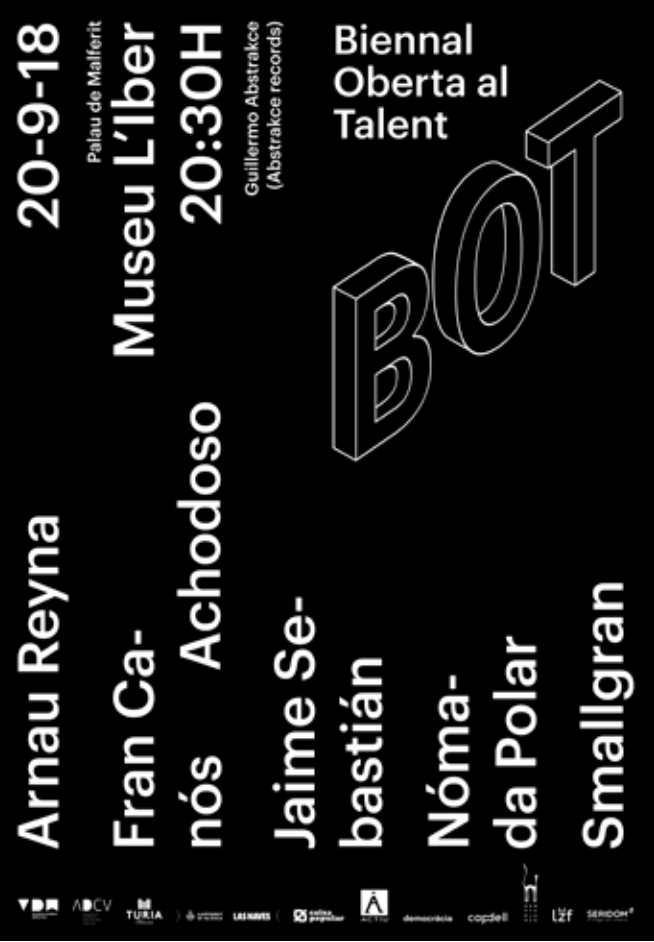

JEAN JULLIEN
Ilustrafic
Máster en Diseño
e Ilustración UPV
2013

JAVIER TORTOSA
CHAVO ROLDÁN
MIGUE MARTÍ
**DEMOCRACIA
BOT (Biennial
oberta al talent)**
ADCV
2019

JEAN JULLIEN
Ilustrafic
Máster en Diseño
e Ilustración UPV
2013

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

<
JOAN QUIRÓS
JUANJO LÓPEZ
Taller de Itálica
La Seiscuatro
2020

>
BEGOÑA JORDÁ ALBIÑANA
MAG
XXVII MAG D N
Master Artes Gráficas UPV
2016

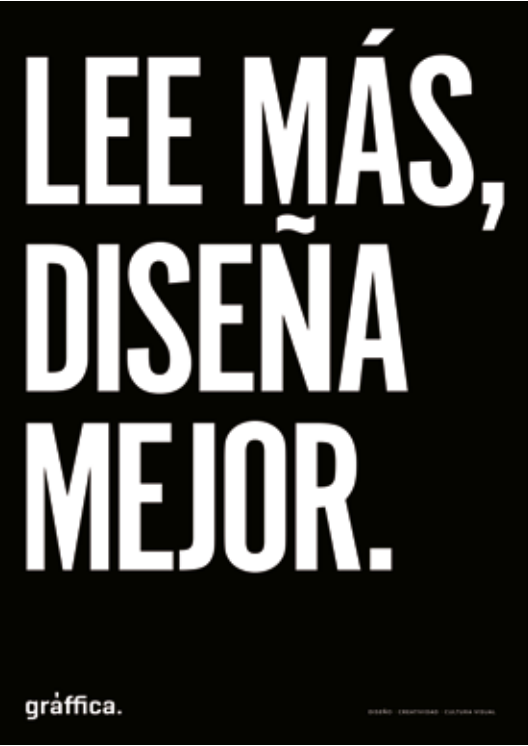

◀ JUAN TIRADO
Tallers Creativa 17
Escola d'Art i Superior de
Disseny de Castelló
2017

▶ VICENTE LUJÁN
LUJÁN ESTUDIO
Cursos - Oceanogràfic
Oceanogràfic de València
2018

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

DARÍO LÓPEZ BAS
Diálogos 2019
Encuentros de diseño
en Velluters
EASD
Escola d'Art i Superior
de Disseny
de València
2019

CARLOS SÁNCHEZ
CREATIAS ESTUDIO
Pla de Formació Continua
Servei de Formació
Permanent Innovació
Educativa
Universitat de València
2018

VÍCTOR PALAU
MARINA JIMÉNEZ
PALAUGEA
Lee más, diseña mejor
Gráffica
2019

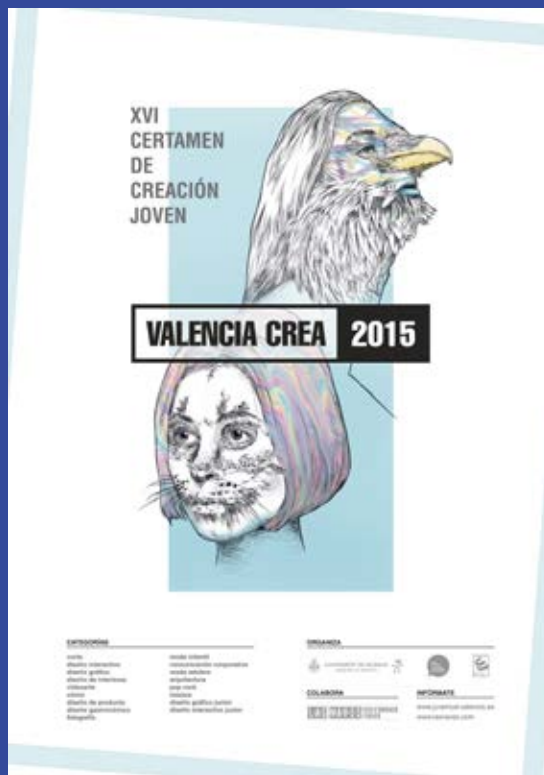
PATRICIA BOLINCHES
Pechakucha volumen 20
Pechakucha Valencia
2015

DIRECCIÓ CREATIVA:
CRISTINA REAL
DIRECCIÓ D'ART:
AARON FELIU
DISSENYADOR 3D:
MARIANO RAMÓN
PLAYER
Intangible
TEDx Ciutat Vella
de València
2019

IBÁN RAMÓN
El patio de mi casa
Arquitecturas
2015

VIRGINIA LORENTE
Pechakucha 27
Pechakucha Valencia
2018

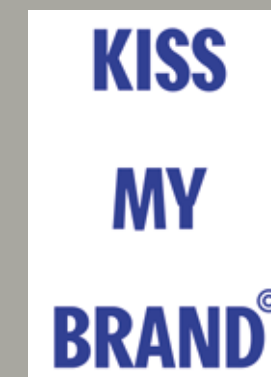

<
MIGUE MARTÍ
Valencia Crea 2013
Ajuntament de València
2013

ALCYONE ROMERO GRATER
PABLO VALIENTE AUSINA
ARIZONA VITORIA GONZÁLEZ
Cartel Valencia Crea
Ajuntament de València
Regidoria de Joventut
2015

CRISTINA REAL
DIRECCIÓ D'ART I COPY:
NACHO GÓMEZ-TRENOR
NGT
Premios Valencia IDEA
Ajuntament de València
2009

>
LORENA SAYAVERA
MARÍA PRADERA
NACHO PADILLA
MOTION GRAPHICS:
ENRIQUE GUILLAMÓN
YINSEN
European Design Awards
Design Federation
2020

LOCANDIA ESTUDIO
Design & public policy
Econcult
Facultat d'Economia
Universitat de València
2020

ALEJANDRO BENAVENT
FOTOGRAFIA:
RICARDO ESPINOSA
DXI DESIGN OFFICE
Nude
Feria H bitat Valencia
Salón Nude
2009

GIMENO GRÀFIC
Nude
Feria València
2005

PABLO P REZ
FRAN SABATER
FOTOGRAFIA:
OSCAR RIVERO
SAMARUC ESTUDIO
16 Encuentros EAD
CDICV Colegio Oficial de
Diseñadores de Interior de
la Comunidad Valenciana
2019

JOSEP SEDANO FONT
IL·LUSTRACIÓ:
JOANROJESKI
MILKMAN DISSENY™
Besign Fest
Ajuntament de Benicàssim
La Exprimidora
2015

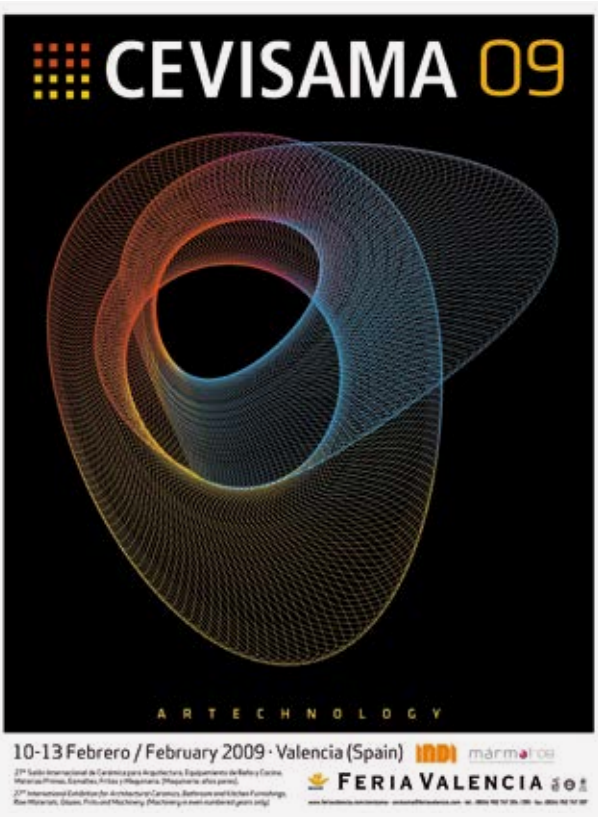

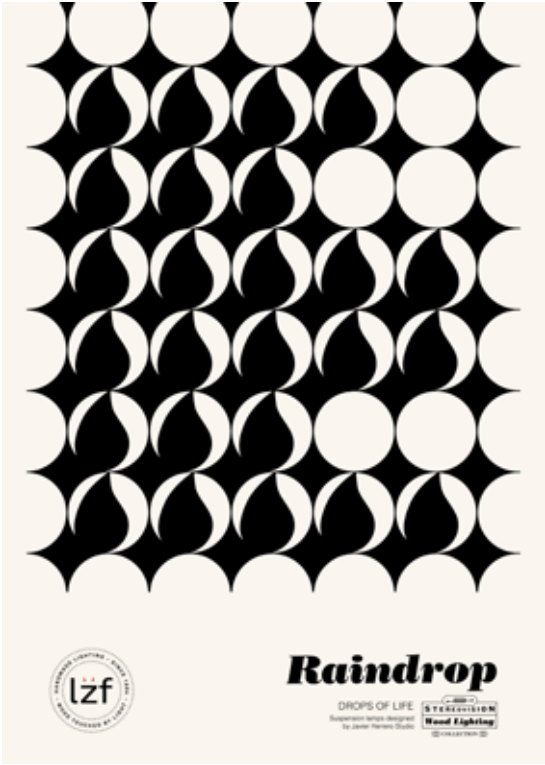
JUAN MARTÍNEZ LAHIGUERA
FOTOGRAFIA:
ENRÍC PEREZ
MARTÍNEZ BRANDING
Premios de diseño
Cevisama
CEVISAMA - Feria Valencia
2012/2013

GIMENO GRÀFIC
oDIM
Feria València
2000

GIMENO GRÀFIC
Hábitat Valencia Forward
Feria Valencia
2007

JUAN MARTÍNEZ LAHIGUERA
MARTÍNEZ BRANDING
Cevisama
CEVISAMA - Feria Valencia
2009/2010

DIRECCIÓ D'ART:
MARIVI CALVO
IL·LUSTRACIÓ:
EMILIO LEKUONA
LEKUONA STUDIO
Chou
LZF Lamps
2013

DIRECCIÓ D'ART:
MARIVI CALVO
IL·LUSTRACIÓ:
EMILIO LEKUONA
LEKUONA STUDIO
Raindrop
LZF Lamps
2013

DIRECCIÓ D'ART:
MARIVI CALVO
MÁSQUESPACIO
DISSENY:
ESTER COLOMINA
MIRIAM CASTELLANO
FOTOGRAFIA:
MARIA MIRA
CUALITI
Dreams- Modelo KOI
LZF Lamps
2016

ISIDRO FERRER
Funny farm
LZF
2016

DIRECCIÓ D'ART:
MARIVI CALVO
DISSENY:
ESTER COLOMINA
MIRIAM CASTELLANO
FOTOGRAFIA:
MARIA MIRA
"Telling Tales: Ava & Silver"
LZF
2016

< DIRECCIÓ D'ART:
MARIVI CALVO
IL·LUSTRACIÓ:
EMILIO LEKUONA
LEKUONA STUDIO
Raindrop
LZF Lamps
2012

GIMENO GRÀFIC
IL·LUSTRACIÓ:
PAULA SANZ CABALLERO
Vivir y gozar la casa
Punt Mobles
2001

> DANI NEBOT
**Shoes collections from
Spain exhibition**
FICE
Federación de la Industria
del Calzado Español
2008

MACDIEGO
FOTOGRAFIA ESTUDI:
ENRIC PÉREZ
FOTOGRAFIA EXTERIOR:
MARCOS SORIA
Se vende
MacDiego.com
2007

JOAN VERDÚ
**XXXVII Internacional
Conference On High
Energy Physics**
ICHEP
2014

GALLÉN+IBÁÑEZ
Pantone-Pixel
Graphispag
2011

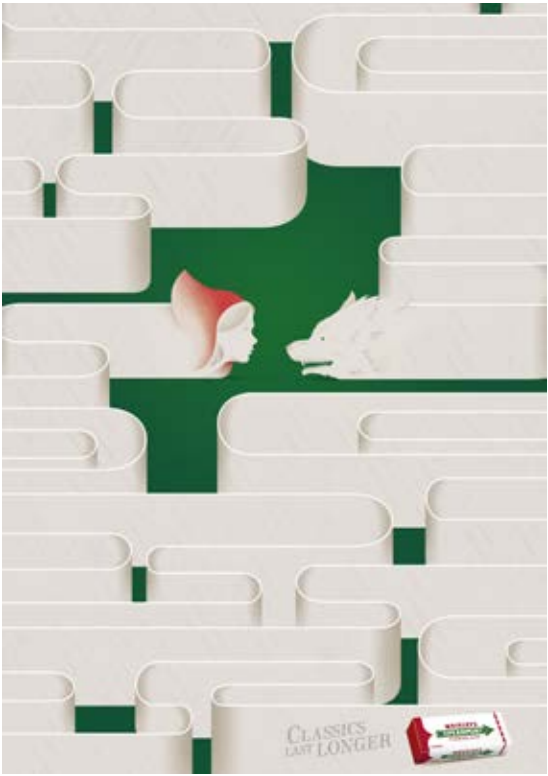
graphispag 2011
la comunicación impresa

<
JOSÉ GIL-NOGUÉS VILLÉN
EL TIPO
La Gioconda
de Chupa Chups
Chupa Chups
Diversificación, SA
2002

>
NACHO GÓMEZ-TRENOR
CRISTINA REAL
AGENCIANGT
A cualquier Hora
Cafés Valiente
2004

DIRECCIÓ D'ART:
MIGUEL CHORDÁ
THIAGO DIGREGORIO
FABIANO OLIVEIRA
IL·LUSTRACIÓ:
MIGUEL CHORDÁ
COPY: MIKE BAYFIELD
BBDO ALEMANIA
Classics last Longer
Wrigley's
2016

HAIZEA NÁJERA
YONOH
El Corazón de la Bobal
Unión Requena DO
2013

ESTUDIOPG
Comoi Ancestral Blanco
Bodegas Gratias
2020

ANA CANAVESE
CULDESAC
Turia va al mercat
Cerveza Turia
2014

ALBA ABELLÁN
CULDESAC
Festival de l'horta Turia
Cerveza Turia
2018

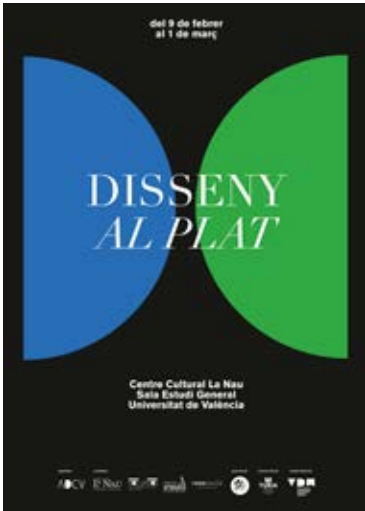
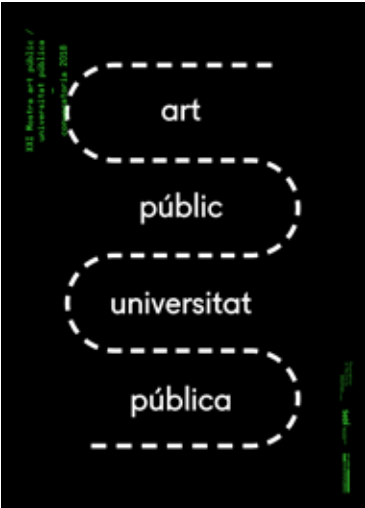

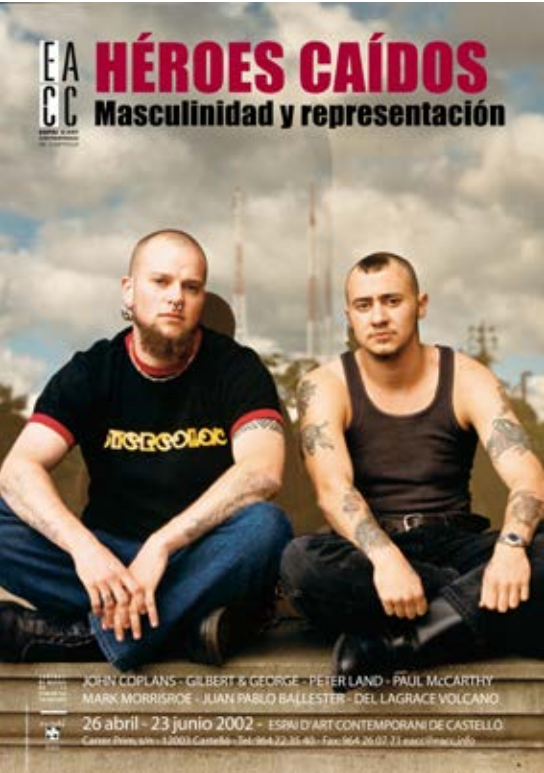
←
PABLO MESTRE
ARTUR HERAS
PABLO MESTRE &
ASOCIADOS
Artur Heras. No ficció.
Obsolència i
Permanència de la Pintura
Centre Cultural La Nau
Universitat de València
2016

→
DÍDAC BALLESTER
Mostra Art Públic
Sedi
Universitat
de València
2017, 2018, 2019

NUEVE
Diseño al plato
ADCV
Asociación de Diseñadores
de la Comunidad
Valenciana
2015

MACDIEGO
Escoles i Mestres
Centre Cultural La Nau
Universitat de València
2018

nacho lavernia - inmàgina - ramón pèrez colomer - jordi marakech - manuel granell - cento - macdiedo carlos moreno - pepe gimeno - paco escobar - boka - hangelito - enrique camazoni - juan manuel lópez vivas - nacho pèrez - dyn fotògrafs - jarque - josé ramón crespo - zaibi - la factoria - paco alberola muriel y tejada - el mirador cb - enric pèrez - javier mariscal - rossana zaera - belén payà - maria chamorro - daniel nebot - antonio ballesteros - marisa gallén y sandra figuerola - quique company paco bascuñán - esther cidoncha - pedro gonzález y daniel del saz - lina vila - cusaladó - jaia morales claudio indias - eduardo peris castro - hermanos marti - rafa de luis - juan garcia rosell - jesús (syncro media) tono balaguer - carlos gutiérrez (visual) - daniel gonzález lunaro-alonso - monzó - tono beut y javier hernández - josé vicente paredes - luis gonzález - hector serrano y alberto martinez - estrella suárez juan navea - carles barranco y artur sales - josé luis navarro - juan martinez - pepe canya - rafa armero y dídas - vic - francisco pèrez aparici - chencho duato - samuel domingo - josé garcia povera - concha pradà - pascual meró - paco caparrós - miracle candela - angie garcia - claroscuro - estudio A-2 assisimèria - ana criado - artefacto - josé luis esparza - pi borja gea - antonio solaz - ríevies berenguer ana gutiérrez - manuel esteban - gonçalo mora - ricardo espínosa - ibán ramón rodríguez - rafael fabregues - gerald kiernan - miguel ángel valero - marcos soría - kaiko - cristina pulg - alfredo giménez pèrez - joaquim segarra ferrer - juan pèrez y césar primo - salva preñai gomar - artero - amparo navarro josep vicent rodríguez - josé maria gimeno - paula sanz - victor palau - santiago agusti - lourdes ortón alberto cienfuegos - terio girona - ramón cosme - modesto granados - àngel àlvarez - sebastián alós Félix bella - pepa bataguer - belem barreira - susana vidal mari - olga cerveró - susi artal - ernesto calvo furio - kike sempre - manolo caparrós - david pollakoff - juan gonzález - eduard ibáñez - eugenio vizuete

10x12

1995 - 2004 una década de diseño y fotografía valenciana en la Agenda Vernetta

PACO BASCUÑÁN
Héroes caídos
EACC
2002

PACO BASCUÑÁN
10 x 12. 1995-2004.
Una década de diseño y
Fotografía valenciana la
Agenda Vernetta
IVAM
2004

PACO BASCUÑÁN
Nunc est Bibendum. Un
mito gráfico desde 1898
MuVIM
Museu Valencià de
la Il·lustració i de la
Modernitat
2005

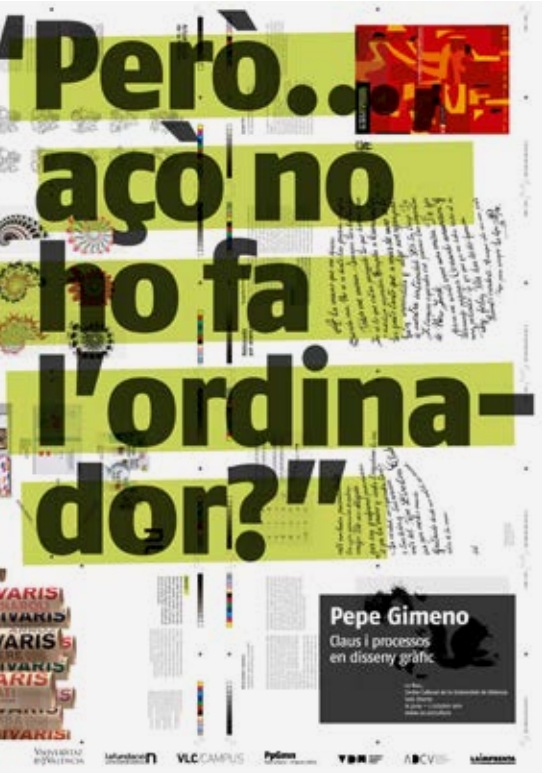
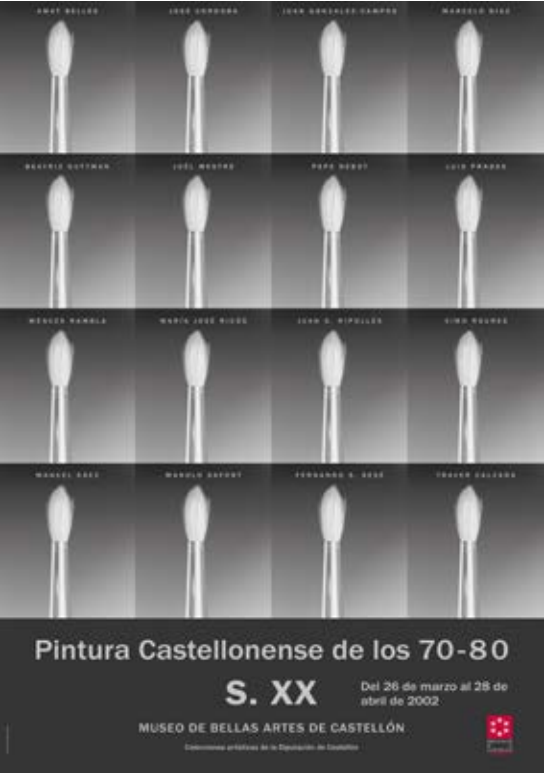
PACO BASCUÑÁN
El instante eterno
EACC
2001

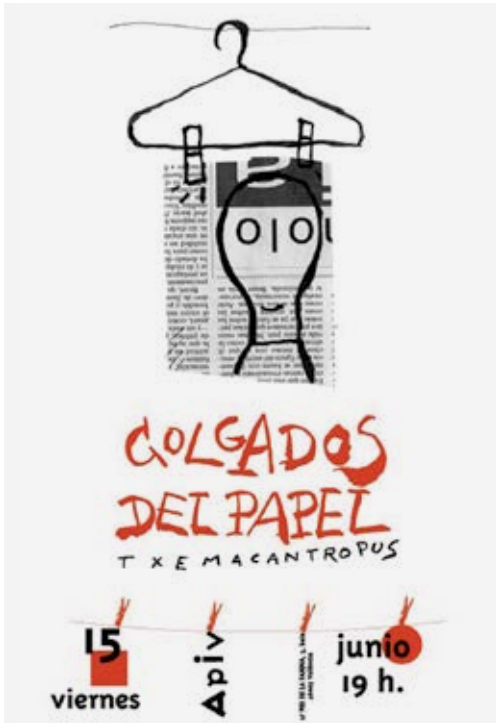
DEMARTES ESTUDIO
Hierros TM
Hierros TM
2018

JAVIER MESTRE BELTRÁN
FOTOGRAFIA:
JOSÉ M. VILLALGORDO
SAURA
Miradas 17-18
EASD
Escola d'Art i Superior
de Disseny
de València
2017

ÁLVARO BAUTISTA
Pintura castellonense
de los 70-80
Museu de Belles Arts
de Castelló
Diputació Provincial
de Castelló
2002

GIMENO GRÀFIC
“Però... ¿açò no ho fa
l'ordinador?”
Universitat de València
2011

TXEMACANTROPUS
Diari d'un domador
de fuses
Josep Vicent Casares
2014

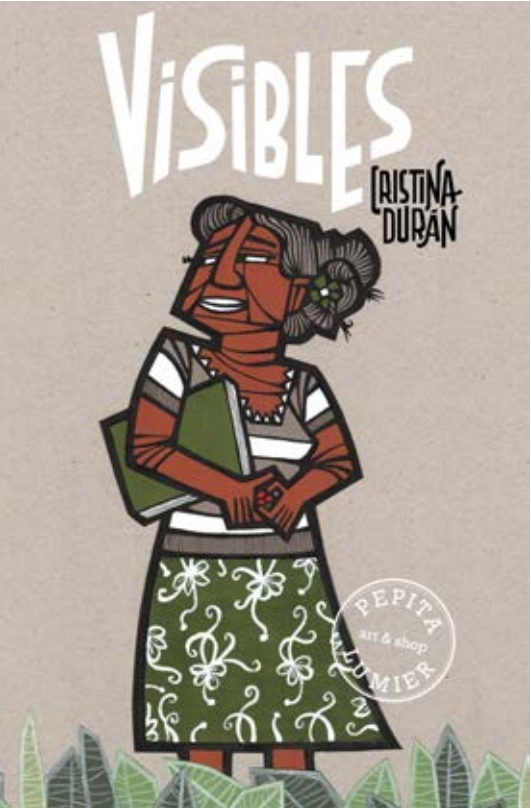
PEPE DíEZ BELMONTE
NARCISO DíEZ BELMONTE
ESTUDIO DíEZBELMONTE
4º Encuentro
Internacional de
Performance
IVAM Institut Valencià
d'Art Modern
2006

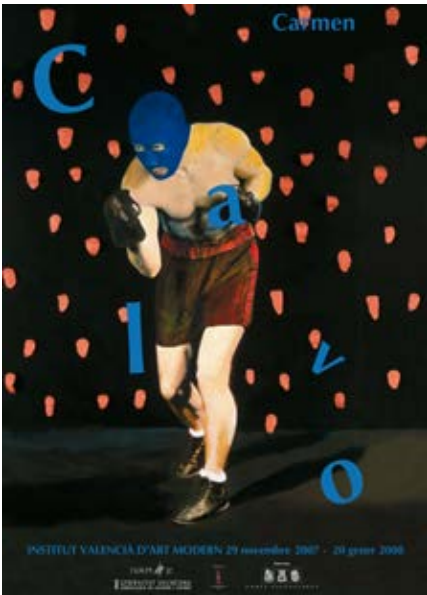
TXEMACANTROPUS
Colgados del papel
Apiv
2006

ÁLVARO BAUTISTA
III Certamen de Pintura
Internacional de Castellón
Museu de Belles Arts
de Castelló
Diputació Provincial
de Castelló
2006

CRISTINA DURÁN
LAGRÚAESTUDIO
Visibles. Exposición
individual de Cristina
Durán.
Galería Pepita Lumier
Art & Shop
2016

JOSEP SEDANO FONT
MILKMAN DISSENY™
Fotolateras
Ajuntament de Benicàssim
Centre Cultural Melchor
Zapata
2017

MANUEL GRANELL
IL·LUSTRACIÓ:
SAUL STEINBERG
Saul Steinberg
IVAM
2002

MANUEL GRANELL
IL·LUSTRACIÓ:
JOHN DAVIES
One way, One ticket. Un
ensayo sobre la muerte en
la colección del IVAM
IVAM
2008

MANUEL GRANELL
FOTOGRAFIA:
ALBERTO DE VEIGA
Brasil 1920-1950. De la
antropofagia a Brasilia.
IVAM
2001

MANUEL GRANELL
IL·LUSTRACIÓ:
CARMEN CALVO
Carmen Calvo
IVAM
2000

MANUEL GRANELL
IL·LUSTRACIÓ:
ROY LICHTENSTEIN
Roy Lichtenstein.
Imágenes reconocibles
IVAM
2000

MARC GRANELL ARTAL
LA MINA ESTUDIO
Pensaments de Tardor
Diputació de València
2018

MARC GRANELL ARTAL
Ídolos Pop
MuVIM
Museu Valencià de
la Il·lustració i de la
Modernitat
2013

PACO BASCUÑÁN
MACDIEGO
FOTOGRAFIA:
PACO BASCUÑÁN
NGT
Bienal de Valencia
Generalitat Valenciana
2001

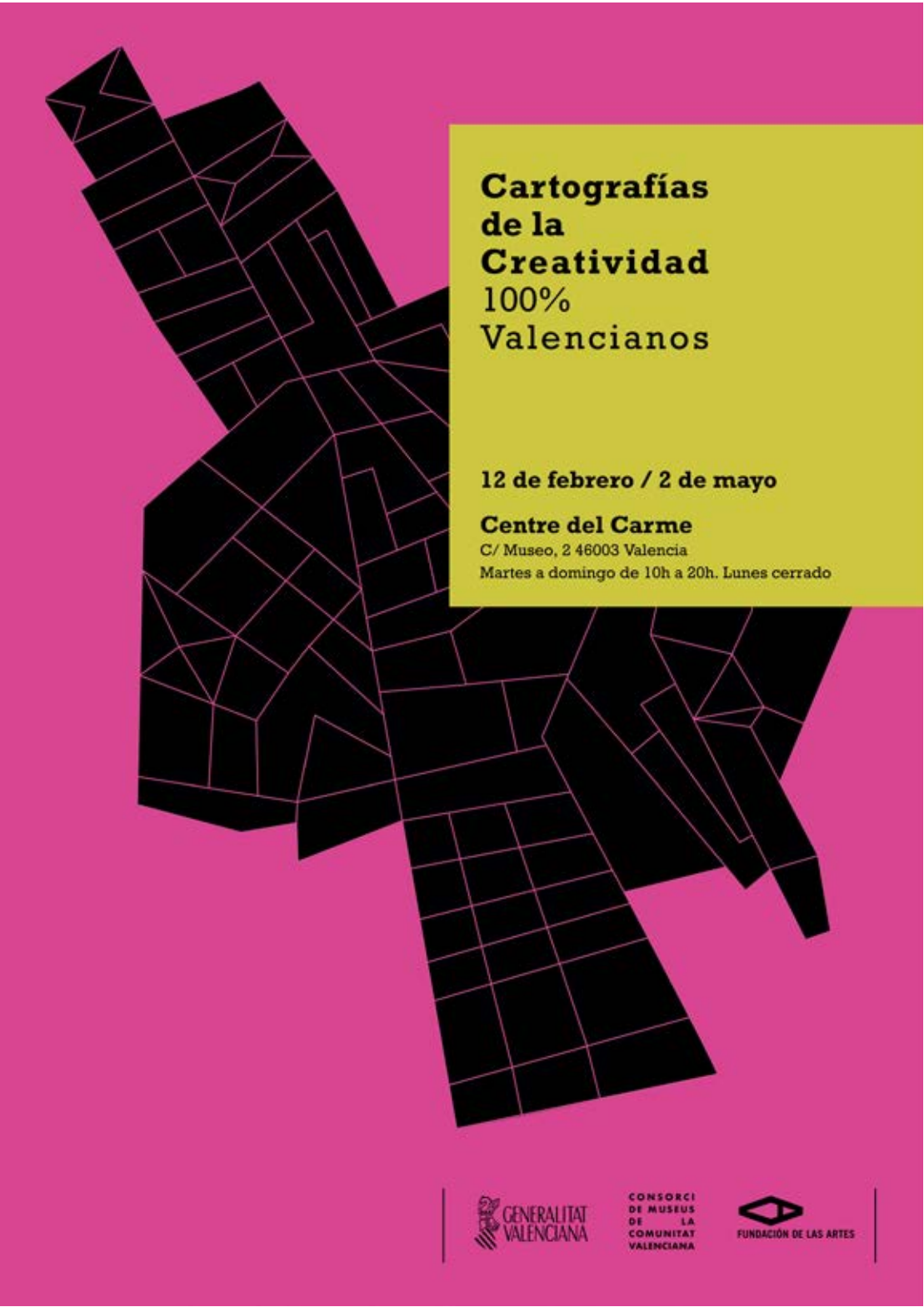

◀ GALLÉN+IBÁÑEZ
Apertura Arte Madrid
Arte Madrid
2012

▶ LUIS TORREGROSA
LEGRAFICO™
Milestone Festival
Milestone Project
2016

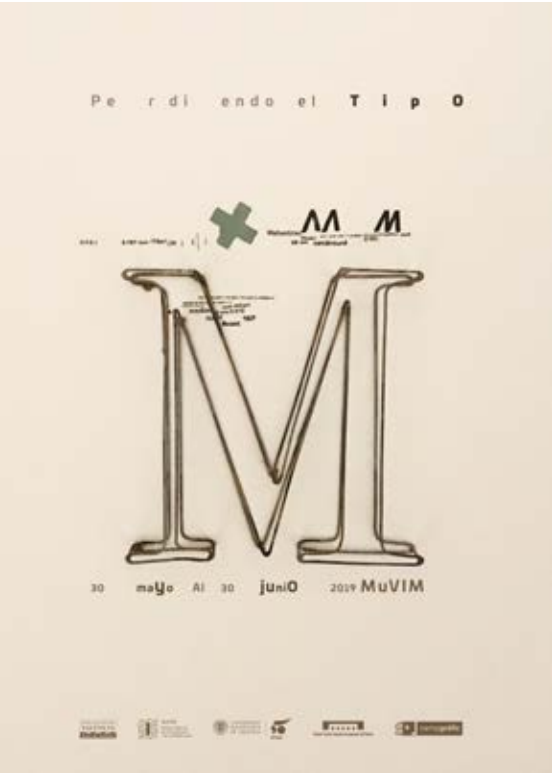
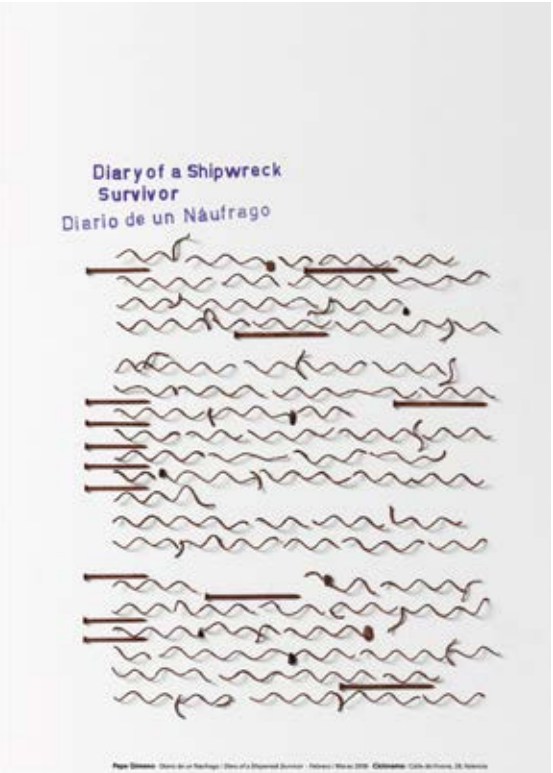

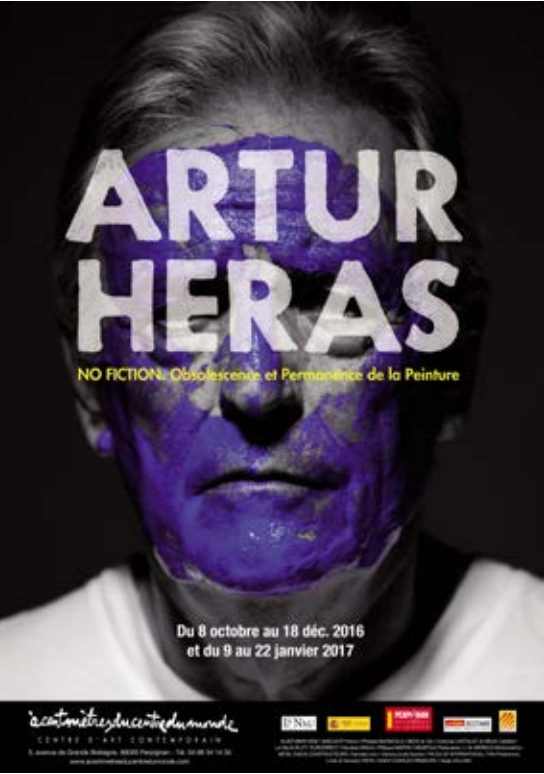
←
CANYA
Cartografías de la creatividad
100% Valencianos
Consorti de Museus
Generalitat Valenciana
2010

→
GIMENO GRÀFIC
Diario de un Náufrago
Universitat de València
2009

BEGOÑA JORDÁ ALBIÑANA
MAG
Perdiendo el tipo
MuVIM
MUSEU VALENCIÀ DE LA
IL·LUSTRACIÓ I DE LA
MODERNITAT
2019

IBÁN RAMÓN
13a Biennal Martínez Guerricabeitia
Universitat de València
2016

GALLÉN + IBÁÑEZ
ANIMACIÓ: JAVIER POLO
Coronacrisis i cultura
Centre Cultural La Nau
Universitat de València
2020

RAMÓN ARNAU
MARIOLA REYNA
Premis d'adquisició Mislata
Ajuntament de Mislata
2019

ARTUR HERAS
À cent mètres du centre du monde
Centre d'Art Contemporain
2016

ARTUR HERAS
Material de...
Institut Valencià de Cultura
2018

ARIZONA DYLAN VITORIA
La Cubierta Invertida
Departamento de Expresión Gráfica Arquitectónica
Universitat Politècnica de València
2017

< PAU DOMINGO
DIEGO OBIOL
ESTIU
Incubarte
Festival Internacional
de Arte Independiente
Incubarte
2015

> VICTORIA RIPALDA
TAMAME
Guess the song
La Catrina Café Rock
2018

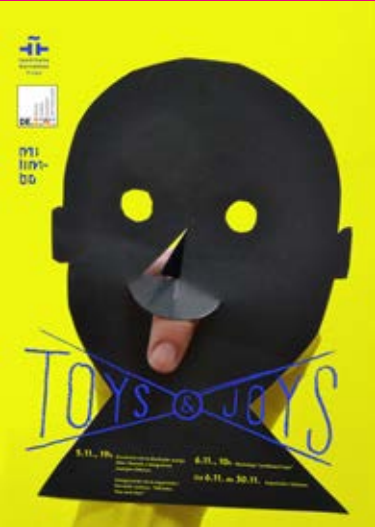
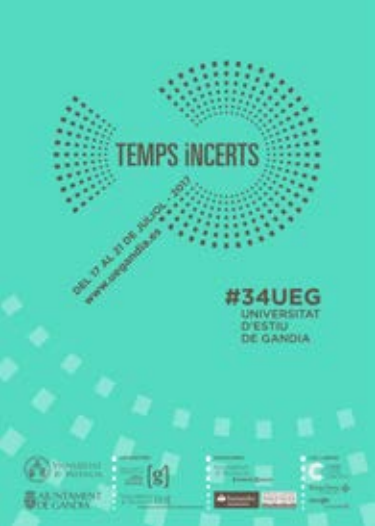
JV PAREDES
COPY: DELIA ALEMANY
Temps Incerts
34 Universitat D'estiu
de Gandia
Centre Internacional
de Gandia
Universitat de València
2017

CHAVO ROLDÁN
VI Mislata Art al Carrer
Ajuntament de Mislata
2017

JUANJO G. OLLER
MILIMBO
Toys & Joys
Instituto Cervantes Praga
2015

BEGOÑA JORDÁ ALBIÑANA
MAG
Retalls tipogràfics
MuVIM
Museu Valencià de
la Il·lustració i de la
Modernitat
2018

JOSEP SEDANO FONT
MILKMAN DISSENY™
Lunes 4.30
Colegio oficial de
Registradores de Valencia
2012

Festival Q-ART

09/19

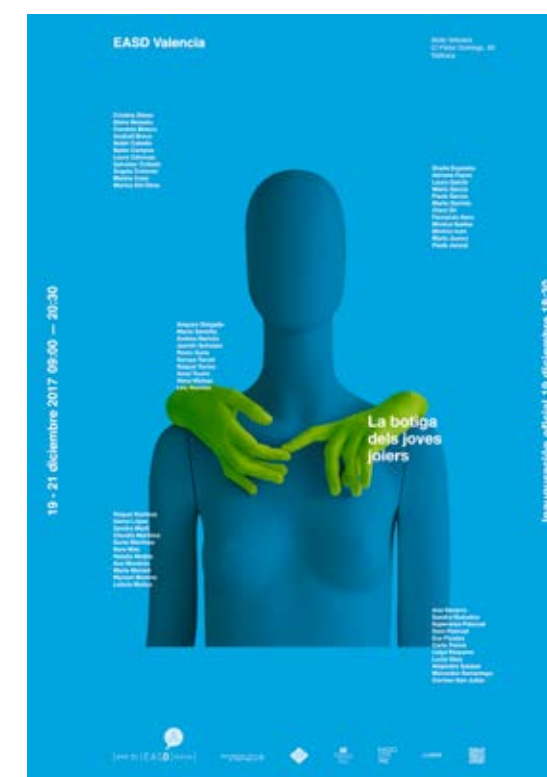
setembre — 2019

48é Concurs d'Arts Plàstiques
6é Concurs d'Art Urbà
6é Premi a la Creació Artística Contemporània
41 Concurs de Pintura a l'Aire Lliure

← CÉSAR MARTÍNEZ BURGOS
LOCANDIA ESTUDIO
Festival Q-ART 2019
Ajuntament de Quart de Poblet
2019

→ EKATERINA SELEZNEVA
La Botiga dels Joves
Joiers
EASD
Escola d'Art i Superior de Disseny de València
2017

<
 VICENTE FERRER
 DANI SANCHIS
 FOTÓGRAFO:
 SANTIAGO MARTÍ
Benvinguts al Cabanyal
 XIII Cabanyal Portes
 Obertes
 2011

>
 ARTUR HERAS
 PABLO MESTRE
 FOTOGRAFIA:
 RAFAEL DE LUIS
 COPY: RAQUEL BAIXAULI
 PABLO MESTRE &
 ASOCIADOS
Messa. Palpitacions
i Art gandul
 MuVIM
 Museu Valencià de
 la Il·lustració i de la
 Modernitat
 2016

MACDIEGO
Un Cabanyal de vinyetes
 XII Cabanyal Portes
 Obertes
 2010

◀ ALEJANDRO CATALÁ
Interart 2001
Feria Valencia
2001

SONO5 MK SENSORIAL
Nit de L'Art 2013
Generalitat Valenciana
Consorci de Museus de la
Comunitat Valenciana
2013

VÍCTOR DE VICENTE
SHE IS THE DARK
2019

DAVID TRASHUMANTE
BOKE BAZÁN
EFFECTIVA CREATIVIDAD
Eat the chaos
Russafart
2012

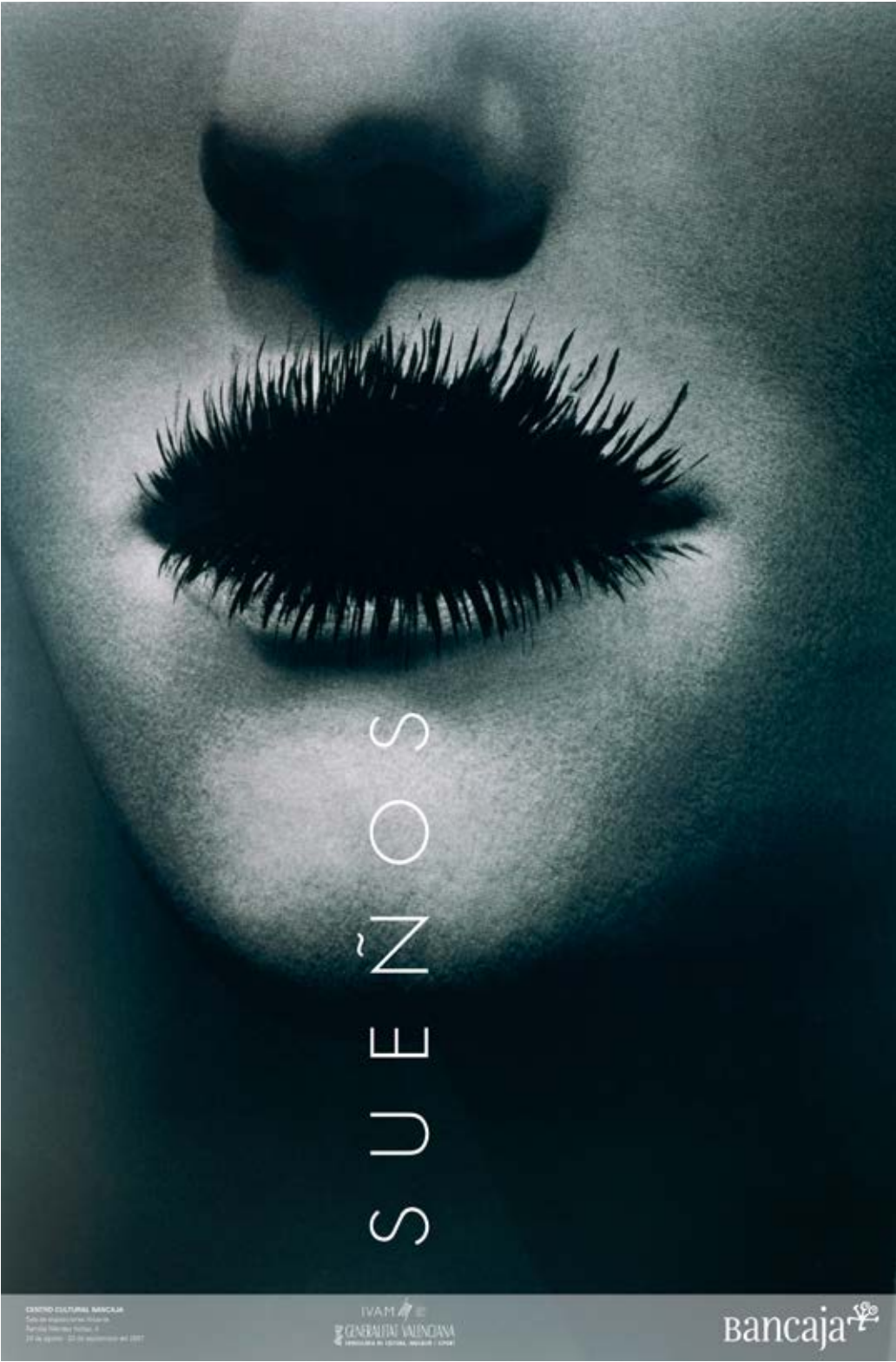
▶ MACDIEGO
IL·LUSTRACIÓ:
MARJANE SATRAPI
**Occidente visto
desde Oriente**
Fundación Bancaja
2005

<
GIMENO GRÀFIC
Vanguardia y Deporte en
la colección del IVAM
Fundació Bancaixa
2008

>
GIMENO GRÀFIC
Sueños
Fundació Bancaixa
2007

<
PACO ESCOBAR
ANTAVIANA PUBLICIDAD
Help in the land
Bancaja
2010

PACO ESCOBAR
ANTAVIANA PUBLICIDAD
Financiación hipotecaria
Bancaja
2000

>
ALICIA ARCÍS
GERMÁN SEGURA
ESPIRELIUS
Julian Opie
Francis Bacon
Art Contemporani
Fundació Bancaixa
2017

<
JUAN NAVA
Artèl. Art d'ús diari 1908-1935
MuVIM
Museu Valencià de la Il·lustració i de la Modernitat
2010

JUAN NAVA
Schmuck 2012. Joieria Contemporània
MuVIM
Museu Valencià de la Il·lustració i de la Modernitat
2012

JUAN NAVA
Émile Savitry. Un fotògraf de Montparnasse
MuVIM
Museu Valencià de la Il·lustració i de la Modernitat
2011

>
JUAN NAVA
Tipografia del segle XIX en la impremta de Blai Bellver. Xàtiva
MuVIM
Museu Valencià de la Il·lustració i de la Modernitat
2013

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

< MACDIEGO
Del Tilt al Byte
MuVIM
2014

ÁLVARO SANCHIS
MELANI LLEONART
ESTUDI PEDRA
30 anys de l'Escalante
Diputació de València
MuVIM
Museu Valencià de
la Il·lustració i de la
Modernitat
2015

> MACDIEGO
IL·LUSTRACIÓ:
PABLO LLORENS
Stop motion don't stop
MuVIM
Museu Valencià de
la Il·lustració i de la
Modernitat
2013

MACDIEGO
IL·LUSTRACIÓ:
PACO ROCA
Dibujante ambulante
MuVIM
Museu Valencià de
la Il·lustració i de la
Modernitat
2012

← PATRICIA BOLINCHES
Self Made Woman.
Concha Ros
Centre Cultural La Nau
Universitat de València
2019

GIMENO GRÀFIC
Grafià Callada
IVAM
2004

XAVIER MONSALVATJE
CABEZA & MUSLO
Arquitectura del
Desaliento
Fundación Antonio
Perez. Centro de Arte
Contemporáneo
2016

→ XAVIER MONSALVATJE
JAVIER IBÁÑEZ
Fragmentos del Viaje
Fundación Antonio
Perez. Centro de Arte
Contemporáneo
2016

LAS NAVES CARRER JOAN VERDEGUER 16 - VALÈNCIA

< STARK ATTILA
Páginas Amigas
Las Naves Espai
d'Innovació i Creació
2020

> MACDIEGO
IL·LUSTRACIÓ:
PAULA BONET
813 Truffaut
Las Naves Espai
d'Innovació i Creació
2015

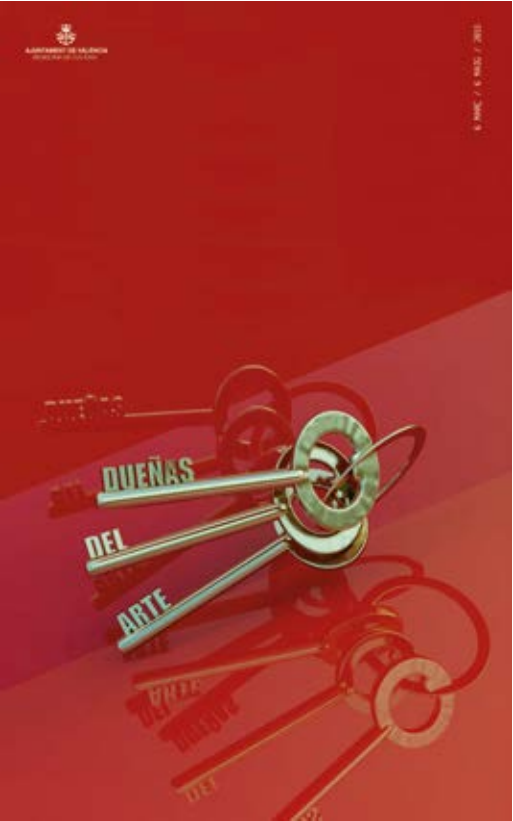

TERESA TOMÁS
PACO DE LA TORRE
L3C
Arquitecturas Pintadas
Gobierno de España
Ministerio de Cultura,
Educación y Deporte
2017

TERESA TOMÁS
PACO DE LA TORRE
L3C
Dueñas del arte
Ajuntament de València
Regidoria de Cultura
2015

TERESA TOMÁS
PACO DE LA TORRE
L3C
Travesías
Ajuntament de València
Regidoria de Cultura
2014

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

PAULA SANZ CABALLERO
MACDIEGO
Ocultes (i il·lustrades)
La Nau
2018

ELENA ORTOLÀ GARCÍA
DEL BUSTO
JUAN TORRES GIMENO
ORTOGRÁFIC
Tòxics (in)visibles
Universitat de València
Palau de Cerveró
2019

TÒXICS (IN)VISIBLES

Del 2 d'abril al 28 de juny de 2019

UNIVERSITAT
ID VALÈNCIA
Vicepresidència de Cultura i Esports

PALAU DE
CERVERÓ

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

Universitat de València
Universidad de Valencia

UNIVERSITAS
Vigilant Benavides

< KUMI FURIÓ
ROSA BOU
LIMOESTUDIO
Xilografies Xineses d'Any Nou
Centre Artesania
Comunitat Valenciana
2017

> KUMI FURIÓ
ROSA BOU
LIMOESTUDIO
Prietas las filas
Museu valencià
d'etnologia
Diputació de València
2018

IBÁN RAMÓN
Tot està per fer. València
Capital de la República
Universitat de València
2017

DIRECCIÓ D'ART:
BEA BASCUÑÁN
ALBERT JORNET
DISSENY:
PAU SORIANO
LUPE MARTÍNEZ
ESPACIO PACO BASCUÑÁN
La modernitat republicana
a València. Innovacions
i pervivències en l'art
figuratiu (1928-1942)
MuVIM
Museu Valencià de
la Il·lustració i de la
Modernitat
2016

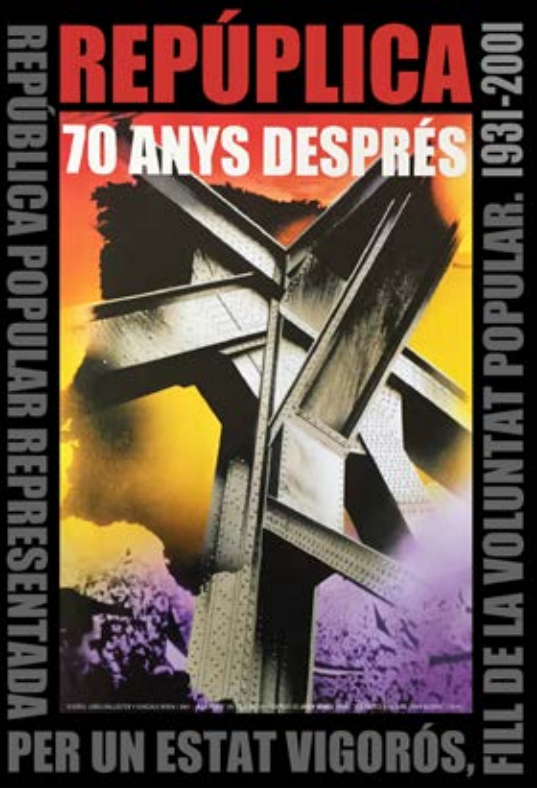
FIGUEROLA+GALLÉN
Transterrados
Teatres de la Generalitat Valenciana
2003

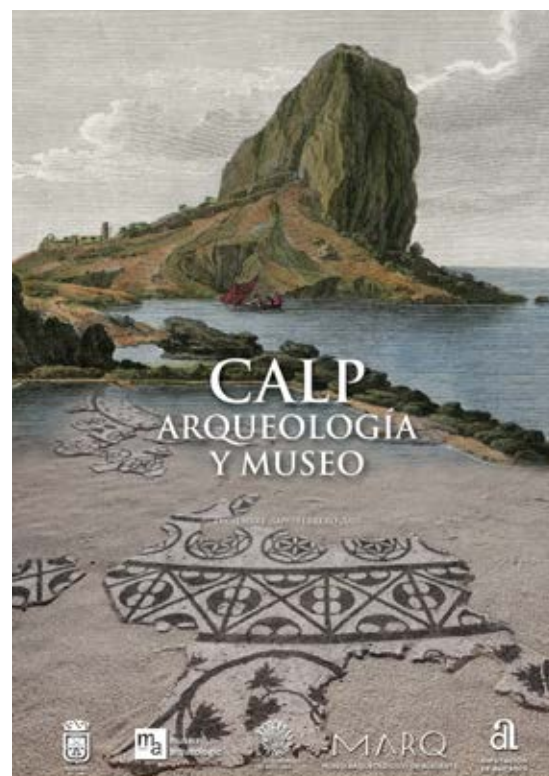
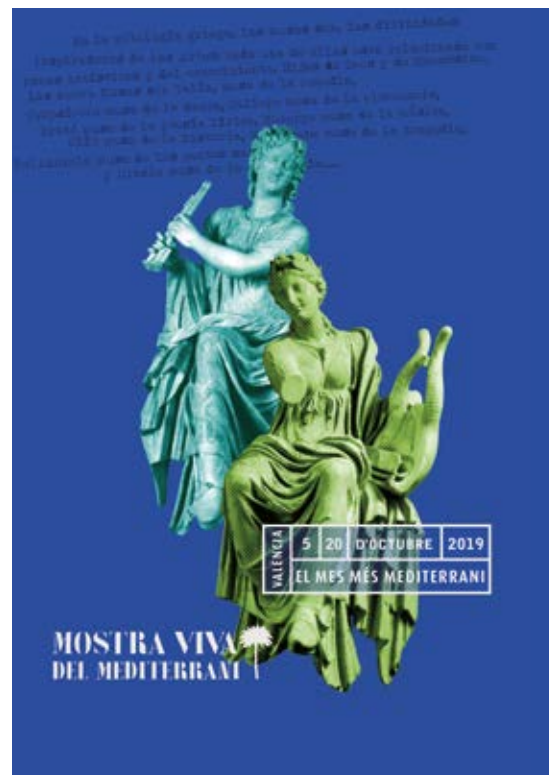
SANDRA BRUNORI I VERÓNICA FABREGAT
MERIDIANA ESTUDIO
Ajuntament de Castelló Mucc
2018

JORDI BALLESTER GONZALO MORA
República 70 anys després
Generalitat Valenciana Universitat Politècnica de València Bancaja
2001

NARCISO DíEZ
La línia de defensa immediata a Rafelbunyol
Ajuntament de Rafelbunyol
2018

ANTONIO SOLAZ
80 Anys dels Experiments Stuka a l'Alt Maestrat
Grup de Recuperació de la Memòria del Segle XX de Benassal
2018

<
SANDRA FIGUEROLA
Mostra Viva del Mediterrani
Mostra Viva del Mediterrani
2019

JOSÉ PIQUERAS
LLORENÇ PIZA
Calp. Arqueologia y museo
MARQ
Museo Arqueológico de Alicante
2009

PAU SORIANO
Cartell Cubà (1959-1989)
MuVIM
Museu Valencià de la Il·lustració i de la Modernitat
2017

>
INCHA
Cine de papel
APIV
2000

< CANYA
100 Aniversario Canal
de Panamá
Asociación Panamá
Gráfico
Canal de Panamá
2014

> CARLOS CORREDERA
Punto de encuentro
Seminci
Semana Internacional
de Cine de Valladolid
2018

IBÁN RAMÓN
Filmoteca d'estiu
Institut valencià
de Cultura
Generalitat Valenciana
2019

ANA CRIADO
47ª Huesca International
Film Festival Spain
Fundación Festival
de Cine de Huesca
2019

JAVIER MARISCAL
11 Festival de Málaga
Festival de Málaga
2008

PATRICIA BOLINCHES
V Festival Cinema Ciutadà
Compromès
ACICOM
2019

PATRICIA BOLINCHES
DocuVir20
Fundació General de la
Universitat de València
2020

CALPURNIO
Play-Doc
Play-Doc
2009

BOKE BAZÁN
BBPK
Quartmetratges
Ajuntament Quart de
Poblet
2008

MARTA NEGRE GALLÉN
Cinemascore 2018
Universitat Jaume I de
Castelló
2018

MARIA CARBALLO
15 mostra de cinema
d'Ontinyent
CineClub Utiye
2016

MARTIN FORÉS
9ª Mostra de cinema
d'Ontinyent
Cine Club Utiye
2007

LORENA SAYAVERA
MARIA PRADERA
MOTION GRAPHICS:
ENRIQUE GUILLAMÓN
YINSEN
Animav, Festival de
Cine de Animación
de Villaverde
Ayuntamiento de Madrid
2018

MACDIEGO
IL·LUSTRACIÓ:
PACO ROCA
20 Festival Internacional
de Cine
Cinema Jove
2005

<
AMADEO CASTROVIEJO
ROSER MIQUEL
CASMIC LAB
24 edició. Cinema Jove
Festival Internacional de
Cine Cinema Jove
2009

>
AMADEO CASTROVIEJO
ROSER MIQUEL
CASMIC LAB
30 edició. Cinema Jove
Festival Internacional de
Cine Cinema Jove
2015

AMADEO CASTROVIEJO
ROSER MIQUEL
CASMIC LAB
27 edició. Cinema Jove
Festival Internacional de
Cine Cinema Jove
2012

AMADEO CASTROVIEJO
ROSER MIQUEL
CASMIC LAB
28 edició. Cinema Jove
Festival Internacional de
Cine Cinema Jove
2013

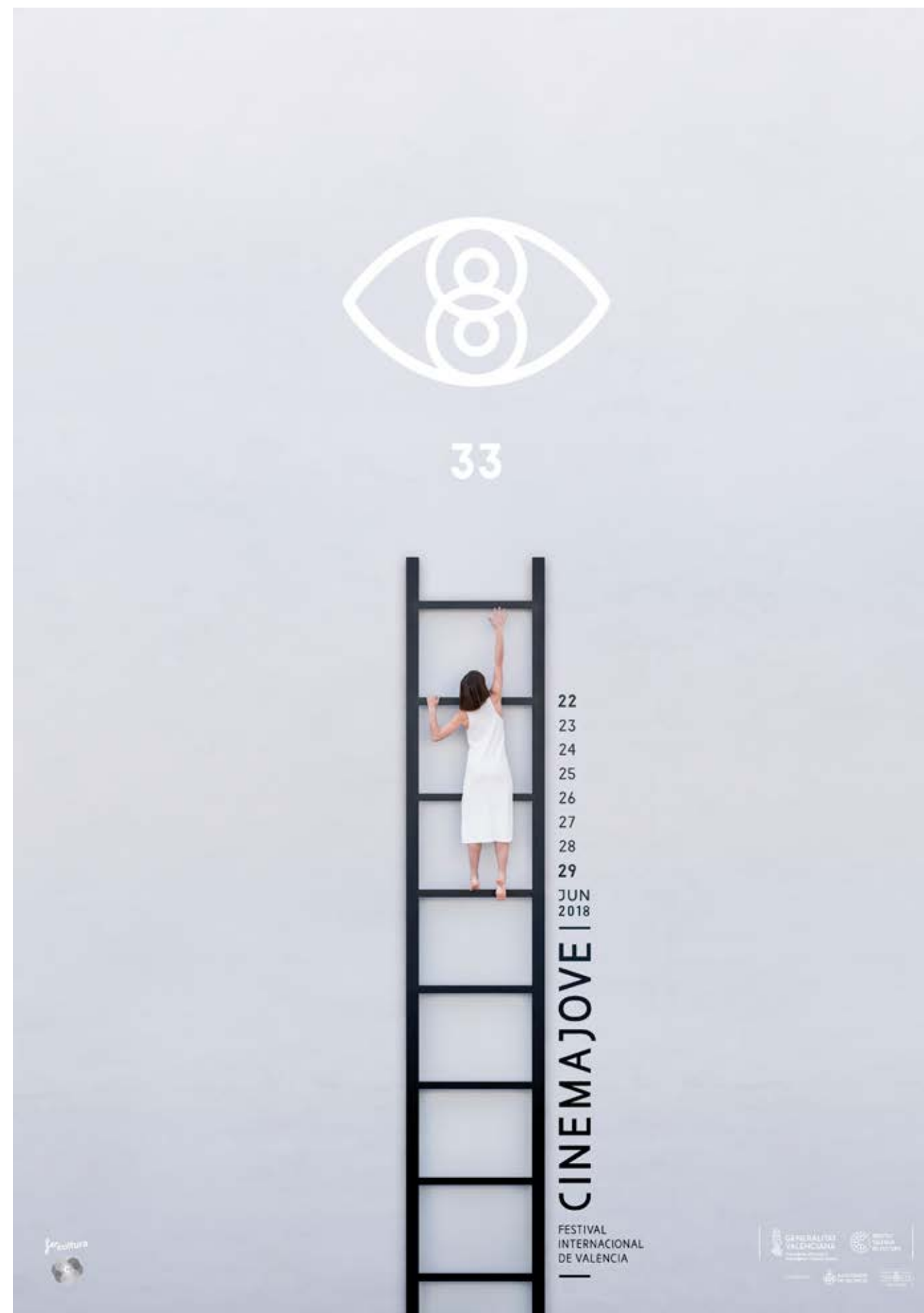
AMADEO CASTROVIEJO
ROSER MIQUEL
CASMIC LAB
29 edició. Cinema Jove
Festival Internacional de
Cine Cinema Jove
2014

< JULIA VALENCIA
 IL·LUSTRACIÓ: BYG
 29 edició. **Cinema Jove**
 Festival Internacional de
 Cine Cinema Jove
 2017

> JULIA VALENCIA
 FOTOGRAFIA: ANNA DEVÍS
 DANIEL RUEDA
 33 edició. **Cinema Jove**
 Festival Internacional de
 Cine Cinema Jove
 2018

◀ VICENT VIDAL MIÑANA
XXIII Mostra de Valencia
Mostra de Valencia
Cinema del Mediterrani
2002

DOMÈNEC MORERA
XXIV Mostra de Valencia
Mostra de Valencia
Cinema del Mediterrani
2003

▶ ÓSCAR MARINÉ
XXXII Mostra de Valencia
Mostra de Valencia
Cinema del Mediterrani
2011

<
BOKE BAZÁN
TONI SORIANO
NOCIONES UNIDAS
33 Mostra de València
Cinema del Mediterrani
Mostra de Valencia i
Iniciatives Audiovisuals
2018

VICENT RAMON
35 Mostra de València
Cinema del Mediterrani
Mostra de Valencia i
Iniciatives Audiovisuals
2020

DIEGO MIR
34 Mostra de València
Cinema del Mediterrani
Mostra de Valencia i
Iniciatives Audiovisuals
2019

>
RICARDO CAVOLO
FOTOGRAFIA:
ESTRELLA JOVER
X Humans Fest
Festival Internacional de
Cine y Derechos Humanos
de Valencia
2019

PACO ROCA
VIII Humans Fest
Festival Internacional de
Cine y Derechos Humanos
de Valencia
2017

MARINA PUCHE
IX Humans Fest
Festival Internacional de
Cine y Derechos Humanos
de Valencia
2018

< HÉCTOR DELGADO ROS
 UTOPIUM
 12 Festival de cine
 de Alicante
 Ajuntament d'Alacant
 2015

 RAÚL ARIÑO
 15 Festival de Cine
 de Alicante
 Ajuntament d'Alacant
 2018

 > KIKE CORRECHER
 FILMAC
 DOCS València
 DOCS València
 2019

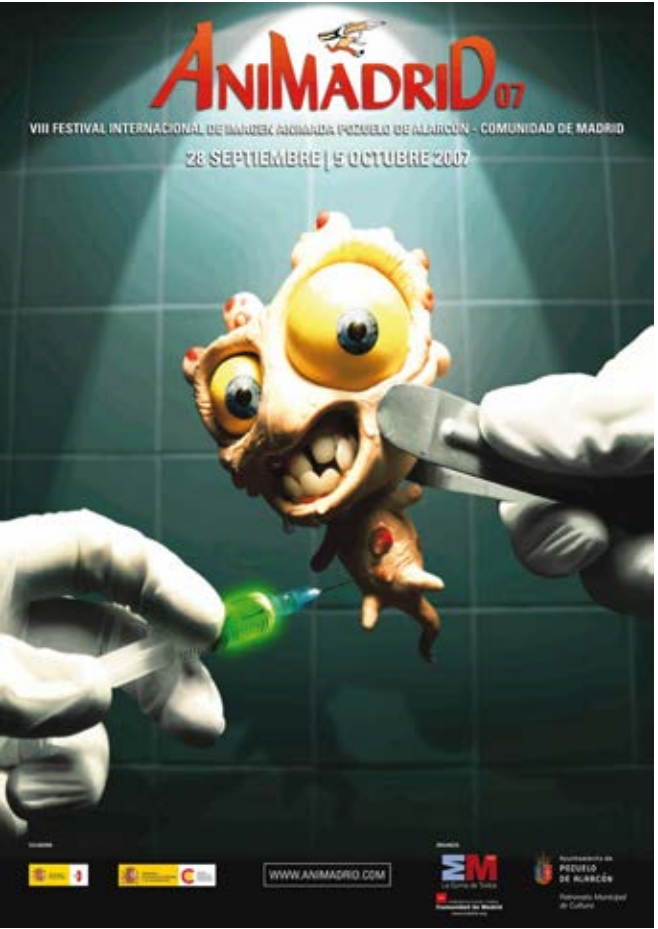
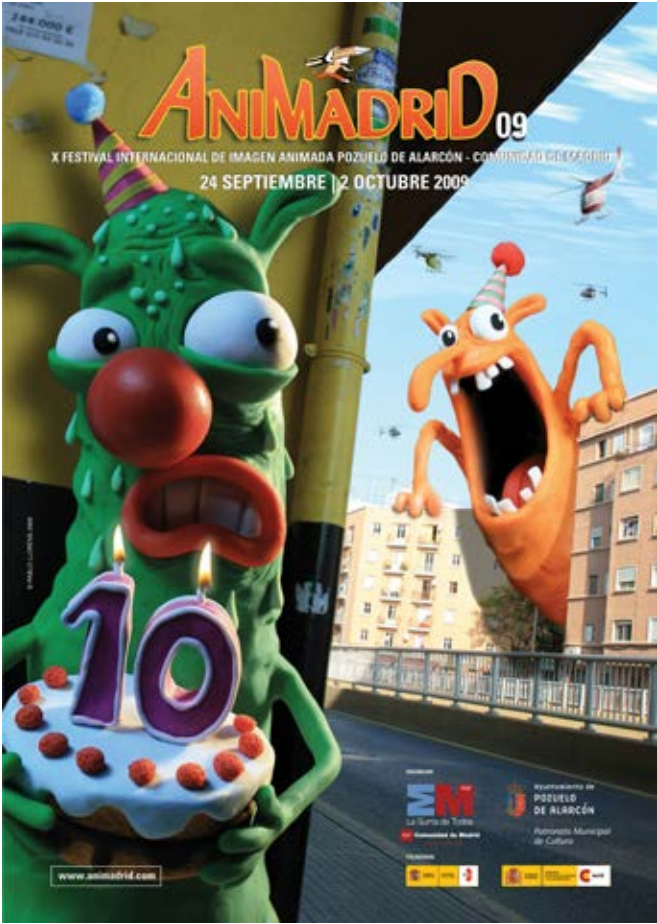

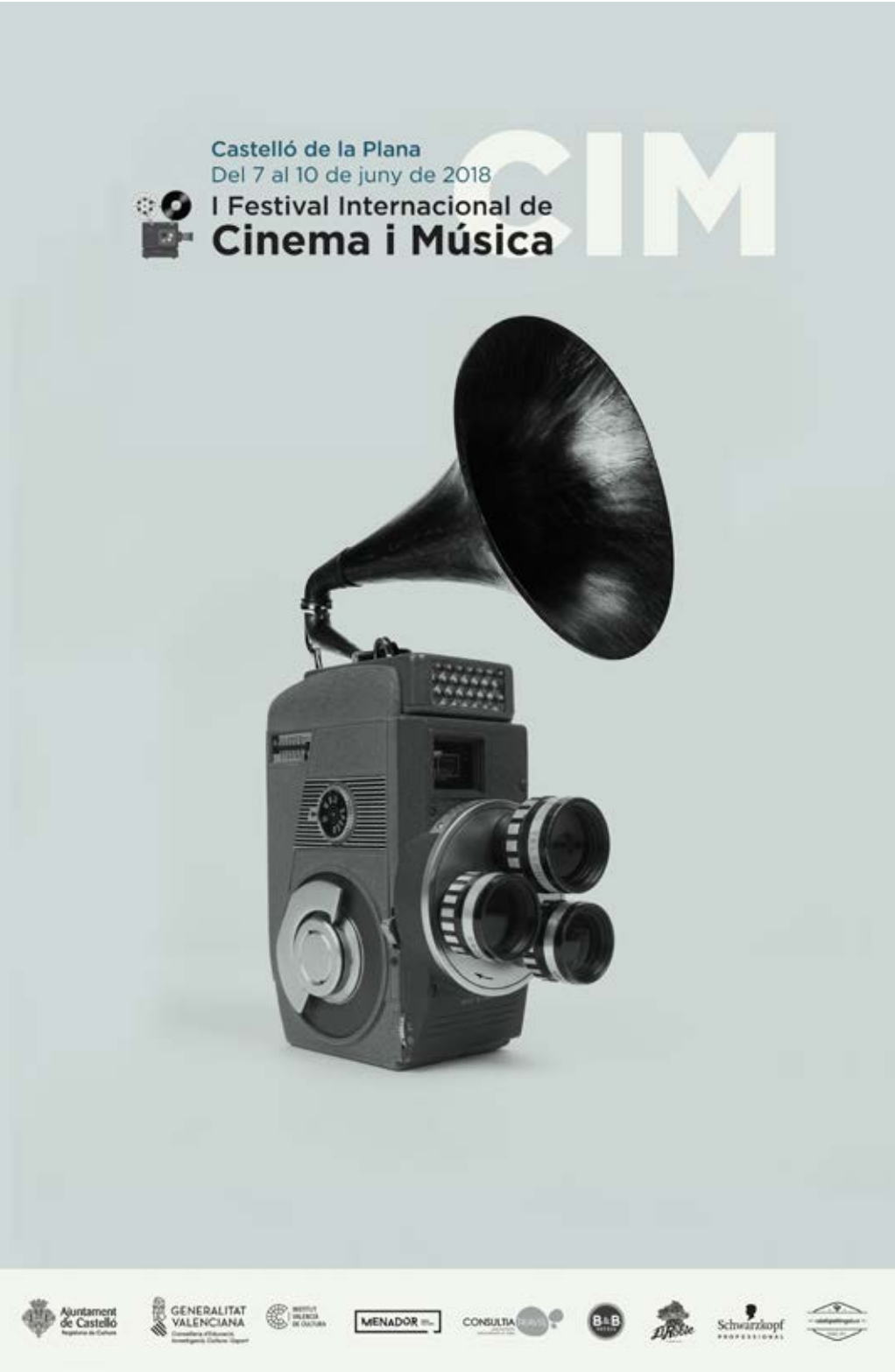
PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

◀
IRENE PÉREZ
2ª Rueda Valencia
Festival Internacional de
Cinema Ciclista Valencia
2019

TOMÁS GORRIA
TIPOGRAFIA: PUSSYCAT
Bicine
Festival bicine
2008

▶
PABLO LLORENS
Animadrid
FESTIVAL ANIMADRID
2006
2007
2009
2010

← FERNANDO GARCÍA
DEL REAL
CIM. I Festival
Internacional
de Cinema i Música
Ajuntament de Castelló
2018

→ RAÛL CLIMENT
XAVI CALVO
ELISA GÓMEZ
ESTUDIO MENTA
El tiempo justo
La Cabina
Festival Internacional
de Mediometrages
de Valencia
2011

◀ JULIA VALENCIA
2º Festival La Cabina
La Cabina
Festival Internacional
de Mediometrajés
de Valencia
2009

GLORIA VILOCHES
III Festival La Cabina
La Cabina
Festival Internacional
de Mediometrajés
de Valencia
2010

CARLA FUENTES
V Festival La Cabina
La Cabina
Festival Internacional
de Mediometrajés
de Valencia
2012

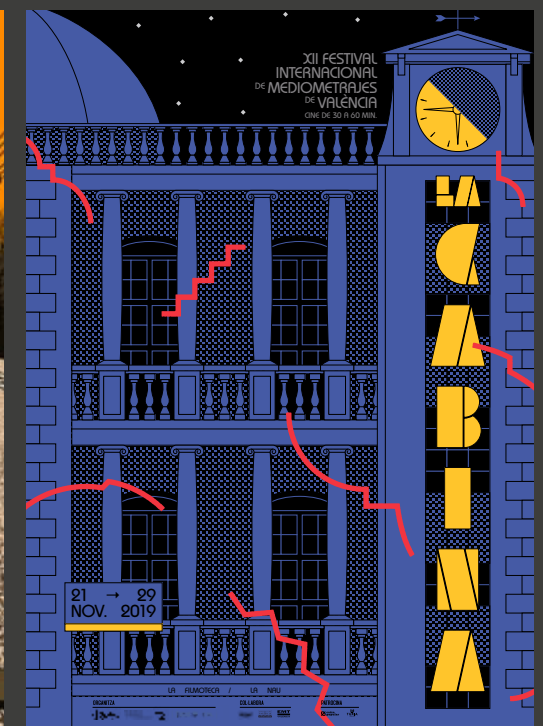
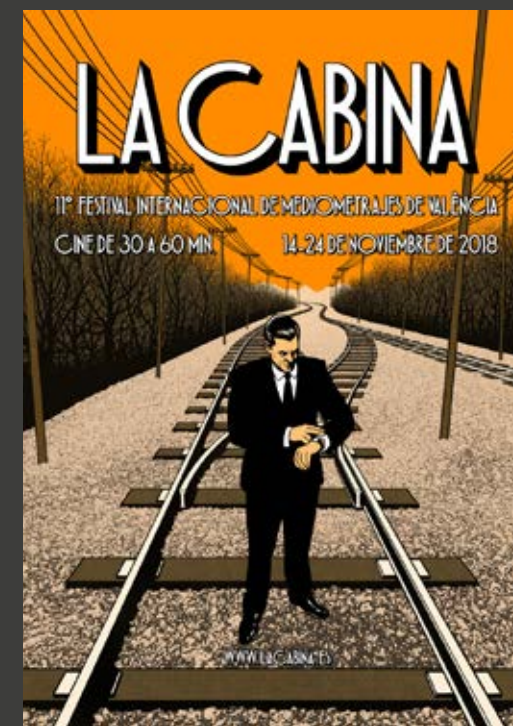
ESCIF
BRILLOYSABOR ESTUDIO
Festival La Cabina
La Cabina
Festival Internacional
de Mediometrajés
de Valencia
2015

▶ LAWERTA
IX Festival La Cabina
La Cabina
Festival Internacional
de Mediometrajés
de Valencia
2016

CACHETEJACK
X Festival La Cabina
La Cabina
Festival Internacional
de Mediometrajés
de Valencia
2017

CÉSAR SEBASTIÁN
XI Festival La Cabina
La Cabina
Festival Internacional
de Mediometrajés
de Valencia
2017

AUSIÁS PÉREZ
XII Festival La Cabina
La Cabina
Festival Internacional
de Mediometrajés
de Valencia
2019

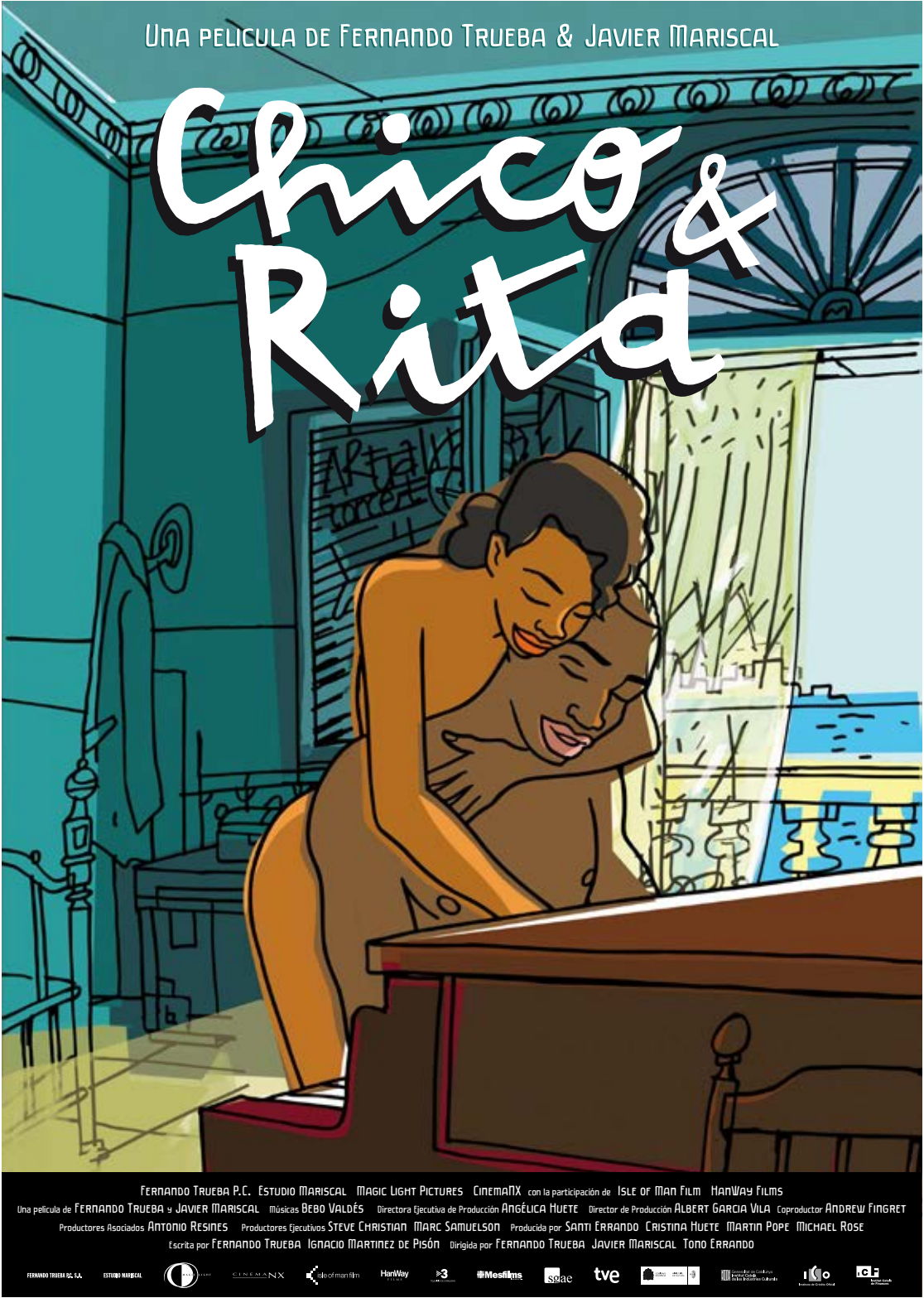

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

< JAVIER MARISCAL
Los amantes pasajeros
El Deseo
2013

> JAVIER MARISCAL
Chico y Rita
Fernando Trueba
Producciones
Cinematográficas
2010

MACDIEGO
FOTOGRAFIA:
MIXER OFFLINE
COPY: TXARLI DE
LA RUBIA
CLICKGNOSIS
Calle Real 70
Mixer de Medios
2008

MACDIEGO
FOTOGRAFIA:
MIXER OFFLINE
COPY: TXARLI DE
LA RUBIA
CLICKGNOSIS
Calle Real 70
Mixer de Medios
2008

JAVIER MARISCAL
El milagro de Candeal
Fernando Trueba
Producciones
Cinematográficas
2004

JAVIER MARISCAL
Calle 54
Fernando Trueba
Producciones
Cinematográficas
2000

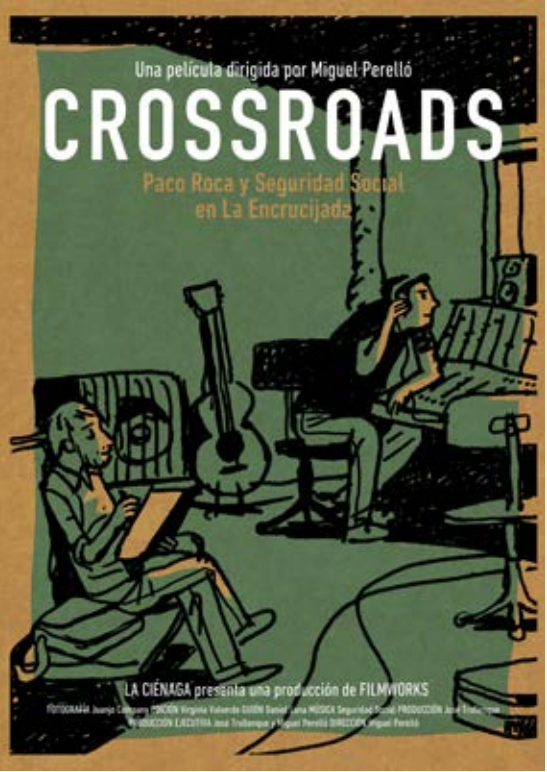

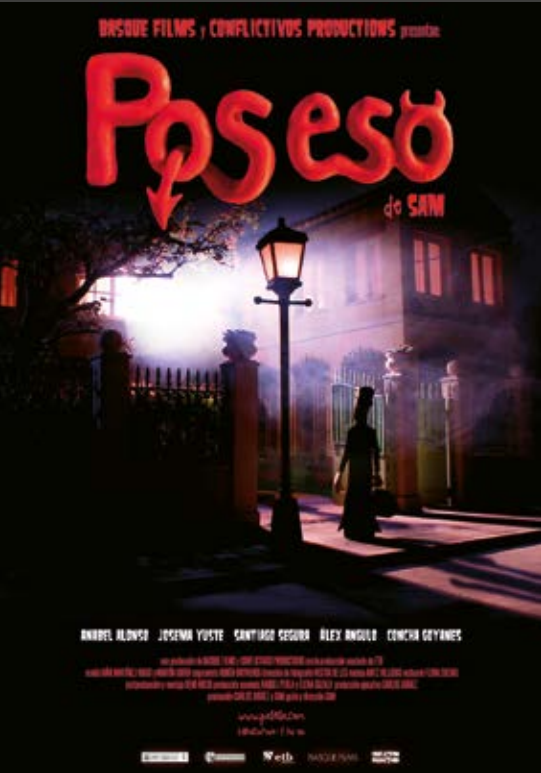
< PACO ROCA
Arrugas
Perro Verde Films
2011

> PACO ROCA
Asamblea
Kaishaku y Nakamura
Films
2019

PACO ROCA
La fábrica de nada
Terratreme Filmes
2017

PACO ROCA
Crossroads
Lacienaga
2018

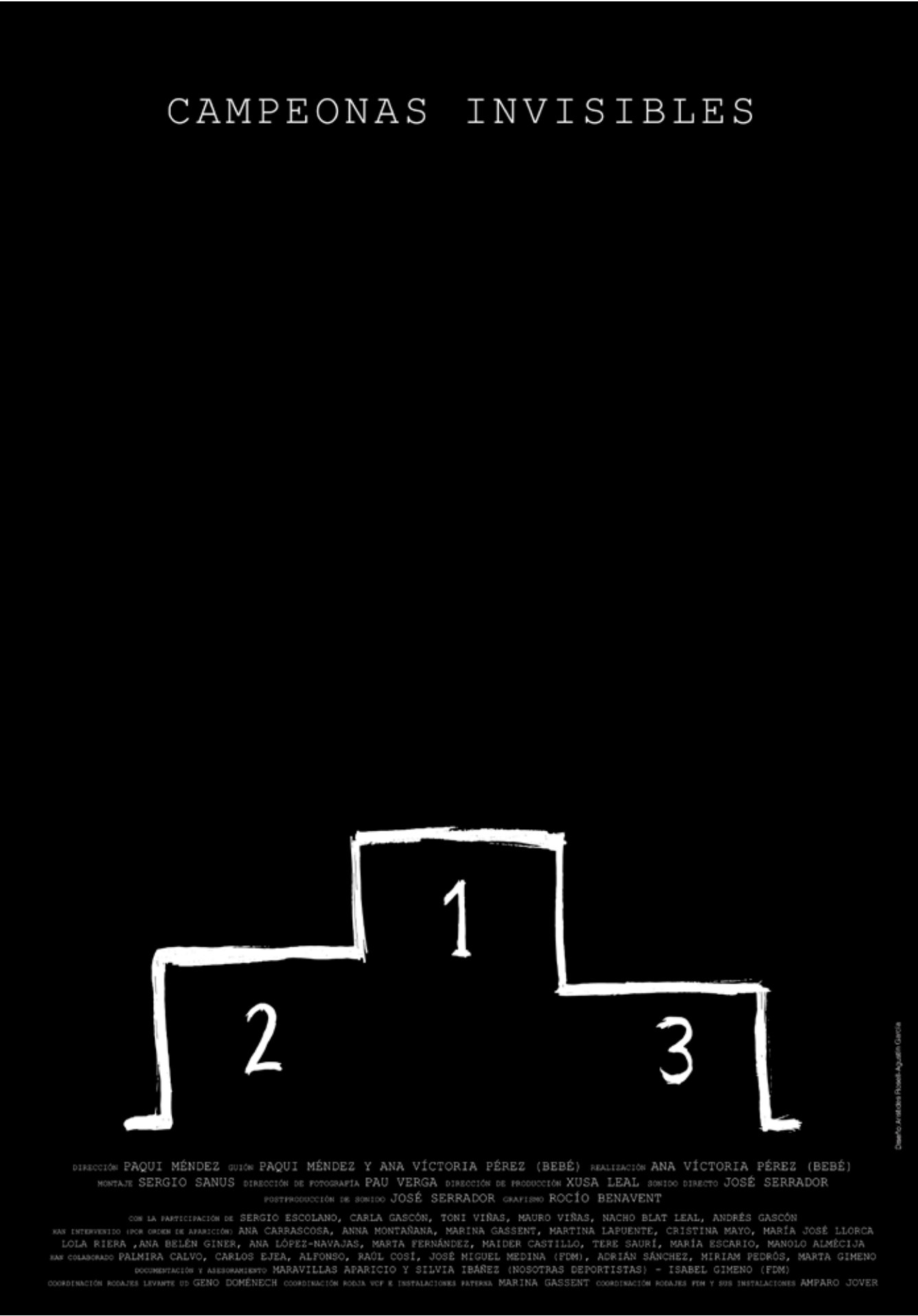
< SAM CONFLICTIVO
Poseso
Basque Films
Conflictivos Productions
ETB
2015

VICENTE MALLOLS
Trazo crítico
TV ON
2019

MIQUE BELTRÁN
MACDIEGO
Tequila.com
Endora Producciones
2002

PABLO LLORENS
LUIS NCT
Molecular Zombi
Pablo Llorens
2013

> ARISTIDES ROSELL
CABRERA
AGUSTÍN GARCÍA
CABALLERO
SIGNOVISUAL
Campeonas Invisibles
Saltarinas SL
2017

DIRECCIÓN PAQUI MÉNDEZ GUION PAQUI MÉNDEZ Y ANA VÍCTORIA PÉREZ (BEBÉ) REALIZACIÓN ANA VÍCTORIA PÉREZ (BEBÉ)
MONTAJE SERGIO SANUS DIRECCIÓN DE FOTOGRAFÍA PAU VERGÀ DIRECCIÓN DE PRODUCCIÓN XUSA LEAL SONIDO DIRECTO JOSÉ SERRADOR
POSTPRODUCCIÓN DE SONIDO JOSÉ SERRADOR GRAFISMO ROCÍO BENAVENT

CON LA PARTICIPACIÓN DE SERGIO ESCOLANO, CARLA GASCÓN, TONI VIÑAS, MAURO VIÑAS, NACHO BLAT LEAL, ANDRÉS GASCÓN
HAN INTERVENIDO (POR ORDEN DE APARICIÓN): ANA CARRASCOSA, ANNA MONTAÑANA, MARINA GASSENT, MARTINA LAPUENTE, CRISTINA MAYO, MARÍA JOSÉ LLORCA
LOLA RIERA, ANA BELÉN GINER, ANA LÓPEZ-NAVAJAS, MARTA FERNÁNDEZ, MAIDER CASTILLO, TERE SAURÍ, MARÍA ESCARIO, MANOLO ALMÉCIJA
HAN COLABORADO PALMIRA CALVO, CARLOS EJEJA, ALFONSO, RAÚL COSÍ, JOSÉ MIGUEL MEDINA (FDM), ADRIÁN SÁNCHEZ, MIRIAM PEGRÓS, MARTA GIMENO
DOCUMENTACIÓN Y ASESORAMIENTO MARAVILLAS AFARICIO Y SILVIA IBÁÑEZ (NOSOTRAS DEPORTISTAS) - ISABEL GIMENO (FDM)
COORDINACIÓN RODAJES LEVANTE UD GENO DOMÉNECH COORDINACIÓN RODAJES VCF E INSTALACIONES PATRICKA MARINA GASSENT COORDINACIÓN RODAJES FEM Y SUS INSTALACIONES AMPARO JOVER

PAULA BONET
13 Muestra de Cine Europeo
MUCES Ciudad de Segovia
2018

LAVERNIA&CIENFUEGOS
Stranded
Dolores Pictures
2002

◀ ÁNGEL ROMERO
THECHACHE BRAND EXP
Habitus
La madre del cordero films
Menara producciones
2011

▶ MANUEL BARTUAL
FOTOGRAFIA:
MOOD STUDIO
Todos tus secretos
Caramba Films
2014

Todos tus secretos

CRISTINA GALLEGO · DANI PÉREZ PRADA · ROCÍO LEÓN · INGRID GARCÍA JONSSON · XABI TOLOSA
PEPÓN FUENTES · MIGUEL ESTEBAN · LORENA IGLESIAS · DAVID PAREJA · RAÚL NAVARRO

Dirección de fotografía MOOD STUDIO · Sonido SERGIO LÓPEZ-ERAÑA · LUCA DE SANTIS
Dirección de arte MAGUI MUÑOZ · ALBA DIETHELM · Música AARON RUX

Guión y dirección MANUEL BARTUAL

Caramba! Films

#tutosecretsfilm por **EU3**

< **VICENTE MALLOLS**
Batega
 TV ON
 2019

> **ANA PENYAS**
Cabanyal any zero
 Dacsa productions
 2018

< PABLO HERNÁNDEZ
MINANO
MARTÍN GRÀFIC
Josep Renau.
L'art en perill
Endora Producciones
2018

> IÑAKI CABODEVILLA
CABMEDIA
Ciudadano Negrín
Andrés Santana
Aieta-Ariane Films
2011

◀ CARLES PASTOR
Game Over
Gaia Audiovisuals
2015

ESTER HERNANDO
SAHUQUILLO
Brava
2017

CARLES PASTOR
Neckan
Gaia Audiovisuals
Acacia Films
Loto Films
2017

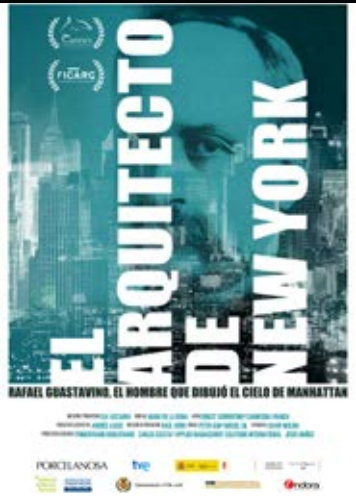
FERRAN BROOKS
IL·LUSTRACIÓ:
JAQUES REMÍ
VORTEX
Oiseau
Bird
Centre Pompidou Paris
2011

PABLO GONZÁLEZ
GONZÁLEZ
FOTOGRAFIA:
JAVIER BALAGUER
MADE IN SPAIN
Oriundos de la Noche
Funglode
2008

HUGO MATA
FOTOGRAFIA:
CESARY JAWORSKI
CINEMASUR
Cyrano Fernandez
indigomedia
2006

◃ FERRAN BROOKS
VORTEX
Ibaia
Virtual Dreams
2019

<
CARLES PASTOR
L'home que ho volia
veure tot
Gaia Audiovisuals
Loto Films
Tana
2019

JUAN MIGUEL AGUILERA
El arquitecto de New York
Endora Producciones
2015

MIGUEL PERELLÓ
FOTOGRAFIA:
ALEJANDRO WIEDEMAN
MP
Lo que tiene el otro
indigomedia
2008

ÓSCAR SANMARTÍN
Eva/Sonia
Fernando Usón
2002

SERGIO GONZALEZ
BARFUTURA
Lo mejor de Eva
Malvarrosa Media
Telecinco Cinema
2011

USER 38
Perdona si te llamo Amor
Telecinco Cinema
Perdona si te llamo amor
A.I.E
2014

MANUEL BOIX
Las alas de la vida
Gorgos Films
2006

LOLA BARCIA ALBACAR
MARINELA FORCADELL
BREVA
FOTOLATERAS
Olga Galicia Poliakoff
Endora Producciones
2011

MARCOS MARTÍNEZ
MANU IRANZO
FOTOGRAFIA:
MARÍA SANTOLARÍA
COPY: JORDI NÚÑEZ
El que sabem
Pegatum Transmedia
2018

>
CASMIC LAB
<3
Dvein Films
2019

HARLEY RUSSELL
LOWELL DAVIS
ANGEL DELGADILLO

WRITTEN & DIRECTED BY_ ANA RAMÓN RUBIO

PRODUCED BY_ CRISTINA VIVÓ

DIRECTION OF PHOTOGRAPHY_ CARLOS LÓPEZ & CELIA RIERA

SOUND DESIGN_ XIMO CARDONA

BSO COMPOSER_ DON JOAQUÍN

EDITING_ CRISTINA VIVÓ, ANA RAMÓN RUBIO

COLORIST_ FRAN CÓNDOR

GRAPHIC DESIGN_ CARLOS SÁNCHEZ | CREATIAS

© CARLOS SÁNCHEZ
CREATIAS ESTUDIO
Almost Ghosts
Ana Ramón Rubio
Cristina Vivó
Casi Fantasma SC
2018

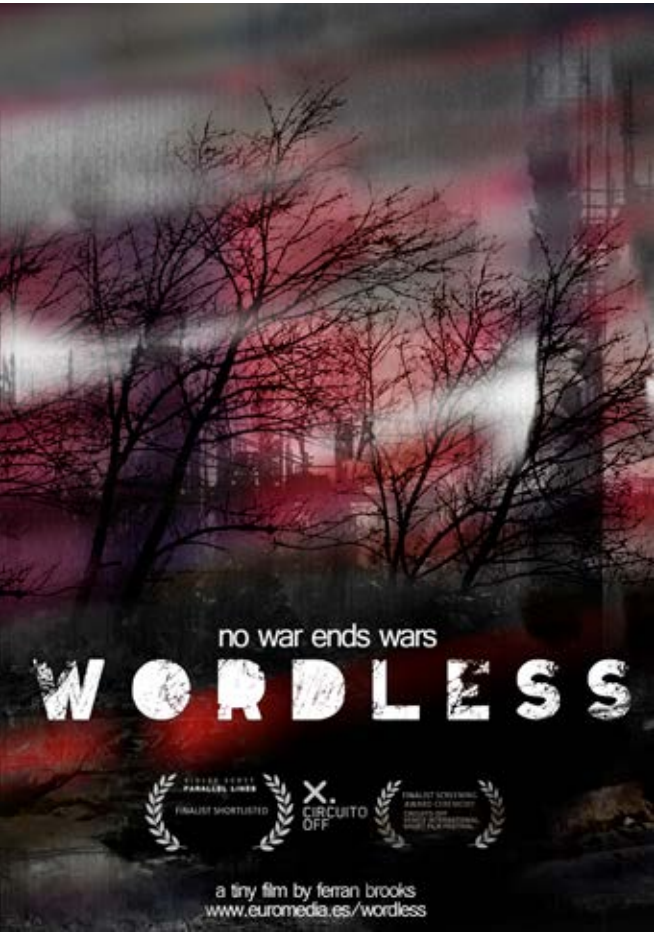
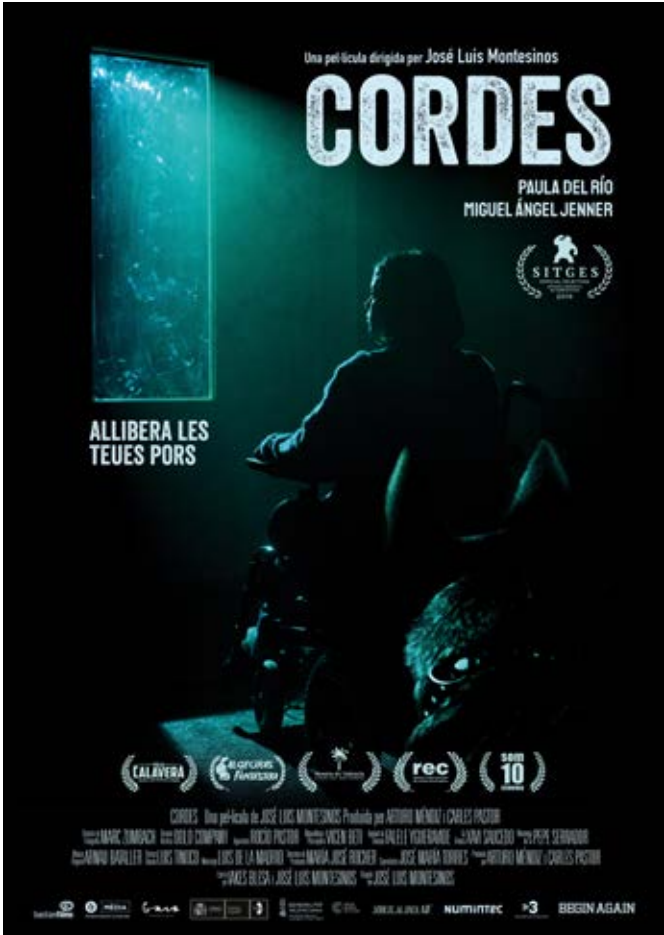
◀ OCTAVI SEGARRA
IL·LUSTRACIÓ I
FOTOGRAFIA:
FERRAN BROOKS
MEET MR.CAMPBELL
Mom
Visión10
2016

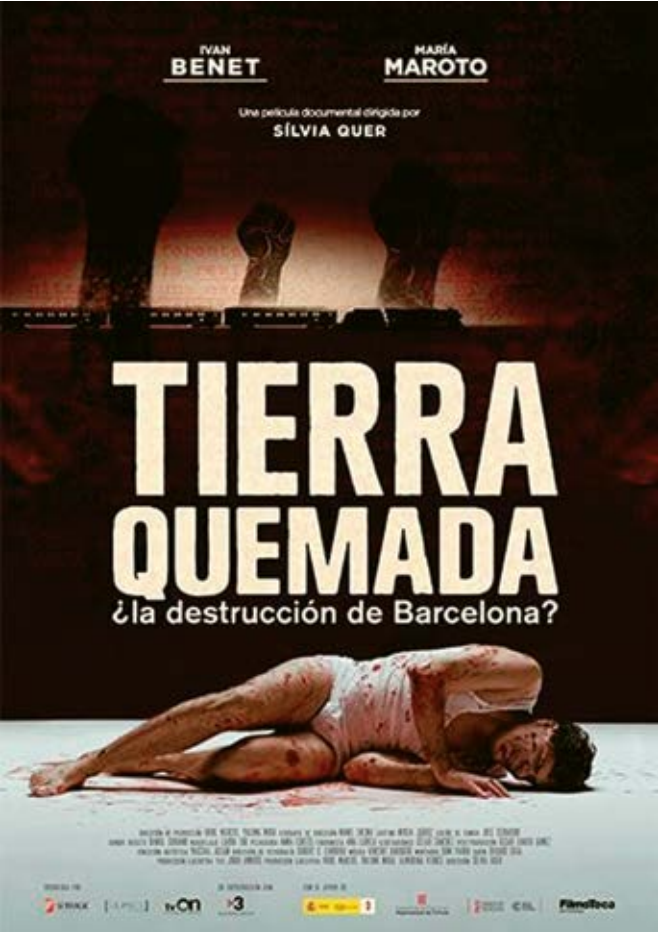
▶ CARLES PASTOR
Cordes
Gaia Audiovisuals
Bastian Films
À Mèdia
2019

FERRAN BROOKS
VORTEX
Nadie oírás tus gritos
Microteatro Valencia
2014

FERRAN BROOKS
DIRECCIÓ D'ART I
IL·LUSTRACIÓ:
MIKE GALECK
VORTEX
Mike Galeck's – Last Dawn
Virtual Dreams Films
2017

FERRAN BROOKS
VORTEX
Wordless
Euromedia
Circuito Off
2011

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

152

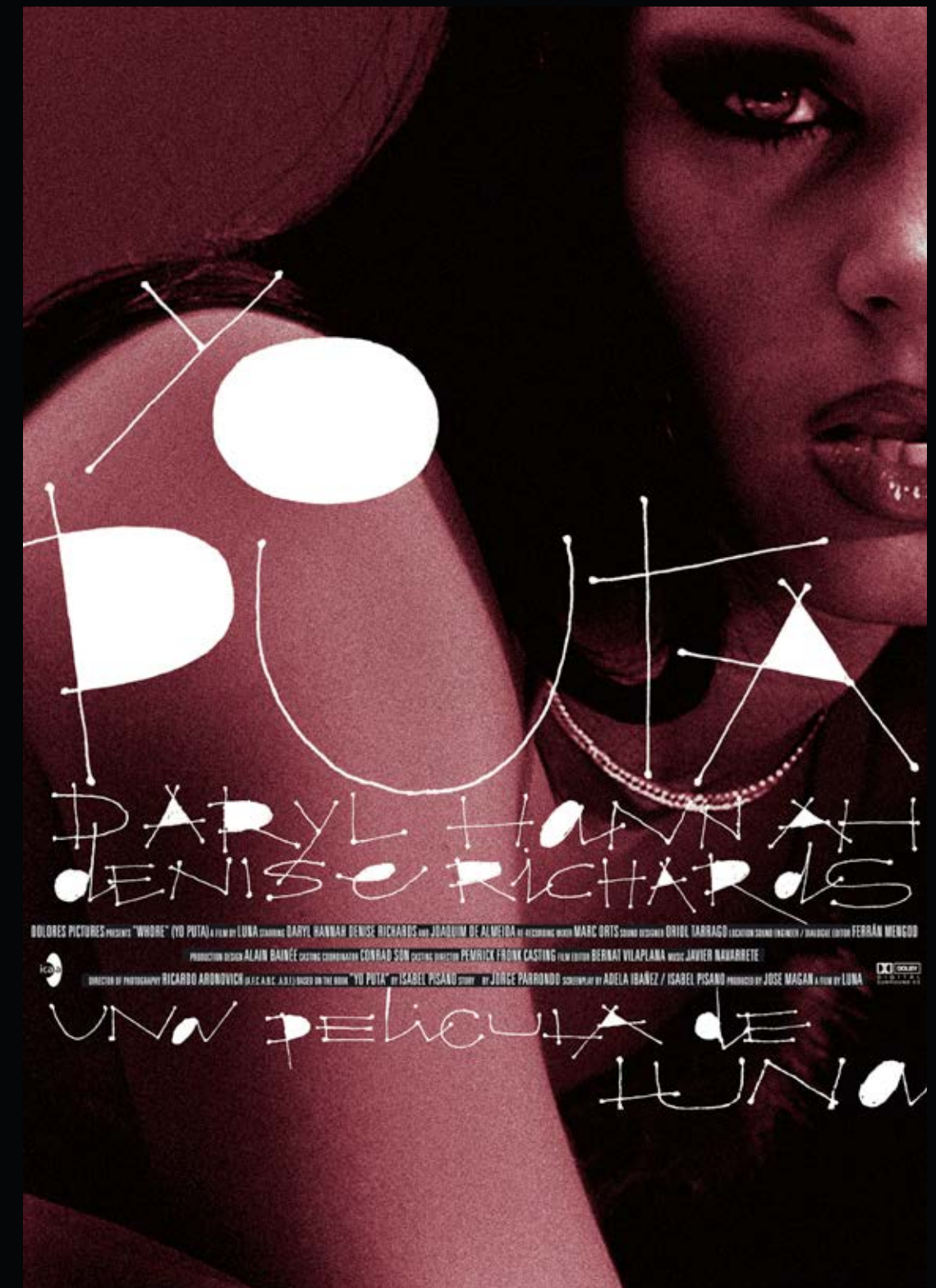

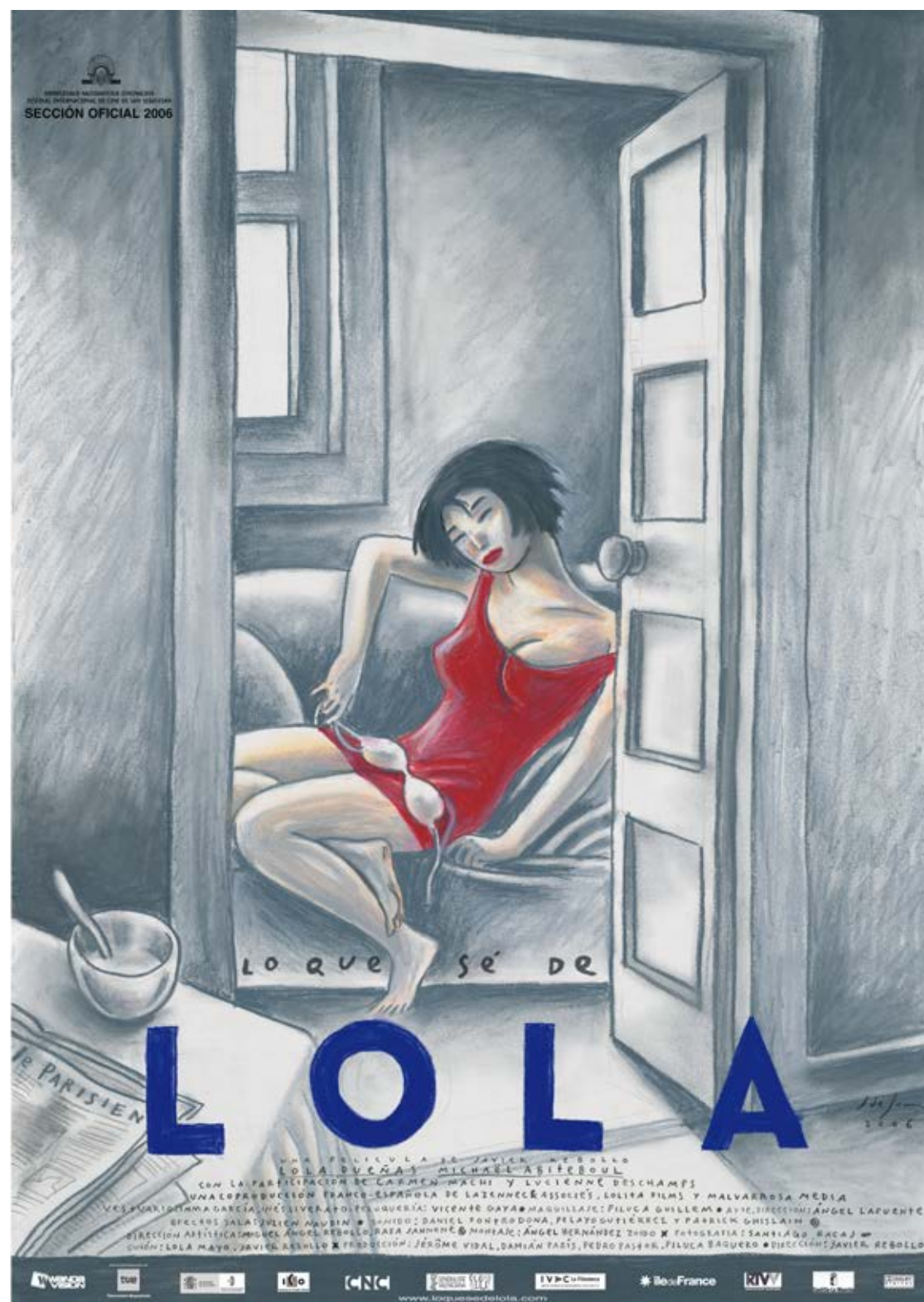
153

IGNACIO GARCÍA
SWEETMEDIA
La rendición
Traspasada
2011

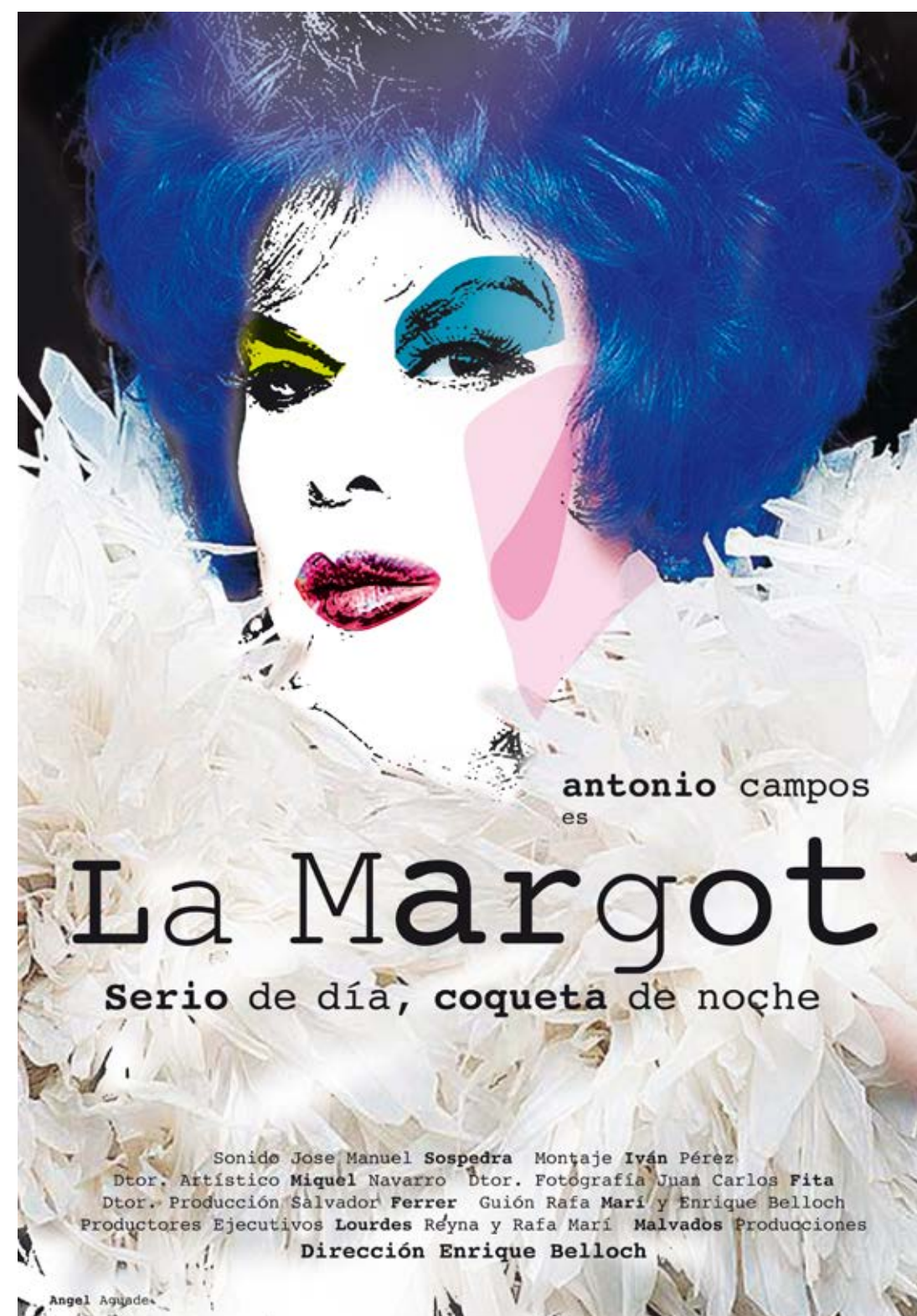
LAVERNIAGCIENFUEGOS
Yo Puta
Dolores Pictures
2004

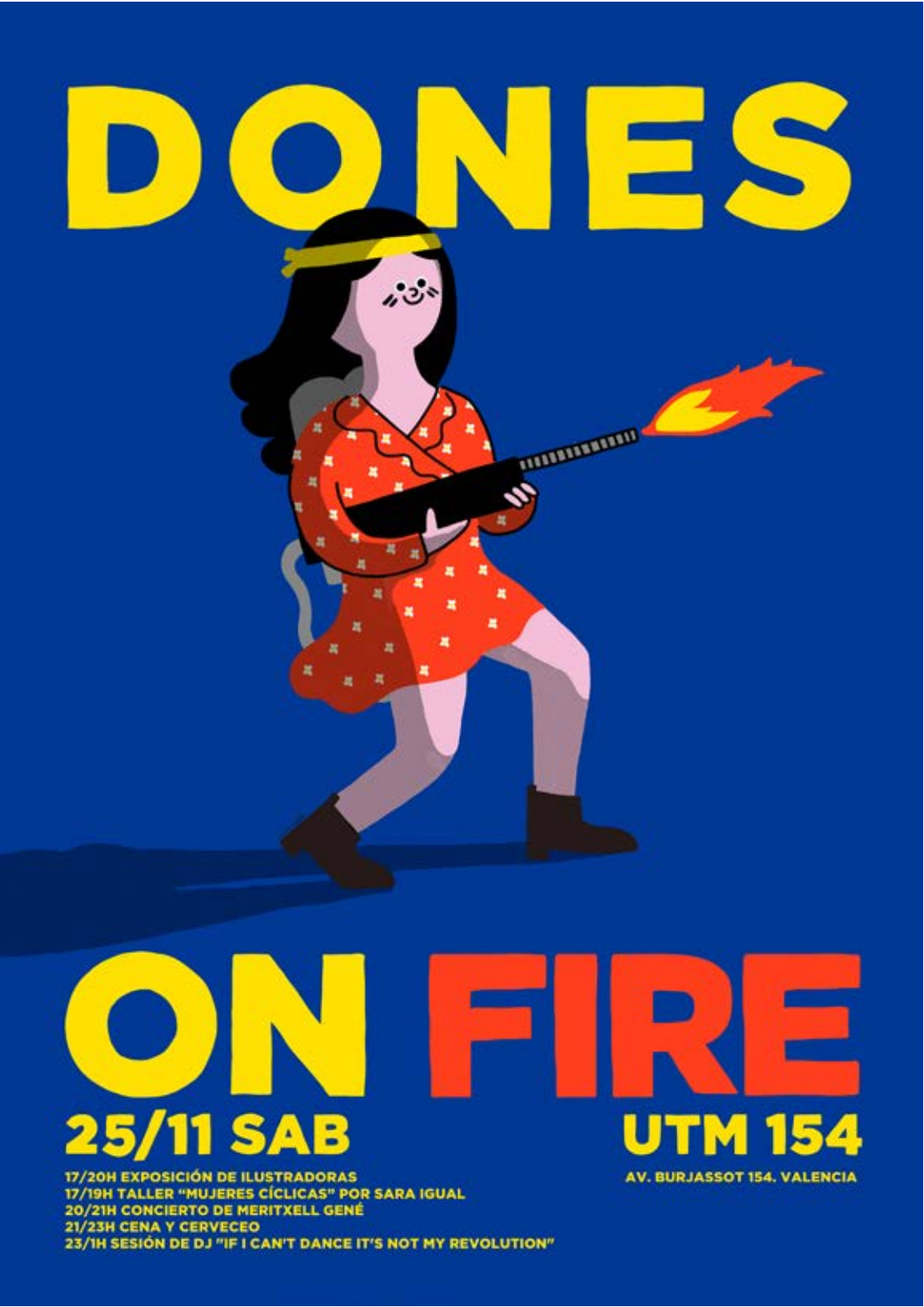

◀ JAVIER DE JUAN
TIPOGRAFÍA: LUCAM
Lo que se de Lola
Malvarrosa Media
2006

▶ ÁNGEL AGUADE
La Margot
Malvados Producciones
2015

< MARIA RODILLA
Dones on fire
Ultramarins 15
2017

> CRISTINA DURÁN
LAGRÚAESTUDIO
8 de març
Generalitat Valenciana
2016

< LINA VILA
25 de Novembre
Dia Internacional per
a combatre la violència
cap a les dones
Ajuntament de València
Regidoria d'Igualtat i
polítiques Inclusives
2015

> CÉSAR MARTÍNEZ
BURGOS
IL·LUSTRACIÓ:
ROSANA MONRÓS
MARTÍNEZ
LOCANDIA ESTUDIO
Educant per a la Igualtat
Ajuntament de Quart
de Poblet
2019

JCDecaux

NO SERVIRÁ
ESPERAR

SERVIRÁ
EL FEMINISMO

8M
MADRID
FEMINISTA

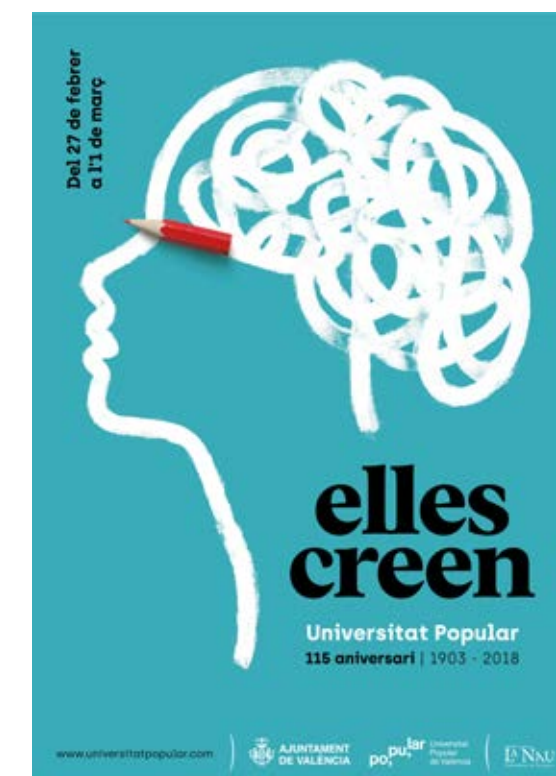
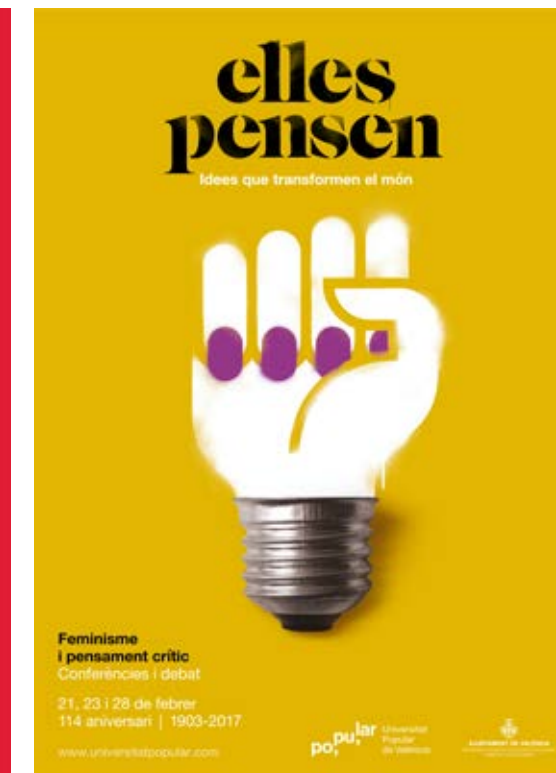

← 1 R Chamartín
Valdecarlos
← Cercanías
c. Alcalá
c. Carmen
c. Carretas

ES TUYO CUIDALO

< LORENA SAYAVERA
 MARÍA PRADERA
 NACHO PADILLA
 MOTION GRAPHICS:
 ENRIQUE GUILLAMÓN
 TIPOGRAFIA:
 ALEXANDER SLOBZHENINOV
 YINSEN
 8M - Madrid Feminista
 Ayuntamiento de Madrid
 2019
 > DIEGO MIR
 Elles qüestionen
 Elles pensen
 Elles creen
 Universitat Popular
 de València
 2017

València
és la terra
de les flors
de la llum
i de l'

València,
ciutat orgullosa
de Forçull

#valenciaorgullosa
#orgulhvc2019
valenciaorgullosa.com

JCDcaux

CHAVO ROLDÁN
MIGUE MARTÍ
JAVIER TORTOSA
COPY: MARTA TORTOSA
PABLO LLOBELL
DEMOCRÀCIA
LGTBIQ+
Ajuntament de València
2019

A VALÈNCIA, CELEBREM SER COM VULGUES SER.

VALÈNCIA,
CIUTAT
ORGULLOSA
DE L'ORGULL

#ValenciaOrgullosa
#OrgullVLC2017
valenciaorgullosa.com

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA D'IGUALTAT I POLITIQUES INCLUSIVES

CARLOS RUBIO
COPY: NOELIA TERRER
LADIES & GENTLEMEN
Com vulguer ser
Nada tienen de especial
Love is in the air
Se dice amar
Atracció
Que no te engañen
Heterosexualitat
Peras, manzanas...
Ser feliç
Multicolor
Ajuntament de València
Regidoria d'Igualtat i
Polítiques Inclusives
2017

EN VALÈNCIA,
NADA TIENEN DE
ESPECIAL DOS
MUJERES QUE SE
DAN LA MANO.

VALÈNCIA,
CIUTAT
ORGULLOSA
DE L'ORGULL

#ValenciaOrgullosa
#OrgullVLC2017
valenciaorgullosa.com

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA D'IGUALTAT I POLITIQUES INCLUSIVES

A VALÈNCIA,
LOVE IS
IN THE AIR.

VALÈNCIA,
CIUTAT
ORGULLOSA
DE L'ORGULL

#ValenciaOrgullosa
#OrgullVLC2017
valenciaorgullosa.com

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA D'IGUALTAT I POLITIQUES INCLUSIVES

EN VALÈNCIA,
AMAR A ALGUIEN
DEL MISMO SEXO
SE DICE AMAR.

VALÈNCIA,
CIUTAT
ORGULLOSA
DE L'ORGULL

#ValenciaOrgullosa
#OrgullVLC2017
valenciaorgullosa.com

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA D'IGUALTAT I POLITIQUES INCLUSIVES

A VALÈNCIA,
L'ATRACCIÓ CAP
A DOS SEXES ÈS
DIU ATRACCIÓ.

VALÈNCIA,
CIUTAT
ORGULLOSA
DE L'ORGULL

#ValenciaOrgullosa
#OrgullVLC2017
valenciaorgullosa.com

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA D'IGUALTAT I POLITIQUES INCLUSIVES

EN VALÈNCIA,
HAY HOMBRES
CON VULVA
Y MUJERES
CON PENE. SÍ.

VALÈNCIA,
CIUTAT
ORGULLOSA
DE L'ORGULL

#ValenciaOrgullosa
#OrgullVLC2017
valenciaorgullosa.com

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA D'IGUALTAT I POLITIQUES INCLUSIVES

A VALÈNCIA,
L'HETERO-
SEXUALITAT
TAMBÉ ÈS
UNA OPCIO.

VALÈNCIA,
CIUTAT
ORGULLOSA
DE L'ORGULL

#ValenciaOrgullosa
#OrgullVLC2017
valenciaorgullosa.com

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA D'IGUALTAT I POLITIQUES INCLUSIVES

EN VALÈNCIA,
HAY PERAS Y
MANZANAS.
Y NARANJAS,
MELONES, CEREZAS,
MELOCOTONES,
KIWIS, MANGOS,
PLÁTANOS, LÍVAS,
MANDARINAS,
NECTARINAS, MORAS,
LIMONES...

VALÈNCIA,
CIUTAT
ORGULLOSA
DE L'ORGULL

#ValenciaOrgullosa
#OrgullVLC2017
valenciaorgullosa.com

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA D'IGUALTAT I POLITIQUES INCLUSIVES

A VALÈNCIA,
CELEBREM
EL DRET A
SER FELIÇ.

VALÈNCIA,
CIUTAT
ORGULLOSA
DE L'ORGULL

#ValenciaOrgullosa
#OrgullVLC2017
valenciaorgullosa.com

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA D'IGUALTAT I POLITIQUES INCLUSIVES

A VALÈNCIA,
NO SOM BLAU
O ROSA. SOM
MULTICOLOR.

VALÈNCIA,
CIUTAT
ORGULLOSA
DE L'ORGULL

#ValenciaOrgullosa
#OrgullVLC2017
valenciaorgullosa.com

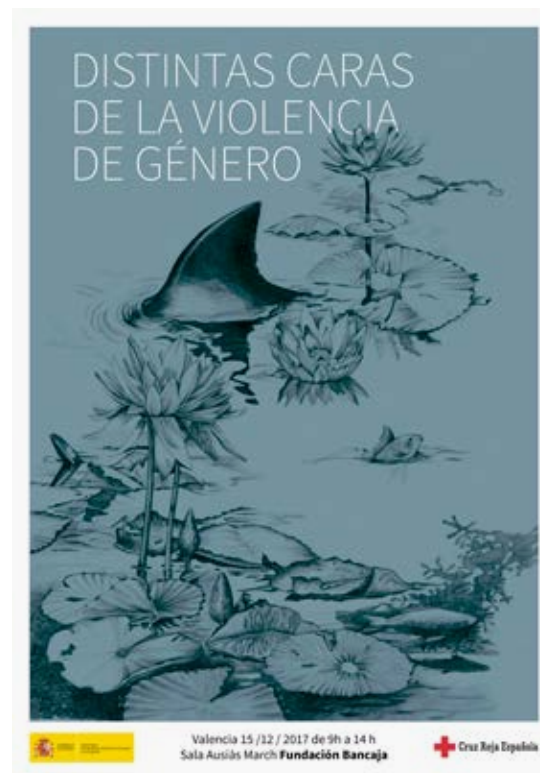
AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
REGIDORIA D'IGUALTAT I POLITIQUES INCLUSIVES

< CARLOS RUBIO
COPY: NOELIA TERRER
LADIES & GENTLEMEN
El matéix òrgan
El futur es multicolor
Celebrem
No cambiamos el mundo
Ajuntament de València
Regidoria d'Igualtat i
Polítiques Inclusives
2018

> LINA VILA
Lovesturia
Cartelera Turia
2014

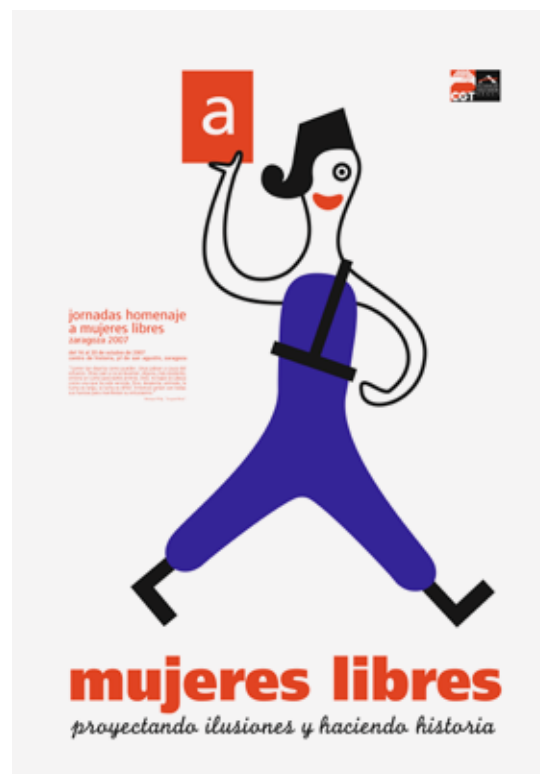

< DAVID HERAS
IL·LUSTRACIÓ:
ANA COLLADO
**Distintas caras de la
violencia de género**
Cruz Roja Española
2017

CÉSAR MARTÍNEZ
BURGOS
ROSANA MONRÓS
MARTÍNEZ
LOCANDIA ESTUDIO
Editadona
IVAJ
Institut Valencià
de la Joventut
2018

DANI NEBOT
Mujeres libres
CGT València
2007

> DANI NEBOT
**Les revolucions
amb nom de dona**
CGT València
2017

**XIX Jornades Llibertàries
CGT València**

11-15 desembre 2017

OCTUBRE Centre de Cultura Contemporània

Sant Ferran, 12. Autobusos: centre de València / Metro: Àngel Guimerà i Xàtiva

Exposició "La mujer en el anarquismo español"

5-15 desembre 2017. Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació UV

Teatre "Les Solidàries (versió)" Atirohecho

15 desembre 2017. Ca Revolta. Santa Teresa, 10

www.cgtpv.org www.cgtvalencia.org

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

174

<
PACO GIMÉNEZ
COPY: JESÚS SALINAS
CATALÀ
30es Jornades
d'Ensenyants amb Gitanos
Associació de Ensenyants
amb Gitanos
2010

CÈSAR AMIGUET
Decret valencià d'Equitat
i d'Inclusió Educativa
Direcció General de
Política Educativa.
Conselleria d'Educació,
Investigació, Cultura i
Esport de la Generalitat
Valenciana
2018

DIRECCIÓ D'ART:
JOSE MAESTRO
DISSENY: FRAN ÀVILA
IDEARIDEAS
Empresas con corazón
Club de Recursos
Humanos de Castellón
2017

DANI NEBOT
Utopia
CGT València
2015

>
MANUEL CAMACHO
MAGNET
II Jornadas sobre el daño
cerebral adquirido
Nueva Opción. Asociación
de Daño Cerebral
Adquirido de Valencia
2013

PACO BASCUÑÁN
Gala solidària amb
l'alzheimer
Asociación enfermos
de Alzheimer
2002

175

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

176

< DIEGO MIR
L'horta és vida
Per l'Horta
2017

TOMÁS GORRIA
Defensem l'Horta
Per l'Horta
2004

CENTO YUSTE
MACDIEGO
Setmana de l'Urbanisme
Ajuntament de València
2018

> IBÁN RAMÓN
Front al canvi climàtic
Generalitat Valenciana
2017

AMADEO CASTROVIEJO
ROSER MIQUEL
CASMIC LAB
L'herència dels arbres
Jardí Botànic
2013

PAU SORIANO
Protegida flora
Jardí Botànic de la
Universitat de València
2019

ALEX MONZÓ
Ciencia y Religión
Universitat de València
2010

177

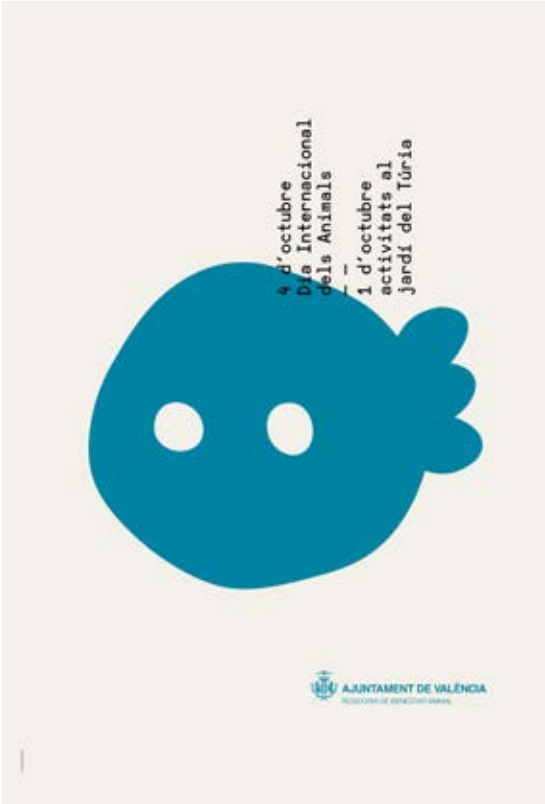
< ANTONIO SOLAZ
Congreso.
El Monte Mediterráneo
y los Ciclos Vitales
Asociados
Generalitat Valenciana
Conselleria de Medi
Ambient de la Generalitat
Valenciana
2000

> ANTONIO SOLAZ
Parcs naturals de la
Comunitat Valenciana
Generalitat Valenciana
Conselleria de Medi
Ambient de la Generalitat
Valenciana
2001

DÍDAC BALLESTER
Día de los Animales
Ajuntament de València
Regidoria de benestar animal
2017

<
DIEGO MIR
No sóc el teu joguet
Ajuntament de València
Regidoria de Benestar
Animal
2019

>
CRISTINA DURÁN
MIGUEL À. GINER BOU
LAGRÚAESTUDIO
No sóc el teu joguet
Ajuntament de València
Regidoria de Benestar
Animal
2018

◀ DIRECCIÓ D'ART:
NACHO GÓMEZ-TRENOR
DISSENY: CRISTINA REAL
NGT
Siempre te recordará
Ajuntament de València
2007

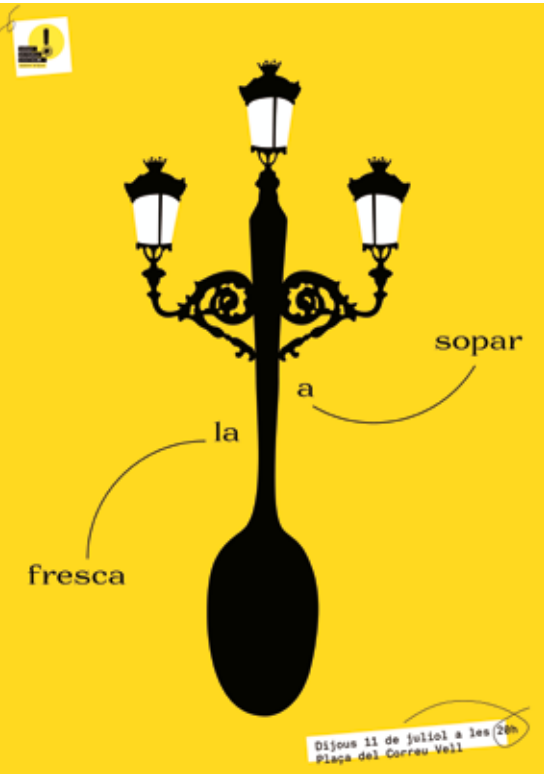
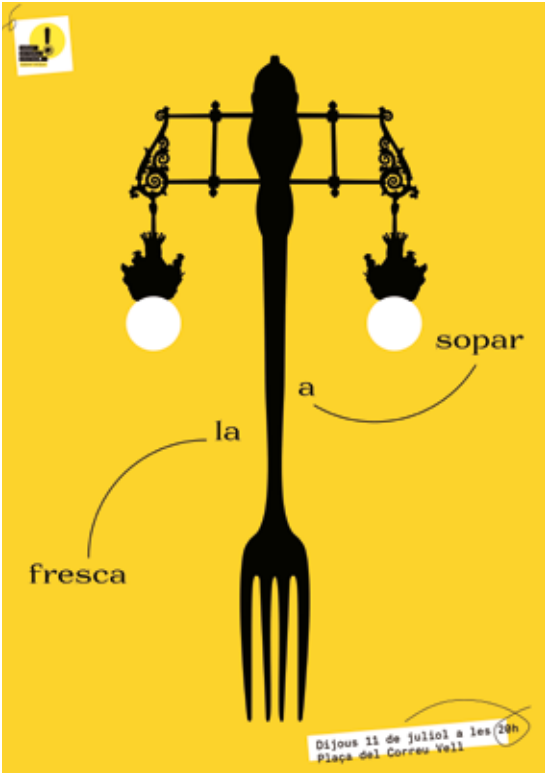
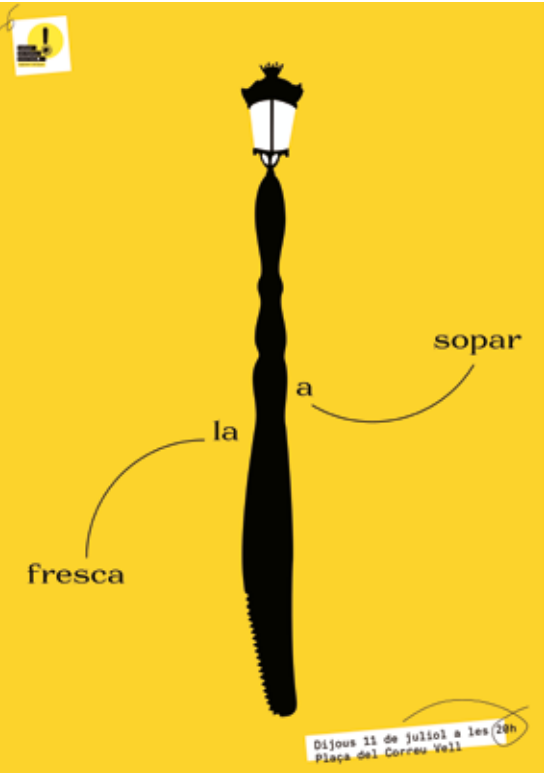
ÁNGEL MARTÍNEZ
IL·LUSTRACIÓ:
ALBERTO CORRALIZA
ANGELGRAFICO
El teu gos, la teua
responsabilitat
Ajuntament d'Aldaia
2012

ULISES LÓPEZ
Congreso de educadores
caninos
Dogfriends
2015

ORTIFUS
Al fem la caca al fem
Ajuntament de València
Regidoria de gestió de
residus sòlids
2016

› LINA VILA
Pla Colonial Feli
Ajuntament de València
Regidoria de Benestar
Animal
2016

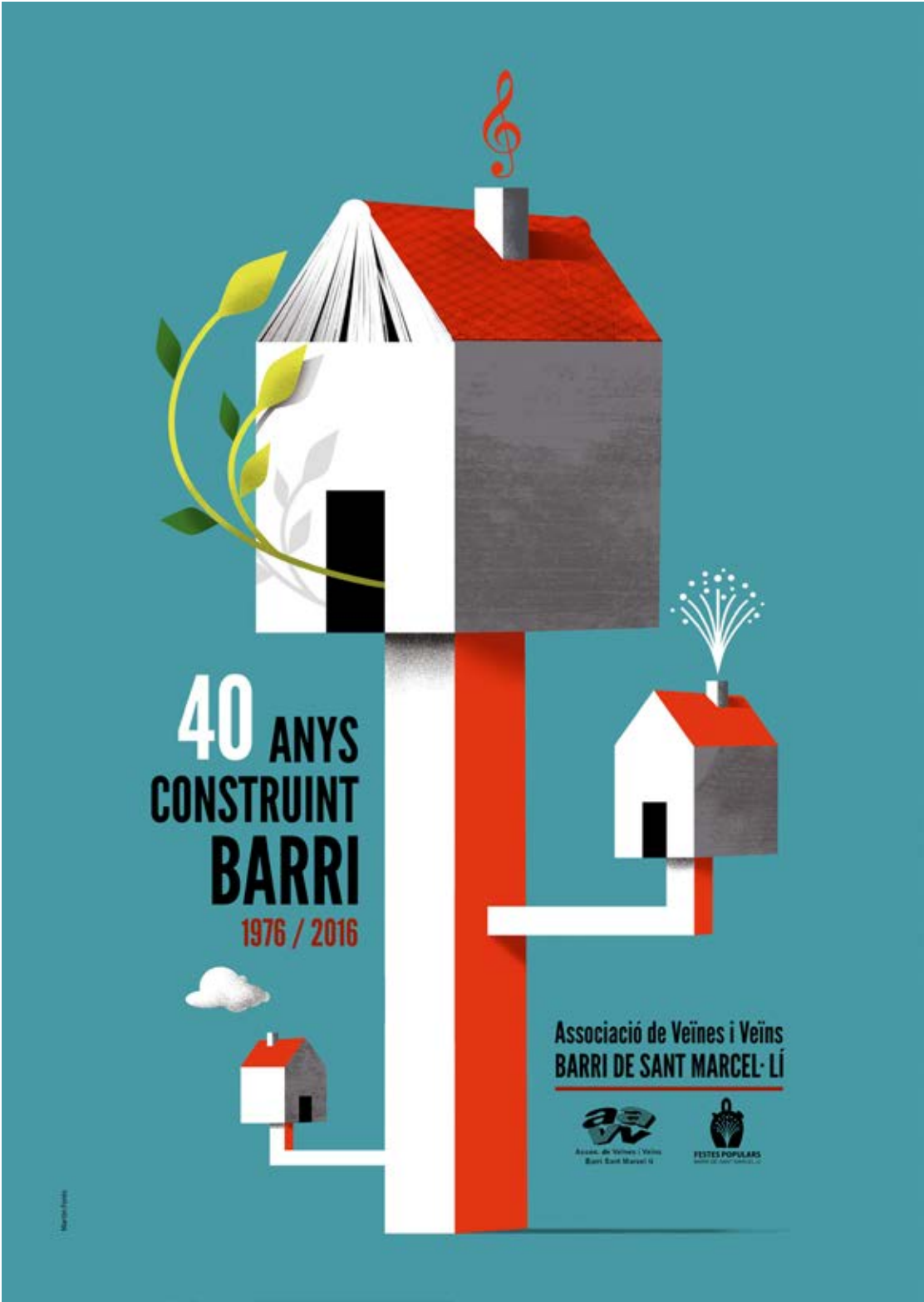

< GONZÁLEZ PIRIS
IL·LUSTRACIÓ:
MIGUEL HACHE
Sopar a la fresca
Veïnat en Perill d'Extinció
2019

GONZÁLEZ PIRIS
IL·LUSTRACIÓ:
MIGUEL HACHE
Ciutat Vella Oberta i Saludable
Amics del Carme
2020

> MARTIN FORÉS
40 Anys construïnt barri, 1976-2016
Associació de Veïnes i Veïns del Barri de Sant Marcel·lí
2016

< RAÚL FERRÍS
ÁNGEL ROMERO
BUENO. GOOD BRANDS
Xarrades pel Barri
Ajuntament de Catarroja
Fundació Horta Sud
2017

> PABLO LACRUZ
Alicante Limpia
Ajuntament d'Alacant
2016

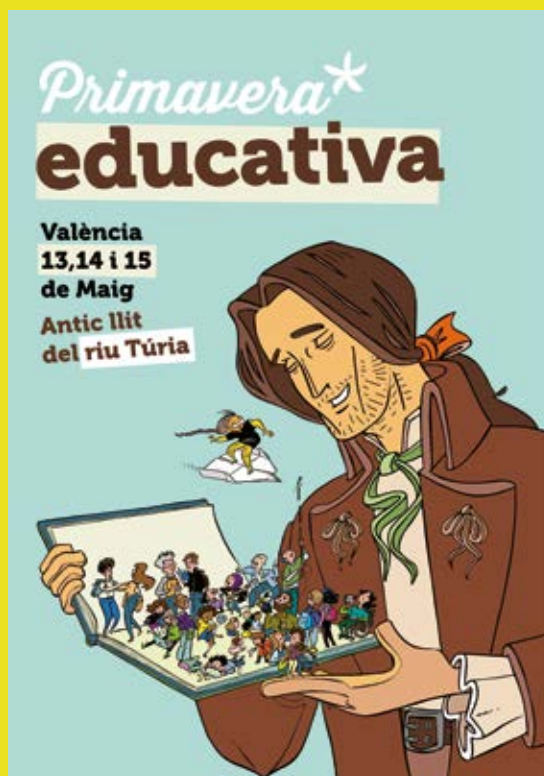

< CRISTINA BONORA
Cnecta
Estudio Correoviejo
2017

> LAURA PÉREZ
DIRECCIÓ D'ART:
JUAN TUR
La placa es teva
Ajuntament
de València
EMT
2019

<
KIKE CORRECHER
FILMAC
Cultura als Barris
Cultura als Pobles
de València
Ajuntament de València
2017

CÉSAR MARTÍNEZ
BURGOS
ROSANA MONRÓS
MARTÍNEZ
La Xarxa.Val
Conselleria d'Educació,
Investigació, Cultura
i Esport
Direcció General de
Política Lingüística i Gestió
del Multilingüisme
2019

SENTO LLOBELL
TIPOGRAFIA:
BORJA BONAQUE
Primavera Educativa
Conselleria educació
2016

>
JAVIER MARISCAL
Trobades 2003
Cappev
2003

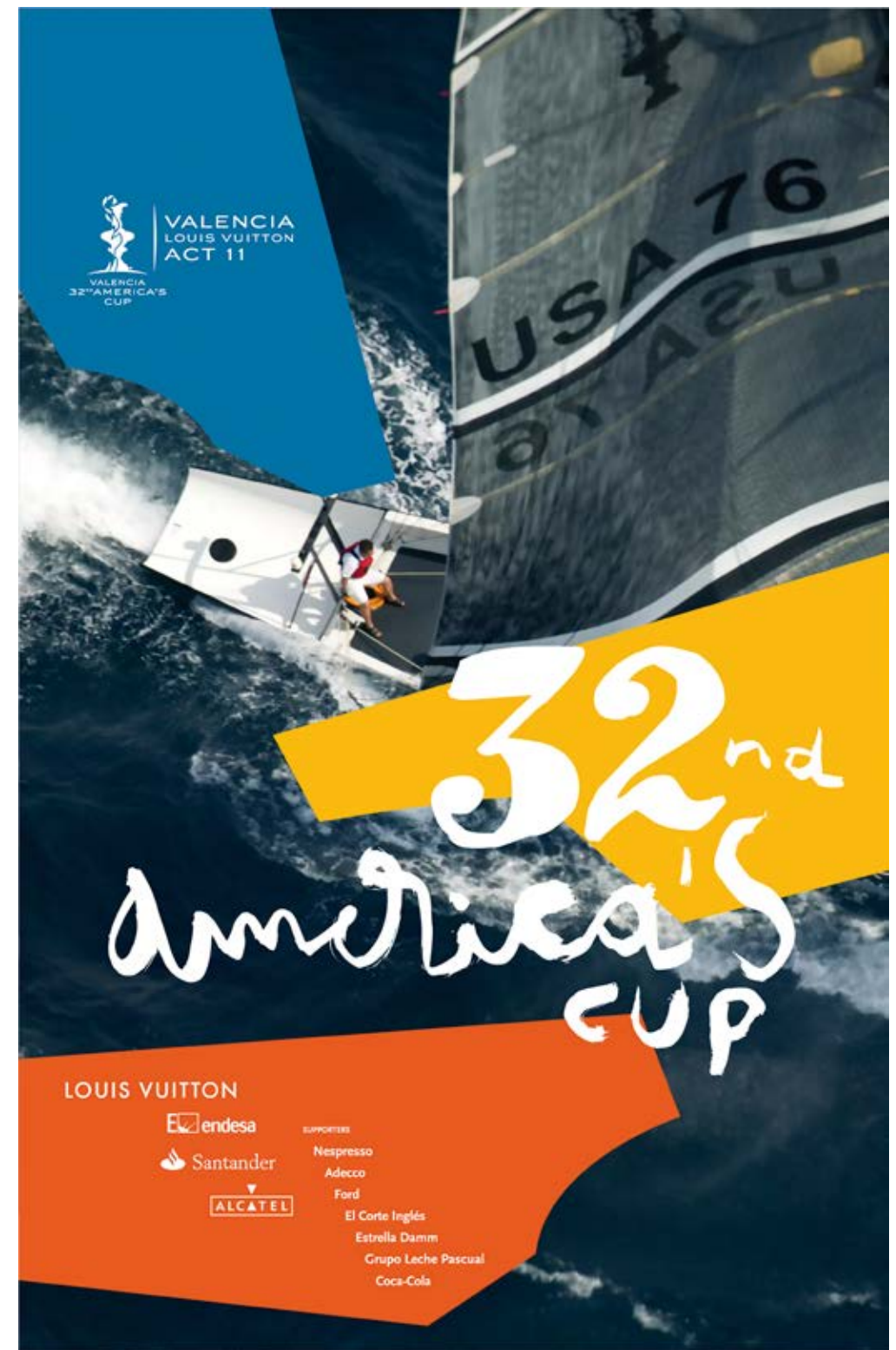
< MODESTO GRANADOS
 JORGE LAWERTA
 ESTUDIO MODESTO
 TORNEO DE RUGBY
 INFANTIL PANTERA
 Torneo de rugby infantil
 2016

ELENA ORTOLÀ GARCÍA
 DEL BUSTO
 JUAN TORRES GIMENO
 ORTOGRÁFIC
 «Faixa roja, faixa blava»
 Museu Valencià
 d'Etnologia
 Diputació de València
 2013

RAÚL FERRÍS
 ELISA TALENS
 CERCLE
 Cicla't · Cíclete · Cycle You
 7a+i
 Ajuntament de Tavernes
 2013

XIMO ROCA
 CxM Albentosa
 Ayuntamiento de
 Albentosa
 2020

> JAVIER MARISCAL
 32nd America's Cup
 Copa America
 Valencia
 2007

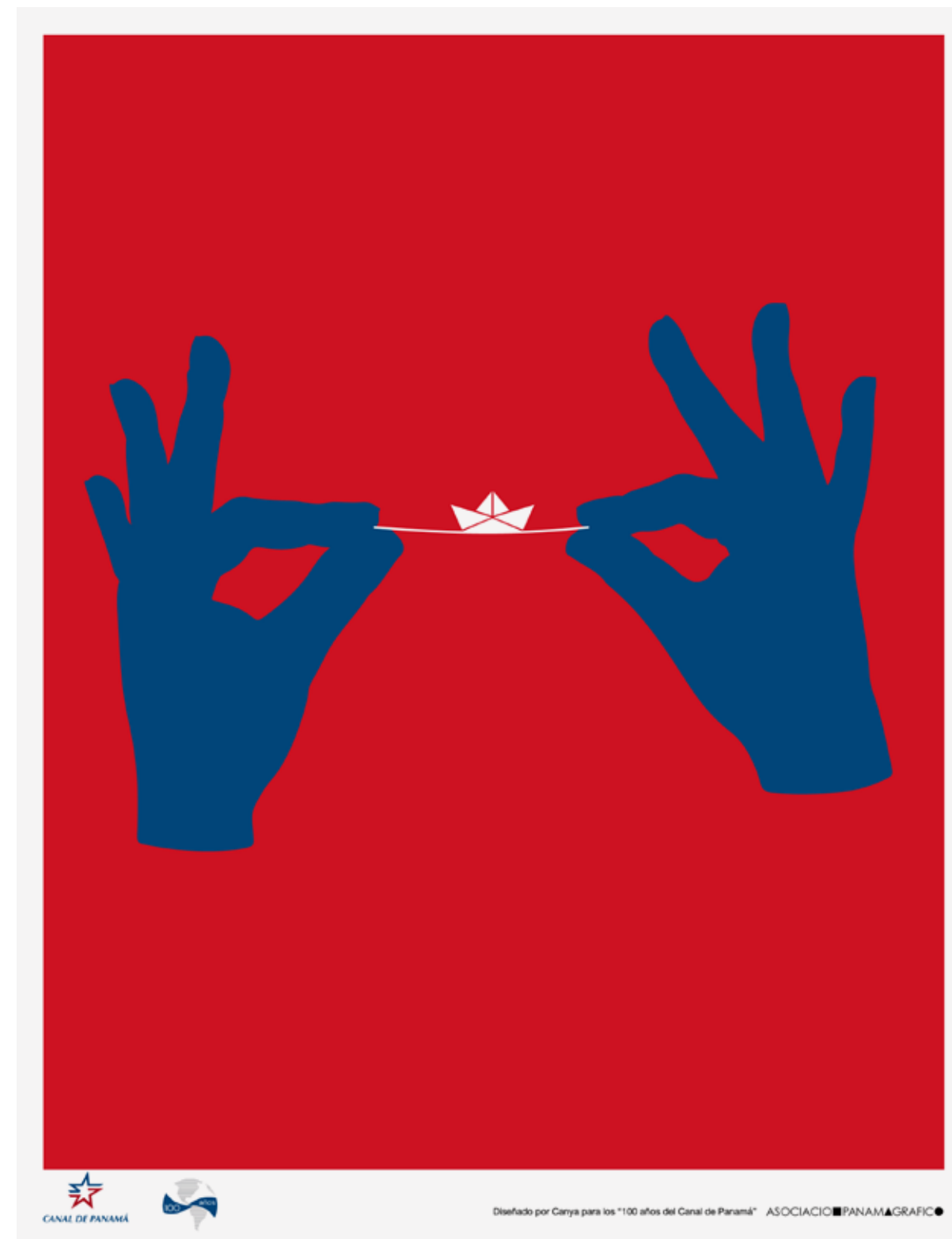
MIKKO
El Metro És Teu
Metrovalencia
2019

NARCISO DíEZ BELMONTE
TIPOGRAFIA: VASAVA
ESTUDIO DíEZBELMONTE
Consumix energia responsablement
AVEN
Agència Valenciana de l'Energia
2004

SARA DE LA MORA
Apertura oficinas Facebook España
Facebook
2015

INMA LORENTE
Campaña Transparencia
Generalitat Valenciana
2018

CANYA
100 Aniversario Canal de Panamá
Asociación Panamá Gráfico
Canal de Panamá
2014

< RAMÓN PÉREZ COLOMER
Martínez Canut
Martínez Canut
2015

RAMÓN PÉREZ COLOMER
Peix de Llotja
Generalitat Valenciana
Conselleria d'Agricultura
2017

> CARLES ANDREU
VIBRA
Encuentro Nacional de Bomberos
Consorci Provincial de Bombers de València
2020

El cartel es al mismo tiempo profeta de lo que será y prueba de lo que fue. En él podrás encontrar lo que (no) buscabas.

Amparo Carbonell

El cartel es el gran espacio de libertad que le queda a la Comunicación Grafica. Ya no necesita ser un grito en las paredes, como pedían los grandes maestros. Diseñamos carteles que son un susurro.

Alberto Corazón

A good poster makes you look at it. Sometimes you look at a poster and you observe the message and you don't like the message, so you may walk away from the poster angry, but if a poster doesn't engage you even if you like the message, that is failed.

Paula Scher

Distingit/Vulgar
Elegant/Esparracat
Excel.lent/Ordinari
Virtuós/Novell
Polit/Brut
0/1
1/0
Trencar el codi binari.
Provocar desassossec,
sorpresa i espant
Un plus inefable.
Això es.

Antonio Ariño

Un cartel es escaso por definición, o debería serlo.

Josep Maria Mir

Semiótica sobre la cartelería cósmica:

“ME BUSCO”
(609 405 321)

Antón Reixa

Un cartell és la felicitat trobada —dialogant, nova i fins i tot trencadora, si és viable— entre les imatges i les paraules, creativament embastades —les dues tipologies d'elements— entorn del fil conductor d'una pertinent/revulsiva idea comunicativa, que construeix, expressa i sempre procura simplificar, al màxim, la seva acció poètica, dins de l'espai del qual disposa, per així sorprendre'ns, encara més, si cap.

Romà de la Calle

Me gusta ese cartel que dispara un plumazo entre los ojos para así desparramar la sesera del ocioso mirón sobre el asfalto.

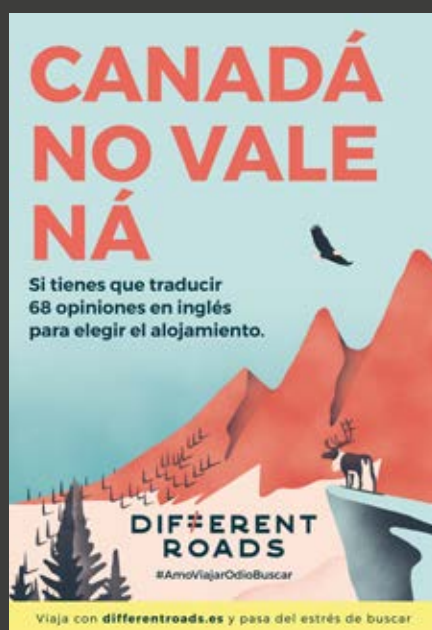
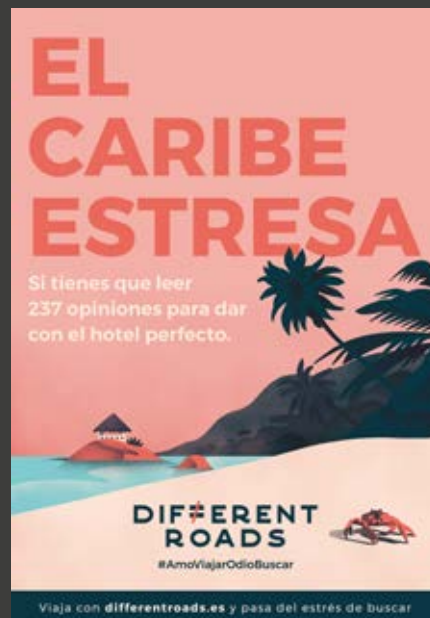
Ramón Palomar

Lo más importante es el papel del cartel.

María Trénor

Los carteles, sobre todo para calle, son vitales para una banda de rock para promocionar sus conciertos. Aunque siempre he considerado que el mejor cartel-reclamo para promocionar, conocer, y disfrutar de una banda o cantante son las portadas de sus discos, evidentemente de los discos de vinilo de larga duración... Cuantos discos me habré comprado porque me gustaba su portada... He tenido la suerte de colaborar con grandes diseñadores, como el que más portadas me ha hecho: El gran Paco Bascuñán.

José Manuel Casañ

DIRECCIÓ CREATIVA:
IKER MÚGICA
DIRECCIÓ D'ART:
ALICIA SÁNCHEZ
DISSENY:
CRISTINA MESTRE
IL·LUSTRACIÓ:
BORJA BONAQUE
COPY: PAULA BENLLOCH
AFTERSHARE VALÈNCIA
#AmoViajarOdioBuscar
Different Roads
2019

RAMON LLOP
X Fira de Comerç
Bocairent
Ajuntament de Bocairent
2015

VICENT VIDAL MIÑANA
Fira i porrat de Sant
Antoni
Ajuntament de Benissa
2004

SOCARRAT STUDIO
Si estás enamorada
celebra Sant Dionís
Ajuntament de València
2016

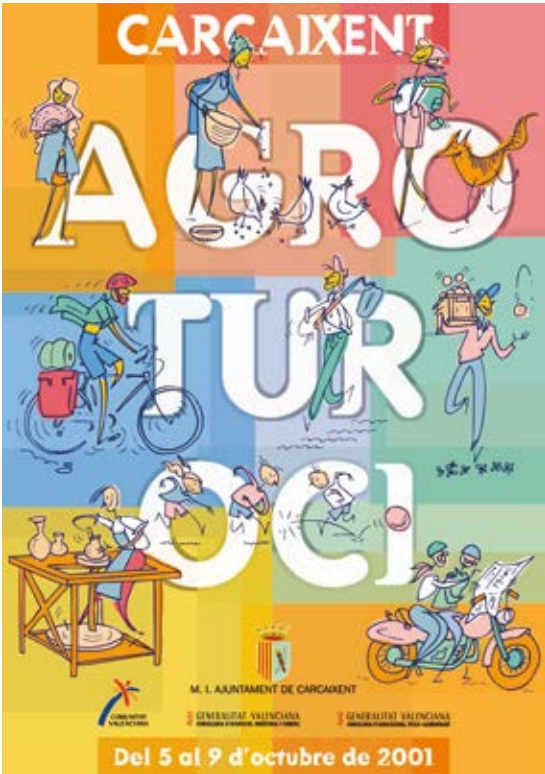
MACDIEGO
IL·LUSTRACIÓ:
SENTO LLOBELL
AGROTUROCI
Ajuntament de Carcaixent
2001

ADRIÁN VIDAL CERVERÓ
EXPOJOVE Nyam!
Ajuntament de València
Feria Valencia
2017

IDEARIDEAS
Fira de la toronja
Ajuntament de Castelló
2017

DANIEL SALVADOR
ALBERTO SILLA
QUE MATEN AL
DISEÑADOR
X Feria del Aceite
de Montán
Cooperativa Agrícola de
Montán Almazara del
Mijares
2019

CÉSAR MARTÍNEZ
BURGOS
LOCANDIA ESTUDIO
Fireta de Nadal 2015
Ajuntament de Quart
de Poblet
2015

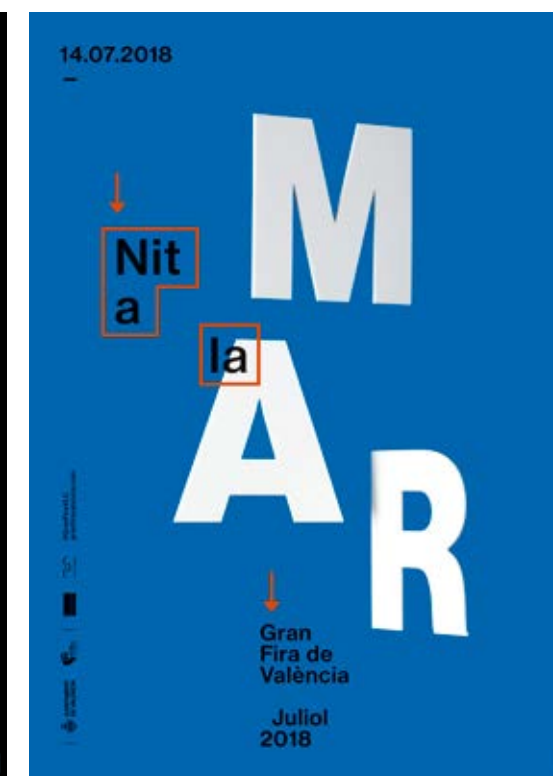

< VICENT VIDAL MIÑANA
Fira de València
Ajuntament de València
2002

MARTIN FORÉS
Fira de València
Ajuntament de València
2014

> IBÁN RAMÓN
FOTOGRAFIA:
IBÁN RAMÓN
DANI REQUENI
Gran Fira de València
Ajuntament de València
2018

RAÛL CLIMENT
XAVI CALVO
ELISA GÓMEZ
TIPOGRAFIA:
RAÛL CLIMENT
ESTUDIO MENTA
Gran Fira de València
Ajuntament de València
2019

Amb quin
material
construïm
les il·lusions?

IBÁN RAMÓN
Falles 2016
Ajuntament de València
2016

FALLES DE VALÈNCIA 2016

De l'1 al 19
de març
—
Candidates
a patrimoni
de la humanitat
(UNESCO)

FALLES DE VALÈNCIA 2016

De l'1 al 19
de març
—
Candidates
a patrimoni
de la humanitat
(UNESCO)

FALLES DE VALÈNCIA 2016

De l'1 al 19
de març
—
Candidates
a patrimoni
de la humanitat
(UNESCO)

FALLES DE VALÈNCIA 2016

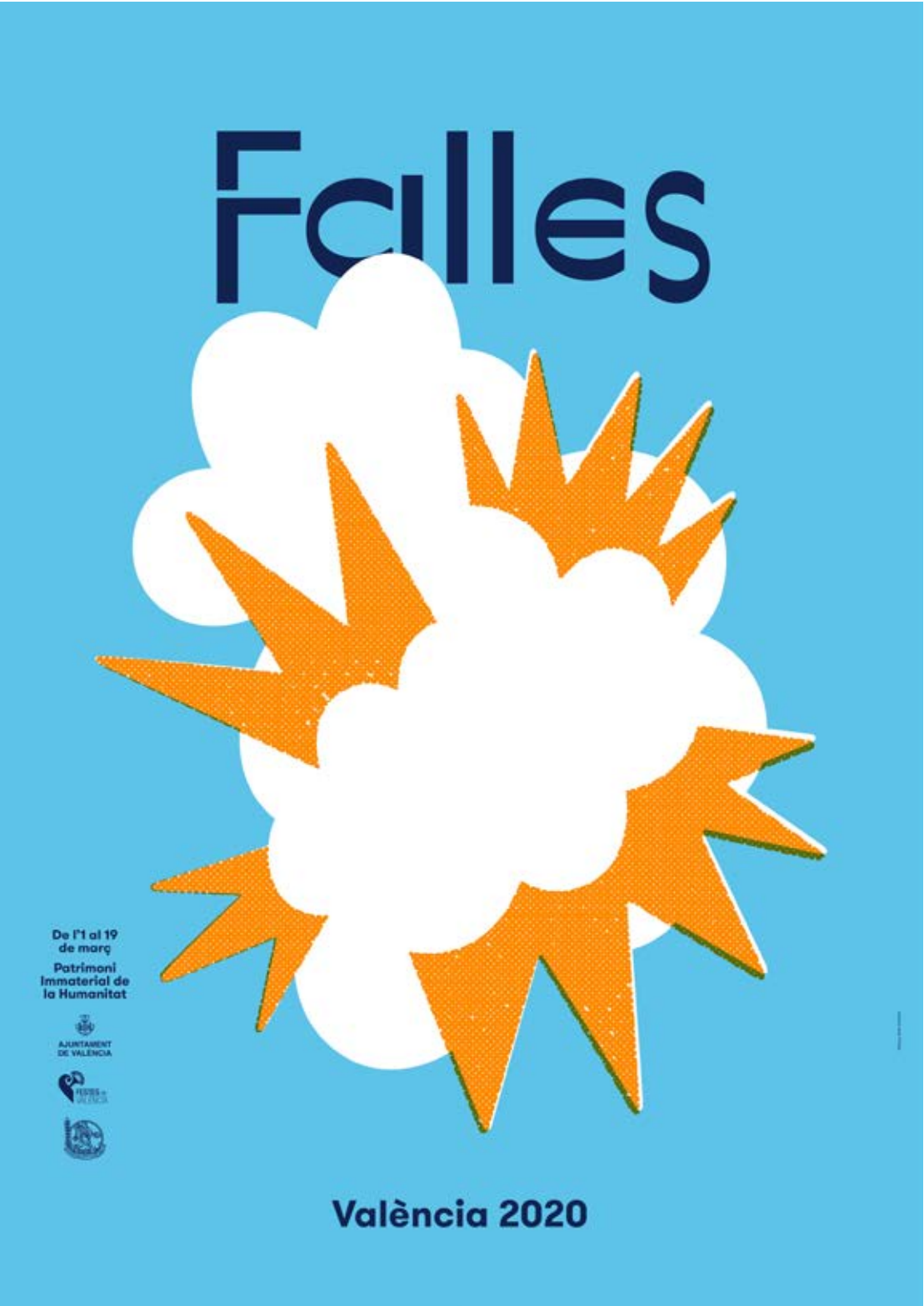
De l'1 al 19
de març
—
Candidates
a patrimoni
de la humanitat
(UNESCO)

DANI NEBOT
Falles 2019
Ajuntament de València
2019

DÍDAC BALLESTER
Fallas 2020
Ajuntament de València
2020

◀
SANDRA FIGUEROLA
Falles 2019
Diputació de València
2019

ADA DIEZ
Falles Mislata 2020
Ajuntament de Mislata
2020

IBÁN RAMÓN
**XXXVIII Festival de
pirotècnia de València**
Ajuntament de València
2017

▶
CENTO YUSTE
MACDIEGO
Castell de l'Olla
Cofradia Castell de l'Olla
Altea
2016

MARTIN FORÉS
Castell de l'Olla
Cofradia Castell de l'Olla
Altea
2017

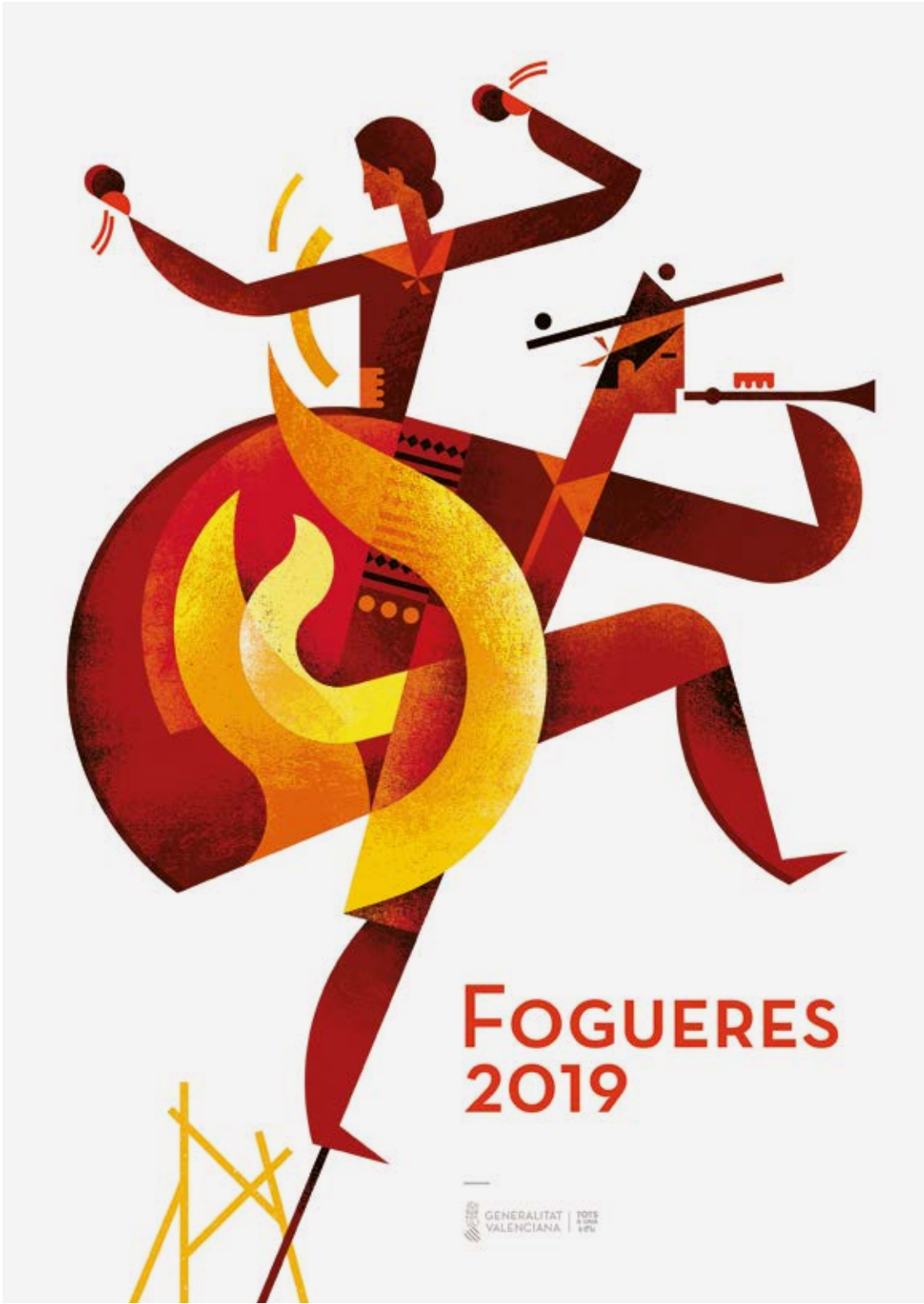
LINA VILA
Castell de l'Olla
Cofradia Castell de l'Olla
Altea
2018

< JAVIER JUÁREZ
SÍLVIA CASANOVA
Magdalena
Generalitat Valenciana
2018

> VICENT RAMON PASCUAL
GINER
Fogueres
Generalitat Valenciana
2019

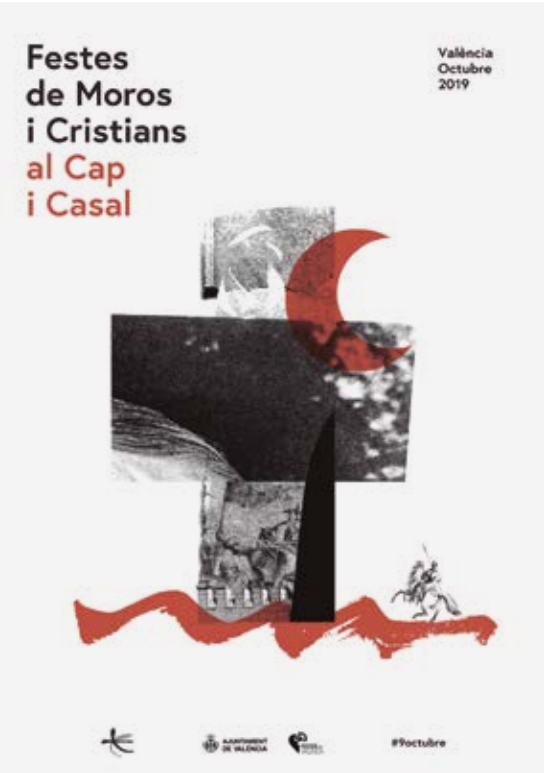
< VICENT RAMON PASCUAL
GINER
Moros y Cristianos Villena
Ajuntament de Villena
2015

> PATRÍCIA BOLINCHES
**Festes de Moros i
Cristians al Cap i Casal**
Ajuntament de València
2019

VICENT RAMON PASCUAL
GINER
**Fiestas de Moros y
Cristianos Alicante**
Ajuntament d'Alacant
2015

VICENT RAMON PASCUAL
GINER
**Festes de Moros i
Cristians en honor
de Sant Jordi**
Ajuntament de Banyeres
de Mariola
2019

MARTIN FORÉS
**Festes de Moros i
Cristians al Cap i Casal**
Ajuntament de València
2016

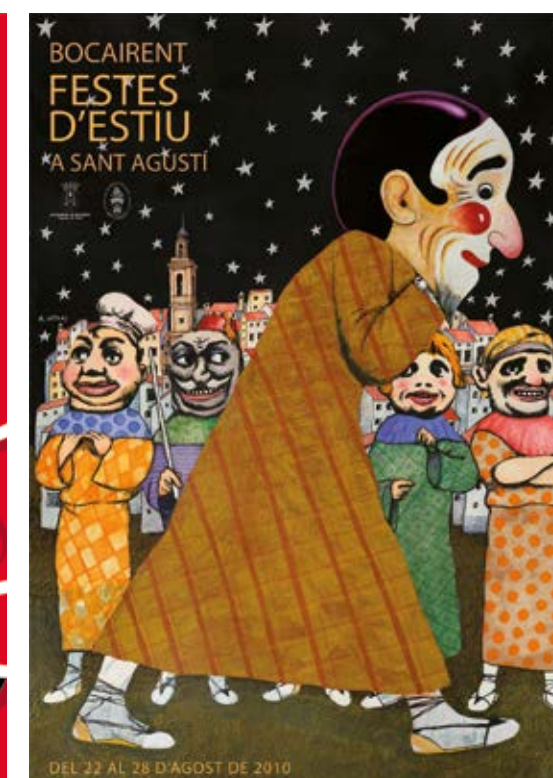
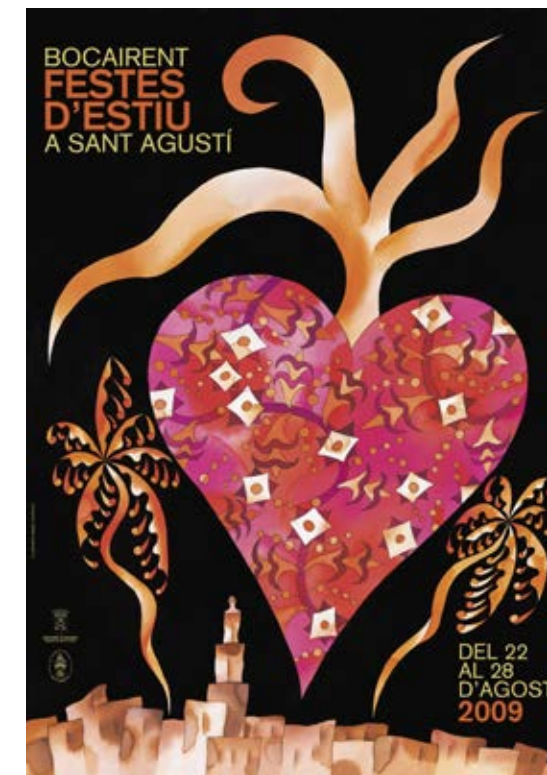
<
 PACO GIMÉNEZ
 DIRECCIÓ CREATIVA:
 PABLO MESTRE
 VICENT RAMÓN
Festes d'Estiu
a Sant Agustí
 Junta de Majorals de Sant
 Agustí
 2012

>
 PABLO MESTRE
 DIRECCIÓ CREATIVA:
 PABLO MESTRE
 VICENT RAMÓN
 IL·LUSTRACIÓ:
 MIGUEL CALATAYUD
Festes d'Estiu
a Sant Agustí
 Junta de Majorals de Sant
 Agustí
 2009

PACO ROCA
 DIRECCIÓ CREATIVA:
 PABLO MESTRE
 VICENT RAMÓN
Festes d'Estiu
a Sant Agustí
 Junta de Majorals de Sant
 Agustí
 2018

VICENT VIDAL
 DIRECCIÓ CREATIVA:
 PABLO MESTRE
 VICENT RAMÓN
Festes d'Estiu
a Sant Agustí
 Junta de Majorals de Sant
 Agustí
 2003

ARTUR HERAS
 DIRECCIÓ CREATIVA:
 PABLO MESTRE
 VICENT RAMÓN
Festes d'Estiu
a Sant Agustí
 Junta de Majorals de Sant
 Agustí
 2010

◀
IBÁN RAMÓN
DIRECCIÓ CREATIVA:
PABLO MESTRE
VICENT RAMÓN
**Festes d'Estiu
a Sant Agustí**
*Junta de Majorals de Sant
Agustí*
2004

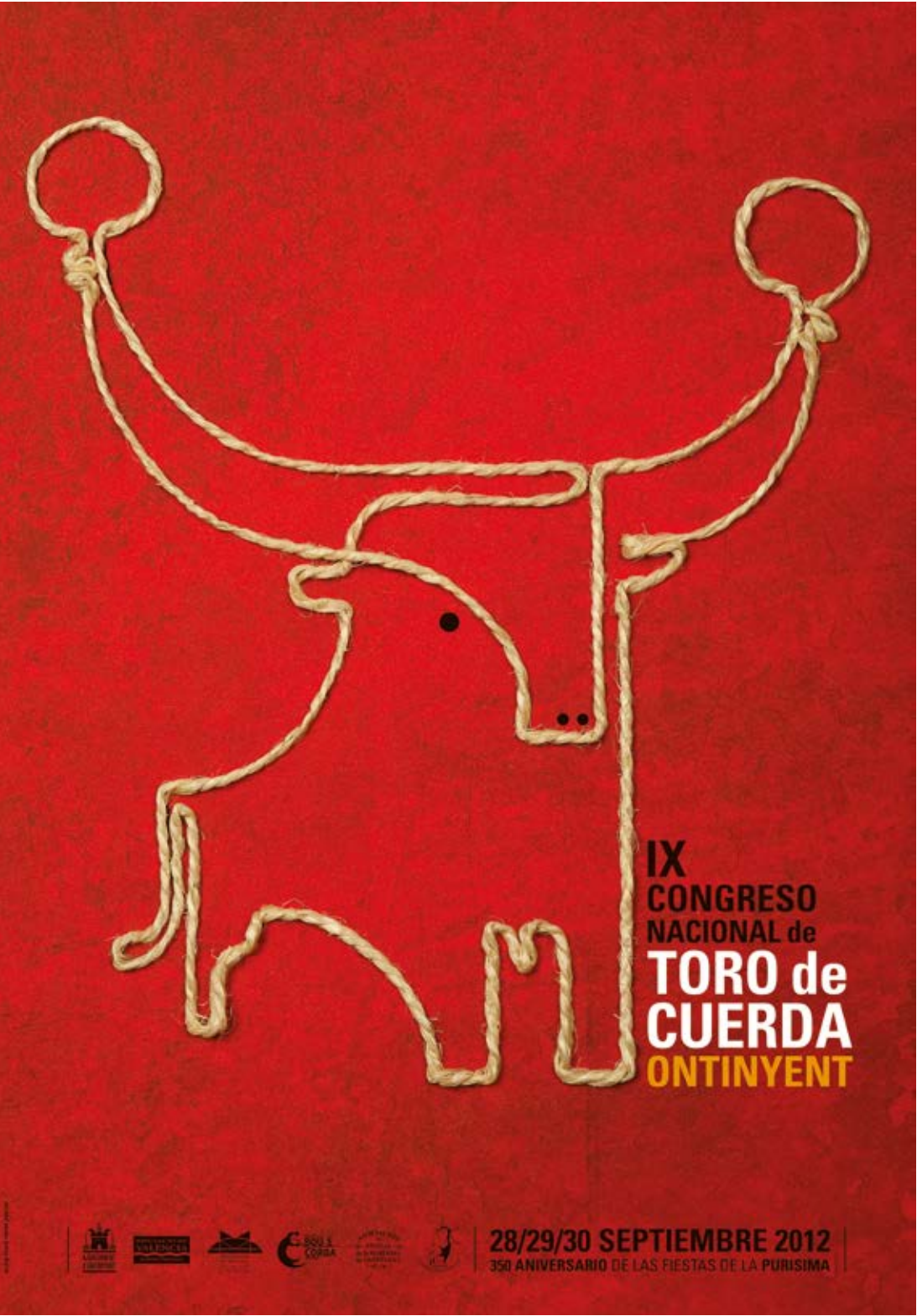
LINA VILA
DIRECCIÓ CREATIVA:
PABLO MESTRE
VICENT RAMÓN
**Festes d'Estiu
a Sant Agustí**
*Junta de Majorals de Sant
Agustí*
2015

BOKE BAZÁN
DIRECCIÓ CREATIVA:
PABLO MESTRE
VICENT RAMÓN
NOCIONES UNIDAS
**Festes d'Estiu
a Sant Agustí**
*Junta de Majorals de Sant
Agustí*
2016

▶
ISIDRO FERRER
DIRECCIÓ CREATIVA:
PABLO MESTRE
VICENT RAMÓN
**Festes d'Estiu
a Sant Agustí**
*Junta de Majorals de Sant
Agustí*
2011

BOCAIRENT **Festes d'estiu** A SANT AGUSTÍ
del 22 al 28 d'agost de 2011

<
VICENT RAMON PASCUAL
GINER
IX Congreso nacional
de Toro de Cuerda
Associació Cultural
Taurina Bou i Corda
Ontinyent
2012

>
MARC GRANELL ARTAL
LA MINA ESTUDIO
Fiestas de Olba
Olba
2011

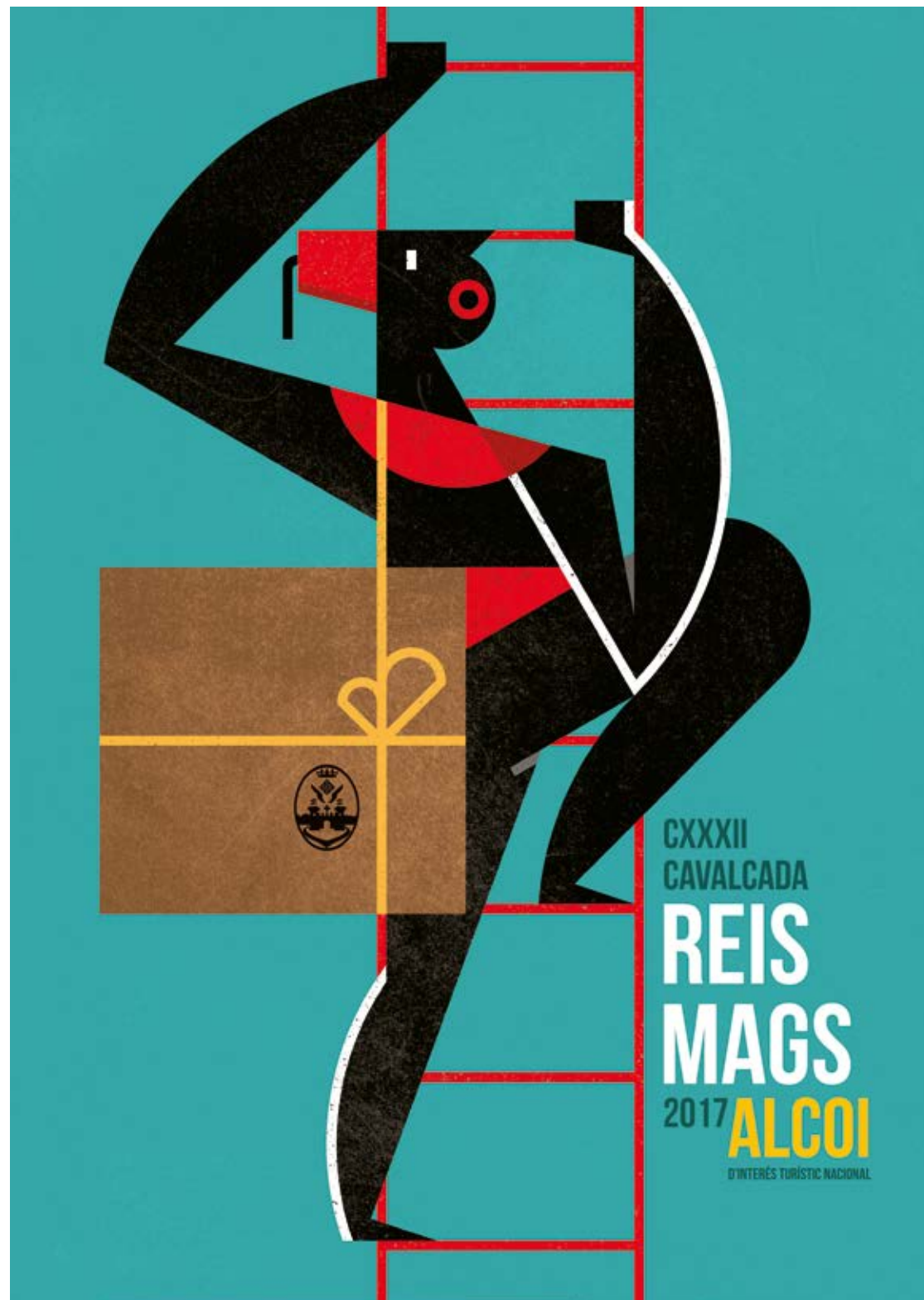
PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

◀
AUSIÀS PÉREZ
**Campanya de Nadal
2019/20**
Ajuntament de València
2019

IRENE BLASCO
MARISA GALLERO
MADRID DESTINO
Madrid suena a Navidad
Ayuntamiento de Madrid
2019

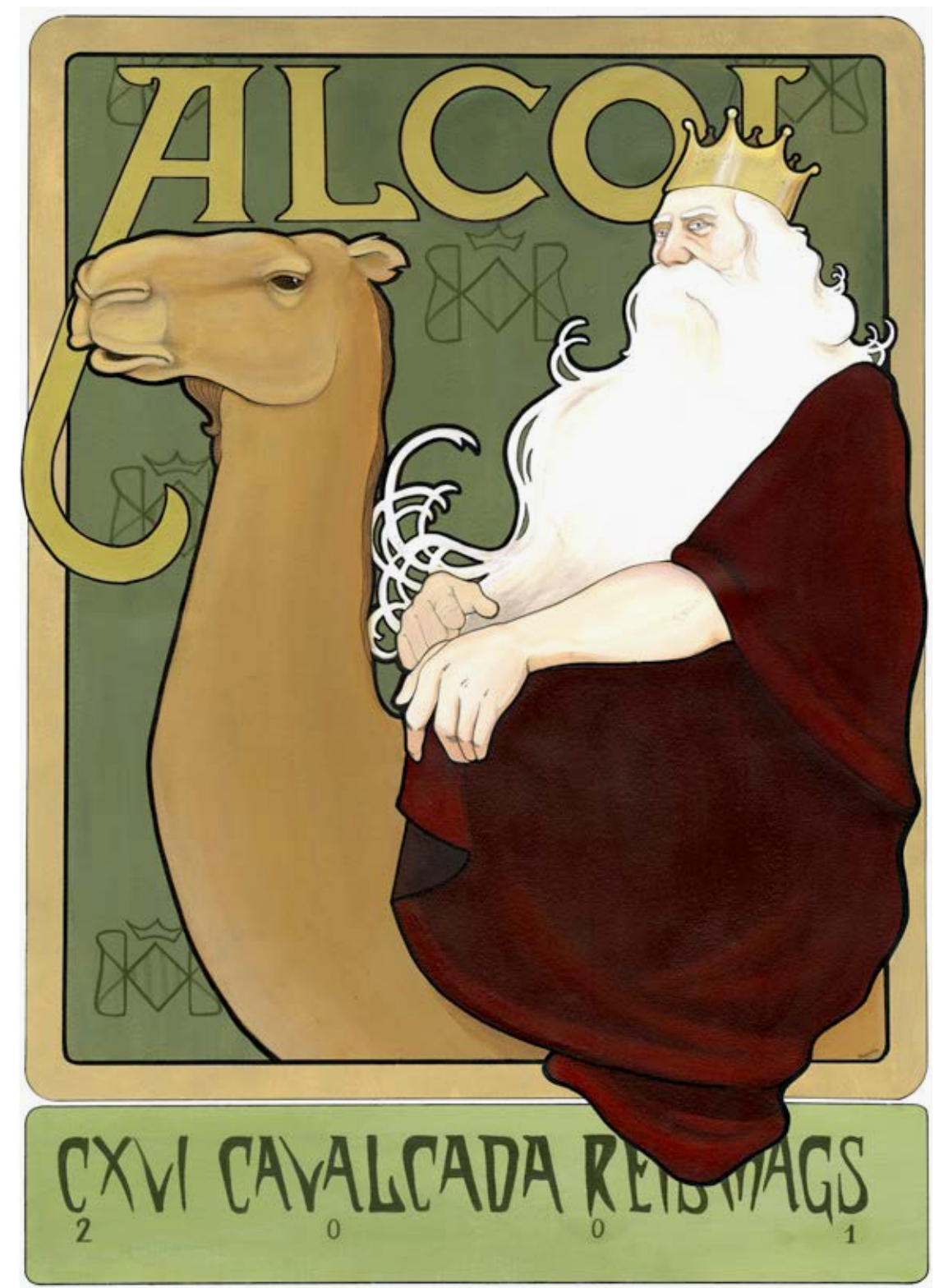
▶
JORGE TIMOTEO
PIXELARTE
Nadal al nostre comerç
Ajuntament de València
Regidoria de Comerç
2018

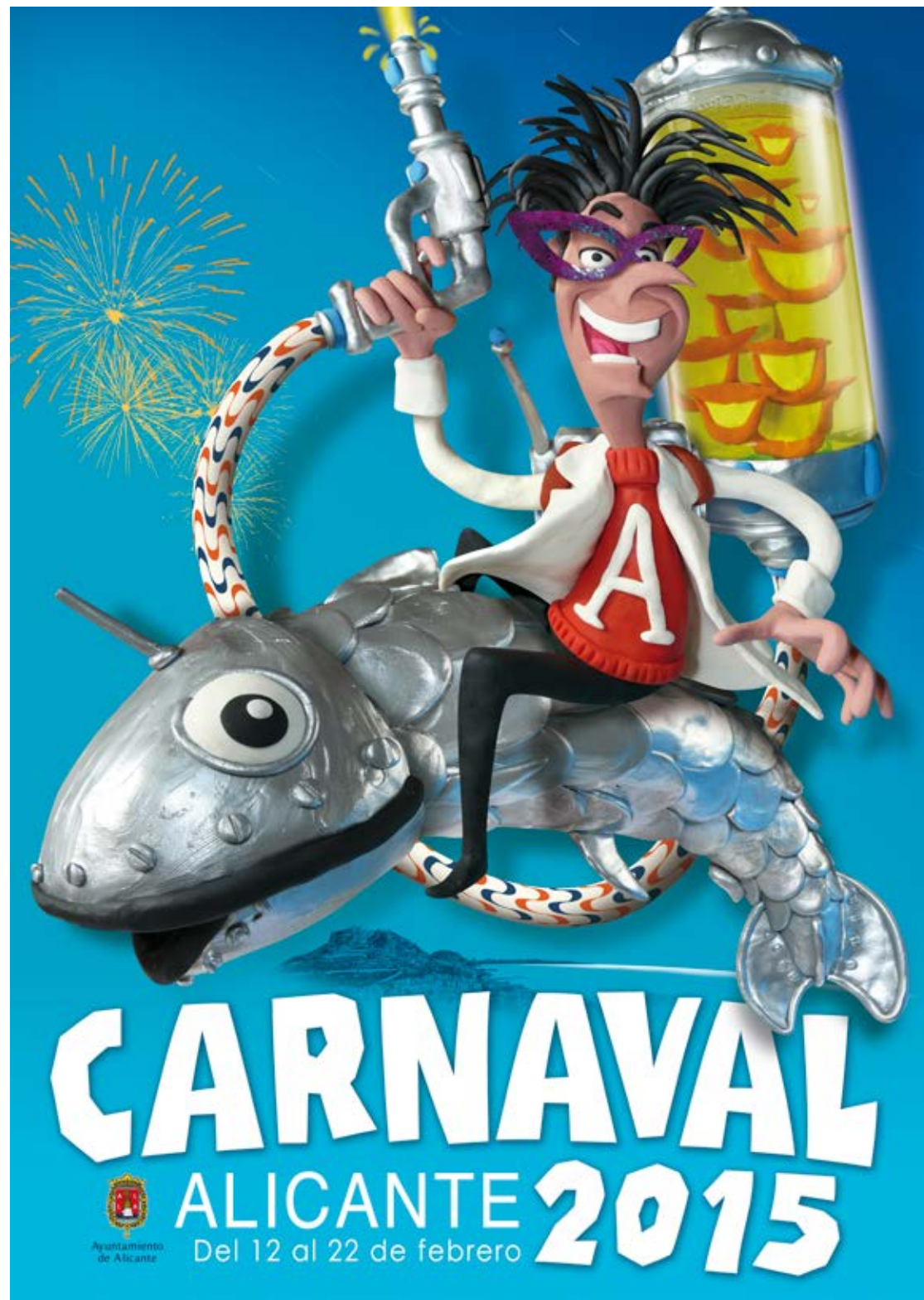

< VICENT RAMON PASCUAL
 GINER
 XXXII Cavalcada Reis
 Mags d'Alcoi
 Ajuntament d'Alcoi
 2017

> FRAN PARRENYO
 CXVI Cavalcada
 Reis Mags
 Ajuntament d'Alcoi
 2001

CRISTÓBAL AGUILÓ
El Doctor Alacant ataca
la ciutat amb el seu raig
de Positivitat
Ajuntament d'Alacant
2015

CRISTÓBAL AGUILÓ
Carnaval
Ayuntamiento de San
Vicente del Raspeig
2013

MANUEL VALDÉS
Misteri d'Elx 2010
Patronat del Misteri d'Elx
2010

VICENT RAMON PASCUAL
GINER
Sant Vicent Ferrer
1419-2019 sis-cents anys
de la seua mort
Generalitat Valenciana
2019

MARTIN FORÉS
Procesión Marinera
Junta Mayor de la
Semana Santa Marinera
de Valencia
2011

VICENT RAMON PASCUAL
GINER
Setmana Santa Marinera
de Valencia
Junta Mayor de la Semana
Santa Marinera de
Valencia
2017

IBÁN RAMÓN
Corpus Christi
Ajuntament de València
Regidoria de Cultura
Festiva
2004

IBÁN RAMÓN
Corpus Christi
Ajuntament de València
Regidoria de Cultura
Festiva
2006

VIRGINIA LORENTE
Corpus Christi
Ajuntament de València
Regidoria de Cultura
Festiva
2019

← ÀNGEL MARTÍNEZ
ÀNGEL GRAFICO
Orihuela Medieval
Ayuntamiento de Orihuela
2008

PACO ROCA
Fira d'agost
Ajuntament de Xàtiva
2017

BOKE BAZÁN
JOSÉ MELERO
PEPETONO ORTIZ
EFFECTIVA CREATIVIDAD
Elda
Ayuntamiento de Elda
2004

PAU ÀLVAREZ LÓPEZ
EDICIONS 96
Persones de fa 100 anys
Ajuntament de Carcaixent
2016

→ BOKE BAZÁN
NOCIONES UNIDAS
Día Oficial de la Provincia
de Castelló
Diputació de Castelló
2016

JAVIER JUÁREZ
SÍLVIA CASANOVA
Día Oficial de la Provincia
de Castelló
Diputació de Castelló
2018

VICENT RAMON PASCUAL
GINER
Día Oficial de la Provincia
de Castelló
Diputació de Castelló
2017

DÍDAC BALLESTER
Día Oficial de la Provincia
de Castelló
Diputació de Castelló
2019

ESPAÑA 2002

Presidencia de la Unión Europea • ue2002.es

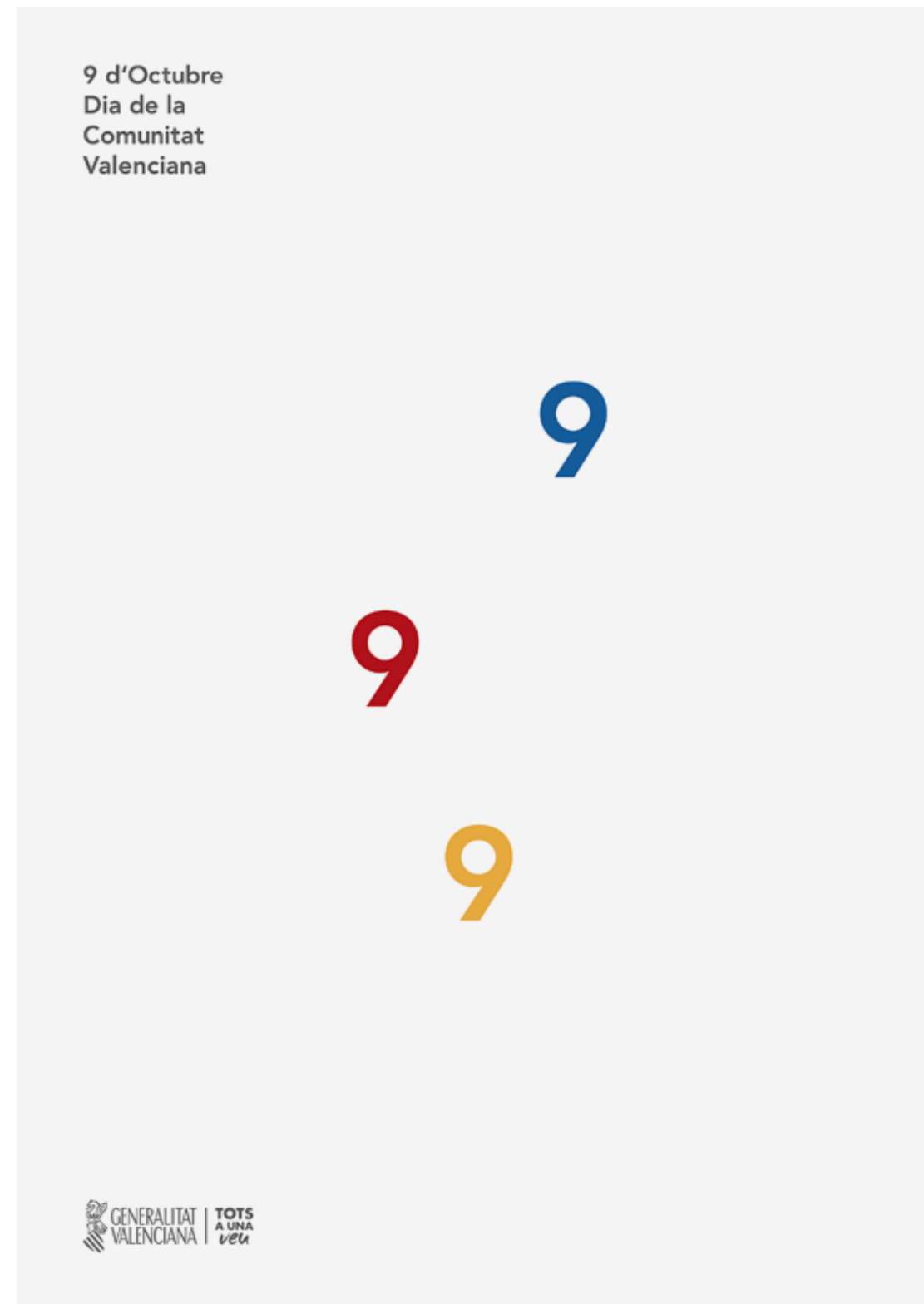
< GIMENO GRÀFIC
Presidencia Española de
la Unión Europea 2002
Ministerio de la
Presidencia del Gobierno
2002

> MANUEL BOIX
L'Alcúdia 750 anys
Ajuntament de L'Alcúdia
2002

< GALLÉN+IBÁÑEZ
Nou d'Octubre
 Generalitat Valenciana
 Presidència
 2015
 > CARLOS RUBIO
 LADIES & GENTLEMEN
Nou d'Octubre
 Generalitat Valenciana
 Presidència
 2016

<
 JAVIER JUÁREZ
 SILVIA CASANOVA
Nou d'Octubre
 Generalitat Valenciana
 Presidència
 2019
 >
 IBÁN RAMÓN
Nou d'Octubre
 Diputació de València
 2017

<
RAÛL CLIMENT
XAVI CALVO
ELISA GÓMEZ
ESTUDIO MENTA
Nou d'Octubre
Ajuntament de València
2016

>
JAVIER TORTOSA
COPY: MARTA TORTOSA
DEMOCRÀCIA
Nou d'Octubre
Diputació de València
2016

Casi cualquiera puede ser un buen diseñador pero para ser un buen cartelista es necesario tener un alma profunda.

Ana Gea

EL TAMAÑO IMPORTA Y EL TIEMPO, TAMBIÉN.

Los mensajes para las pequeñas pantallas no tienen espacio ni tiempo. Se consumen deprisa, se elaboran deprisa, se olvidan deprisa.

Un póster tiene un espacio más grande. Y por eso, necesita más tiempo para hacerse y más tiempo para pensarse. Es lógico que su calidad sea mayor. Y que permanezca más tiempo vivo en nuestra memoria.

Manuel Estrada

Quan passetge pels carrers de les ciutats i llig impressionat en una paret la frase: ‘RAE. Prohibit fixar Cartells’ em recorre un calfred. Primer perquè deteste la paraula prohibit. Deu ser perquè soc una dona defensora de les llibertats i rebutge les restriccions. I segon perquè aquestes lletres avorrides que ordenen no posar cartells són estèticament molt lletges i embruten la paret molt més que qualsevol cartell dels que desautoritza.

Carmen Amoraga

Un cartel ha de tindre la capacitat de seduir la mirada enmig d’un munt d’estímuls visuals ben diferents i, tot seguit, sense treva, enamorar-la o interrogar-la, emocionar-la o fastiguejar-la, complaure-la o importunar-la, tranquil·litzar-la o pertorbar-la, acariciar-la o agredir-la.

Anna Moner

Un buen cartel debe destilar la esencia de lo que va a comunicar, con su punto justo de ingenio, belleza, claridad e impacto.

Pep Carrió

Un poster, come un manifesto commerciale o la copertina di un libro deve funzionare a colpo d’occhio, deve avere un nucleo che si coglie prima di ogni altra cosa e che ci trascina dentro l’immagine e dentro la storia. Oggi viviamo in un mondo pieno di stimoli visivi, talvolta troppi. Simao circondati ogni momento da tanta comunicazione visiva che finisce per trasformarsi in rumore. Per questo è importante un layout che riesca a uscire fuori dal caos, a spiccare, a fra sentire la sua voce. In un certo senso dobbiamo tornare al principio modernista per eccellenza: la sintesi. Poco, meno, ma efficace e visibile.

Riccardo Falcinelli

Looking back what made a good poster probably it needed to be somehow new, it needed to be exciting, it probably needed some sort of visual hierarchy to tell the eye where to look first, second and third.

Stefan Sagmeister

Un
cartel
es
fijar
(se
en)
una idea

Alejandro Magallanes

Para mi un cartel puede ser como esos buenos momentos de la vida que son certeros, precisos, claros, concretos, esos en los que no hay duda de que en ellos se muestra lo importante y lo sublime, y resumen en un instante, en un parpadeo la esencia de una historia.

Sole Giménez

CRISTINA DURÁN
MIGUEL A. GINER BOU
LAGRUAESTUDIO
Splash Sagunt
Ajuntament de Sagunt
2018

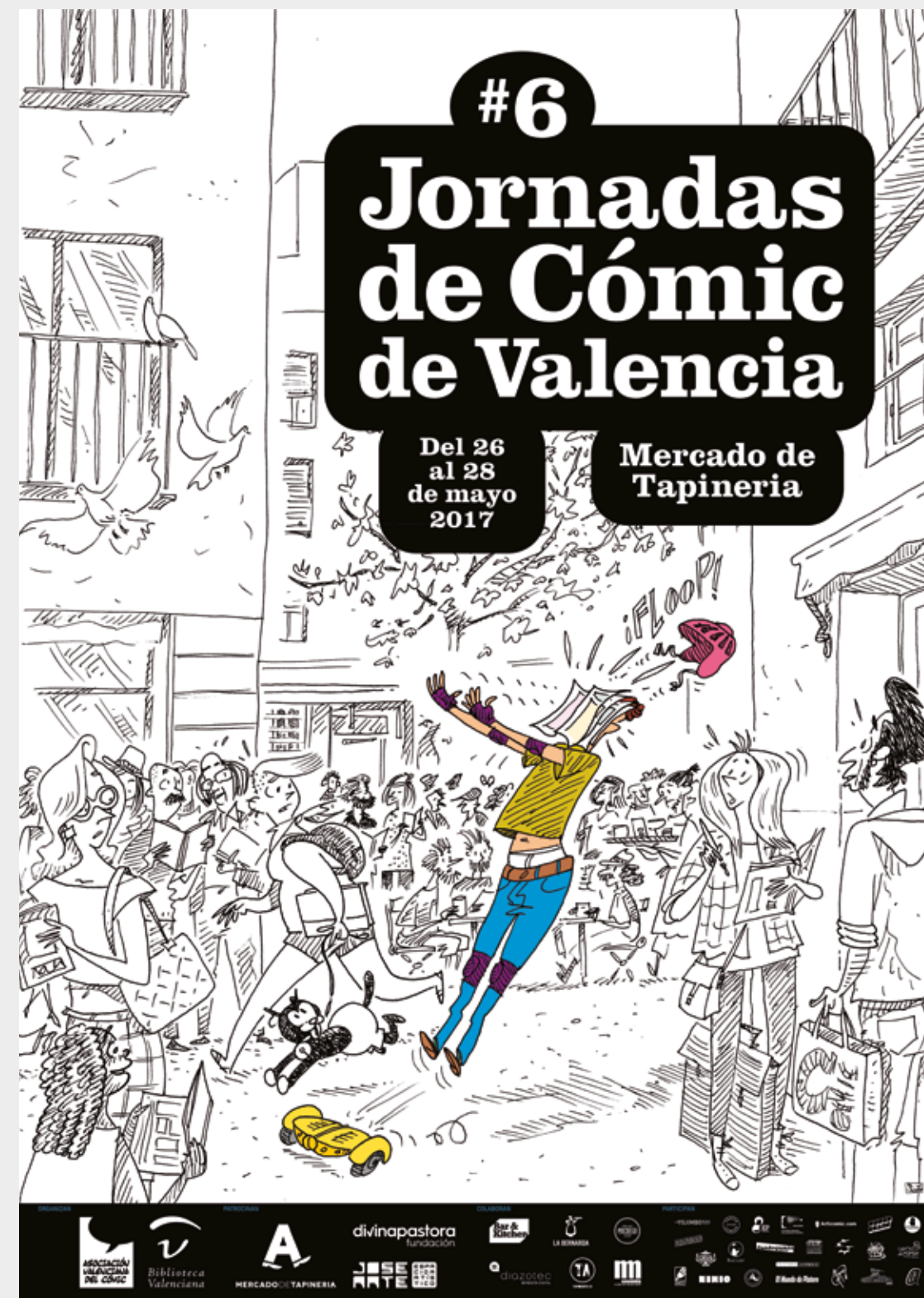
JUACO VIZUETE
DISSENY: CELIA MELGOSA
CASTANEDA
Unicomic 2010
Universidad de Alicante
2010

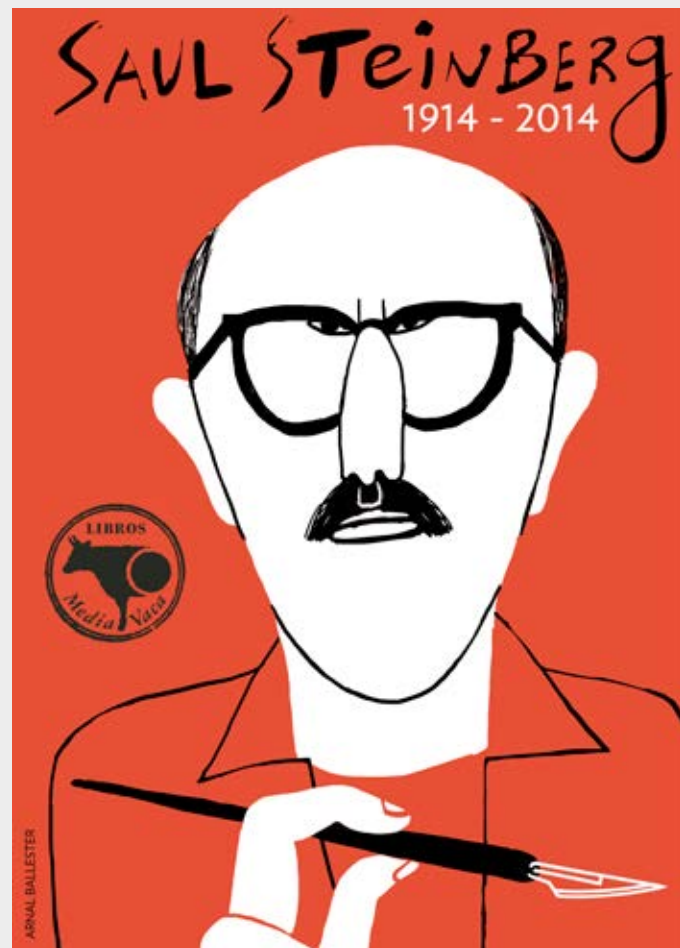
DAVID RUBÍN
IV Jornadas de Còmic
de València
ASOVALCOM
2015

DANIEL TORRES
7 Jornadas de Còmic
de València
ASOVALCOM
2018

JUAN MIGUEL AGUILERA
València Zombi Party
València Zombi
2017
2018

SENTO LLOBELL
DISSENY: MACDIEGO
6 Jornadas de Còmic
de València
ASOVALCOM
2017

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

ARNAL BALLESTER
Saul Steinberg
1914-2014
Media Vaca
2014

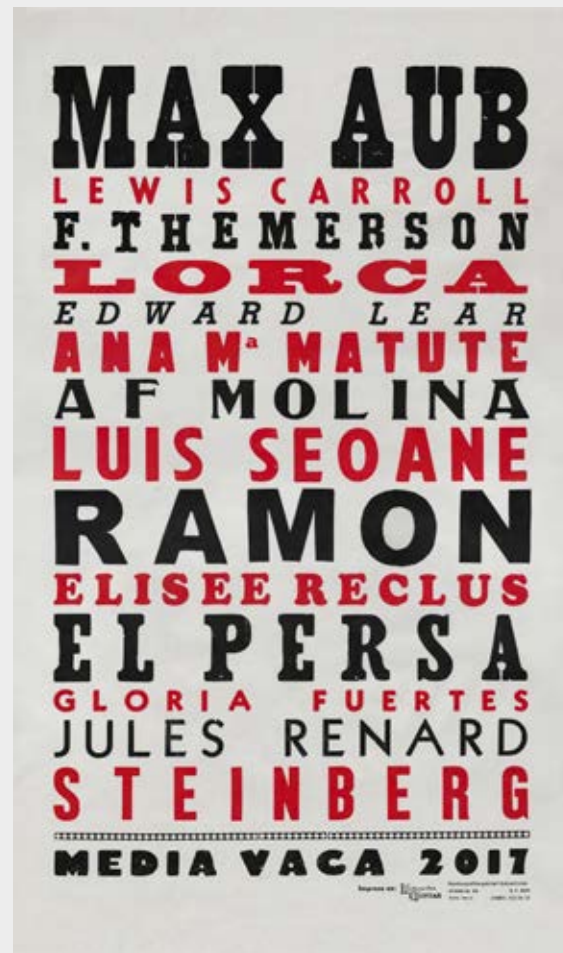
TARO MIURA
Libros para Niños
Media Vaca
2002

VICENTE FERRER
TIPOGRAFIA:
GABRIEL QUINTAS
Autores Media Vaca
Media Vaca
2017

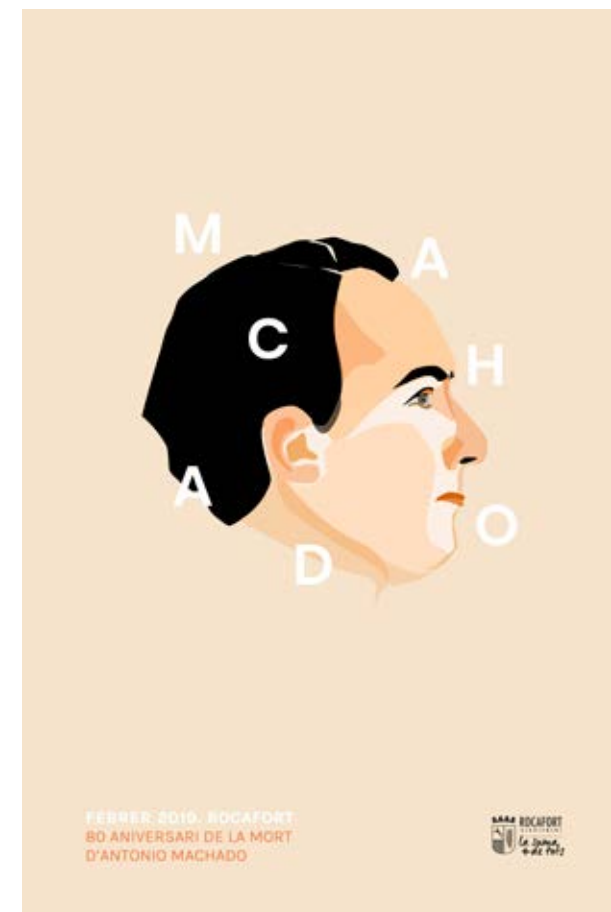
MARTA NEGRE GALLÉN
80 Aniversari de la mort
d'Antonio Machado
Ajuntament de Rocafort
2019

PABLO AULADELL
Amor y Literatura.
Emocíonate con la lectura
Ayuntamiento de Orihuela
(Alicante), Concejalía de
Educación
2012

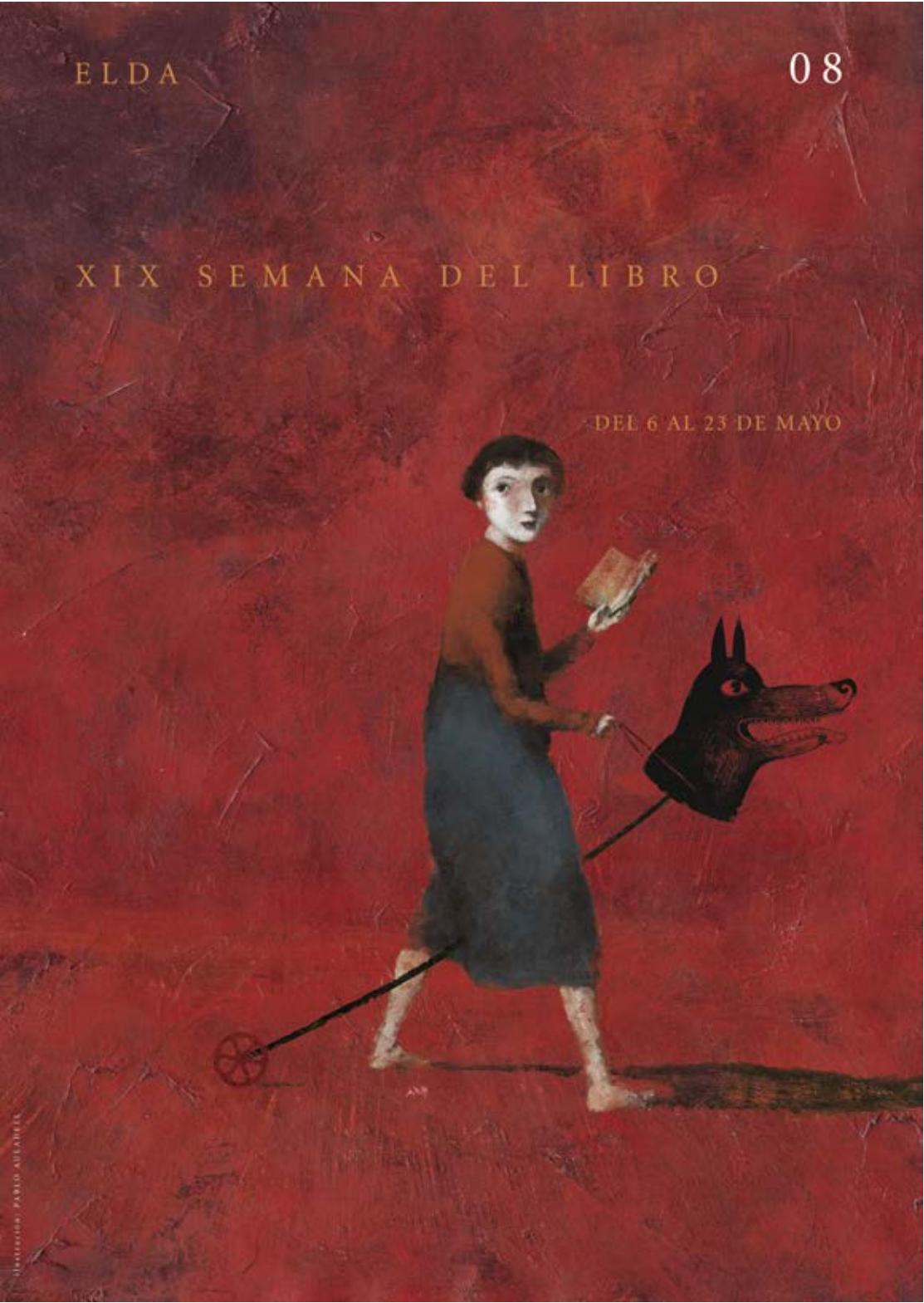
IBÁN RAMÓN
Plaça del llibre
Fundació Full
2019

250

251

< PABLO AULADELL
XIX Semana del Libro
de Elda
Ayuntamiento de Elda
Concejalía de Cultura
2008

> MIGUEL CALATAYUD
17 Libros para niños
ilustrados
MuVIM
Museu Valencià de
la Il·lustració i de la
Modernitat
2005

← MARTA CHAVES
49 Fira del Llibre de València
Fira del Llibre de València 2014

NACHO CASANOVA
51 Fira del Llibre de València
Fira del Llibre de València 2016

LALALIMOLA
53 Fira del Llibre de València
Fira del Llibre de València 2018

ELENA ODRIÓZOLA
55 Fira del Llibre de València
Fira del Llibre de València 2020

→ JULIO ANTONIO BLASCO
SR. LÓPEZ
52 Fira del Llibre de València
Fira del Llibre de València 2017

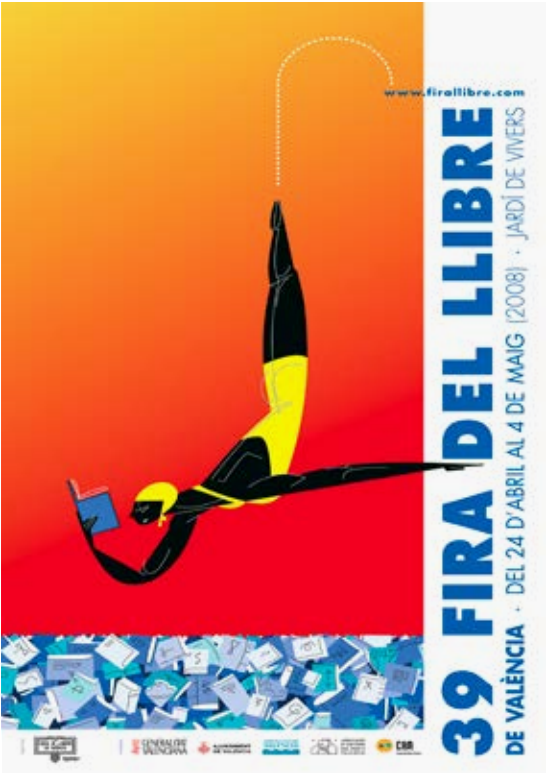
← CESAR BARCELÓ
43 Fira del Llibre de València
Fira del Llibre de València
2012

→ PACO GIMÉNEZ
39 Fira del Llibre de València
Fira del Llibre de València
2008

MARTA ANELO
40 Fira del Llibre de València
Fira del Llibre de València
2009

RAQUEL CATALINA
41 Fira del Llibre de València
Fira del Llibre de València
2010

MATEU AGUILLELLA
PEPA SASTRE
INCOMEDIA
4ª Fira del Llibre
Ajuntament de La Vall d'Uixò
2018

<
NURIA RIAZA
Fml 20
Feria del Libro de Madrid
2019

JUANJO G. OLLER
MILIMBO
Cómo pedro por mi casa
La Central y Festival
Internacional Libros
Ilustrados
2018

PAULA BONET
Fml 18
Feria del Libro de Madrid
2018

JUANJO G. OLLER
MILIMBO
**Salon du livre et de
la presse jeunesse**
Montreuil (Paris)
Milimbo
2011

>
MIGUEL CALATAYUD
DIRECCIÓ D'ART:
MARÍA JESÚS CARRILLO
DISSENY:
ROSANA FERRAGUD
Jaleo'16
Biblioteca Valenciana,
en colaboración con la
Universidad Internacional
Menéndez Pelayo (UIMP)
2016

MIGUEL CALATAYUD
Lectura refrescante
Fundación Germán
Sánchez Ruipérez
2006

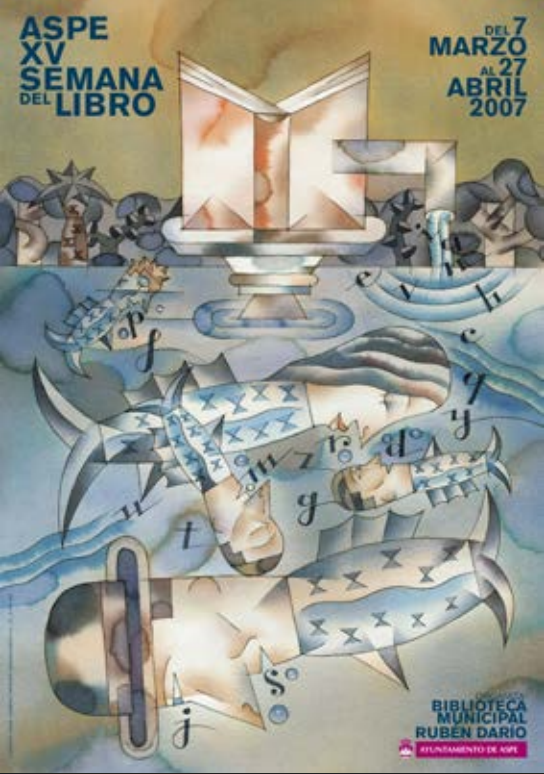

◀ MIGUEL CALATAYUD
DIRECCIÓ D'ART:
FUENSANTA MAZÓN
DISSENY:
ROSANA FERRAGUD
XV Salón del libro infantil
ciudad de Orihuela
Ayuntamiento de Orihuela
Concejalía de Educación
2011

MIGUEL CALATAYUD
DIRECCIÓ D'ART:
CESÁREO MARTÍN
2º Salón del libro infantil
ilustrado ciudad de
Alicante
Ajuntament d'Alacant
Concejalía de Educación
2007

MIGUEL CALATAYUD
DIRECCIÓ D'ART:
GRACIA TORRES
DISSENY:
ROSANA FERRAGUD
XV Semana del libro
Ayuntamiento de Aspe
Biblioteca Municipal
2007

MIGUEL CALATAYUD
DIRECCIÓ D'ART:
CONSUELO POVEDA
DISSENY:
ROSANA FERRAGUD
XVIII Semana del libro
Ayuntamiento de Elda
Concejalías de Cultura
y Educación
2007

▶ MIGUEL CALATAYUD
DIRECTOR D'ART:
ÁNGEL DE LA CALLE
Semana Negra de Gijón
Asociación Semana Negra
2013

< **PÉREZ-COLOMER**
LLIG fa vint anys
LLIG, Llibreries de la Generalitat
2009

PÉREZ-COLOMER
LLIG fa trenta anys
LLIG, Llibreries de la Generalitat
2019

CHAVO ROLDÁN
II Festival La Lletraferida
Festival La Lletraferida
2017

PACO GIMÉNEZ
Biblioteca. Tot un món
Xarxa de Biblioteques
Públiques Municipals de València
2003

> **ARTUR HERAS**
II Congreso Miguel Hernández
Fundación Cultural Miguel Hernández
2003

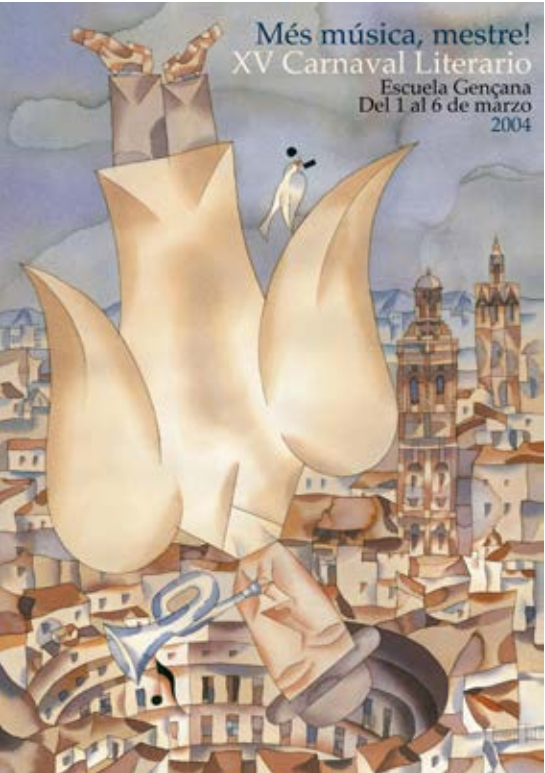
« FERNANDO GARCÍA
DEL REAL
DISSENY: ISMAEL TEIRA
Sindokma. Festival
del Libro
Sindokma. Festival
del Libro
2018

» PACO GIMÉNEZ
Estem al teu costat
Xarxa de Biblioteques
Públiques Municipals
de València
2008

PACO GIMÉNEZ
20 de novembre,
Dia del Llibre Valencià
Conselleria de Cultura
i Esport, Biblioteca
Valenciana
2008

CRISTINA DURÁN
TIPOGRAFIA:
FERNANDO FUENTES
FANDOFONTS
LAGRÚAESTUDIO
XXV Aniversari Societat
Bibliogràfica Jerònima
Galés
Societat Bibliogràfica
Jerònima Galés
2019

ISIDRO FERRER
DIRECTOR D'ART:
PABLO MESTRE
COPY: FEDERICO MARTÍN
NEBRAS
PABLO MESTRE &
ASOCIADOS
XXVII Carnaval literario
Centro Educativo Gençana
2016

MIGUEL CALATAYUD
DIRECTOR D'ART:
PABLO MESTRE
COPY: FEDERICO MARTÍN
NEBRAS
PABLO MESTRE &
ASOCIADOS
XV Carnaval literario
Centro Educativo Gençana
2004

ISIDRO FERRER
DIRECTOR D'ART:
PABLO MESTRE
COPY: FEDERICO MARTÍN
NEBRAS
PABLO MESTRE &
ASOCIADOS
XIV Carnaval literario
Centro Educativo Gençana
2003

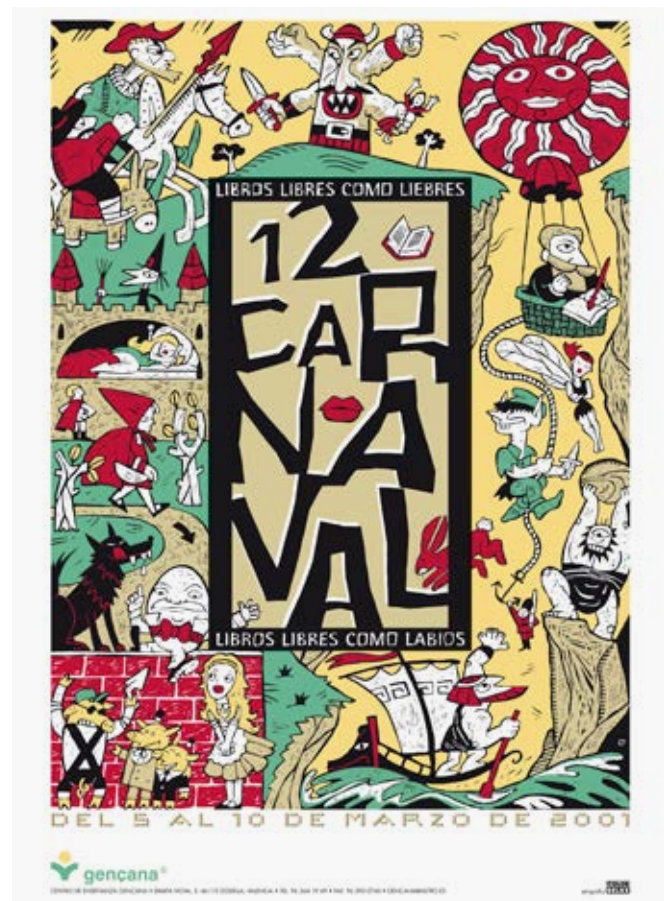
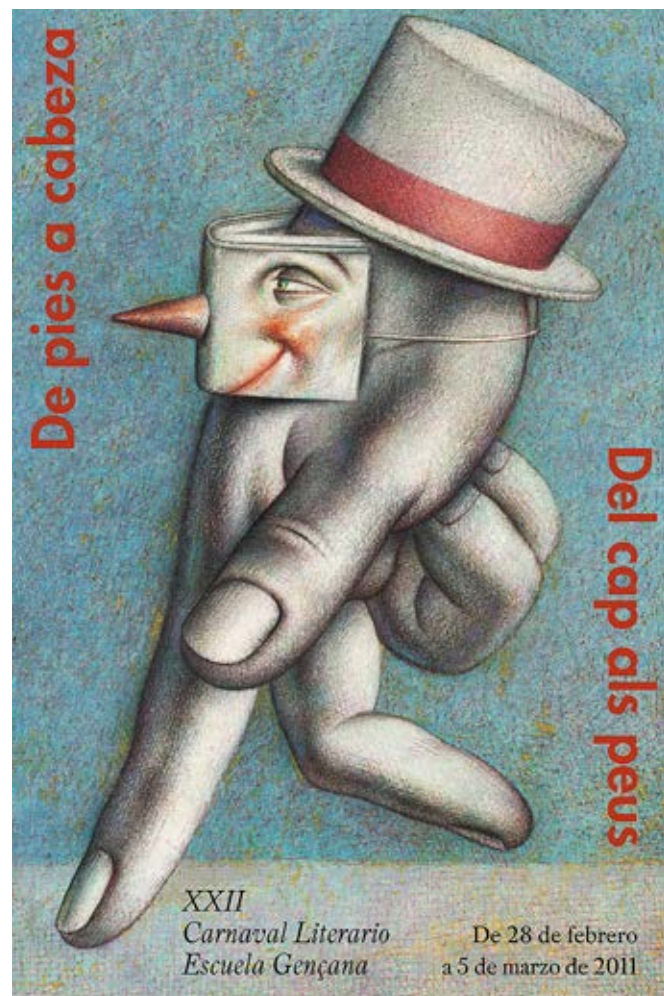
EMILIO URBERUAGA
DIRECTOR D'ART:
PABLO MESTRE
COPY: FEDERICO MARTÍN
NEBRAS
PABLO MESTRE &
ASOCIADOS
XXXI Carnaval literario
Centro Educativo Gençana
2020

ERIC CARLE
DIRECTOR D'ART:
PABLO MESTRE
COPY: FEDERICO MARTÍN
NEBRAS
PABLO MESTRE &
ASOCIADOS
XX Carnaval literario
Centro Educativo Gençana
2009

PABLO AULADELL
DIRECTOR D'ART:
PABLO MESTRE
COPY: FEDERICO MARTÍN
NEBRAS
PABLO MESTRE &
ASOCIADOS
XXV Carnaval literario
Centro Educativo Gençana
2014

RAÚL F. CALLEJA
DIRECTOR D'ART:
PABLO MESTRE
COPY: FEDERICO MARTÍN
NEBRAS
PABLO MESTRE &
ASOCIADOS
XXIX Carnaval literario
Centro Educativo Gençana
2018

<
JAVIER SERRANO
DIRECTOR D'ART:
PABLO MESTRE
COPY: FEDERICO MARTÍN
NEBRAS
PABLO MESTRE &
ASOCIADOS
XXII Carnaval literario
Centro Educativo Gençana
2018

CARLOS ORTÍN
DIRECTOR D'ART:
PABLO MESTRE
COPY: FEDERICO MARTÍN
NEBRAS
PABLO MESTRE &
ASOCIADOS
XII Carnaval literario
Centro Educativo Gençana
2001

IBAN BARRENETXEA
DIRECTOR D'ART:
PABLO MESTRE
COPY: FEDERICO MARTÍN
NEBRAS
PABLO MESTRE &
ASOCIADOS
XXX Carnaval literario
Centro Educativo Gençana
2019

>
ARNAL BALLESTER
DIRECTOR D'ART:
PABLO MESTRE
COPY: FEDERICO MARTÍN
NEBRAS
PABLO MESTRE &
ASOCIADOS
XVI Carnaval literario
Centro Educativo Gençana
2005

En això nostre de treballar per al públic jo compartisc l'opinió d'Oscar Wilde de que es millor la critica que ser ignorat. Eixa és la insolencia que jo demane a un cartell de teatre; que m'esclate en la cara, que incendie el meu cervell. I que per a fer tot això recórrega a la imaginació, que evite l'obvi i que siga el més subversiu possible. Si veig eixe cartell, segur que m'entregaré.

Salva Bolta

Carteles, pósters, affiches, banners, displays...

El testimonio seriado y transitorio de una época, materializado en los muros, desmaterializado en las pantallas electrónicas. Un bando de signos, señuelos y reclamos para suscitar la sorpresa o el asombro ante la apariencia de las cosas. Un espejo de nuestra naturaleza consumible.

Sigfrid Monleón

Los carteles, cebos para peces, hambrientos de ocio. Algunos altivos en sus marquesinas, otros pordioseros sepultados en las paredes. Mentirosos y sinceros, siempre invitando a la evasión de esta vida loca loca loca.

Arturo Valls

Vivim el descremallament dels gèneres i de les arts. El cartell de Renau, es un cartell/gest, temps que fluix, acció que dibuixa una noticia, una situació, un fet, un desig. Per tindre, te fins i tot, un nom ben singular: Zeitgezeichnet, una paraulota que podem traduir per “grafisme que te transforma si li prestes atenció algo de temps”. Es un ‘cartell’ que s’esmuny, i que es al cartell d’bans, com el art sonor o es amb respecte a alló que abans deiem ‘música’.

Llorenç Barber

Al salir del aeropuerto de EL Dorado, me recogió la directora de comunicación de la editorial Planeta en Colombia y nada más entrar en la autovía lo vi: un cartel gigante, enorme anunciando Circo Máximo, la que por entonces era mi última novela. La enorme cuadriga de carreras romana emergía del cartel como si fuera una imagen en 3D.

—En España sé que no, pero aquí es habitual estos carteles de la autovía para anunciar novelas —me aclaró la directora de comunicación leyendo, con acierto, la sorpresa en mi rostro.

—¿Podemos parar y hacerle una foto? —pregunté como un chiquillo.

La directora y el chófer sonrieron.

Pararon.

Hicimos la foto.

Del aeropuerto fuimos directos a hacer una docena de entrevistas por toda la ciudad. Bogotá es una urbe de diez millones de habitantes, inabarcable y siempre con atascos.

De pronto, otro cartel gigantesco con la portada de mi novela.

—¡Qué pasada! —exclamé—. Habéis llenado toda la ciudad con carteles enormes anunciando mi novela. La directora de comunicación se sinceró ante mi infinita ingenuidad:

—Estooo, no. Es el mismo cartel de antes. Sólo hemos puesto uno. Es que, yendo de un medio de prensa a otro, hemos dado la vuelta a la ciudad.

Me callé unos segundos.

—Bueno, un cartel está bien —conluí al tiempo que redimensionaba el tamaño de vanidad.

Santiago Posteguillo

¿Qué es un cartel sin cola? ¿Qué es un cartel digital?

Luis Armand

FIGUEROLA+GALLÉN
Teatre Micalet
CTM
Companyia de
Teatre Micalet
2004-2005

coRTarcabezas collage
TRISQUELIA
Martes de Carnaval
Centro Dramático
Galego/Voadora
2017

coRTarcabezas collage
Allò que segueix
La Coja Dansa
2018

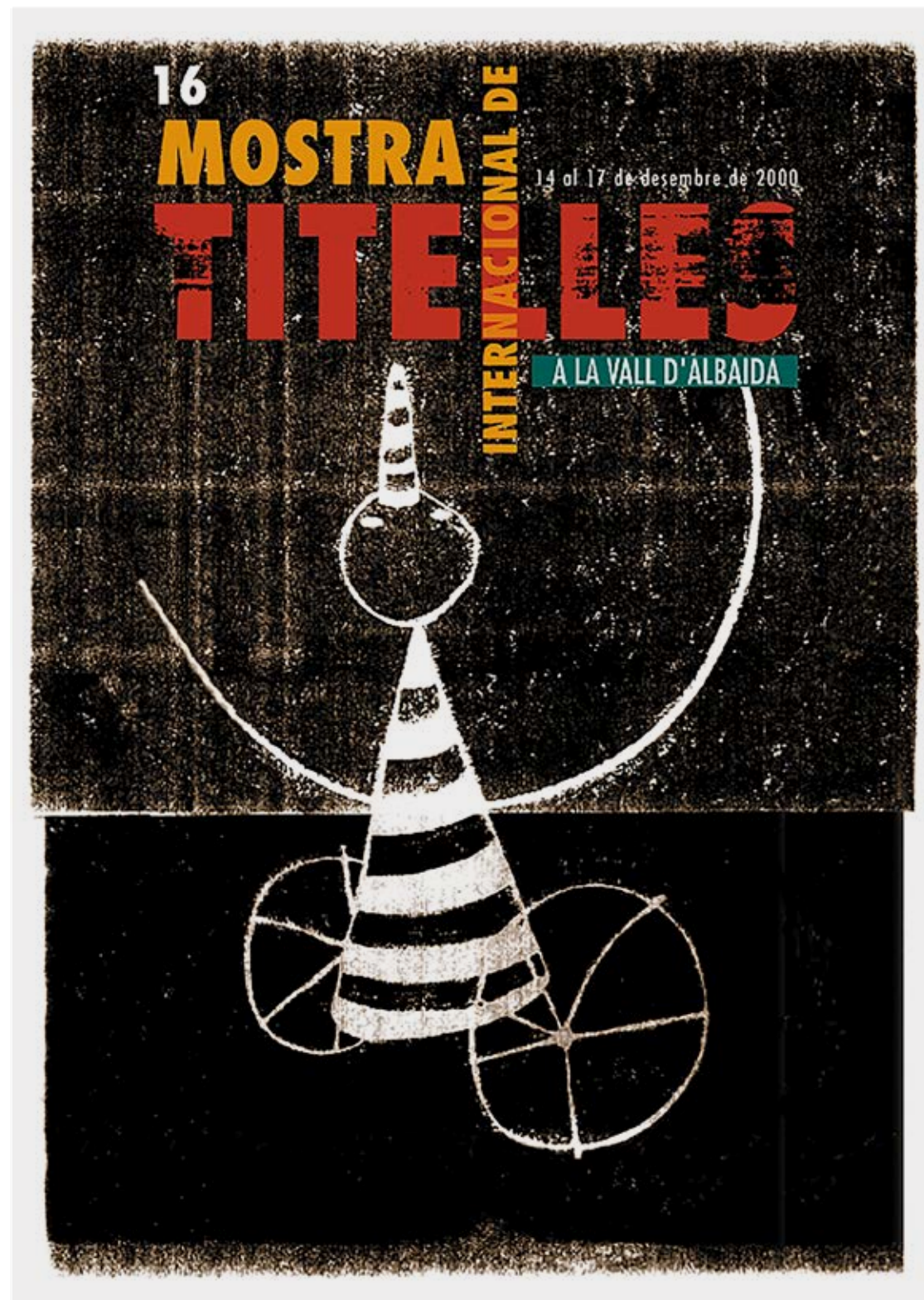
PILAR RODRÍGUEZ
VILLANUEVA
PILIXIP
El maleficio de la mariposa
Fundació General de la
Universitat de València
2014

ELOY PÉREZ
7ª Lliga d'Improvissació
Teatral de Castelló
Companyia Improplana
2018

PACO BASCUÑÁN
Historia del soldado
Bambalina teatre
practicable
2003

IRENE BOFILL
Nina
Companyia Fil d'Arena
2019

< PACO BASCUÑÁN
16 Mostra Internacional
de Titelles a la Vall
d'Albaida
Mancomunitat de
Municipis de La Vall
d'Albaida
2000

> ÁLVARO SANCHIS
35 Mostra Internacional
de Titelles a la Vall
d'Albaida
Mancomunitat de
Municipis de La Vall
d'Albaida
2019

Ti tere sce na

De
octubre
de
2016

a
junio
de
2017

¡A COMER!
Peus de porc (Cataluña)
15 y 16 de octubre de 2016

OUT
Unterwasser (Italia)
26 y 27 de noviembre de 2016

UN TROCITO DE LUNA
A la sombrita (Andalucía)
10 y 11 de diciembre de 2016

ANTÓN RETACO
Titiriteros de Binéfar (Aragón)
21 y 22 de enero de 2017

SCREEN MAN
El Teatre de L'Home Dibuxat
(Comunidad Valenciana)
18 y 19 de febrero de 2017

ARTURO Y CLEMENTINA
Titiritrán Teatro (Andalucía)
25 y 26 de marzo de 2017

PEQUEÑA MAX
Arena en los bolsillos (Andalucía)
29 y 30 de abril de 2017

AIRE
Circo Activo (Extremadura)
13 y 14 de mayo de 2017

CIRCUS
Jordi Beltrán (Cataluña)
17 y 18 de junio de 2017

<
ISIDRO FERRER
BYG
BOLINCHES Y GARCÍA
Titerescena
Centro Dramático
Nacional
2016-17

>
ISIDRO FERRER
BYG
BOLINCHES Y GARCÍA
Cáscaras vacías
Mármol
En la orilla
Centro Dramático
Nacional
2016-17

ISIDRO FERRER
BYG
BOLINCHES Y GARCÍA
Inmemoriam
La esfera que nos contiene
Festen
Zenit
Séneca
Jardiel, un escritor de ida y vuelta
Los Gondra
Hablando
Las brujas de Salem
#Malditos 16
Refugio
Inconsolable
El cielo que me tienes prometido
Tratos
Una mirada al mundo
La cocina
Escuadra hacia la muerte
Navidad en casa de los Cupiello
Centro Dramático Nacional
Nacional
2016-17

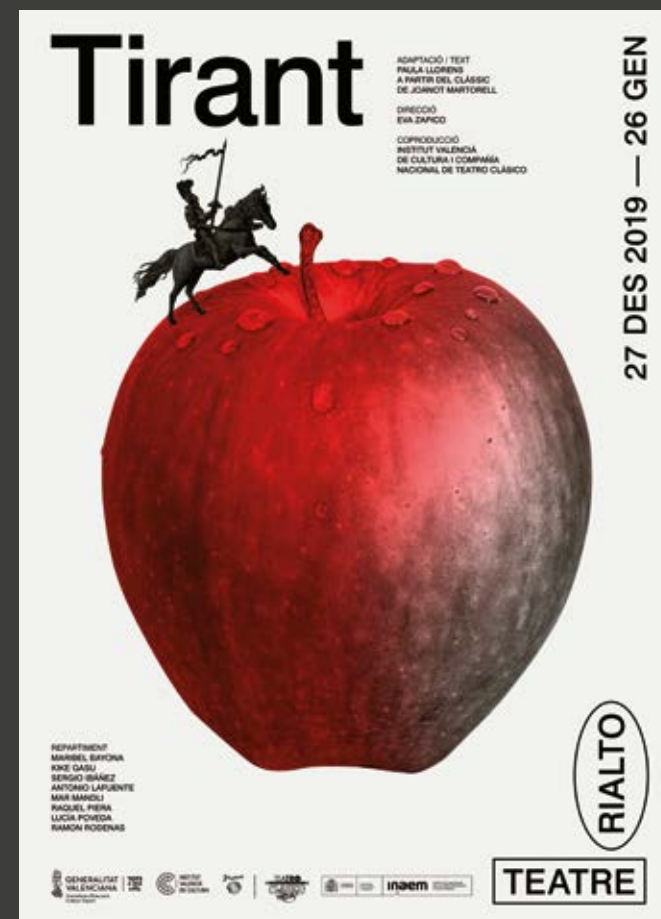

◀ JAUME MARCO
Alexandria
IVC
Institut València
de Cultura
Teatre Rialto
2018

▶ JAUME MARCO
Faust
Més a prop
Tot explota
Tirant
IVC
Institut València
de Cultura
Teatre Rialto
2018

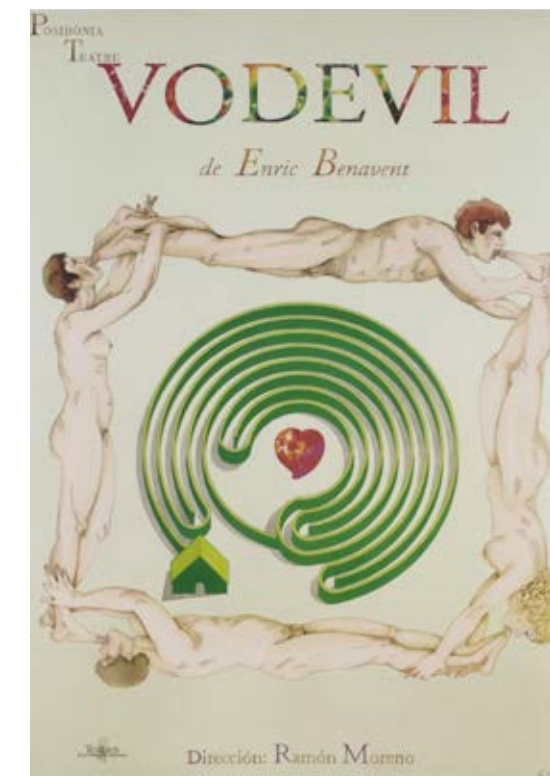
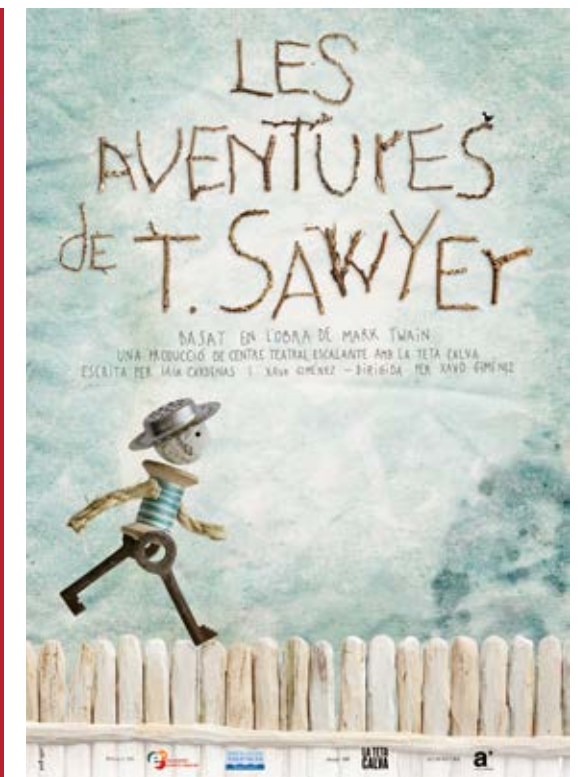
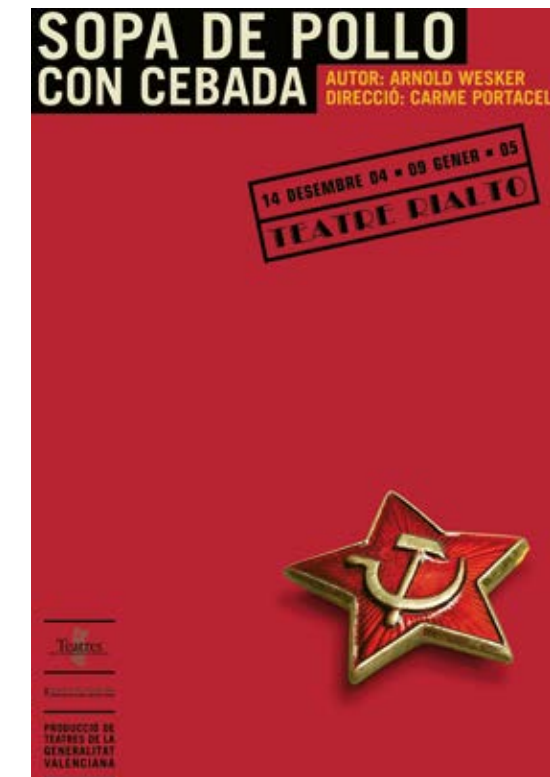
<
ELISA MARTÍNEZ
Yo, Púb(L)ica
Arritmados Cía de Circo
2019

>
FIGUEROLA + GALLÉN
Sopa de pollo con cebada
Teatres de la Generalitat
Valenciana
2005

PATOSSA
Les Aventures de T. Sawyer
La Teta Calva
Teatre Escalante
2016

MANUEL BOIX
Vodevil
Companyia Posidònia
Teatres de la Generalitat
Valenciana
2000

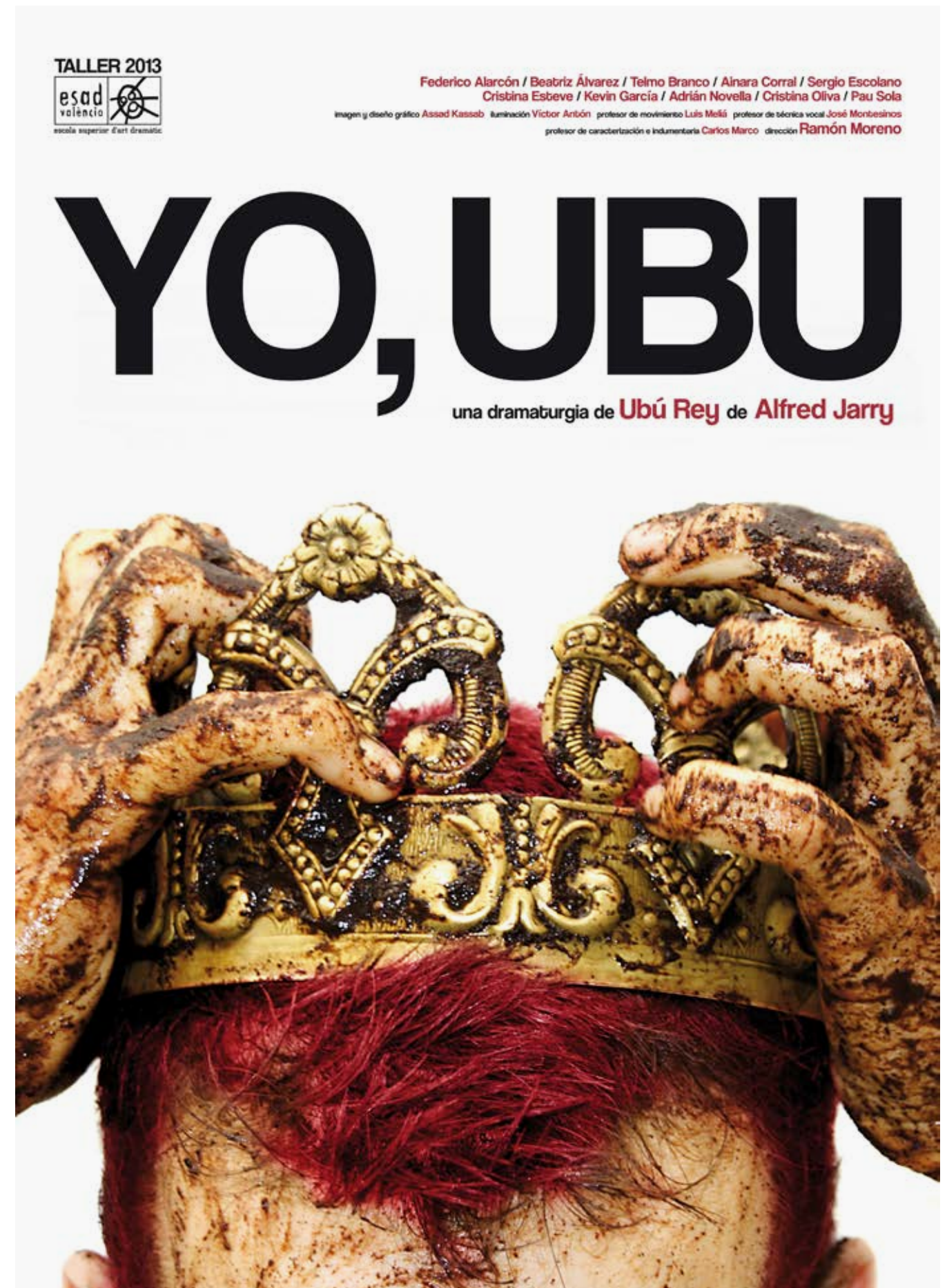
MANUEL BOIX
Tic Tac
Teatre del Poble València
2017

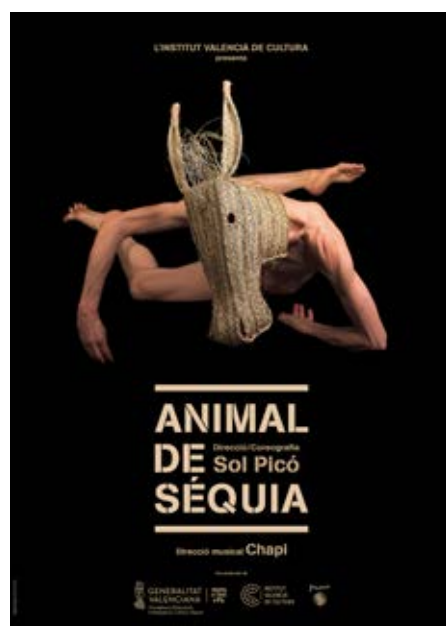

< PACO BASCUÑÁN
Ubu
 Bambalina teatre
 practicable
 2005

 > ASSAD KASSAB
Yo, Ubu
 EASD
 Escola d'Art i Superior
 de Disseny
 de València
 2013

ASSAD KASSAB
La Celestina
Auditori de Torrent i
Cucurucú Teatre
2006

ASSAD KASSAB
Chicharras
Chicharra
2012

ASSAD KASSAB
Othello
Les Antonietes Teatre
2018

ASSAD KASSAB
Animal de Séquia
IVC
Institut València
de Cultura
2019

ASSAD KASSAB
La Sang
EASD
Escola d'Art i Superior
de Disseny
de València
2010

VICENTE AGUADO
TALLER PLACER
La cosa rara
Taller Placer
2020

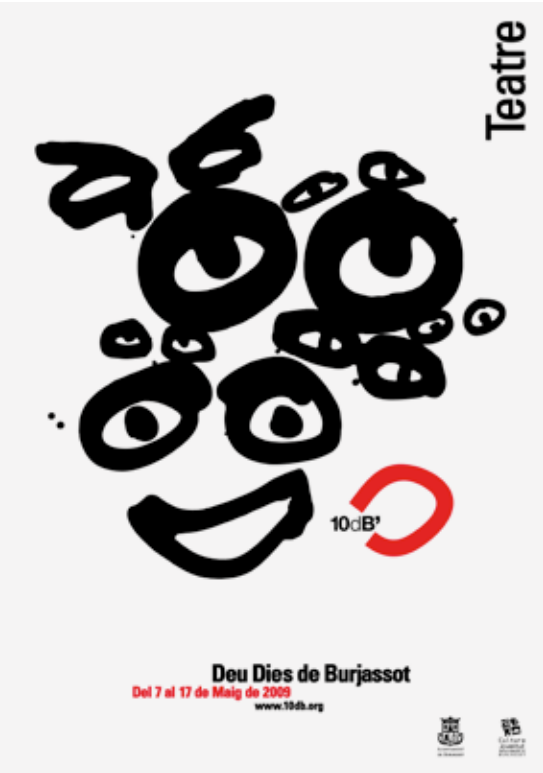
← CARMEN CALVO
Temporada Alta 2018
Festival Temporada Alta 2018

JOSEP GIL
L'últim divendres de mes, vine al Teatre
Ajuntament de La Poma de Farnals 2017

DANI REQUENI
Oppressio
TEM
Ajuntament de València 2017

ALICIA ARCÍS
GERMÁN SEGURA
JULIO A. BLASCO
ESPIRELIUS
L'Odissea d'Homer
Fundació General Universitat de València

→ ANTONIO SOLAZ
Deu Dies
Ajuntament de Burjassot Institut Municipal de Cultura i Joventut 2009

RAFAEL CALBO
XXIX Mostra de teatre
Alcoi
Ajuntament d'Alcoi
2019

IRENE PÉREZ
La Ravalera Teatre
La Ravalera Teatre
2017

VERÓNICA FABREGAT
V Fira de Teatre Breu
de Castelló
La Ravalera Teatre
2019

VERÓNICA FABREGAT
Històries a cau d'orella
Tània Muñoz
IVC
Institut Valencià
de Cultura
2019

MARTA NEGRE
La Ravalera al Museu
La Ravalera Teatre
2019

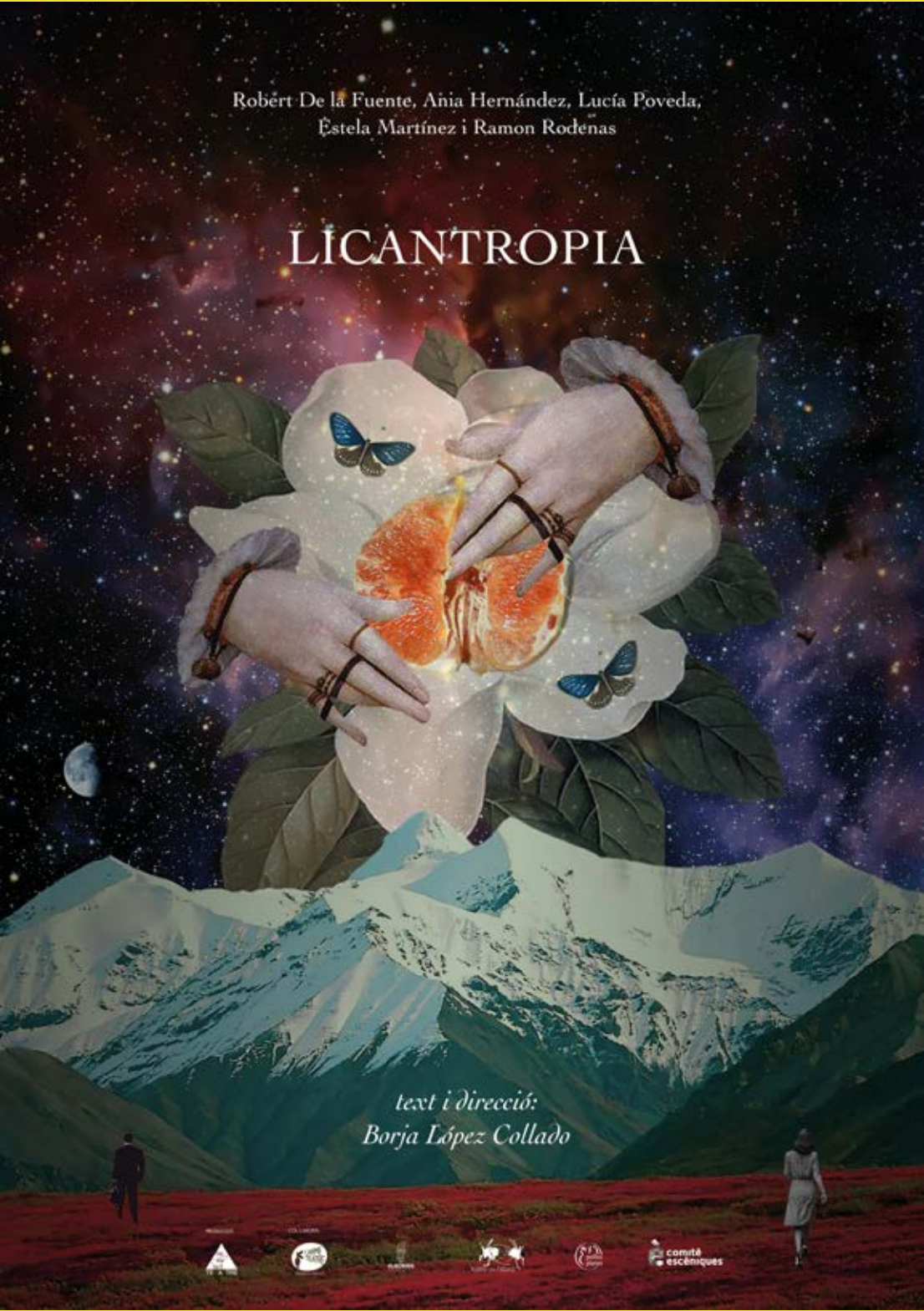
PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

< DIRECCIÓ CREATIVA:
CRISTINA REAL
DIRECCIÓ D'ART:
AARON FELIU
FOTOGRAFIA:
GUILLERMO LIÉBANA
PLAYER
Invisibles
Festival 10 Sentidos
2018

> DIRECCIÓ CREATIVA:
CRISTINA REAL
DIRECCIÓ D'ART:
AARON FELIU
FOTOGRAFIA:
GUILLERMO LIÉBANA
PLAYER
Bestias
Festival 10 Sentidos
2019

CRISTINA REAL
DIRECCIÓ D'ART:
NACHO GÓMEZ-TRENOR
NGT
València Escena Oberta
Ajuntament de València
2009

< LAURA VALERO
Licantropia
Triangle Teatre
2019

> LUIS TORREGROSA
LEGRAFICO™
Ballet de Monterrey
en Barcelona
Ballet de Monterrey
Grup Balaña
2018

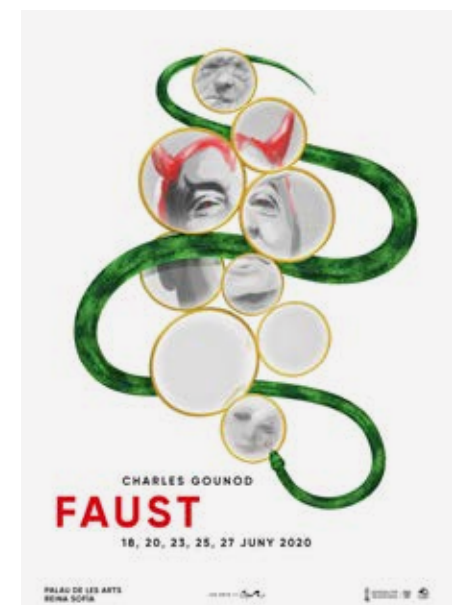
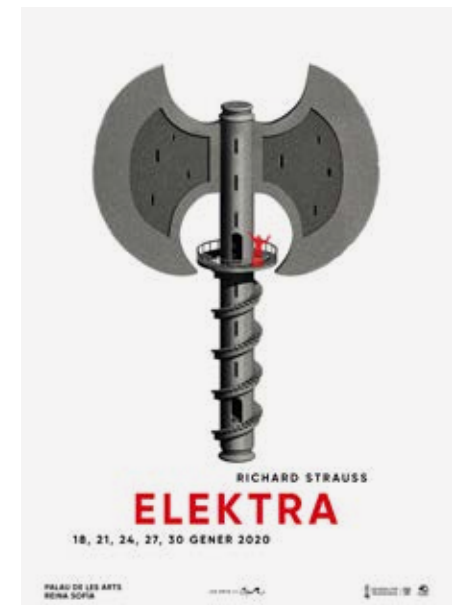
ÁLVARO BAUTISTA
V Festival de Ópera
Teatre Principal
de Castelló
Generalitat Valenciana
2004

BELÉN PAYÁ
Concert Inauguració
Palau de les Arts
2005

BOKE BAZÁN
JUAN MIGUEL AGUILERA
TONI SORIANO
FOTOGRAFIA: EVA RIPOLL
NOCIONES UNIDAS
Nabucco
La taberna del puerto
La finta
Les mamelles de Tiréssias
Elektra
Il viaggio a reims
Faust
Palau de Les Arts
2019

◀ SANDRA FIGUEROLA
MARISA GALLÉN
Dansa València
Centro Coreográfico CV
2001

▶ MARISA GALLÉN
32 Ensembles
Centre Coreogràfic de la
Comunitat Valenciana
2010

◀ MARISA GALLÉN
23 Ensembles. Músicas
ibéricas
Centre Coreogràfic de la
Comunitat Valenciana
2001

MARISA GALLÉN
26 Ensembles. Italia
Omaggio a Luciano Berio
Centre Coreogràfic de la
Comunitat Valenciana
2004

MARISA GALLÉN
27 Ensembles. Europa
Centre Coreogràfic de la
Comunitat Valenciana
2005

MARISA GALLÉN
28 Ensembles. Música
de las esferas
Centre Coreogràfic de la
Comunitat Valenciana
2006

▶ MARISA GALLÉN
Ensembles. Me falta
una oreja
Centre Coreogràfic de la
Comunitat Valenciana
2009

PAU SANZ I VILA
FOTOGRAFIA:
ANDREA COMAS
AGENCIA KITCHEN
Ayuntamiento de Madrid
2018

PROGRAMACIÓ
PROGRAMACIÓ
PROGRAMACIÓ
PROGRAMACIÓ
PROGRAMACIÓ
PROGRAMACIÓ
PROGRAMACIÓ
PROGRAMACIÓ
PROGRAMACIÓ
PROGRAMACIÓ

LA MUTANT

2019

NUEVE
Programació La Mutant
Ajuntament de València
2019

BOKE BAZÁN
NOCIONES UNIDAS
Torneig de dramaturgia
valenciana
Institut Valencià de
Cultura
2019

BOKE BAZÁN
DAVID TRASHUMANTE
NOCIONES UNIDAS
8 Vociferio
Vociferio
2018

DANI REQUENI
Ob Skené, fora d'escena
Graneros de creación
Borders and Parts
Espacio Inestable
La Rambleta
2017

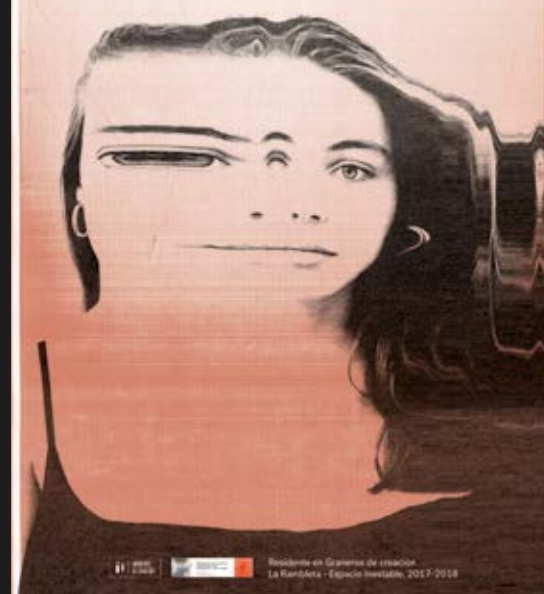
ESCIF
BRILLOYSABOR ESTUDIO
Deseos
Russafa Escénica
2020

SENSE PARAULES
VOCIFERIO
8è FESTIVAL DE POESIA DE VALÈNCIA 5-16 JUNY 2019

Ob Skené
Fora d'escena

Espacio Inestable Octubre 6, 7, 8, 13, 14 y 15
Viernes y Sábado 21.00 h
Domingo 20.00 h

Residente en Graneros de creación
La Rambleta - Espacio Inestable, 2017-2018

DESITJOS-DESEOS

X EDICIÓ DE RUSSAFA ESCÈNICA. FESTIVAL DE TARDOR

X EDICIÓN DE RUSSAFA ESCÈNICA. FESTIVAL DE OTOÑO

24-SEPT / 04-OCT. 2020

www.russa faescenica.com

El cartel sigue vivo. Quizá ha perdido el espacio que tuvo antaño en los territorios de la publicidad, pero ha conseguido mantener su lugar en los de la cultura y las causas sociales. Es indudable que su uso ha cambiado pero en manos de buenos profesionales puede ser un medio formidable, lleno de fuerza y, en algunos casos, de poesía.

Raquel Pelta

Podríem contar la història de les nostres vides exclusivament amb els cartells que ens han seduït, acompanyat i fet créixer. Fins i tot —i aquest és el meu cas— es podria relatar una vida amb determinats cartells d'un únic artista plàstic del qual he tingut les seues obres penjades a l'habitació, enganxades a la llibreta, al capdavant d'una manifestació, emmarcades al despatx...

Abel Guarinos

El cartell és un esgarro en la realitat, una finestra que transcendeix el seu espai per connectar-nos amb una altra dimensió: simbòlica, emocional, informativa... Però, ahora, recull els codis conceptuals i estètics d'un temps, sap mostrar-nos com ha sigut pensat el món, quins elements configuren la veritat d'una època. Allò que hui mirem com una prolongació del nostre fet de viure serà aviat nostàlgic catàleg del passat.

Rosa María Rodríguez Magda

Un cartel en la calle para un niño, es su primera visita a un museo.

Joseluis Rupérez

Los carteles reflejan la historia de un pueblo. El cartel debe hablar y explicar o transmitir todo por sí mismo y además, en breves instantes. Es un telegrama gráfico que utiliza la imagen como el lenguaje más antiguo, universal e independiente de épocas y culturas.

Rafael Contreras

Hay infinitas maneras de analizar un cartel. Pero para mí, el fenómeno más determinante y que produce más placer visual, es el que sucede en la diagonal. Es allí donde nos cautiva la magia, donde el papel cobra vida y en donde las formas, los colores y el mensaje adquieren movimiento; una auténtica descarga eléctrica directa al cerebro.

Marc Martí

El cartel es la esencia de la comunicación y hay que cuidarlo como ese perfume extraordinario que no puede ir en cualquier frasco de cristal ni en cualquier caja de cartón. Todo lo que lo envuelve tiene que estar enormemente cuidado.

Lluís Bassat

I would say memorability, which means you can remember it; clarity and -curiously- mystery at the same time; clarity, ambiguity, mystery all of some kind of relationship to one another. If things are too clear they become uninteresting. If they are too obscure they become unread so you have to somehow in all Graphic Arts problems reconcile the issue of clarity and complication and contradiction. I would say in this case what makes a good poster is your ability to become interested in it.

Milton Glaser

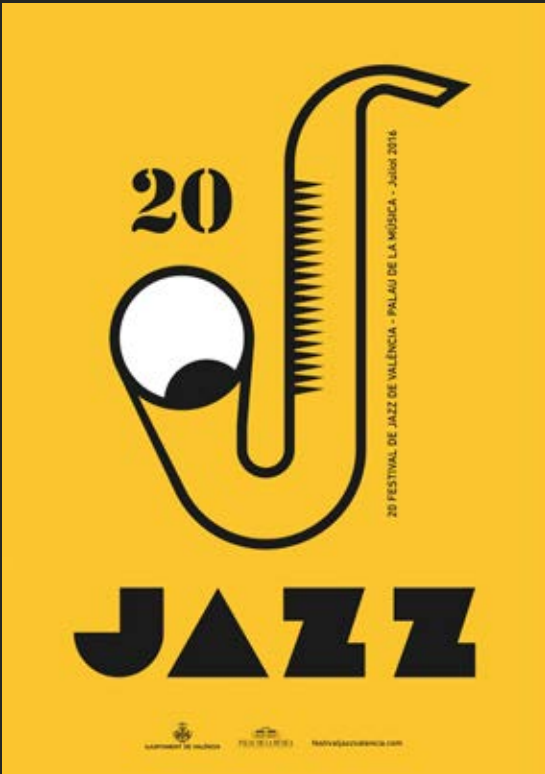
◀ MARC GRANELL ARTAL
LA MINA ESTUDIO
Jazz y Gastronomía
al MuVIM
MuVIM
2014

LUIS TORREGROSA
LEGRAFICO™
Jazz & Cookin' Vol 2
Vector Sounds
2017

LINA VILA
Xàbia Jazz 05
IVM
Instituto Valenciano
de la Música
2005

▶ GONZALO MORA
SUITE 347
Jazz Café La Linterna
Jazz Café
2003
2004

< DANIEL NEBOT
Emergents al palau
Palau de la Música
Ajuntament de València
2017

DANIEL NEBOT
Rock, Pop... al Palau
Palau de la Música
Ajuntament de València
2017

DANIEL NEBOT
Orgue al Palau
Palau de la Música
Ajuntament de València
2017

DANI NEBOT
20 Festival de Jazz
Palau de la Música
Ajuntament de València
2018

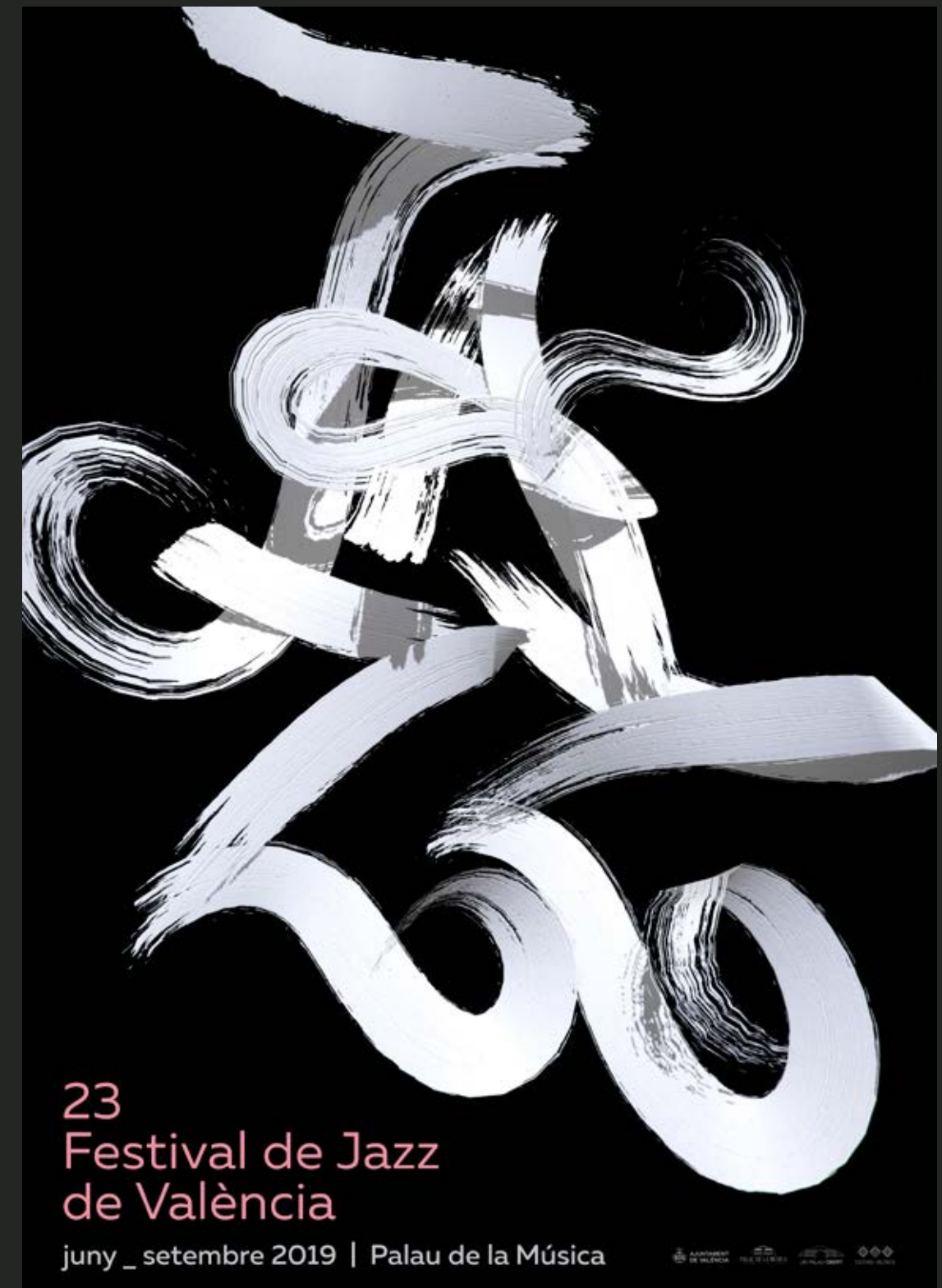
> DÍDAC BALLESTER
22 Festival de Jazz
Palau de la Música
Ajuntament de València
2018

< ISIDRO FERRER
 21 Festival de Jazz
 Palau de la Música
 Ajuntament de València
 2017

> BOKE BAZÁN
 TONI SORIANO
 VRAVE AGENCY
 NOCIONES UNIDAS
 23 Festival de Jazz
 Palau de la Música
 Ajuntament de València
 2019

Jazz

Peñíscola 2009

VI FESTIVAL INTERNACIONAL DE JAZZ PEÑÍSCOLA

Del 2 al 23 de julio 2009

JUEVES 2 - 23 h. / Café Palau
Jazz a la serena: JAZZ STREET MARCHING BAND

VIERNES 3 - 23 h. / 25 €
PAQUITO D'IVERA CON CHANO DOMINGUEZ

JUEVES 9 - 23 h. / Pza. Sta. María
Jazz a la serena: JERRY BERGONZI

VIERNES 10 - 23 h. / 25 €
ELIANE ELIAS QUARTET

JUEVES 16 - 23 h. / Pza. Sta. María
Jazz a la serena: FAST 3

MARTES 14 - 23 h. / 25 €
CHRISTOPHER CROSS

JUEVES 23 - 23 h. / Pza. Sta. María
Jazz a la serena: SCOTT HAMILTON QUARTET

VIERNES 17 - 23 h. / 25 €
KIND OF BLUE AT 50 FEATURING JIMMY COBB'S SO WHAT BAND

Seminario Internacional de Jazz: Jueves 9, 16 y 23 de julio a las 17 horas. Clases Magistrales.
ABONO 4 CONCIERTOS: 75 EUROS · VENTA ENTRADAS: ServiEntrada Bancaja 902 115 577,
El Corte Inglés ó 902 400 222 y Taquillas del Palau 964 467 630 www.culturalcas.com

COLABORAN

COMARCA

COLLABORAN

Mediterráneo

PEÑÍSCOLA

AYUNTAMIENTO

INTERCOMUNICACION

GENERALITAT VALENCIANA

CONSEJERIA DE CULTURA Y DEPORTE

CAITEL

CULTURA

Monfort

BELOA

< ÁLVARO BAUTISTA
VI Festival Internacional
de Jazz Peñíscola
Palau de Congressos
de Peñíscola
Generalitat Valenciana
2009

> SANDRA BRUNORI
FOTOGRAFIA:
AINHOA ANAUT
MERIDIANA ESTUDIO
XIV Festival Jazz
Peñíscola 2017
IVC
Institut Valencià
de Cultura
2017

JAVIER JUÁREZ
SÍLVIA CASANOVA
JAZZ. Festival
Internacional Peñíscola
IVC
Institut Valencià
de Cultura
Generalitat Valenciana
2018

XIV FESTIVAL JAZZ

PENÍSCOLA

20-24 JULIOL 2017

GENERALITAT VALENCIANA

TOTS A LA S'ENVA

INSTITUT VALENCIÀ DE CULTURA

IVC

INSTITUT VALENCIÀ DE CULTURA

GENERALITAT VALENCIANA

JAZZ

15

edició

Juliol 2018

13 de Juliol
Chema Peñalver

20 de Juliol
Fabian Barraza Django's Quartet

24 de Juliol
Salvador Sobral

27 de Juliol
Champion Fulton Trio

Palau de Congressos de Peñíscola

GENERALITAT VALENCIANA

TOTS A LA S'ENVA

INSTITUT VALENCIÀ DE CULTURA

IVC

INSTITUT VALENCIÀ DE CULTURA

GENERALITAT VALENCIANA

< SANDRA FIGUEROLA
Congreso Internacional
El Jazz en España
Universitat de València
2013

IBÁN RAMÓN
7º Festival Internacional
de Jazz
Diputació de Alicante
2004

MIGUE MARTÍ
Ontijazz 2019
Ajuntament d'Ontinyent
Ad Libitum Escola
de música
2019

> JUAN NAVA
IL·LUSTRACIÓ: INCHA
BSM
Jazzaftersun. Festivals
de Jazz de la Comunidad
Valenciana
IVM Institut Valencià
de la Música
2002

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

< ANTONIO BALLESTEROS
BONO
FORMO
Temporada 19-20
Palau de la Música
de València
2019

> JUAN MARTÍNEZ
LAHIGUERA
MARTÍNEZ BRANDING
Curso 2006 -2007
ETSGE
Escuela Técnica
Superior de Gestión
en la Edificación
2006

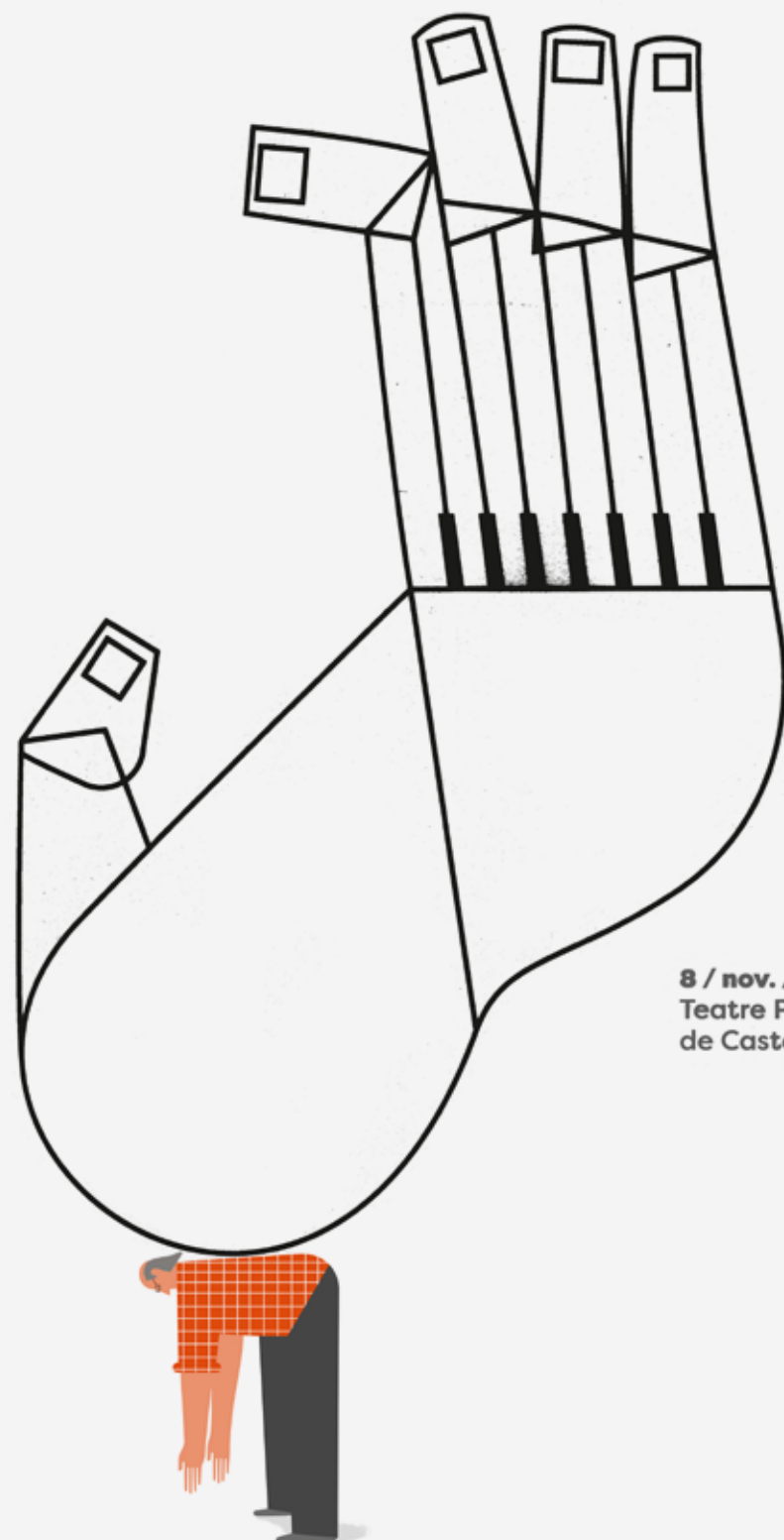
PÉREZ-COLOMER
**Día de la Música
Valenciana**
IVM
Institut Valencià
de la Música
2005

SANDRA BRUNORI
VERÓNICA FABREGAT
MERIDIANA ESTUDIO
Ajuntament de Castelló
Mucc
2018

MACDIEGO
FOTOGRAFIA:
CARLES SANTOS
Sama Samaruck
Suck Suck
Teatres de la Generalitat
2002

primers premis Carles Santos de la Música Valenciana

8 / nov. / 2018
Teatre Principal
de Castelló

GENERALITAT VALENCIANA | TOTS A 4€ | INSTITUT VALENCIÀ DE CULTURA | JERUSALEM | MÈDIA | FUNDACIÓ

< JAVIER JUÁREZ
SÍLVIA CASANOVA
Primers premis Carles Santos de la Música Valenciana
IVC
Institut Valencià de Cultura
Generalitat Valenciana
2018

> ÀNGEL ÀLVAREZ
ANTONIO BALLESTEROS
ESTABLIMENT
John Cage
Espai d'art contemporani de Castelló
2009

LALALIMOLA
JUÁREZ CASANOVA
II Edició Premis Carles Santos de la Música Valenciana
Institut Valencià de Cultura
Generalitat Valenciana
2019

JOSEP SEDANO FONT
MILKMAN DISSENY™
Espais Sensibles
Institut Valencià de Cultura Castelló
Generalitat Valenciana
2018

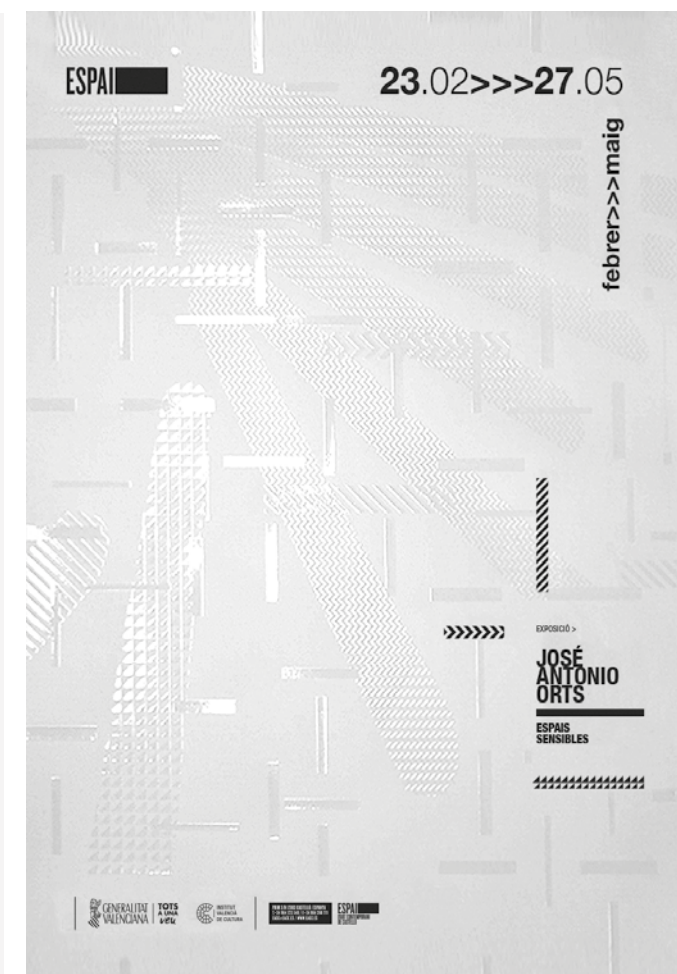
II edició premis Carles Santos de la Música Valenciana

12 / des. / 2019
Teatre Principal
de València

GENERALITAT VALENCIANA | TOTS A 4€ | INSTITUT VALENCIÀ DE CULTURA | JERUSALEM | MÈDIA | FUNDACIÓ

John

Cage

ESPAL

23.02>>>27.05

febrer>>>maig

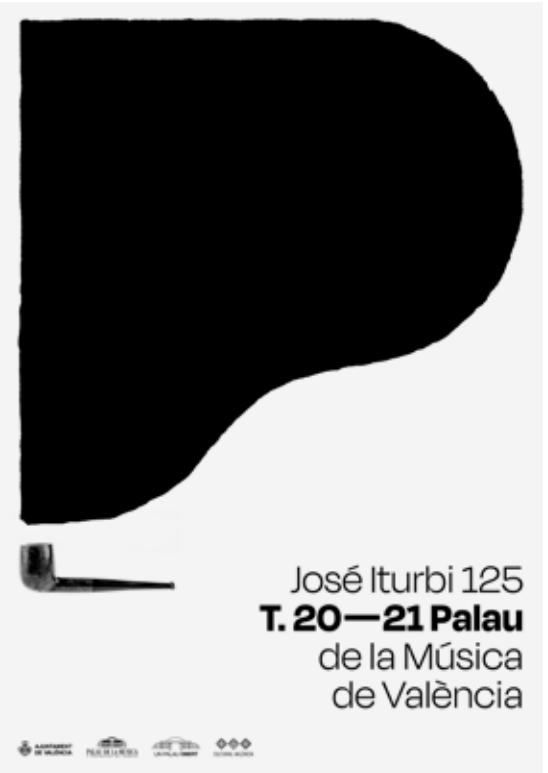
EXPOSICIÓN >
JOSE ANTONIO ORTS
ESPAS SENSIBLES

GENERALITAT VALENCIANA | TOTS A 4€ | INSTITUT VALENCIÀ DE CULTURA | JERUSALEM | MÈDIA | FUNDACIÓ

<
JUAN MARTÍNEZ
LAHIGUERA
MARTÍNEZ BRANDING
29 Abril
IVM
Instituto Valenciano
de la Música
2004

>
DIEGO MIR
José Iturbi 125
T.20-21
Palau de la Música
de València
2020

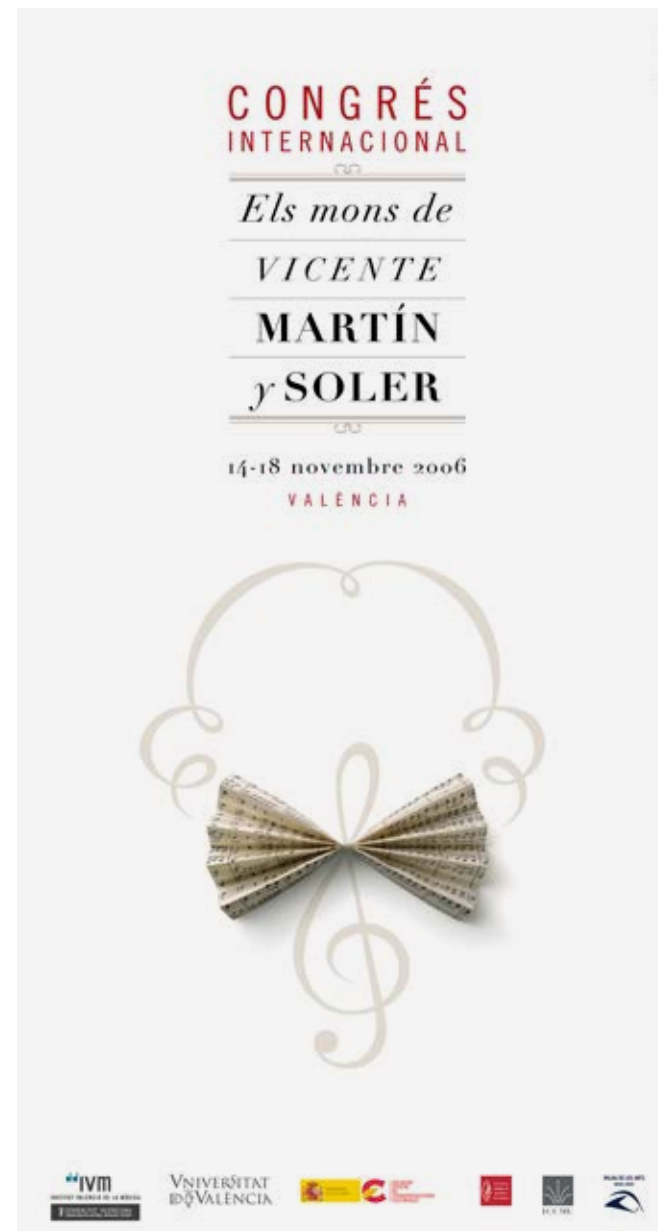

< BOKE BAZÁN
TONI SORIANO
NOCIONES UNIDAS
130 Certamen de Bandes
Palau de la Música
de València
2016

> JUAN NAVA
FOTOGRAFIA:
CHISCO FERRER
**29 d'abril dia de la música
valenciana**
IVM
Institut Valencià
de la Música
2002

< JUAN NAVA
FOTOGRAFIA:
CHISCO FERRER
30 Certamen de Bandes de Música de la Comunitat Valenciana
IVM
Institut Valencià de la Música
2008

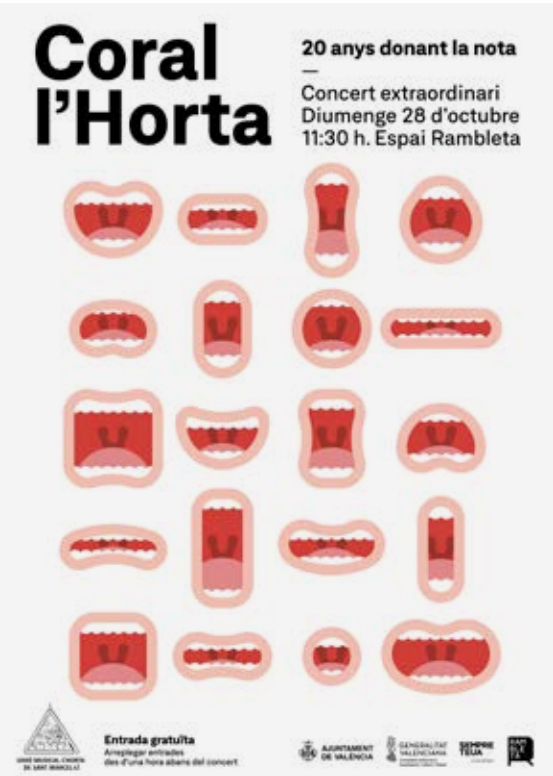
JUAN NAVA
IL·LUSTRACIÓ: INCHA
Els mons de Vicente Martín y Soler
IVM
Institut Valencià de la Música
2006

> SANDRA BRUNORI
VERÓNICA FABREGAT
MERIDIANA ESTUDIO
48º Festival Internacional de Guitarra Francisco Tárrega
Ajuntament de Benicàssim
2014

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

<
ELENA ORTOLÀ GARCÍA
DEL BUSTO
JUAN TORRES GIMENO
FOTOGRAFIA:
ANTONI MARZAL
ORTOGRÀFIC
Cartel para el XXII
Festival Internacional Nits
al Castell
Ajuntament de Xàtiva
2019

DIEGO MIR
Coral l'Horta. 20 anys
donant la nota
Unió Musical l'Horta
de Sant Marcel·lí
2018

JULIANE PETRI
43 Certamen de Bandes
de la Diputació
de València
Diputació de València
2019

ELENA ORTOLÀ GARCÍA
DEL BUSTO
JUAN TORRES GIMENO
ORTOGRÀFIC
Cartel para el Concierto
final de curso
Conservatori Professional
Municipal Luis Milán
Ajuntament de Xàtiva
2016

>
KIKE CORRECHER
FILMAC
IV Concurs Bankia
d'Orquestres de la C.V.
Bankia
2020

KIKE CORRECHER
FILMAC
II Premis Bankia al talent
musical en la C.V.
Bankia
2019

KIKE CORRECHER
FILMAC
Nuevos horizontes
Orquesta Sinfónica
de Bankia
2019

← PATRÍCIA BOLINCHES
PHONA. Cicle de noves músiques de Mallorca
Phona Mallorca
2018

JOSEP GIL
SUSI MARTÍNEZ
Sbalz09
Festival Spanish Brass
Alzira
2009

SANDRA FIGUEROLA
Cartel de Nadal
IVM
Institut Valencià
de la Música
2008

→ JAVIER JUÁREZ
SÍLVIA CASANOVA
Festival Internacional de Música Antiga i Barroca de Peníscola
IVC
Institut Valencià
de Cultura
Generalitat Valenciana
2019

JAVIER JUÁREZ
SÍLVIA CASANOVA
Nits al Claustre
IVC
Institut Valencià
de Cultura
Generalitat Valenciana
2020

MANUEL BOIX
XXV Setmana Internacional de Música de Cambra. Montserrat
Ajuntament de Montserrat
2005

07
SERENATES
musicals

28 DE JUNY ORQUESTRA FILHARMÒNICA DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA / 29 DE JUNY ENSEMBLE CUESTA + GLORIA FABUEL MAUPOEY / 1 DE JULIOL SBALZ BRASS ENSEMBLE / 2 DE JULIOL LLUÍS VICH VOCALIS / 3 DE JULIOL AMORES GRUP DE PERCUSSIÓ / 4 DE JULIOL MOONWINDS / 5 DE JULIOL PACO MUÑOZ / 6 DE JULIOL CORAL CATEDRALICIA DE VALENCIA + LA DISPERSIONE / 9 DE JULIOL ORFEÓ UNIVERSITARI DE VALÈNCIA

CLAUSTRAL DE LA UNIVERSITAT
LA NAU / 22.30 h
28 de juny _ 9 de juliol

IVM
INSTITUT VALÈNCIÀ DE MÚSICA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

← LINA VILA
Serenates Musicals
IVM
Institut Valencià de la Música
Universitat de València
2007

→ LUCÍA MARTÍNEZ LÓPEZ
Serenates
Universitat de València
IVC
Institut Valencià de Cultura
2019

Serenates
2019

Del 24 de juny
al 07 de juliol

Centre
Cultural La Nau
22.30 h
Entrada: 3€

24/06 Grup de Dansa i Orquestra
Filharmònica de la
Universitat de València

25/06 Amores Grup de Percussió

26/06 Capella de Ministrers

27/06 Cor de la Generalitat
Valenciana

28/06 Paco Ibáñez

29/06 Spanish Brass

30/06 Orfeó Universitari
de València

01/07 Antonio Galera,
piano

02/07 Orquestra de València
XXIII Festival de Jazz
del Palau de la Música
de València

03/07 Tenores di Neoneli
POLIRITMIA

04/07 Coral Allegro ONCE
València

Plaça del
Patriarca
Gran Fira de València
Entrada lliure

POLIRITMIA
05/07 - 21:30h
Eliseo Parra i
Las Piojas en Costura

06/07 - 20:00h
Pep Botifarra i
Ahmed Touzani

07/07 - 21:30h
Sis veus

Venda anticipada d'entrades a partir del 5 de juny (PVP 3 €)
a www.latenda.es/entrades o al Centre Cultural La Nau.
Localitats no numerades. Aforament limitat.

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
GENERALITAT VALÈNCIANA
INSTITUT VALÈNCIÀ DE MÚSICA
INSTITUT VALÈNCIÀ DE CULTURA
AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
PALAU DE LA MÚSICA
ISOCV IEASD
Sabadell Fundació
Fundació

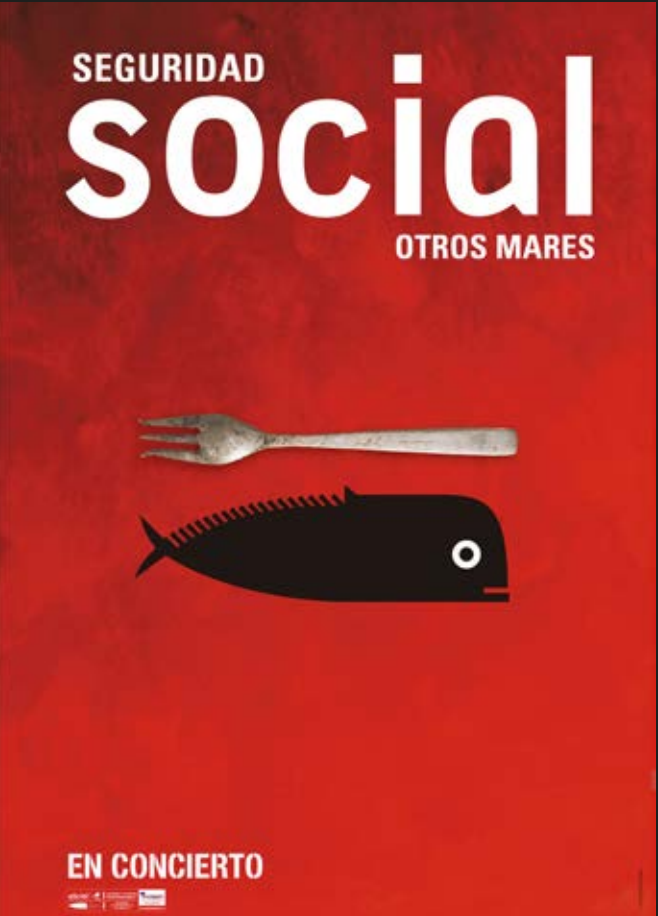
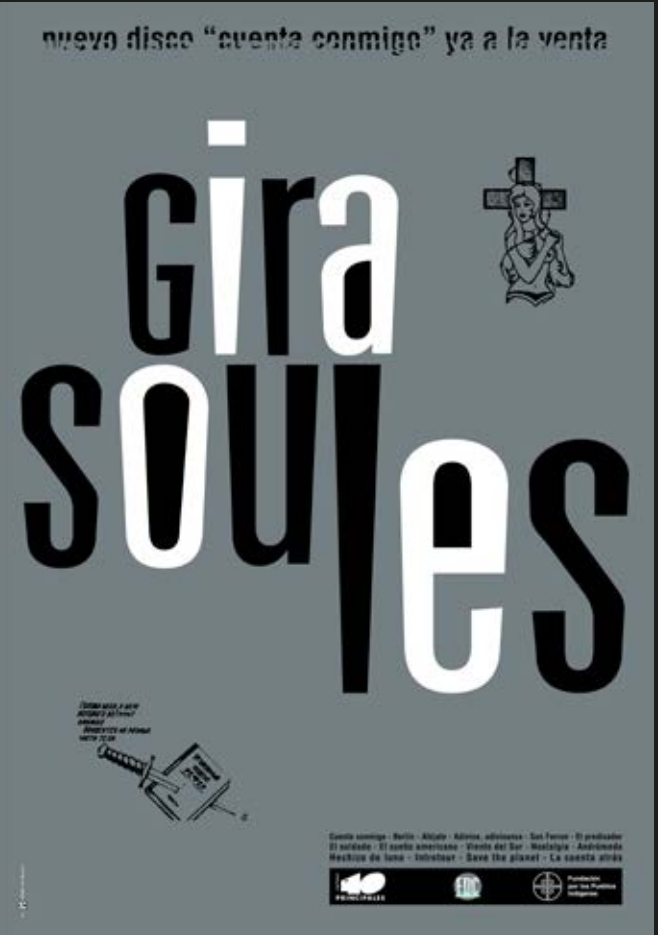
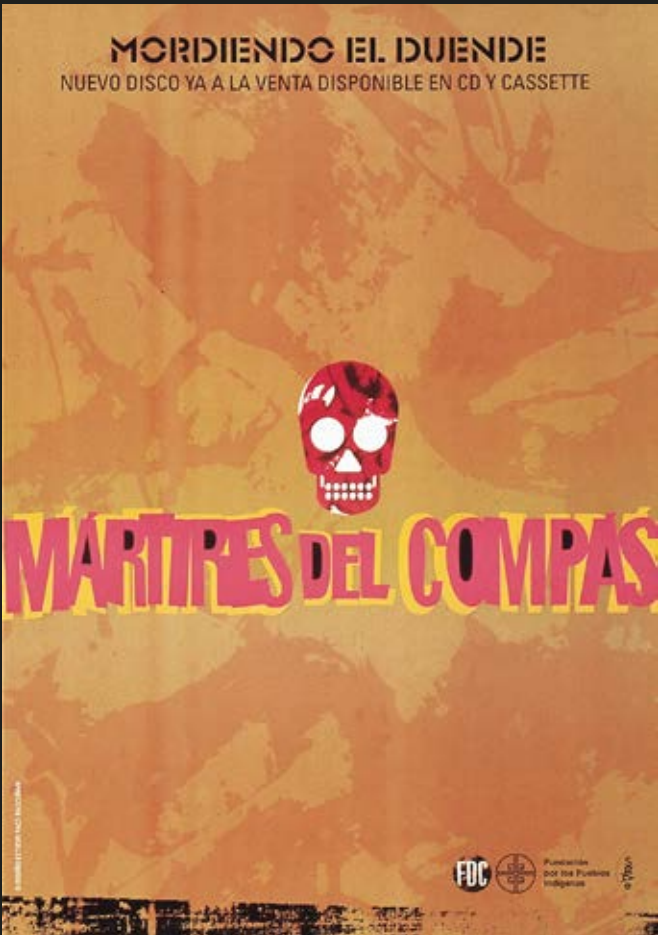

SVITLANA BAYDAK
Electropura marzo
Electropura
2017

PACO BASCUÑÁN
Mártires del Compás
Fundamento de canciones
2003

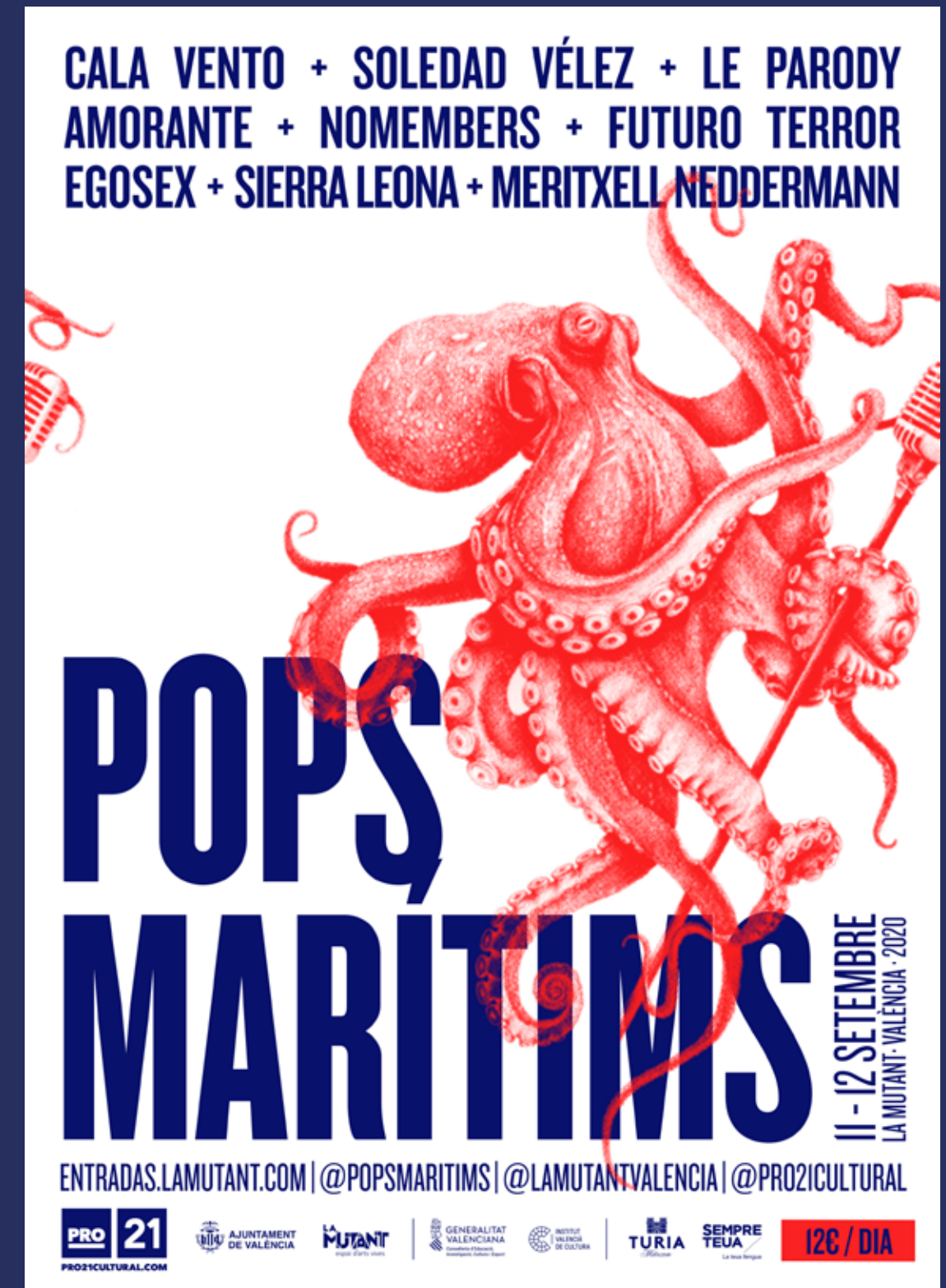
PACO BASCUÑÁN
Girasoules
Fundamento de canciones
2000

PACO BASCUÑÁN
Seguridad social
en concierto
Gasa
2003

< TINE FLEISCHER
 IL·LUSTRACIÓ:
 NURIA RIAZA
 DIE GESTALTER
 OpenAir St Gallen
 OpenAir St Gallen
 2018
 > JOSEP NAVARRO
 IL·LUSTRACIÓ:
 ALBA LOPEZ SOLER
 Pops Maritim
 PRO21
 2020

BELEN SEGARRA
NOCIONES UNIDAS
Music Port Fest
Avant Pro Event Solutions
2019

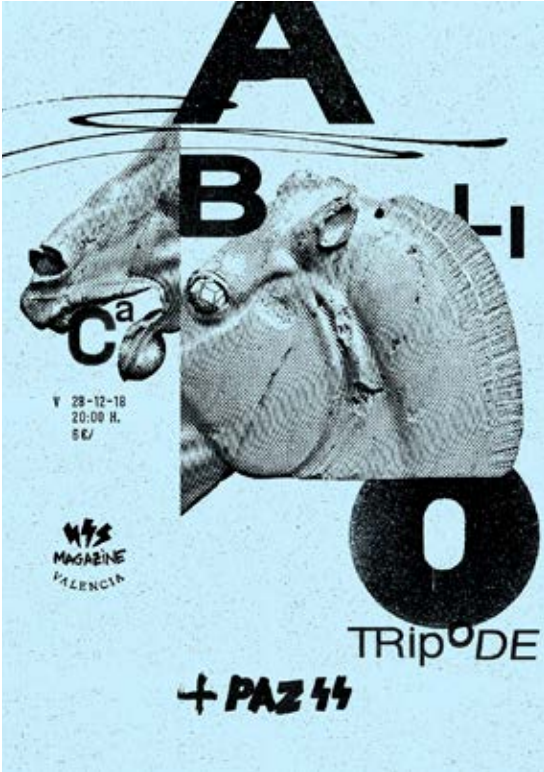
CENTO YUSTE
NOCIONES UNIDAS
Music Port Fest
Avant Pro Event Solutions
2018

MACDIEGO
IL-LUSTRACIÓ:
CENTO YUSTE
Concert de Benvinguda
SEDI
Universitat de València
2016

RAQUEL SILVESTRE
PACO ROCA
A la llum...
Biblioteca Valenciana
2020

MIK BARO
Caballo trípode directo
Magazine Club
2018

ADA DIEZ
Quimera
Musac
Museo de Arte
Contemporáneo de
Castilla y León
2018

<
ADA DIEZ
Truenorayo Fest 2014
Hits With Tits
2014

MARÍA HERREROS
Truenorayo Fest 2015
Hits With Tits
2015

ANA GALVAÑ
Truenorayo Fest 2016
Hits With Tits
2016

NÚRIA RIAZA
Truenorayo Fest 2017
Hits With Tits
2017

>
CRISTINA DAURA
Truenorayo Fest 2018
Hits With Tits
2018

SONIA PULIDO
Truenorayo Fest 2019
Hits With Tits
2019

GENIE ESPINOSA
Truenorayo Fest 2020
Hits With Tits
2020

◀ CÉSAR SEBASTIÁN
Fuzzville presenta...
The Mystery Lights + Galleta Pituda
Producciones Baltimore
2017

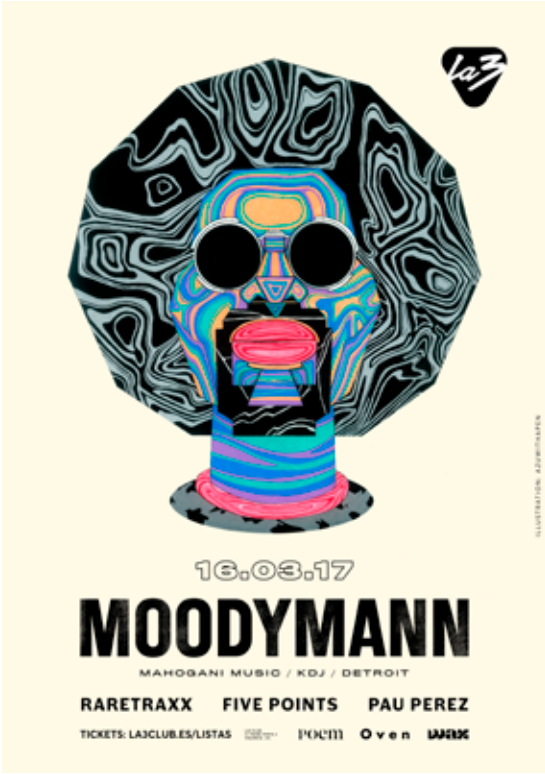
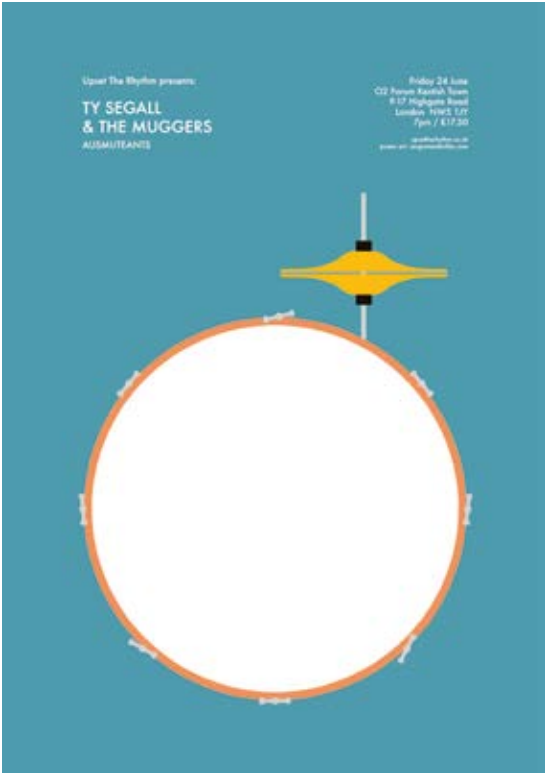
CÉSAR SEBASTIÁN
Fuzzville presenta...
Daddy Long Legs + Dead Elvis & His One Man Grave
Producciones Baltimore
2017

CÉSAR SEBASTIÁN
Fuzzville presenta...
Los Coronas
Producciones Baltimore
2018

CÉSAR SEBASTIÁN
Sonidos Globales
Nuevas expresiones en los sonidos del mundo
Fundación Caja Mediterráneo
2020

▶ CÉSAR SEBASTIÁN
Fuzzville presenta...
Redd Kross
Producciones Baltimore
2017

<
ALEJANDRO MAIQUES
XELON XLF STUDIO
2º Festival de Blues
de Valencia
Festival de Blues
de Valencia
2017

SERGIO MEMBRILLAS
Ty Segall & the Muggers
Upset the Rhythm
2016

ALEJANDRO MAIQUES
XELON XLF STUDIO
Deep groove
Radiocity Music Club
2018

JORGE GREGORI
AZUCENA GONZÁLEZ
Moodymann
La3Club
2017

>
SERGIO MEMBRILLAS
Ian Svenonius Escapism
& Olivia Neutron John
Upset the Rhythm
2016

< SEBASTIÁN ALÓS
Glory Hall
Glory Hall
2018

> AZUCENA GONZÁLEZ
Octubre Vibora
Vibora Rock
2015

AZUCENA GONZÁLEZ
Febrero Vibora
Vibora Rock
2017

AZUCENA GONZÁLEZ
Abril Vibora
Vibora Rock
2016

AZUCENA GONZÁLEZ
Visitors
Vibora Rock
2015

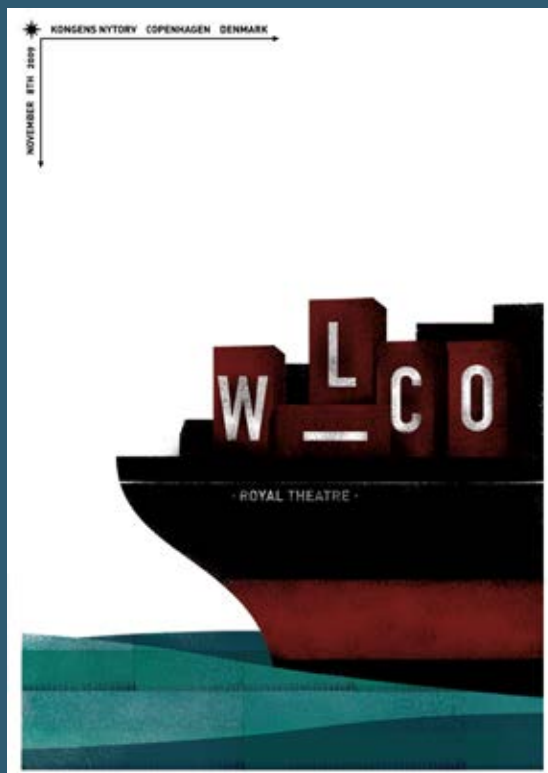

< PABLO LACRUZ
La Grapa
Madmen
2015

> PABLO LACRUZ
Los Limboos
Santa Leonor
2014

< MIGUEL CHORDÁ
Wilco Portland Maine
Concert
Wilco
2017

MIGUEL CHORDÁ
Wilco Royal Theater
Copenhagen
Wilco
2009

IRENE PÉREZ
Concert secret
Sofar Sounds Barcelona
2017

> LUIS ARMAND VILLALBA
Tone Attack Fest
Maraca Club
2017

MIK BARO
MONTEREY DISCOS
Fiesta 4º Aniversario
Monterey Discos
2011

MIK BARO
MONTEREY DISCOS
Fiesta de Verano
Monterey Discos
2012

MIK BARO
TIPOGRAFIA: IVÁN CASTRO
Surforama Festival Vol.3
Madrid
Festival Surforama
2010

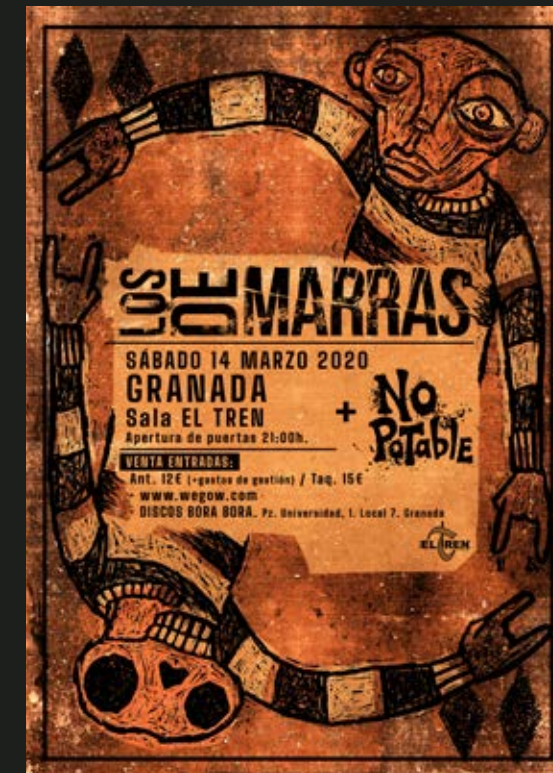
MIK BARO
VURRO directo
16 Toneladas
2017

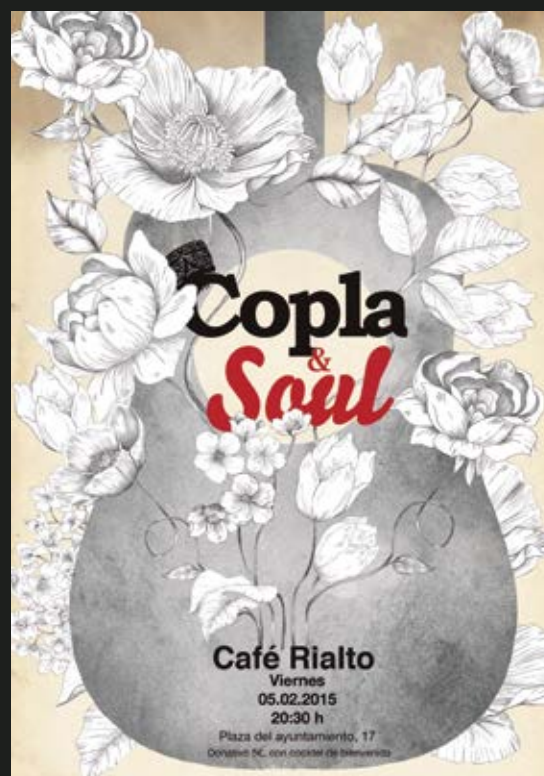
JORDI PITARCH SALVADOR
MINERAL GRÁFICS
Bestialc
2016

ALEX MONZÓ
Osip Brik
Osip Brik
2010

ELENA TORMO
Los de Marras en Granada
Los de Marras
2020

ALEX MONZÓ
Osip Brik
Osip Brik
2012

<
JUANJO G. OLLER
MILIMBO
Festival Octubre
Festival Octubre
2017

FERNANDO GARCÍA
DEL REAL
Enorock 2018
BODEGAS VEGALFARO
2018

BOKE BAZÁN
NOCIONES UNIDAS
Concert Benvinguda
SEDI
Universitat de València
2017

ROSA DELTORO
Coplal&Soul
Coplal&Soul
2015

>
LAWERTA
Love to rock
M Sena productions
2019

<
LEVIATHAN
Las Vegas Shakedown
Tiger Mask
2010

LEVIATHAN
Reverend Horton Heat
Noise on Tour
2010

LEVIATHAN
Little Richard
Louie Talent International
2005

LEVIATHAN
Foo Fighters
Firestarter
2015

LEVIATHAN
The Who
Last On Tour
2016

LEVIATHAN
MC50 - 50 Tour
Last Tour
2018

>
LEVIATHAN
Muse
Geek Pictures
2018

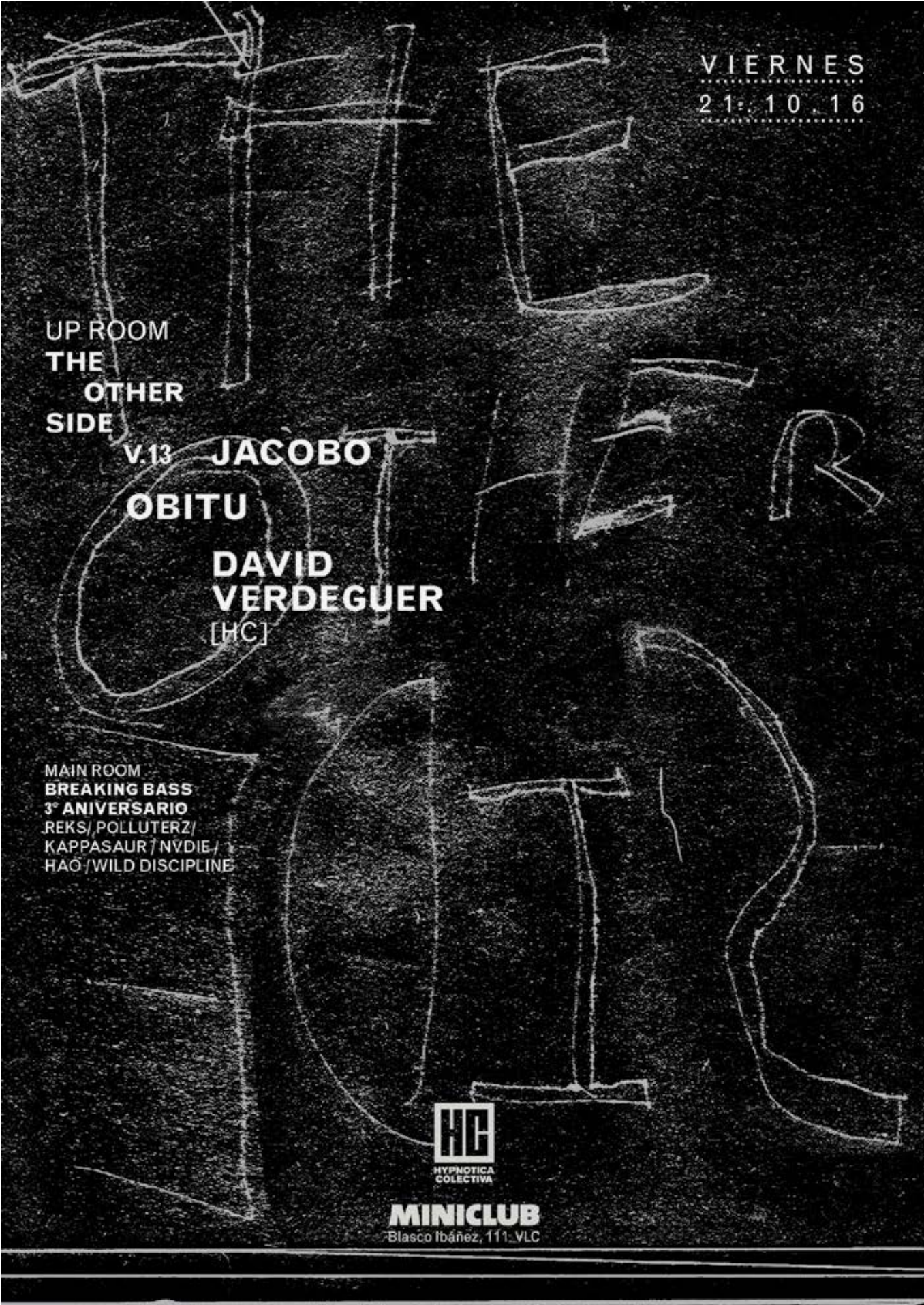

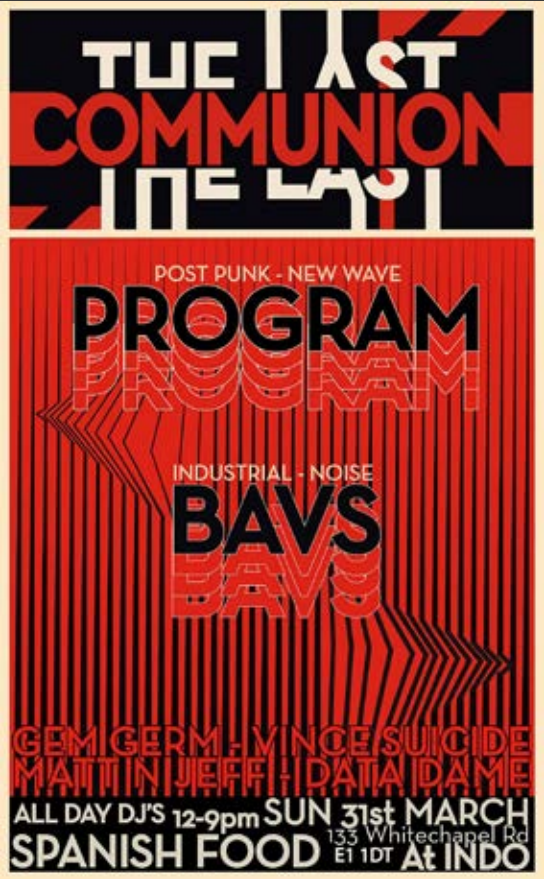
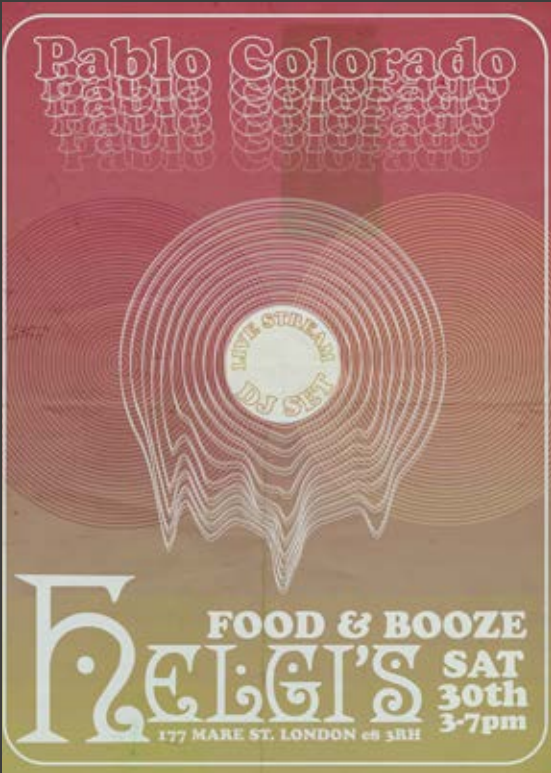
PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

←
DANI REQUENI
10º Aniversario
Killing Time
Killing Time
HC Hypnotica Colectiva
2020

MIK BARO
No Land Tattoo Parlour
Inauguración
No Land Tattoo Parlour
2016

→
DANI REQUENI
The other side
HC Hypnotica Colectiva
2016

GEMA GERMEN
After show
Dead Beat Club
2020

GEMA GERMEN
Pablo Colorado
Helgi's
2020

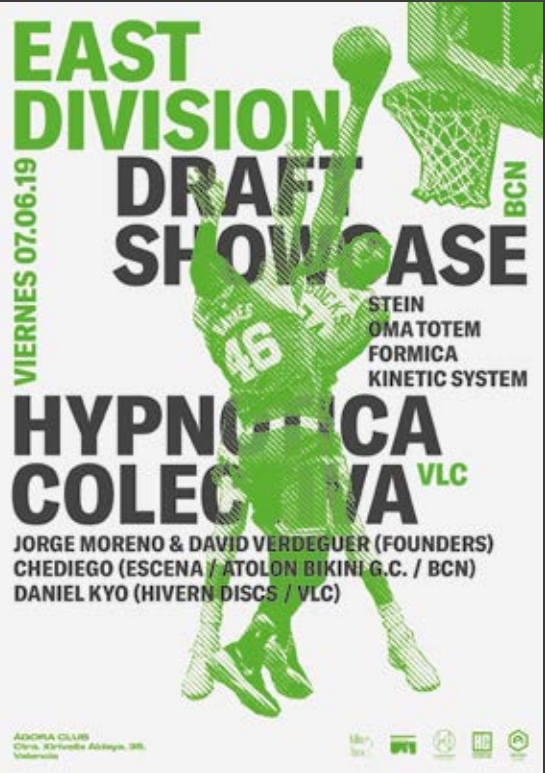
GEMA GERMEN
Postpunk - New wave
program
The last communion
2019

DANI REQUENI
East division
HC Hypnotica Colectiva
2019

DIRECCIÓ CREATIVA:
CRISTINA REAL
DIRECCIÓ D'ART:
AARON FELIU
CREATIU:
JORGE VILANOVA
COPY: ALBERTO FERRER
PLAYER
Bowie está en Valencia
Bowie Tribute Spain
2019

SEBASTIÁN ALÓS
Laverge Band
Laverge Band
2017

JAIME SEBASTIÁN VERA
Martez
Cruz del Sur Shambala
Martez
2018

< LUIS TORREGROSA
LEGRAFICO™
Volumens Festival
Volumens Festival
2015

> CALPURNIO
NT 2010
Festival Neotokyo
2010

Índex d' autors
Índice de autores

A

AARON FELIU: 39, 298, 299, 369
ADA DIEZ: 216, 345, 346
ADRIÁN VIDAL CERVERÓ: 205
AFTERSHARE VALÈNCIA: 202, 203
AGENCIA KITCHEN: 308, 309
AGUSTÍN GARCÍA CABALLERO: 135
AINHOA ANAUT: 321
ALBA ABELLÁN: 54, 55
ALBA LOPEZ SOLER: 343
ALBERT JORNET: 99
ALBERTO CORRALIZA: 184
ALBERTO DE VEIGA: 62
ALBERTO FERRER: 369
ALBERTO SILLA: 205
ALCYONE ROMERO: 40
ALEJANDRO BENAVENT: 43
ALEJANDRO CATALÁ: 78
ALEJANDRO MAIQUES: 350
ALEJANDRO WIEDEMAN: 146
ALEX MONZÓ: 177, 361
ALEXANDER SLOBZHENINOV: 162, 163, 164
ALICIA ARCÍS: 83, 294
ALICIA SÁNCHEZ: 202, 203
ÁLVARO BAUTISTA: 59, 61, 301, 320
ÁLVARO SANCHIS: 86, 277
AMADEO CASTROVIEJO: 112, 113, 177
ANA CANAVESE: 54
ANA COLLADO: 172
ANA CRIADO: 107
ANA GALVAÑ: 346
ANA PENYAS: 141
ANDREA REDONDO: 27
ÁNGEL AGUADE: 157
ÁNGEL ÁLVAREZ: 327
ÁNGEL DE LA CALLE: 261
ÁNGEL MARTÍNEZ: 184, 236
ÁNGEL ROMERO: 138, 188
ANGELGRAFICO: 184, 236
ANNA DEVÍS: 115
ANTAVIANA PUBLICIDAD: 82
ANTONI MARZAL: 334
ANTONIO BALLESTEROS: 324, 327
ANTONIO SOLAZ: 101, 178, 179, 295
ARISTIDES ROSELL: 135
ARIZONA VITORIA: 40, 71

ARNAL BALLESTER: 250, 269
ARTUR HERAS: 56, 70, 77, 223, 263
ASSAD KASSAB: 291, 292
AUSIÀS PÉREZ: 127, 228
AZUCENA GONZÁLEZ: 350, 353

B

BARFUTURA: 146
BBDO ALEMANIA: 53
BBPK: 108
BEA BASCUÑÁN: 99
BEGOÑA JORDÁ ALBIÑANA: 35, 69, 73
BELÉN PAYÁ: 301
BELÉN SEGARRA: 344
BETTY BIGAS: 153
BOKE BAZÁN: 78, 108, 118, 224, 236, 303, 310, 319, 330
BORJA BONAQUE: 192, 202, 203
BRILLOYSABOR ESTUDIO: 126, 311
BSM: 323
BUENO. GOOD BRANDS: 188
BYG. BOLINCHES Y GARCÍA: 114, 278, 279, 280, 281

C

CABEZA & MUSLO: 88
CABMEDIA: 143
CACHETEJACK: 127
CALPURNIO: 108, 371
CANYA: 68, 104, 197
CARLA FUENTES: 126
CARLES ANDREU: 199
CARLES PASTOR: 144, 146, 151
CARLES SANTOS: 325
CARLOS CORREDERA: 105
CARLOS ORTÍN: 268
CARLOS RUBIO: 168, 169, 170, 241
CARLOS SÁNCHEZ: 27, 38, 148, 149
CARMEN CALVO: 62, 294
CASMIC LAB: 112, 113, 147, 177
CELIA MELGOSA CASTAÑEDA: 248
CENTO YUSTE: 176, 217, 344, 345
CERCLE: 194
CÈSAR AMIGUET: 174
CESAR BARCELÓ: 256
CÉSAR MARTÍNEZ BURGOS: 74, 161, 172, 192, 205

CÉSAR SÁNCHEZ: 152
CÉSAR SEBASTIÁN: 127, 348, 349
CESÁREO MARTÍN: 260
CESARY JAWORSKI: 144
CHAVO ROLDÁN: 32, 73, 166, 167, 158, 262
CHISCO FERRER: 331, 332
CINEMASUR: 144
CLICKGNOSIS: 130
CONSUELO POVEDA: 260
CORTARCABEZAS COLLAGE: 274
CREATIAS ESTUDIO: 27, 38, 148, 149
CRISTINA BONORA: 190
CRISTINA DAURA: 347
CRISTINA DURÁN: 61, 159, 183, 248, 265
CRISTINA MESTRE: 202, 203
CRISTINA REAL: 39, 40, 53, 184, 298, 299, 369
CRISTÓBAL AGUILÓ: 232, 233
CUALITI: 46
CULDESAC: 54, 55

D

DANI REQUENI: 207, 294, 310, 366, 367, 369
DANI SANCHIS: 76
DANIEL NEBOT: 49, 50, 172, 173, 174, 212, 213, 316
DANIEL RUEDA: 115, 321
DANIEL SALVADOR: 205
DANIEL TORRES: 248
DARÍO LÓPEZ BAS: 38
DAVID HERAS: 172
DAVID RUBÍN: 248
DAVID TORRENTS: 29
DAVID TRASHUMANTE: 78, 310
DELIA ALEMANY: 73
DEMARTES ESTUDIO: 59
DEMOCRÀCIA: 32, 166, 167, 245
DÍDAC BALLESTER: 31, 32, 57, 180, 181, 214, 215, 237, 317
DIE GESTALTER: 342
DIEGO MIR: 118, 165, 176, 182, 329, 334
DIEGO OBIOL: 72
DOMÉNEC MORERA: 116
DXI DESIGN OFFICE: 43

E

EDICIONS 96: 236
EFFECTIVA CREATIVIDAD: 78, 236
EKATERINA SELEZNEVA: 75
EL TIPO: 52
ELENA ODRIOZOLA: 254
ELENA ORTOLÀ GARCÍA: 95, 194, 334
ELENA TORMO: 361
ELISA GÓMEZ: 24, 25, 125, 208, 209, 244
ELISA MARTÍNEZ: 288
ELISA TALENS: 194
ELOY PÉREZ: 274
EMILIO LEKUONA: 46, 48
EMILIO URBERUAGA: 266

ENRÍC PEREZ: 44, 50
ENRIQUE GUILLAMÓN: 41, 109, 162, 163, 164
ERIC CARLE: 267
ESCIF: 126, 311
ESPACIO PACO BASCUÑÁN: 99
ESPIRELIUS: 83, 294
ESTABLIMENT: 327
ESTER COLOMINA: 46, 47
ESTER HERNANDO SAHUQUILLO: 144
ESTIU: 72
ESTRELLA JOVER: 119
ESTUDI PEDRA: 86
ESTUDIO MENTA: 24, 25, 125, 208, 209, 244
ESTUDIO MODESTO: 194
ESTUDIOPG: 54

F

FABIANO OLIVEIRA : 53
FANDOFONTS: 265
FEDERICO MARTÍN: 266
FERNANDO FUENTES: 265
FERNANDO GARCÍA DEL REAL: 124, 264, 362
FERRAN BROOKS: 144, 145, 150, 151
FIGUEROLA+GALLÉN: 100, 272, 273, 289, 304
FILMAC : 121, 192, 335
FORMO: 324
FOTOLATERAS: 146
FRAN ÁVILA: 174
FRAN PARRENYO: 231
FRAN SABATER: 43
FUENSANTA MAZÓN: 260

G

GABRIEL QUINTAS: 250
GALLÉN+IBÁÑEZ: 66, 70, 240
GEMA GERMEN: 368
GENIE ESPINOSA: 347
GERMÁN SEGURA: 83, 294
GIMENO GRÀFIC: 30, 43, 44, 45, 48, 59, 69, 80, 81, 88, 238
GLORIA VILCHES: 126
GONZÁLEZ PIRIS: 186
GONZALO MORA: 100, 315
GRACIA TORRES: 260
GUILLERMO LIÉBANA: 298, 299

H

HAIZEA NÁJERA: 54
HÉCTOR DELGADO ROS: 120
HUGO MATA: 144

I

IBAN BARRENETXEA: 268
IBÁN RAMÓN: 26, 39, 69, 98, 106, 177, 207, 210, 211, 216, 224, 234, 243, 251, 322

IDEARIDEAS: 174, 205
IGNACIO GARCÍA: 154
IKER MÚGICA: 202, 203
INCHA: 103, 323, 332
INCOMEDIA: 257
IÑAKI CABODEVILLA: 143
INMA LORENTE: 196
IÑAKI VILLAGRÁ: 152
IRENE BLASCO: 228
IRENE BOFILL: 275
IRENE PÉREZ: 122, 297, 356
ISIDRO FERRER: 47, 225, 266, 278, 279, 280, 281, 318
ISMAEL TEIRA: 264
IVÁN CASTRO: 359

J

JAIME SEBASTIÁN VERA: 369
JAQUES REMÍ: 144
JAUME MARCO: 282, 283, 284
JAVIER BALAGUER: 144
JAVIER DE JUAN: 156
JAVIER IBÁÑEZ: 89
JAVIER JUÁREZ: 218, 237, 242, 321, 326, 337
JAVIER MARISCAL: 107, 128, 129, 130, 131, 193, 195
JAVIER MESTRE BELTRÁN: 59
JAVIER POLO: 70
JAVIER SERRANO: 268
JAVIER TORTOSA: 32, 166, 167, 245
JEAN JULLIEN: 32, 33
JESÚS SALINAS CATALÁ: 174
JOAN QUIRÓS: 34
JOANROJESKI ESTUDI CREATIU: 43
JOAN VERDÚ: 50
JOHN DAVIES: 62
JORDI BALLESTER: 100
JORDI NÚÑEZ: 146
JORDI PITARCH SALVADOR: 361
JORDI SOCIAS: 153
JORGE GREGORI: 350
JORGE LAWERTA: 194
JORGE TIMOTEO: 229
JORGE VILANOVA: 369
JOSÉ GIL-NOGUÉS VILLÉN: 52
JOSÉ M. VILLALGORDO: 59
JOSE MAESTRO: 174
JOSÉ MELERO: 236
JOSÉ PIQUERAS: 102
JOSEP GIL: 294, 336
JOSEP NAVARRO: 343
JOSEP SEDANO FONT: 43, 61, 73, 327
JUACO VIZUETE: 248
JUAN BENAVENTE VALERO: 28
JUAN MARTÍNEZ LAHIGUERA: 44, 45, 325, 328
JUAN MIGUEL AGUILERA: 146, 248, 302, 303
JUAN NAVA: 84, 85, 323, 331, 332
JUAN TIRADO: 36
JUAN TORRES GIMENO: 95, 194, 334
JUAN TUR: 191

JUANICO: 28
JUANJO G. OLLER: 73, 258, 362
JUANJO LÓPEZ: 34
JULIA VALENCIA: 114, 115, 126
JULIANE PETRI: 334
JULIO ANTONIO BLASCO: 255, 294
JV PAREDES: 73

K

KIKE CORRECHER: 121, 192, 335
KUMI FURIÓ: 96, 97

L

L3C: 92, 93
LA MINA ESTUDIO: 63, 227, 314
LADIES & GENTLEMEN: 168, 169, 170, 241
LAGRÚAESTUDIO: 61, 159, 183, 248, 265
LALALIMOLA: 254, 327
LAURA PÉREZ: 191
LAURA VALERO: 300
LAVERNIA&CIENFUEGOS: 137, 155
LAWERTA: 127, 194, 363
LEGRAFICO™: 67, 301, 314, 370
LEKUONA STUDIO: 46, 48
LEVIATHAN: 364, 365
LIMOESTUDIO: 96, 97
LINA VILA: 160, 171, 185, 217, 224, 314, 338
LLORENÇ PIZÀ: 102
LOCANDIA ESTUDIO: 42, 74, 161, 172, 205
LOLA BARCIA ALBACAR: 146
LOLAFILMS: 152
LORENA SAYAVERA: 41, 109, 162, 163, 164, 284, 285, 286
LUCAM: 156
LUCÍA MARTÍNEZ LÓPEZ: 339
LUIS ARMAND VILLALBA: 357
LUIS NCT: 134
LUIS TORREGROSA: 67, 301, 314, 370
LUJÁN ESTUDIO: 37
LUPE MARTÍNEZ: 99

M

MACDIEGO: 50, 57, 64, 65, 77, 79, 86, 87, 91, 94, 110, 111, 130, 134, 176, 204, 217, 249, 325, 345
MADE IN SPAIN: 144
MAGNET: 175
MANU IRANZO: 146
MANUEL BARTUAL: 139
MANUEL BOIX: 146, 239, 289, 337
MANUEL CAMACHO: 175
MANUEL GRANELL: 62
MANUEL VALDÉS: 234
MARC GRANELL ARTAL: 63, 227, 314
MARCOS MARTÍNEZ: 146
MARCOS SORIA: 50
MARIA CARBALLO: 109

MARÍA HERREROS: 346
MARÍA JESÚS CARRILLO: 259
MARIA MIRA: 46, 47
MARÍA PRADERA: 41, 109, 162, 163, 164, 284, 285, 286
MARIA RODILLA: 158
MARÍA SANTOLARIA: 146
MARIANO RAMÓN: 39
MARINA JIMÉNEZ: 38
MARINA PUCHE: 119
MARINELA FORCADELL: 146
MARIOLA REYNA: 70
MARISA GALLÉN: 51, 66, 70, 100, 240, 272, 273, 289, 304, 305, 306, 307
MARISA GALLERO: 228
MARIVI CALVO: 46, 47, 48
MARJANE SATRAPI: 79
MARTA ANTELO: 257
MARTA CHAVES: 254
MARTA NEGRE GALLÉN: 109, 251, 297
MARTA TORTOSA: 166, 167, 245
MARTIN FORÉS: 109, 187, 206, 217, 221, 234
MARTÍN GRÀFIC: 142
MARTÍNEZ BRANDING: 44, 45, 325, 328
MÁSQUESPACIO: 46
MATEU AGUILELLA: 257
MEET MR.CAMPBELL: 150
MELANI LLEONART: 86
MERIDIANA ESTUDIO: 100, 321, 325, 333
MIGUE MARTÍ: 32, 40, 166, 167, 322
MIGUEL Á. GINER BOU: 183, 248
MIGUEL CALATAYUD: 223, 253, 259, 260, 261, 266
MIGUEL CHORDÁ: 53, 356
MIGUEL HACHE: 186
MIGUEL PERELLÓ: 146
MIK BARO: 345, 358, 359, 360, 366
MIKE BAYFIELD: 53
MIKE GALECK: 151
MIKKO: 196
MILIMBO: 73, 258, 362
MILKMAN DISSENY™: 43, 61, 73, 327
MINERAL GRÀFICS: 361
MIQUE BELTRÁN: 134
MIRIAM CASTELLANO: 46, 47
MIXER OFFLINE: 130
MODESTO GRANADOS: 194
MOOD STUDIO: 139
MP: 146

N

NACHO CASANOVA: 254
NACHO GÓMEZ-TRENOR: 40, 53, 184, 299
NACHO PADILLA: 41, 162, 163, 164
NARCISO DÍEZ: 60, 100, 196
NGT: 40, 53, 64, 65, 184, 299
NOCIONES UNIDAS: 118, 224, 237, 303, 310, 319, 330, 344
NOELIA TERRER: 168, 169, 170

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

NUEVE: 57, 310
NURIA RIAZA: 258, 342, 346

O

OCTAVI SEGARRA: 150
ORTIFUS: 184
ORTOGRÀFIC: 95, 194, 334
ÓSCAR MARINÉ: 117, 153
OSCAR RIVERO: 43
ÓSCAR SANMARTÍN: 146

P

PABLO AULADELL: 251, 252, 267
PABLO GONZÁLEZ GONZÁLEZ: 144
PABLO HERNÁNDEZ MIÑANO: 142
PABLO LACRUZ: 189, 354, 355
PABLO LLOBELL: 166, 167
PABLO LLORENS: 87, 123, 134
PABLO MESTRE: 56, 77, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 269
PABLO PÉREZ: 43
PABLO VALIENTE: 40
PACO BASCUÑÁN: 58, 64, 65, 175, 275, 276, 290, 341
PACO DE LA TORRE: 92, 93
PACO ESCOBAR: 82
PACO GIMÉNEZ: 174, 222, 257, 262, 265
PACO ROCA: 87, 110, 111, 119, 132, 133, 223, 236, 345
PALAUGEA: 38
PATOSSA: 289
PATRICIA BOLINCHES: 38, 88, 108, 221, 336
PAU ÀLVAREZ LÓPEZ: 236
PAU DOMINGO: 72
PAU SANZ I VILA: 308, 309
PAU SORIANO: 99, 102, 177
PAULA BENLLOCH: 202, 203
PAULA BONET: 91, 136, 258
PAULA SANZ CABALLERO: 48, 94
PEPA SASTRE: 257
PEPE DÍEZ BELMONTE: 60
PEPETONO ORTIZ: 236
PÉREZ-COLOMER: 262, 325
PILAR RODRÍGUEZ VILLANUEVA: 274
PILIXIP: 274
PIXELARTE: 229
PLAYER: 39, 298, 299, 369
PUNTO DE VISTA: 152
PUSSYCAT: 122

Q

QUE MATEN AL DISEÑADOR: 205

R

RAFAEL CALBO: 296
RAFAEL DE LUIS: 77
RAMÓN ARNAU: 70

RAMON LLOP: 204
RAMÓN PÉREZ COLOMER: 198
RAQUEL BAIXAULI: 77
RAQUEL CATALINA: 257
RAQUEL SILVESTRE: 345
RAÚL ARIÑO: 120
RAÜL CLIMENT: 24, 25, 125, 208, 209, 244
RAÚL F. CALLEJA: 267
RAÚL FERRÍS: 188, 194
RICARDO CAVOLO: 119
RICARDO ESPINOSA: 43
ROSA BOU: 96, 97
ROSA DELTORO: 362
ROSANA FERRAGUD: 259, 260
ROSANA MONRÓS MARTÍNEZ: 161, 172, 192
ROSER MIQUEL: 112, 113, 177
ROY LICHENSTEIN: 62

S

SAM CONFLICTIVO: 134
SAMARUC ESTUDIO: 43
SANDRA BRUNORI: 100, 321, 325, 333
SANDRA FIGUEROLA: 100, 102, 216, 272, 273, 289, 304, 322, 336
SANTIAGO MARTÍ: 76
SARA DE LA MORA: 196
SAUL STEINBERG: 62
SEBASTIÁN ALÓS: 352, 369
SENTO LLOBELL: 192, 204, 249
SERGIO GONZALEZ: 146
SERGIO MEMBRILLAS: 350, 351
SIGNOVISUAL: 135
SÍLVIA CASANOVA: 218, 237, 242, 321, 326, 337
SOCARRAT STUDIO: 204
SONIA PULIDO: 347
SON05 MK SENSORIAL: 78
SR. LÓPEZ: 255
STARK ATTILA: 90
SUITE 347: 315
SUSI MARTÍNEZ: 336
SVITLANA BAYDAK: 340
SWEETMEDIA: 154

T

TARO MIURA: 250
TERESA TOMÁS: 92, 93
THECHACHE BRAND EXP: 138
THIAGO DIGREGORIO: 53
TINE FLEISCHER: 342
TOMÁS GORRIA: 122, 176
TONI SORIANO: 118, 302, 303, 319, 330
TXARLI DE LA RUBIA: 130
TXEMACANTROPUS: 60

U

ULISES LÓPEZ: 184

USER 38: 146
UTOPICUM: 120

V

VASAVA: 196
VERÓNICA FABREGAT: 100, 297, 325, 333
VIBRA: 199
VICENT RAMON PASCUAL GINER: 118, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 230, 234, 237
VICENT VIDAL MIÑANA: 116, 204, 206, 223
VICENTE AGUADO: 293
VICENTE FERRER: 76, 250
VICENTE LUJÁN: 37
VICENTE MALLOLS: 134, 140
VÍCTOR DE VICENTE: 78
VÍCTOR PALAU: 38
VICTORIA RIPALDA TAMAME: 73
VIRGINIA LORENTE: 39, 235
VORTEX: 144, 145, 151
VRAVE: 319

X

XAVI CALVO: 24, 25, 125, 208, 209, 244
XAVIER MONSALVATJE: 88, 89
XELON XLF STUDIO: 350
XIMO ROCA: 194

Y

YINSEN: 41, 109, 162, 163, 164, 284, 285, 286
YONOH: 54

1

16 TONELADAS: 360

A

À MÈDIA: 151
ACACIA FILMS: 144
ACICOM: 108
AD LIBITUM ESCOLA DE MÚSICA: 322
ADCV ASOCIACIÓN DE DISEÑADORES DE LA COMUNIDAD VALENCIANA: 24, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 57
AJUNTAMENT D'ALACANT: 120, 189, 221, 232, 260
AJUNTAMENT D'ALCOI: 230, 231, 296
AJUNTAMENT D'ALDAIA: 184
AJUNTAMENT D'ONTINYENT: 322
AJUNTAMENT DE BANYERES DE MARIOLA: 221
AJUNTAMENT DE BENICÀSSIM: 43, 61, 333
AJUNTAMENT DE BENISSA: 204
AJUNTAMENT DE BOCAIRENT: 204
AJUNTAMENT DE BURJASSOT: 295
AJUNTAMENT DE CARCAIXENT: 204, 236
AJUNTAMENT DE CASTELLÓ: 100, 124, 205, 325
AJUNTAMENT DE CATARROJA: 188
AJUNTAMENT DE L'ALCÚDIA: 239
AJUNTAMENT DE LA POBLA DE FARNALS: 294
AJUNTAMENT DE LA VALL D'UIXÒ: 257
AJUNTAMENT DE MISLATA: 70, 73, 216
AJUNTAMENT DE MONTSERRAT: 337
AJUNTAMENT DE QUART DE POBLET: 74, 108, 161, 205
AJUNTAMENT DE RAFELBUNYOL: 100
AJUNTAMENT DE ROCAFORT: 251
AJUNTAMENT DE SAGUNT: 248
AJUNTAMENT DE SANT VICENT DEL RASPEIG: 233
AJUNTAMENT DE TAVERNES: 194
AJUNTAMENT DE VALÈNCIA: 40, 92, 93, 160, 166, 168, 170, 176, 180, 182, 184, 185, 191, 193, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 212, 214, 216, 221, 228, 229, 234, 235, 244, 294, 299, 310, 316, 317, 318, 319
AJUNTAMENT DE VILLENA: 220
AJUNTAMENT DE XÀTIVA: 236, 334
AMICS DEL CARME: 186
ANA RAMÓN RUBIO – CRISTINA VIVÓ: 148, 149
ANDRÉS SANTANA (AIETE-ARIANE): 143
ANDRÉS VICENTE GÓMEZ (INFOCO): 152
APIV: 60, 103
ARQUILECTURAS: 39
ARRITMADOS CÍA DE CIRCO: 288
ARTE MADRID: 66
ASOCIACIÓN ENFERMOS DE ALZHEIMER: 175
ASOCIACIÓN PANAMÁ GRÁFICO / CANAL DE PANAMÁ: 104, 197
ASOCIACIÓN SEMANA NEGRA: 261
ASOVALCOM: 248, 249
ASSOCIACIÓ CULTURAL TAURINA BOU I CORDA ONTINYENT: 226
ASSOCIACIÓ DE ENSENYANTS AMB GITANOS: 174
ASSOCIACIÓ DE VEÏNES I VEÏNS DEL BARRI DE SANT MARCEL-LÍ: 187
ASSOCIACIÓ VALENCIA CAPITAL DEL DISSENY: 26
AUDITORI DE TORRENT: 292
AVANT PRO EVENT SOLUTIONS: 344
AVEN AGÈNCIA VALENCIANA DE L'ENERGIA: 196

AYUNTAMIENTO DE ALBENTOSA: 194
AYUNTAMIENTO DE ASPE: 260
AYUNTAMIENTO DE ELDA: 236, 252, 260
AYUNTAMIENTO DE MADRID: 109, 162, 163, 164, 228, 308, 309
AYUNTAMIENTO DE ORIHUELA: 236, 251, 260

B

BALLET DE MONTERREY: 301
BAMBALINA TEATRE PRACTICABLE: 275, 290
BANCAJA: 79, 82, 100
BANKIA: 335
BASQUE FILMS: 134
BASTIAN FILMS: 151
BIBLIOTECA VALENCIANA: 259, 265, 345
BODEGAS GRATIAS: 54
BODEGAS VEGALFARO: 362
BOWIE TRIBUTE SPAIN: 369

C

CABANYAL PORTES OBERTES: 76, 77
CAFÉS VALIENTE: 53
CARAMBA FILMS: 139
CAPPEV: 193
CARTELERA TURIA: 171
CDICV COLEGIO OFICIAL DE DISEÑADORES DE INTERIOR DE LA COMUNIDAD VALENCIANA: 43
CENTRE ARTESANIA COMUNITAT VALENCIANA: 96
CENTRE CULTURAL LA NAU: 56, 57, 70, 88, 94
CENTRE CULTURAL MELCHOR ZAPATA: 61
CENTRE D'ART CONTEMPORAIN: 70
CENTRE INTERNACIONAL DE GANDIA: 73
CENTRE POMPIDOU PARIS: 144
CENTRO COREOGRÁFICO DE LA COMUNIDAD VALENCIANA: 304, 305, 306, 307
CENTRO DRAMÁTICO GALEGO/VOADORA: 274
CENTRO DRÁMATICO NACIONAL: 278, 279, 280, 281
CENTRO EDUCATIVO GENÇANA: 266, 267, 268, 269
CERVEZA TURIA: 54, 55
CEVISAMA FERIA VALENCIA: 44, 45
CINEMA JOVE: 110, 111, 112, 113, 114, 115
CGT VALÈNCIA: 172, 173, 174
CHICHARRA: 292
CHUPA CHUPS DIVERSIFICACIÓN SA: 52
CINE CLUB UTIYE ONTINYENT: 109
CIRCUITO OFF: 151
CLUB DE RECURSOS HUMANOS DE CASTELLÓN: 174
COFRADÍA CASTELL DE L'OLLA ALTEA: 217
COLEGIO OFICIAL DE REGISTRADORES DE VALENCIA: 73
COMPANYIA FIL D'ARENA: 275
COMPANYIA IMPROPLANA: 274
COMPANYIA POSIDÒNIA: 289
CONFLICTIVOS PRODUCTIONS: 134
CONSERVATORI PROFESSIONAL MUNICIPAL LUIS MILÁN: 334
CONSORCI DE MUSEUS DE LA COMUNITAT VALENCIANA: 68, 78
CONSORCI PROVINCIAL DE BOMBERS DE VALÈNCIA: 199
COOPERATIVA AGRÍCOLA DE MONTÁN ALMAZARA DEL MIJARES: 205
COPA AMERICA VALENCIA: 195
COPLA&SOUL: 362
CRUZ DEL SUR SHAMBALA: 369
CRUZ ROJA ESPAÑOLA: 172
CTM COMPANYIA DE TEATRE MICALET: 272, 273
CUCURUCÚ TEATRE: 292

D

DACSA PRODUCCIONS: 141
DEAD BEAT CLUB: 368
DESIGN FEDERATION: 41
DESPERTA FILMS: 152

DIFFERENT ROADS: 202, 203
DIPUTACIÓ DE CASTELLÓ: 59, 61, 237
DIPUTACIÓ DE VALÈNCIA: 63, 86, 97, 194, 216, 243, 245, 334
DIPUTACIÓN DE ALICANTE: 322
DOCS VALÈNCIA: 121
DOGFRIENDS: 184
DOLORES PICTURES: 137, 155
DVEIN FILMS: 147

E

EACC: 58
EASD ESCOLA D'ART I SUPERIOR DE DISSENY DE VALÈNCIA: 38, 59, 75, 291, 292
ECONCULT: 42
EL ALGARROBO FILMS AIE: 153
EL DESEO: 128
ELECTROPURA: 340
EMT: 191
ENDORA PRODUCCIONES: 134, 142, 146
ESCOLA D'ART I SUPERIOR DE DISSENY DE CASTELLÓ: 36
ESPACIO INESTABLE: 310
ESPAI D'ART CONTEMPORANI DE CASTELLÓ: 327
ESTUDIO CORREOVIEJO: 190
ETB: 134
ETSGE ESCUELA TECNICA SUPERIOR DE GESTIÓN EN LA EDIFICACIÓN: 325
EUROMEDIA: 151

F

FACEBOOK: 196
FERIA DEL LIBRO DE MADRID: 258
FERIA HÁBITAT VALENCIA: 43, 44, 45
FERIA VALENCIA: 43, 44, 45, 78, 205
FERNANDO TRUEBA PRODUCCIONES CINEMATOGRAFICAS: 129
FERNANDO USÓN: 146
FESTIVAL 10 SENTIDOS: 298, 299
FESTIVAL ANIMADRID: 123
FESTIVAL BICINE: 122
FESTIVAL DE BLUES DE VALENCIA: 350
FESTIVAL DE MÁLAGA: 107
FESTIVAL INTERNACIONAL DE ARTE INDEPENDIENTE INCUBARTE: 72
FESTIVAL INTERNACIONAL DE CINE Y DERECHOS HUMANOS DE VALENCIA: 119
FESTIVAL INTERNACIONAL DE CINEMA CICLISTA VALENCIA: 122
FESTIVAL LA LLETRAFERIDA: 262
FESTIVAL NEOTOKYO: 371
FESTIVAL OCTUBRE: 362
FESTIVAL SPANISH BRASS ALZIRA: 336
FESTIVAL SURFORAMA: 359
FESTIVAL TEMPORADA ALTA: 294
FICE FEDERACIÓN DE LA INDUSTRIA DEL CALZADO ESPAÑOL: 49
FIRA DEL LLIBRE DE VALÈNCIA: 254, 255, 256, 257
FIRESTARTER: 364
FUNDACIÓ BANCAIXA: 80, 81, 83
FUNDACIÓ FULL: 251
FUNDACIÓ GENERAL DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA: 108, 274, 294
FUNDACIÓ HORTA SUD: 188
FUNDACIÓN ANTONIO PEREZ CENTRO DE ARTE CONTEMPORÁNEO: 88, 89
FUNDACIÓN CAJA MEDITERRÁNEO: 348
FUNDACIÓN CULTURAL MIGUEL HERNÁNDEZ: 263
FUNDACIÓN FESTIVAL DE CINE DE HUESCA: 107
FUNDACIÓN GERMÁN SÁNCHEZ RUIPÉREZ: 259
FUNDAMENTO DE CANCIONES: 341
FUNGLODE: 144

G

GAIA AUDIOVISUALS: 144, 146, 151
GALERÍA PEPITA LUMIER ART & SHOP: 61
GASA: 341

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

GEEK PICTURES: 365
GENERALITAT VALENCIANA: 64, 65, 68, 78, 100, 106, 159, 174, 177, 178, 179, 196, 198, 218, 219, 234, 240, 241, 242, 301, 320, 321, 326, 327, 337
GLORY HALL: 352
GOBIERNO DE ESPAÑA: 92
GORGOS FILMS: 146
GRÀFFICA: 38
GRANEROS DE CREACIÓN BORDERS AND PORTS: 310
GRAPHISPAG: 51
GRUP BALAÑA: 301
GRUP DE RECUPERACIÓ DE LA MEMÒRIA DEL SEGLE XX DE BENASSAL: 101

H

HC HYPNOTICA COLECTIVA: 366, 367, 369
HELGI'S: 368
HIERROS ™: 59
HITS WITH TITS: 346, 347

I

ICHEP: 50
INDIGOMEDIA: 144, 146
INSTITUT MUNICIPAL DE CULTURA I JOVENTUT DE BURJASSOT: 295
INSTITUT VALENCIÀ DE CULTURA IVC: 70, 106, 282, 283, 284, 284, 292, 297, 310, 321, 326, 327, 337, 339
INSTITUT VALENCIÀ DE CULTURA CASTELLÓ: 327
INSTITUT VALENCIÀ DE LA JOVENTUT IVAJ: 172
INSTITUTO CERVANTES PRAGA: 73
IVAM: 58, 60, 62, 80, 88
IVM INSTITUTO VALENCIANO DE LA MÚSICA: 314, 323, 325, 328, 331, 332, 336, 338

J

JARDÍ BOTÀNIC DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA: 177
JAZZ CAFÉ: 315
JOSEP VICENT CASARES: 60
JUNTA DE MAJORALS DE SANT AGUSTÍ: 222, 223, 224, 225
JUNTA MAYOR DE LA SEMANA SANTA MARINERA DE VALÈNCIA: 234

K

KAISHAKU Y NAKAMURA FILMS: 133
KILLING TIME: 366

L

LA CABINA: 125, 126, 127
LA CATRINA CAFÉ ROCK: 73
LA CENTRAL Y FESTIVAL INTERNACIONAL LIBROS ILUSTRADOS: 258
LA COJA DANSA: 274
LA EXPRIMIDORA: 43
LA IMPRENTA C.G.: 30
LA MADRE DEL CORDERO FILMS: 138
LA RAMBLETA: 310
LA RAVALERA TEATRE: 297
LA SEISCUATRO: 34
LA TETA CALVA: 289
LA3CLUB: 350
LACIENAGA: 133
LAS NAVES ESPAI D'INNOVACIÓ I CREACIÓ: 90, 91
LAST ON TOUR: 364
LAURA VALERO: 300
LAVERGE BAND: 369
LES ANTONIETES TEATRE: 292
LLIG, LLIBRERIES DE LA GENERALITAT: 262
LOS DE MARRAS: 361
LOTO FILMS: 144, 146
LOUIE TALENT INTERNATIONAL: 364
LZF LAMPS: 46, 47, 48

M

M SENA PRODUCTIONS: 363
MADMEN: 354
MAGAZINE CLUB: 345
MALVADOS PRODUCCIONES: 157
MALVARROSA MEDIA: 146, 153, 156
MANCOMUNITAT DE MUNICIPIS DE LA VALL D'ALBAIDA: 276, 277
MARAÇA CLUB: 357
MARQ MUSEO ARQUEOLÓGICO DE ALICANTE: 102
MARTÍNEZ CANUT: 198
MARTEZ: 369
MÁSTER ARTES GRÁFICAS UPV: 35
MÁSTER EN DISEÑO E ILUSTRACIÓN UPV: 32, 33
MEDIA VACA: 250
MENARA PRODUCCIONES: 138
METROVALENCIA: 196
MICROTEATRO VALENCIA: 151
MILESTONE PROJECT: 67
MINISTERIO DE CULTURA, EDUCACIÓN Y DEPORTE: 92
MINISTERIO DE LA PRESIDENCIA DEL GOBIERNO: 238
MIXER DE MEDIOS: 130
MOD PRODUCCIONES: 133
MONTEREY DISCOS: 358
MOSTRA DE VALÈNCIA CINEMA DEL MEDITERRRANI: 116, 117
MOSTRA DE VALÈNCIA I INICIATIVES AUDIOVISUALS: 118
MOSTRA VIVA DEL MEDITERRANI: 102
MUCC: 100, 325
MUCES CIUDAD DE SEGOVIA: 136
MUSAC: 345
MUSEU DE BELLES ARTS DE CASTELLÓ: 59, 61
MUSEU VALENCIÀ D'ETNOLOGIA: 97, 194
MUVIM: 58, 63, 69, 73, 77, 84, 85, 86, 87, 99, 102, 253, 314

N

NO LAND TATTOO PARLOUR: 366
NOISE ON TOUR: 364
NUEVA OPCIÓN ASOCIACIÓN DE DAÑO CEREBRAL ADQUIRIDO DE VALENCIA: 175

O

OCEANOGRÀFIC DE VALÈNCIA: 37
OLBA: 227
OPENAIR ST GALLEN: 342
OSIP BRIK: 361

P

PALAU DE CONGRESSOS DE PEÑISCOLA: 320
PALAU DE LA MÚSICA DE VALÈNCIA: 316, 317, 318, 319, 324, 329, 330
PALAU DE LES ARTS: 301, 302, 303
PATRONAT DEL MISTERI D'ELX: 234
PECHAKUCHA VALENCIA: 38, 39
PEGATUM TRANSMEDIA: 146
PER L'HORTA: 176
PERRO VERDE FILMS: 132
PHONA MALLORCA: 336
PLAY-DOC: 108
PRO21: 343
PRODUCCIONES BALTIMORE: 348, 349
PUNT MOBLES: 48

R

RADIOCITY MUSIC CLUB: 350
READ_RED: 27
RUSSAFA ESCENICA: 311
RUSSAFART: 78

PROHIBIT
FIXAR
CARTELLS
REA

S

SALTARINAS SL: 135
SANTA LEONOR: 355
SEDI: 57, 345, 362
SEMINCI SEMANA INTERNACIONAL DE CINE DE VALLADOLID: 105
SETMÀGIC AUDIOVISUAL: 152
SINDOKMA FESTIVAL DEL LIBRO: 264
SOCIETAT BIBLIOGRÀFICA JERÒNIMA GALÉS: 265
SOFAR SOUNDS BARCELONA: 356
SPLASH SAGUNT: 248
STAR LINE PRODUCCIONES: 153

T

TALLER PLACER: 293
TANA: 146
TEATRE DEL POBLE VALENCIÀ: 289
TEATRE ESCALANTE: 289
TEATRE PRINCIPAL DE CASTELLÓ: 301
TEATRE RIALTO: 282, 283, 284, 285, 286
TEATRES DE LA GENERALITAT VALENCIANA: 100, 289, 325
TEDXCIUTATVELLADEVALÈNCIA: 39
TELECINCO CINEMA: 146
TEM: 294
TERRATREME FILMES: 133
THE LAST COMMUNION: 368
TIGER MASK: 364
TORNEO DE RUGBY INFANTIL: 194
TRASPASADA: 154
TRIANGLE TEATRE: 300
TV ON: 134, 140

U

ULTRAMARINS 15: 158
UNIÓ MUSICAL L'HORTA DE SANT MARCEL·LÍ: 334
UNION REQUENA DO: 54
UNIVERSIDAD DE ALICANTE: 248
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA: 38, 42, 56, 57, 59, 69, 70, 73, 88, 95, 98, 177, 274, 294, 322, 338, 339, 345, 362
UNIVERSITAT INTERNACIONAL MENÉNDEZ PELAYO UIMP: 259
UNIVERSITAT JAUME I DE CASTELLÓ: 109
UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA: 71, 100
UNIVERSITAT POPULAR DE VALÈNCIA: 165
UPSET THE RHYTHM: 350, 351

V

VALÈNCIA ZOMBI: 248
VECTOR SOUNDS: 314
VEÏNAT EN PERILL D'EXTINCIÓ: 186
VERNETTA GÁFICAS: 58
VÍBORA ROCK: 353
VIRTUAL DREAMS FILMS: 145, 151
VISIÓN10: 150
VOCIFERIO: 310
VOLUMENS FESTIVAL: 370

W

WILCO: 356
WRIGLEY S: 53

X

XARXA DE BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES MUNICIPALS DE VALÈNCIA: 262, 265

